

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy.pdf\Holdstock_Robert-Merlinuv_kodex_2-Zelezny_gral.pdb

PDB Name: Holdstock Robert-Merlinuv kodex

Creator ID: REAd

PDB Type: TEXt

Version: 0

Unique ID Seed: 0

Creation Date: 15.5.2007

Modification Date: 15.5.2007

Last Backup Date: 1.1.1970

Modification Number: 0

ROBERT HOLDSTOCK
DRUHÁ KNIHA MERLINOVA KODEXU
ŽELEZNÝ GRÁL

Sesterské trojici:
Satan, Nancy a Rachel

...tvá země spoutaná
dobytek bloudící po cestách
pět dní skrápěných slzami
utrpení a mnoho nářku
jeden proti vojsku
tvá krev jako rudý mor
rozlezlá po štítech
po zbraních a ženách s očima zarudlýma
dějiště jatek rudne víc a víc...

—Uloupení býka v Cúailnge,
legenda irských Keltů

Je to on, Pokřivený?

To budou v našich hradištích
mrtvoly zase vřískat
a my budeme mít co vyprávět.
—tamtéž

Ostrov Alba, území Cornovidů, rok 272 př. Kr.

Jedna
Trojice hrůzných proroctví

Mohutná pevnost Taurovinda, přístupná po ohrazené cestě a tyčící se vysoko nad planinu MaegCatha, dějiště krvavých hrátek Vraní bohyně, byla opuštěná, vypálená a tichá. Ponurý hvozď kolem planiny postoupil hluboko do prázdné země kolem kopce. Pokroucené trnky, plané růže a zakrslé duby šelestily u paty opevnění, tlačily se blíž a vzpínaly se k majestátním hliněným valům. Vysoké, ohněm zčernalé strážní věže jako by pluly na pozadí mraků. Vnější bránou však neprocházelo nic s výjimkou ptáků, Mrtvých a těch, kteří žijí mimo čas.

Nejstarší z pěti slavných albských pevností, smutná Taurovinda, hradiště náčelníka Urthy, dosud vzdorovala zemi, která se ji snažila rozrušit. Pevně odolávala bouři přírody. A již řadu dní mne volala. Její naléhavý šepot, hlas vábivý jako vůně, mě vytáhl ze samoty mého tajného údolí daleko na západě. Přišel jsem od věčných hájů, tísnivých svatyní Taurovindy, rozkládajících se podél zákrutu tajemné řeky Nantosuelty, přes níž v těchto místech vedly brody, které pevnost střežila. Když jsem kráčel po pozůstatcích stezky mezi háji a bránou, cítil jsem, že mne ze stínů šedivých balvanů a schýlených dubů, které po opuštění pevnosti rostly stejně rychle jako býlí, něco sleduje. Jaro teprve začínalo, ale planina a háje vypadaly jako na počátku léta.

Kopec obtáčely mohutné, příkré valy s vysokými palisádovými hradbami z tmavého dubu, které stoupaly řada za řadou k vrcholu a uzavíraly mezi sebou bludiště cest. Na přístupové cestě klikatící se mezi hliněnými valy bylo pět bran, z nichž první korunovaly dvě býčí lebky, druhou propletená jelení paroží, třetí zlomyslně pošilhávající vlčí hlavy, čtvrtou lidské lebky šklebící se z otvorů vyřezaných v jilmových sloupech a pátou dlouhé kosti dvou koní, svázané jako otepi, potažené koňskou kůží a nahoře zakončené červeně nabarvenými lebkami Urthových oblíbených válečných ořů. To byla Riannonina brána. Při válečných výpravách koně tahali králův vůz a pro zábavu vozili jeho děti. Jejich zabití oplakal stejně, jako by truchlil pro smrt bratra.

Dlouho, se sklíčenými pocity jsem stoupal stínem a tichem. Od Riannoniny brány jsem se rozhlédl po shluku domů, baráků pro vojáky, přístřešků a chlévů. Před sebou jsem měl králův palác, dlouhou budovu s příkrou střechou a velkými dubovými dveřmi, teď zavřenými. Bylo vidět, že po vyplnění pevnosti palác doznal značných oprav. Když jsem obcházel horní hradiště, všiml jsem si barevných, lesklých štítů s erby předků a slavných bojovníků seřazených podél jeho severní stěny. Ale kdo se této obnovy ujal?

Došel jsem až k západní bráně, odkud se otevíral výhled na vrbové močály a vzdálený, neudržovaný les. Ještě dál pak byly skalnaté rokliny, které se táhly až k okraji samotné říše stínů hrdinů: Země duchů, končiny těch, jež čestně padli, a dosud nenarozených.

Uprostřed Taurovindy byl hustý jabloňový sad. Kromě ovocných stromů tam bujely ostružinové keře, lískové houštiny a lesklé břízy. Bylo to místo druidů, prostoupené hlubokými šachtami, hlubokými hrobkami, svatyněmi z kamenů, svatyněmi z kostí a figurínami těch, kteří byli v průběhu ročního cyklu vyvolávání.

Kromě svištění větru v korunách i zde vládlo ticho.

Když se ozvaly první zvuky, překvapilo mne to. Očekával jsem, že uslyším totéž šeptavé volání, které mě do pevnosti přivedlo, ale místo něj jsem zaslechl nařikavé kňourání, zvuky bolesti, tři zmučené hlasy. Také jsem si všiml vytrvalého, pomalého vrzání trámů. Vypadalo to, že nárek se ozývá z králova paláce, a tak jsem došel kolem stěny s poničenými štíty k širokým, dvoukřídlým dveřím z vyřezávaného, červeně natřeného dubu.

Ted' byly dveře otevřené. Všiml jsem si, že jsou rozbité. Pracně vyřezané hlavy koní a psů byly potlučené, barva bledla. Vstoupil jsem dovnitř. Bylo tam šero, ale úzkými kouřovými otvory ve střeše pronikalo dost světla, aby osvětlilo hrůznou a krvavou podívanou. Na středovém trámu visely za krk tři nahé ženy. Ruce měly svázané, těla stažená z kůže od krku po stehna. V očích, jimiž se na mě dívaly, přesto byl pronikavý třpyt života a očekávání, který svědčil o lživosti jejich zdánlivého stavu.

Třebaže se mi na okamžik zvedl žaludek, nebylo to zdaleka poprvé, co jsem takovou trojici viděl. V Řecku se jim říkalo Sudičky a byly příjemnější na pohled, mnohem příjemnější, docela krásné. Na severu se jim říkalo Nornir, někdy také Skaldir. Byly to zrůdné, sadistické ženy lačné války, mužů a krve. V zarostlých roklicích mého mládí byly Scrayzthuk a nosily kabáty slátané z jeleních, šakalích a medvědích kůží na těle pořezaném pazourkovými noži až na kost. Podobně jako jejich pozdější obdoby měly na starosti narození, těžké chvíle a smrt. Byly to špatné zprávy přestrojené za dobré, přízeň štěstěny chabě napatlaná na dřevo prožrané červy.

Trojice žen, kterou jsem měl před sebou, častá v těchto západních zemích, byla známá jako Trojice hrůzných proroctví. Běžně se vyskytovaly na bitevním poli nebo v příbytku krále, kde brzy dojde k vraždě. Slyšel jsem je nazývat Morrigan. Mohly být krásné, ale také mohly vypadat jako mrtvolky, jak se jim zrovna zlíbilo. Doufat, že čekají na někoho jiného než na mne by bylo až příliš bláhomluvné, ale přesto jsem se jich zeptal:

„Čekáte na Urthu, velekrále Cornovidů? Teprve se vrací z Řeck. V boji utrpěl vážné zranění, ale má dobrý, milující doprovod.“

„Na toho ne,“ zašeptala Mornga, nejstarší z této děsivé trojice.

„Čekáte tedy na králova nejstaršího syna Kymona? Skrývá se v Zemi duchů spolu se svou sestrou Mundou. Jsou ještě děti. Přežili sice zkázu pevnosti, ale nečekám, že by se už vrátili domů.“

„Ani na něho, ani na ně,“ zašeptala druhá z Trojice, Mornbad. Vítr, který profukoval otevřenými dveřmi, se do nich lehce opíral a střecha vrzala, jak se otáčely. Jejich pohled přesto zůstával upřený na mne.

„Pak tedy na Cunomagla, Urthova soukojence a nejlepšího přítele, muže, jenž ho zradil tím, že opustil Taurovindu a zavinil smrt jeho manželky a mladšího syna? Urtha ho pronásledoval do Řeck a tam ho zabil. Viděl jsem celý souboj. Cunomagla nečekáme doma vůbec!“

„Ne, na toho ubožáka štvaného psy nečekáme,“ zašeptala Skaald, poslední z Trojice. „Obchází kolem Země duchů, ale nikdy do ní nebude vpuštěn.“ Zčernalou tvář jí zakrývaly rudošedé vlasy. Lepily se na syrové maso na řadrech. A právě ona pokračovala tímtež strašidelným hlasem. „Čekáme na věčného muže, který chodí po nekonečné stezce. Muže znalého čar. Mladíka, který by měl být starý.“

Z šeredných, zaškrcených tváří si mě bez mrknutí oka prohlížely oči jako led. Na oběšených ženách přistály tři vrány a začaly jim zlehka klopat do ramenou.

„Myslím, že jste ho našly,“ řekl jsem.

„Víme,“ zněla téměř pobavená odpověď. Vrány jako by se náhle něčeho lekly, ale to jen síní zavířil náraz větru.

„Vracejí se tři, kteří pro tebe představují hrozbu,“ zašeptala Skaald. „Čtvrtý už tu je a skrývá se.“

Čekal jsem na vysvětlení. Ony čekaly, až si řeknu o víc. Když jsem se zeptal, Skaald řekla: „První je muž, který tě potřebuje a využije tě. Nebezpečně tě oslabí.“

Druhý je muž, kterého jsi zradil, i když si myslíš něco jiného. Chce tě zabít a snadno to může udělat.

Třetí je loď, která je víc než loď. Je smutná a zadumaná. Uvnitř trouchníví. Odveze tě do hrobu.“

Vrány úplně ztichly a pokukovaly po mně ze svých syrových hradů, jako by čekaly, až na ty zlověstné vidiny něco řeknu.

Byl jsem přesvědčen, že vím, koho se týkají první dvě „hrůzná proroctví“, ale zmínka o lodi mě zmátla. Musela to být samozřejmě Argó, bájně plavidlo Argonauta Iásona, na němž jsem se s ním v minulosti plavil. Ale proč pro mne představovala nebezpečí? Právě mi pomohla uniknout z Řeck, pomohla mi vrátit se sem, na Albu.

Byla pro mne hrozbou! Je smutná a zadumaná. Odveze tě do hrobu.

Nedávalo to smysl. Byli jsme s Argó přátelé, nebo jsem si to alespoň myslel. Zřejmě mi něco unikalo.

Šlo o věc, které budu jednou, až přijde ten čas, muset věnovat pozornost, ale zatím pro mě nebyla důležitá. Ztráta síly, kterou bych za otevření takového okna do budoucnosti musel zaplatit, by byla příliš

vysoká. Prozatím jsem se pouze zeptal na čtvrtého přichozího, toho, který již byl v Albě, i když jsem si byl jist, jakou dostanu odpověď. Promluvily jedna po druhé.

„Divoké oči," zamumlala Mornga.

„Tvoje kamarádka z dětství," zašeptala Mornbad.

„Tvoje milenka," hlesla Skaald a skoro se při tom ušklíbala. „Ta, kterou jsi ztratil. Pořád tě má ráda, ale dokud neotevřeš paměť dávné minulosti, kdy jste byli spolu, pro další lásku mezi vámi není místo."

Má kamarádka z dětství, dívka s divokýma očima, která se stala mou milenkou a pak mě opustila, když nás poslali, abychom chodili po Stezce kolem světa, rozvinuli své magické schopnosti a zapomněli na svou minulost.

Ona skončila v Kolchidě jako kněžka beraního kultu a vzala si jméno, které v legendě žilo dál.

„Tak Médeia. Médeia už je tady. Už tomu rozumím. Poslala vás, abyste mě odradily."

„Ano, Médeia. Je to jedno z jejích mnoha jmen."

„To ona vás poslala."

„Její dar pro tebe."

Její dar? Tyhle páchnoucí a rozkládající se mrtvoly? Až o chvíli později jsem si uvědomil, že darem bylo právě to ‚odrazení‘.

„Kdybys jí chtěl dát dárek, stačí málo - vrátit se na svou Stezku. Odejdi z této země. Váš čas teprve přijde."

„Kde je? Je teď tady?" zeptal jsem se těch tří, ale odpověděly pouze: „Je v Zemi duchů. Nepřibližuj se k ní. Musí se chránit před Pokřiveným mužem, který nosí smrt."

A tímto posledním prohlášením setkání skončilo.

Nepochyboval jsem o tom, že ‚pokřivený muž‘ je Iásón, muž, který Médeiu před sedmi sty lety zradil a teď, když byli oba opět ve stejném čase, se ji snažil vymazat z paměti.

Po takové intervenci Nornir neboli Sudiček se slušelo uspořádat hostinu, vyzvat ke hrám a dopřát si nevázané sexuální dobrodružství. Jak jsem tam stál uvnitř domu profukovaného větrem, při té představě mne zamrazilo. Mrtvoly pokryté srážející se krví ve mně neprobouzely ani náznak vzrušení. Bylo úlevné zjistit, že i ony - určité poté, co vyhodnotily můj výraz - považovaly tuto představu za neobhajitelnou, i když si mě začaly dobírat příškrčeným smíchem. Vzápětí vrány roztáhly křídla, vrhly se na mne a vyhnaly mě z králova paláce ven.

Dlouho jsem pak seděl na okraji neudržovaného sadu mezi posvátnými šachtami sahajícími hluboko do nitra kopce, zakrytými hromadami kamení, a přemýšlel o tom, co jsem vyslechl, zejména v souvislosti s Argó. Argó mě sem přivezla, do mlhavé, tajemné Alby, abych se tu schoval a vylízal si rány. Kdysi byla Iásónovou lodí a stala se jeho hrobem. Poté byla Iásónovým vzkříšením a novým životem. Prakticky totéž udělala pro mne, byť jiným způsobem.

Zatímco den pokročil a obloha zčernala blížící se bouří, vrátil jsem se v myšlenkách o sedm set let zpátky a zapátral po vzpomínce - jakékoli vzpomínce - jež by dala smysl zlověstným slovům odpuzujícího tria. Ihned jsem si vybavil strašlivé jitra v přístavním městě Iólku v Řecku, kde to všechno začalo...

Dvě

Krevní pakt

Zpráva o vraždě pronikla z paláce na kopci a šířila se městem od domu k domu, od ulice k ulici, tržišti a předměstími, až dorazila do přístavu, mezi tiché lodě a páchnoucí hráze, kde křičeli raci a na žhnoucím slunci hnily rybářské sítě.

„Glauka je mrtvá! Iásónova milenka je mrtvá. Zrazená manželka Médeia zabila princeznu! Čarodějnice z barbarského severu. Glauka je spálená na kosti a popel."

Devět Iásónových Argonautů zůstalo po výpravě za rounem Krvavého berana a únosu jeho strážkyně Médeie v Iólku. Každý při vyslechnutí té zprávy popadl brnění a zbroj, rozběhl se úzkými uličkami a jal se vyvolávat muže, jenž byl kapitánem Argó, nejstarší a nejpodivnější lodi, a doplul s ní na konec světa. Jeden z nich, věrný a praktický Tisaminas, začal ze všeho nejdřív hledat mne, neboť znal mé schopnosti.

Byl jsem jedním z těch devíti a nechával jsem si tenkrát říkat Antiochos.

Právě jsem se připravoval opustit tuto teplou, líbeznou část světa a vydat se znovu na Stezku. Sedm let s Iásonem si konečně vyžádalo svou daň, byť jsem dobrodruha opouštěl nerad. Imponoval mi svou vášnivou touhou po životě i svými žoldnéřskými sklony - pronikat stále dál, hledat něco nového, neustále pátrat po kořisti a kouzlu ve všech smyslech toho slova. Oba jsme byli přinejmenším tenkrát na stejné straně štítu, na jehož druhé straně je lenost a uspokojení. Když si člověk podmaní část neznáma, jak se to podařilo Iásonovi, až příliš často se nechá zmrzačit tím, že uvěří ve svou neporazitelnost - ve svou věčnost.

Čas a důsledky domýšlivosti teď Iásona doháněly - přesto jsem ho měl stále rád.

Tisaminas vtrhl do mého pokoje bez ohlášení, v panice a s divokým výrazem v očích. „Glauka je mrtvá. Médeia ji zabila! A odvedla chlapce do svého paláce. Iásonovy syny. Chce je také zavraždit. Chce zničit všechno, co ji s Iásonem spojuje. I nás! Vezmi si brnění a meč, Antiochu. Iásón nás potřebuje.”

Nepředvídal jsem to. Nebyl jsem slepý k agonii a zlosti, která v čarodějce z Kolchidy začala narůstat poté, co Iásonovo neodpovědné dvoření se králově dceři zavdalo příčinu mnoha klepům, nenávisti a velkému diplomatickému urovnání. Byl jsem slepý vůči nevyhnutelným důsledkům.

Poté, co ji Iásón opustil, se Médeia stáhla do studených, vysokých zdí svého strohého paláce postaveného ze zeleného a černého mramoru. Zavřela za sebou těžká bronzová vrata. Dým ze střešních průduchů byl těžký, barevný a podezřelý. Pouze zvuk rohů a činělů jasně vypovídal o tom, jaká muka prožívá. Šest měsíců však nedělala nic jiného, než truchlila, zatímco dva synové, které s Iásonem měla - Kinos a Thesokoros - si bezelstně hráli v zahradách jak otcova, tak matčina paláce.

Ta vražda přišla jako blesk z čistého nebe. Polooblečený a napůl ustrojený jsem vrávoral za hbitým Tisaminem a hledal Thésea. Hrdina, jeden z původních Argonautů, přijel navštívit staré přátele. Bylo důležité vzít ho do boje také. Uměl skvěle zacházet s mečem a mohl se hodit v chodbách Médeina paláce, které se podobaly labyrintu.

Na olivovém trhu jsme se setkali s Anthem a Argastem. Odění ve zbroji, s očima ve střehu, zmatení z toho, co se kolem nich děje. Pak nás dohonil sám Iásón v doprovodu Antheona a Héfasta. Muž s rudýma očima, zplihlými vlasy, napjatými lícemi a stopami slz na tváři vyrazil jako první do kopce k měděné zeleným bránám, jež chránily samotnou Médeiu.

U brány se na okamžik zastavil a lítýma očima se rozhlédl po průčelí paláce. Cítil jsem jeho strach a pot. Médeiny strážce byly seřazeny na bližší straně planoucí stěny ohně. Měly oštěpy s dlouhými čepelemi a prohnuté štíty s vyobrazením hlavy Medusy. Blyštivé masky v podobě beraních lebek, podobné měsíčním srpům, zpola ozářené a zpola tmavé, byly vzhledem k vážnosti situace ještě zlověstnější. Zdálo se, že se nám smějí. Za strážemi se krčilo deset lučištníků. Z paláce za nimi se ozývalo divoké vriskání žen a neumdlévající, hluboký trojdobý rytmus bubnů.

Iásón mne v návalu vzteku popadl za ruku. „Jak je možné, že jsi to neviděl, Antiochu? Při krvi bohů, ty přece vidíš i Čas! Celou věčnost na obě strany od tohoto okamžiku. Proč jsi neviděl, co tahle zvrácená čarodějnice udělá?”

Myslel si, že jsem ho zradil? Příliš jsem si dopřával tělesných rozkoší a vína. Ale když jsem se na něho teď podíval, uvědomil jsem si, že je schopen neposlušchat ve svém hněvu dokonce ani prostý rozum. Vypadalo to, jako by se mu hlava měla každou chvíli rozskočit mučivou úzkostí a vztekem.

„Nedíval jsem se,” přiznal jsem s nepříjemným pocitem. „Měl jsem dávat pozor...”

Iásón si mě chvíli upřeně prohlížel, potom si nožem seškrábl z tváře zaschlé slzy a odvrátil ode mne pohled. Vášně a smyslná touha, kterou kdysi k Médeie cítil, již dávno vyhasla, přesně ve stejné době, kdy jeho starší syn Thesokoros řekl první slova. Chlapci se říkalo „malý skokan přes býka“. Ještě mu nebyly ani tři roky a už se naučil dělat stojku na rozích kamenného býka, jehož měli Iásón a Médeia na nádvoří. Jak toho chlapce miloval! A měl rád také Kina, „malého snílka“, Kina, jehož dětské představy byly prodchnuty znepokojivými, pozoruhodnými kouzly a obrazy budoucnosti.

Tato rodina se všemi svými schopnostmi, vrozenými a nadělenými od bohů, měla sílu přetvořit nebe. Mohli pohnout hvězdami. Mohli udávat směr - kdyby Sudičky zasedly k obědu u jejich stolu a dohodly se.

Jenže necitelný muž ochladí vůči Médeinu znepokojivému, lidskému kouzlu.

Přesto jeho vzplanutí k čisté, upjaté, prázdné Glauce působilo nevěrohodně a proti jeho zvyklostem. Byl jsem přesvědčen, že ji miluje, ale naivně, spíš pro její nevinnost než proto, že by ho vzrušovala. Byl hluboce zasažen, ale ne tím, že Glauka byla mrtvá. Jediné, na co teď dokázal myslet, byla Médeia a jeho synové.

A syny miloval nade vše.

„Nezabíjeje," zamumlal. Plameny hučely a drze se tvářící, neústupné tváře proti nám čekaly na náš útok.

„Nebo zabije? To by se neodvážila! Při Héřině srdci, Antiochu! Vyšli z jejího lůna. Přece by se neopovážila vztáhnout na ně ruku...?"

Tisaminas se nemohl dočkat boje. Třikrát udeřil mečem do štítu a pak jednou do pravého stehna, kde si záměrně rozedřel kůži.

„Nemůžeme ztrácet čas. Iásone! Nesmíme moc přemýšlet, než se do těch chcípáků s beraními přilbami pustíme!"

„Já to vím! Já to všechno vím!" rozkřikl se na něho Iásón. „Vezměte jí ty chlapce. Nešetřete nic a nikoho, dokud je nebudete mít v náručí. Rozsekejte tu čarodějnici na cucky, jestli to bude nutné, ale hlavně dostaňte ty děti z jejich spárů chřestících jantarem!"

Znovu se na mě pozorně podíval. Oči plné bolesti byly uslzené a podlité krví jako oči starce.

„Udělá to? Zabije je?"

„Je starší, než si myslíš," řekl jsem mu. „Její srdce je z jiných šlach. Když sejí ze žil rozlije krev, má jiný odstín než tvoje. Píseň jejího vzývání vyvolává stíny z hlubin pod našima nohama."

„To všechno vím.' To všechno jsem zjistil za našich nocí, když jsem si ji přivezl z její svatyně v Kolchidě."

Potom zašeptal: „Mocný Die, sraz ji k zemi. Ochránkyně Héro, oslep ty hadí oči. Vezmi si mou ruku až k rameni, jestli je to nutné, ale sraz ji k zemi, než stačí ublížit mým synům..."

S tímto posledním výkřikem vytrhl meč, pětkrát jím udeřil o štít a se vzteklým řevem se vrhl do útoku proti strážím s měsíčními maskami.

Dál jsme si razili cestu k paláci. Argasta zasáhl šíp do krku a okamžitě ho zabil, jeho šedivý stín však se zavytím unikl z těla, ovinul se kolem kolchidského vraha a oslepil ho. V dalším okamžiku jsem se na lučištníka vrhl já. Všechny ostatní lučištníky tato přízračná výpomoc ohromila natolik, že rychle podlehli našim mečům, byť k zemi padl ještě zraněný Théseus. Tito muži představovali hlavní nebezpečí. Iásón určil Antheona a Héfasta, aby dokončili práci v zahradách, a v čele skupiny, v níž byli kromě Tisamina a mne také všichni ostatní, vyrazil k ohnivě stěně, kterou Médeia vyčarovala ze země.

Stála na druhé straně ohně a dobírala si manžela tajemnými popěvkami a smíchem. Její vysoká, hrozivá postava v černé róbě chřestila plíšky, kostěnými amulety a čepelemi z leštěného jantaru. Nad černým závojem, který jí halil tvář, a pod zlatými třásněmi, které jí visely z členky, bylo vidět pouze její oči.

Najednou proti nám vylétla ohnivá koule, která kolem sebe rozstříkovala tuk. Zuhelnatělé květiny v jejích chlupech dosud držely tvar. Iásón s výkřikem zvedl štít před obličej, jako by tím mohl tu hrůznou trofej zapřít. V dalším okamžiku proskočil stěnou kolchidského ohně a jal se pronásledovat vriskající ženu.

Tisaminas byl bledý strachem, ale pustili jsme se za ním. Probili jsme se do paláce a řítili jsme se jeho chodbami vykládanými zeleným mramorem, znějícími ozvěnou. Z ničeho nic Médeia běžela před námi a držela za ruce Kina a Thesokora. Chlapci se v běhu smáli, ale nebyl to přirozený smích. Chovali se, jako by to všechno byla hra, ale byli zmatení a neklidní.

Pomocí lsti a zmatku nás Médeia vedla jako ovce na porážku.

Prchla do Býčí svatyně, nikoli do Beraního chrámu, který jí patřil. Ve chvíli, kdy nás Iásón vedl k bráně s bronzovými mřížemi, kterou zoufalá žena zavřela a zamkla, uvědomili jsme si, že jsme udělali chybu.

Za našimi zády se do úzké chodby zřítila kamenná deska a uvěznila nás. Vysoká rohatá socha před námi, tam, kde stála triumfálně Médeia, se rozevřela a prozradila, že skrývá dveře. Venku byla cesta na sever. Čekal tam vůz a šest jezdců, s vypětím sil zvládajících netrpělivá, vyplašená zvířata. Ve vozataji v brnění jsem poznal Kretanta, Médeina důvěrníka a rádce z její vlasti.

Chlapci se snažili vymanit z jejího sevření a hlasitě vriskali. Snad najednou pochopili, že to vůbec není hra a že osud, jenž je čeká v matčině náručí, je strašlivější než ten, který podle jejích slov mohli čekat od otce.

Iásón se vrhl na mříže svatyně a začal černě zahalenou ženu prosit, aby křičící chlapce propustila.

„Příliš pozdě! Příliš pozdě!“ vykřikla zpod černého závoje. „Moje krev je nezachráněná před ničivým působením tvé krve. Zradil jsi ty, které miluješ, Iásone. Krutě jsi nás s tou ženou zradil!“

„Upálila jsi ji zaživa!“

„Ano. A ty teď zmrzneš ve věčnosti! V šeru! Ani tvé srdce a srdce tvých Argonautů neposkytne dost masa pro temnou hostinu zoufalství, kterou máš před sebou. Ty se nikdy nezměníš, Iásone. Ani nemůžeš! Jsi pokřivený muž. Nosíš smrt. Kdyby to nějak šlo, abych tě z chlapců mohla vyříznout a oni zůstali naživu, udělala bych to. Ale nejde to. Proto se s nimi rozluč!“

Iásón zavyl jako liška. „Antiochu!“ zvolal. „Použij své čáry!“

„Nemohu!“ vykřikl jsem. „Nemám je. Tohle je hrobka, Iásone. Mé nadání je ochromené...“

Neměl čas na můj zmatek, na mé výmluvy. Mrštil po ženě svůj dlouhý meč, ale minul. Čepel se zarazila do cedrového pyje býčího boha.

A v tu chvíli Médeia udělala tu strašnou věc. Ten pohyb byl tak rychlý, že jsem zahlédl jen záblesk světla na čepeli, kterou dvojčatům podřízla hrdla. Iásón znovu zařval. Otočila se od nás, zahalila jejich těla do svého šatu a se šílenou vervou se sklonila ke svému dílu. Zabalila a svázala hlavy do pruhů látky ze svého závoje a hodila je Kretantovi, jenž je zastrčil do brašen u pasu. Pak Médeia odtáhla těla ke koním, kde je hodili na vůz a přikryli houněmi.

V dalším okamžiku byla družina pryč, zůstal jen vír prachu, který se vevalil do svatyně, pach a pohled na nevinnou krev a dvě kruté Furie vysmívající se Argonautům uvězněným v Médeině doupěti.

Iásón se zhroutil, ale jeho prsty svíraly bránu dál. Narážel do mříží chrámu tak, že upadl do bezvědomí, oči a tváře měl potlučené, ústa rozbitá do krve. Jeden z našich druhů se opíral o kamenné dveře za námi a snažil se najít páku, která by nás z pasti vysvobodila. Připadal jsem si bezmocný. Veškeré magické schopnosti mne opustily v okamžiku, kdy jsme vstoupil do paláce. Ta nemohoucnost mne ohromila a vyvedla z míry. Usoudil jsem, že za ní stojí Médeia, která použila vlastní čáry, aby mne na okamžik smrti ochromila.

Nyní jsem ucítil známé mravenčení pod kůží, jak se mi ztracené schopnosti vracely. Okamžitě jsem poznal, jak dveře otevřít a přesvědčil je, aby to udělaly. Mezi ohni jsme vyvlekli Iásónovo tělo ven na čerstvý vzduch.

Nebylo vidět žádné strážné kromě těch zabitých. Někdo odešel pro koně.

Tisaminas, který se krčil vedle mne, zvedl Iásónovu potlučenou hlavu a otřel mu krev z čela. Iásón otevřel oči, pak natáhl ruku a chytil mne za rameno. „Antiochu...?“ zašeptal. „Proč jsi ji nezastavil? Vždyť máš v žilách víc čar než krve!“

„Varoval jsem tě, že může být silnější než já. Zkoušel jsem to, Iásone. Zkoušel jsem to celým srdcem.“

Má síla však byla přiskrcena. Médeia na mne uvalila vlastní kouzlo, kterým zakalila můj vnitřní zrak a oslabila mé magické schopnosti. Nechápal jsem, jak se jí to podařilo. A mělo trvat sedm set let, než najdu odpověď.

Iásón se tvářil smutně, ale mou odpověď uznal. „Vím, že jsi to zkoušel. Jsem o tom přesvědčený.“

Vždycky jsi byl dobrý přítel. Vím, že bys to zkusil.“ Pokusil se pohnout a zasténal. „Honem, pomozte mi vstát. Tisamine, pomoz mi na nohy. A sežeňte koně! Musíme za nimi...“

„Koně už jsou na cestě,“ řekl jsem mu.

„Bude utíkat na sever, Antiochu. Vím, jak uvažuje. Uteče na pobřeží, do tajného přístavu za smutečními skalami. Ještě ji můžeme chytit!“

„Určitě to můžeme zkusit,“ odvětil jsem, byť jsem v nitru věděl, že Médeia uprchlá navždy. Pokaždé na Iásóna vyžrála.

* * *

Nebyl jsem v Iólku v ten poslední, osudný den, kdy se břevno z trouchnivějící Argó zřítilo do míst, kde ležel a práchnivěl stárnoucí muž sžíraný nenávistí k Médeie, a rozbilo mu lebku. Héra si mne našla, tak jako si našla všechny Argonauty. Má dlouhá stezka kolem světa mne zavedla příliš daleko do zasněžených krajů na severu, než abych se mohl vrátit. Ale ostatní přišli a rozestavili se po skalách nad přístavem. Když pak hrdá loď důstojně vyplula vstříc měsíci a Času, loučili se s ní kroužením pochodněmi. Dokonce i Orfeův stín dostal dovoleno vrátit se při příležitosti tohoto posledního rozloučení.

A byl tam dokonce i Héraklés, snědý a zasmušilý. I jeho lstivá bohyně uvolnila z jeho šílených dobrodružství, a tak i on smutně svrhl pochodeň z výšin, když stará loď proplula. Jako by mě chtěla pronásledovat, Argó odvezla hrdinu právě do severních zemí. Klesla do jezerních hlubin nedaleko Tuonely, v mrazivé zemi jménem Pohjola. Vždycky jsem věděl, že je tam Iásón pohřben. Často jsem tamtudy procházel, abych starému příteli vzdal poctu, a vždy jsem se nějaký čas zdržel. Snažil jsem se neslyšet křik Iásonova přízraku, který stále oplakával své syny. To všechno se mělo jednoho dne změnit, až zjistím, jakým mazaným trikem nás Médeia tenkrát obelstila.

PRVNÍ ČÁST

Utrpení a mnoho nářků

Tři

Staří duchové

Strávil jsem ožíváním dávné minulosti půlku dopoledne, pohroužený do snů. Obcházel jsem opuštěnou pevnost kolem dokola a přitom jsem se toulal ztracenými časy. Ze zasnění mne prudce vytrhl nenadálý liják, který začal bičovat trávu uvnitř hradeb. Vypadalo to, jako by se hnal do pevnosti Riannoninou branou, mrazivý a vlezle vlhký. Deštěm se pohybovala nehmotná postava, jejíž podobu vykreslovaly dešťové kapky: byl to muž a vedl za uzdu koně. Brzy nato vstoupily do hradiště další postavy. Byly opatrné a nervózní.

Vůdce se znenadání rozběhl, jako by chtěl rychle překonat místo, kde jsem se krčil v závětrí pobořeného stavení. Jeho muži klusali za ním a vzpírající se zvířata táhli lijákem za sebou. Viděl jsem skrz ně hradby na druhé straně. Byly to dešťové přízraky zahalené do dlouhých plášťů, s koženými halenami přetaženými přes kalhoty sahající do výšky kolen. Jejich koně byli mohutní a bohatě vystrojeni. Vůdce se najednou zastavil a zalétl ke mně pohledem. Potom vykročil směrem ke mně. Neurčitý příznak postupně získával zřetelnější rysy. Členové družiny, kteří zůstali za ním, mezitím nasedli na koně, naklonili se v sedlech dopředu a dívali se, co se bude dít.

Něco mi na něm bylo dostatečně povědomé, aby se mi zjezily chloupky na zátylku. Očima a držením těla mi připomněl Urthu, velekrále Cornovidů a pravého majitele tohoto opuštěného sídla. Ale pravdou bylo, že mnoho lidí mi připomínalo Urthu. Podoba této rozvětvené rodiny se na mě mohla zubit zpoza hradeb každé pevnosti.

„Ty jsi ten čaroděj? Ten stařec, který chodí v kruzích a mluví sám se sebou?“ Při těchto slovech se zasmál.

„Chodím po kruhové stezce kolem světa. Obejít jeden okruh mi trvá padesát let, někdy víc. Mluvím sám se sebou, protože se mi líbí, co chci říct.“

„Proč by nějaký blázen něco takového dělal? Chodil pořád dokola?“

„Asi jsem se jako blázen už narodil. Dostal jsem to za úkol při narození.“

„Co tím získáváš?“

„Co získávám? Hlubší porozumění věcem, které jsou jinak matoucí, tolik vzpomínek, že nevím, co s nimi, dovednosti, které nemám čas procvičit, ale kromě toho velké zkušenosti ve střetech, které mohou vtisknout podobu královstvím.“

„Někdo jako ty by se mi mohl hodit,“ prohlásil uznale příznak. Vesele se ušklíbl a poškrábal se ve strništi na tváři. Potom se podíval pozorněji. „Čekal jsem někoho staršího. Ty nejsi starší než já.“

„Zdání může klamat.“

„To může. To jistě může. Klam může člověka zabít jistěji než železná čepel. Zapamatuj si tvou tvář a ty si zapamatuj mou. Teď ale jdi k řece. Rychle. Někdo tě sleduje už řadu dní. Pohybuješ se rychle a záhadně. Je třeba tvé pomoci.“

Najednou jako by se ho zmocnily obavy. Někde v dálce se tajemně rozezněl roh, možná varovně.

Vůdcův éterický oř zaškubal uzdou a muži se nervózně zahleděli k západní bráně situované v zadní části pevnosti.

„Zmiz odsud," vyzval mne a odvrátil se. „Jdi k řece u staré svatyně - tam na ni počkej."

Lesknoucí se postava vymezená vodou se začala vzdalovat deštěm. „Kdo jsi?" zavola jsem za ním, ale buď mě neslyšel, nebo neměl zájem odpovědět. Nahlédl jsem do něho hlouběji a se zamrazením, které zasáhlo až hluboko do kostí, jsem poznal rozostřenou, mlhavou jiskru jednoho z Nenarozených. Pak už jsem na nic dalšího nečekal.

Doběhl jsem k Riannonině bráně, koňské bráně, a pustil jsem se cestou k řece. Za sebou jsem zaslechl jezdce ženoucí koně tryskem - tlupu nájezdníků, která se valila do pevnosti od Země stínů hrdinů.

Stará svatyně u řeky byla zasvěcena Nantosueltě, ‚klikaté‘, bytosti pramenů, potoků, studní a řek, jako byl tento široký tok, který těsně obtácel Taurovindu a nesl jméno této bytosti.

Tato řeka byla víc, než se na první pohled zdálo. Lemovaná vrbičkami, zarostlá rákosím, u břehu kypící pohybem, nevypadala jinak než jiné řeky kdekoli na ostrově. Jenže Nantosuelta tekla ze Země duchů, ze Země stínů hrdinů. Na západě oddělovala území Cornovidů od Jiného světa jejich předků, ale její klikatý tok odděloval od vlastních Jiných světů také Parisie, Durotrigy a Seutony. Veslovat s loďkou po Nantosueltě znamenalo neustále veslovat po okraji světa Mrtvých. Urthova pevnost Taurovinda střežila pět nebezpečných brodů přes vodu a pět hlubokých údolí, jež vedla do vlastní Země duchů za močály na západě.

Svatyně se nacházela ve věčných hájích, mezi zakrnělými, pokroucenými stromy, které se vzpínaly jako nějací zkamenělí duchové z kamenů a mohyl starších chrámů. Omšelé šedé skály a rozvalené hromady kamenů působily dojmem chaosu, ale zároveň bylo cítit, že to místo v sobě něco má, že naslouchá, a z toho jsem poznal, že se zde nachází svatyně, která dosud pulzuje životem.

Dešť neustal. Došel jsem až na břeh řeky a očima jsem pátral v hustých křovinách po ženě, která tu na mne podle dešťového zjevení čekala.

Když konečně dorazila, nebyla sama.

„Při Lludových zparchantělých synech, co jsi provedl s tím mizerou, mým zetěm?"

Hlas, který mne takto oslovil z hájů, byl hluboký, zlostný, znělý a známý.

„Ambare!"

„Merline! Je ten ničema po smrti? Nebo se vrací domů? Proč se má dcera - kéž jí dobrý bůh dopřeje odpočinek, až bude odpočinek na místě - proč se musela spojit s mužem, kterého sny dovedly tak daleko od jeho povinností?"

„Tvůj zeť vybojoval dobrý a slavný souboj."

„Doufám, že si vzal hlavu, aby to mohl dokázat."

„Dobře naolejovanou. Ale to nebylo jediné, co získal. Utržil také ránu."

„Smrtelnou?"

„Vyhlížej východním směrem. Jestli se ukáže, dostaneš odpověď. Bojoval dobře, Ambare, a pomstil tvou dceru."

„To rád slyším."

Stařec přistoupil ke mně, odhodil štít a oštěp a vyhrnul si plášť. Přestože tento velký bojovník, tento muž z Taurovindy, otec Urthovy mrtvé ženy Aylamundy, již leccos pamatoval a vlasy měl bílé, jeho oči byly stále ostré jako hroty kopí.

Když si dostatečně ulevil - bylo zřejmé, že úlevné gesto si dopřál proto, že mne našel - několik kroků odstoupil, prohlédl si mě od hlavy k patě a zavrtěl hlavou.

„Hrůza. Jak můžeš být tak špinavý. I pes chodí lépe oděný. Byl jsi příliš dlouho sám. Čtyřicet dní odsud jsou týden stará vlčata, slepá a bezmocná, která cítí tvůj pach a pobízejí mámu, aby jim dovolila tě ulovit."

„Díky. Také jsi zestárl."

„Věk za to může ještě míň než voda. A já už stejně víc zestárnout nemůžu. Bílou už neuděláš bělejší.

Můžu jediné zesílit. Až mě síla opustí, přijde to hned. Budu hlasitě zpívat, až se má hlava bude kutálet po zemi. Nevadí mi to, hlavně aby to bylo jednou ranou. Záleží mi na této zemi a na pevnosti, kde se Mrtví shromažďují poté, co nás znovu vypudili. A záleží mi na vnoučatech. Proto jsem tady."

„Kvůli Kymonovi a Mundě?"

„Jsou to jediná vnoučata, která mám, Merline, leda že by duchové mých tří mrtvých synů smilnili ve světě živých! Ano. Kvůli Kymonovi a Mundě. Sám nechápu, co se děje, ale jedna z jejich ochránkyň přišla sem. Jedna z modron. Matek. Umírá. Proto bychom neměli ztrácet čas."

Dovedl mne k úkrytu pod převislým kamenem. Ležela tam žena stočená do klubíčka a celá se třásla. Ambaros ji přikryl houní. Oděv měla černý, vlasy jí bíle prokvétaly. Tváře měla tak vyschlé, že vypadala jako mrtvola. Slyšel jsem dutou ozvěnu jejího žaludku a slabý pulz jejího srdce, vraní křik, který ji volal. „Je velmi nemocná," řekl Ambaros a poklekl k ní. Vzal ji za ruku a promnul ji, jako by pouhým dotekem mohl povzbudit život v těle, z něhož s každým přeletem jeřábů život vyprchával.

Co jsem mohl dělat? Znal jsem Ambara, a tak jsem věděl o jeho přednostech v boji a silném srdci, věděl jsem, jak je oddaný své rodině. Proto jsem se dotkl této umírající Matky a dal jsem jí trochu vlastní síly. Při tom jsem poznal, že patří do Země duchů, nikoli do Urthova světa. Překročila hranici - Nantosueltu - a nyní již nemohla zpět.

„Pamatuji si tě," zašeptala. Zvedla ruku, aby mne pohladila po vousatých lících. „Ty jsi ten, který k nim přivedl otce na návštěvu. Jsi přítel jejich otce."

Musela to vědět již dřív. Proč jinak by se za mnou vypravila ze země, kde mohla žít, do krajiny, která ji zabíjela?

„Přivedl jsem Urthu, aby je viděl. Putovali jsme společně do řecké země. Pomstil smrt Aylamundy a svého syna Uriena."

„To jsem ráda," zašeptala modron.

Také Ambaros vypadal potěšeně. Díval se na mě bez výrazu, ale nepatrným kývnutím hlavou dal najevo spokojenost se zprávou o triumfu svého zetě.

Matka zvedla ruce a obrátila je dlaněmi ke mně. „Nějaký čas byly v pomezí krajině mezi řekou a zemí stínů v bezpečí," řekla. „Ale teď již v bezpečí nejsou. Pokřivený muž, který nosí smrt, se blíží. Pátrá po Urthových dětech. Prahne po nich.

Merline! V Zemi duchů se strhla bouře, které nikdo z nás nerozumí. Děje se něco strašného. V té podivné zemi není nic tak, jak má být. Ale Urthovy děti jsou klíč a zároveň lék. Máš staré kosti a stará kouzla. Sestra to poznala, když jsi přišel na louku s jejich otcem, ještě než se vydal do Řecké země. Tyje můžeš dopravit z rozvráceného útočiště do bezpečí. Pospěš si. Pospěš si."

Najednou přitiskla své rty k mým. Ucítil jsem vlhkost života na jejím jazyku. Oči jí hořely smrtí. Její prsty mne naléhavě drásaly přes plášť z páchnoucích ovčích kůží. „Nechtě mne tady," zašeptala. „Sama najdu cestu zpět." Pak v očích, které viděly nejeden div, pohaslo světlo. Chladnoucí mrtvé tělo se mi stočilo v náruči. Kůže a kosti se rády rozloučily s duchem, jenž držel tuto křehkou loutku pohromadě, aby došla za mnou.

Zlehka jsem ji políbil. Zavřel jsem jí oči. Pak jsem ji opatrně položil.

„Je mrtvá?" zeptal se Ambaros.

„Dočista mrtvá. Ale mrtvá byla už ve chvíli, kdy sem přišla."

„Tak tedy pospěšme. Dokážeš ty děti dostat ze Země duchů?"

„Pomůžeš mi?"

Trpce se zasmál. Moje otázka ho vyvedla z míry.

Zastyděl jsem se.

„Sežeň mi koně," řekl jsem mu.

„Sežeň si ho sám, sakra. Myslíš si, že koně rostou na stromech?"

„Tak mi alespoň nejdřív pomoz pohřbít tuto ženu. Chtěla, abychom ji nechali tady."

„To musíme udělat. Pohřbíme ji pod jednu kamennou mohylu. Současní majitelé proti tomu jistě nebudou nic namítat, a pokud ano, můžou mi své námitky přednést v Zemi duchů."

Právě díky odpovědi, jako byla tato, jsem toho muže musel obdivovat. V jedné věci jsem Ambarovi nefalšovaně záviděl: dokázal jít rovnou k věci, neměl čas na hlouposti. V jiných ohledech jsem mu nezáviděl ani náhodou: byl starý a unavený, jeho srdce a údy byly slabé, díval se na svět zúženým pohledem, který byl nesmírně složitý (samozřejmě v tom nebyl jediný, ostatně, nechodil po cestě, kterou jsem chodil já). Přesto uměl dát smysl drobnostem. Jediné, co jsem při veškerém svém putování širým

světem dokázal, bylo hromadit vzpomínky. Ale zdálo se mi, že pochopení přichází z toho, když se člověk soustředí na to, co má na dosah.

Ambaros, Urthův otec, Urthův učitel, Urthův bič a výzva, hlas strašící Urthu v těžkých snech, uměl v pravý čas pošeptat rozumná slova, najít smysluplnou strategii, pochopit situace, kdy rozum byl v koncích... ale jen v úzkém rozpětí.

Já jsem měl sice větší rozhled, ale nijak mi to nepomáhalo, abych se ve světě vyznal lépe než Ambaros. Cítil jsem, že mě k němu něco přitahuje, že mě něco pojí s nutností, která ho poháněla - vyvést Kymona a Mundu ze Země duchů –jak jsem to zažil sotva kdy dřív.

Vlastně ano, s Iásonem.

Je to tak: tenkrát, když se má cesta zkřížila s Iásonovou, právě když přestavěl Argó a chystal se vyplout za Zlatým rounem a za mou zapomenutou milenkou Médeiou, jsem také cítil hlubší pochopení. Vyzrál jsem, poučil jsem se. Bohové, nechal jsem se Iásonem okouzlit, to nemohu popřít. Jenže takových jako Iásón je málo. Je to spíš čest než hanba strávit nebo promarnit s nimi nějaký čas. Čest vlastně není to pravé slovo. Správně bych měl říct privilegium. Jen málo mužů a žen se vynoří z nemastného neslaného guláše lidské prostřednosti, aby okořenilo svět způsobem, jenž nebude nikdy zapomenut.

Iásón to dokázal. Urtha se tomu možná přiblížil, ale něco mi říkalo, teď stejně jako tenkrát, že stojí u zrození něčeho většího.

Předpokládal jsem, že Ambaros bude zapomenut a Urtha také. Byly to však dva závany prudkého větru, který jednoho dne stvoří velkou bouři paměti, podobně jako bouře stvořila Alexandra, Radegasta, Ramsese, Dianu, Agamemnóna, Odyssea, všechny ty, kteří byli o mnoho víc než pouhé zašustění větru času.

Když jsme Matku uložili do mělkého hrobu, odešel jsem k řece lemované rákosím a přivolal jsem loďku, na níž jsem se vrátil do Alby. Byla to ozvěna samotné Argó, stín z její minulosti. Loď a její božská patronka mi ji půjčily, aby mi pomohly uniknout z Řecka.

Vyklouzla ze skrýše mezi svěšenými větvemi vrb na druhém břehu Nantosuelty a namířila si to k mělčinám u hájů. Ambaros žasl, ale neřekl nic. Stál vedle mne a bezmyšlenkovitě se škrábal na tváři. Loďka byla vystlaná kožešinami a vlněnými tkaninami. Příd' s vyřezávanou labutí byla natřená na žluto. Červeně vybarvené svislé drážky, které se táhly podél trupu jako vlys, ukazovaly, že pochází z ostrova zvaného Kréta, z dob před náhlým zaplavením této země a jejích obyvatel před zhruba tisíci lety. Byla to jen část duše Argó, ale dokázala mne přivést až sem - po řece, potokem a pod světem, aby se vyhnula plavbě po moři.

Nabídl jsem jí, aby mne opustila a vrátila se k Argó.

„Zůstanu,“ zašeptal mi v hlavě její tichý hlas. Poděkoval jsem jí. Řekl jsem jí, že pojedu s Ambarem na okraj Země duchů a zeptal jsem se, jestli by tam na mne mohla počkat. Bylo možné, že ji ještě budu potřebovat.

Souhlasila.

Odešli jsme tedy s Ambarem od řeky, opustili jsme věčné háje a vyrazili jsme na západ od Taurovindy, k roklím a k brodu Posledního rozloučení, kudy Mrtví překračovali řeku na své pouti do Jiného světa.

Čekal jsem, že se mě zeptá na další zprávy o svém zeti, ale Ambaros byl zdrženlivý, jak mu velela tradice. „Zprávy o králi doručené v době královy nepřítomnosti musí jako první vyslechnout králův nejstarší syn, takový je zdejší zvyk,“ vysvětlil mi, když jel vedle mne. „Pokud syn není, vyslechne zprávu jeho manželka, a teprve když není manželka, přijdou na řadu rodiče.“ Na okamžik zaváhal a pak ke mně zalétl pohledem. „Ale já jsem vážně potřeboval vědět, jestli Urtha svou výpravu přežil. Porušil jsem tabu.“

„Jak jsem řekl, přežil a zvítězil, byť při tom utřil krutou ránu. Vrací se domů pomalu.“

Ambaros zvedl ruku. „A jak jsem řekl já, to stačí, aby moje srdce mělo klid. Díky. Zbytek si nech pro Kymona, jestli ho najdeš. Až potom si poslechnu všechno. Ale teď se chci zeptat, co se stalo s Iásonem? Tvůj vzkříšený řecký přítel hledal své dospělé syny, ztracené v čase. Také našel, co hledal?“

Podívali jsme se na sebe a Ambaros se usmál, když si všiml mého tázavého pohledu. Odkud se dozvěděl, že Iásón žije nový život? Mělo mi to dojít hned.

„Když jste tu byli posledně, Urtha mi řekl, co jsi pro Iásóna udělal: jak jsi vyzvedl tu loď na hladinu

jezera a jeho tělo bylo stále na palubě. A jak jsou jeho synové po sedmi stech letech stále živí, neboť jejich matka povolala Krona a schovala je v budoucnosti." Roztáhl tvář do širokého úsměvu a zavrtěl hlavou. „Merline, svého času jsem vyprávěl vzrušující příběhy a rozsáhlé ságy, a s těmi nejlepšími jsem se chlubil o Beltanu nebo o zimních hostinách. Několikrát jsem také mluvil celou noc o vlastních velkých činech. Ale z tohoto příběhu se mi tají dech."

Mně se také zatajil dech, když jsem si nakonec vybavil, co se před sedmi stoletími v paláci v Iólku skutečně odehrálo.

Jedno říznutí do krku každého chlapce, které spustilo krvácení a zároveň vpravilo do těla silnou omamnou látku. Chlapci padli v několika vteřinách. Když se nám zdálo, že jim z krku vytryskla krev, nechaly se naše smysly ohromit krví z prasete. Médeia se sklonila nad jejich tělíčka a zpod sukní vytáhla hlavy zhotovené z vosku a koňských žíní, které zabalila do cárů závoje. Hodila je otevřenými dveřmi Kretantovi, pak sebrala síly a odtáhla spící syny ke koním. Hodila je do vozu a nám dovolila zahlédnout pouze jejich bezvládně visící nohy.

Tak rychlé, tak chytré, tak přesvědčivé! Brilantní trik, kterým jsem se nechal oslepit. Médeia prchla do vyhnanství. Třebaže Iásón prohledal zemi od pobřeží k pobřeží, každou horu a každý ostrov, nenašel po nich ani stopy a dožil do konce svých dní jako smutný a popudlivý muž.

To, co udělala potom, totiž bylo něco úžasného. Použila své síly tak, jak bych se to já nikdy neodvážil udělat.

Když dokonala své dílo, stáhla se do ústraní a čekala, až čas uplyne...

„Našel své syny?"

„Našel jednoho z nich," odpověděl jsem. „Toho staršího, hluboko v Řecku, nedaleko jedné staré věštírny. Přijal jméno Orgetorix."

Ambaros překvapeně hvízdal. „Král zabijáků? To je silné jméno. Zasloužil si je?"

„Podle toho, co jsem viděl, do posledního písmenka."

Pokýval hlavou a usmál se. „Takže Iásón má jednoho syna zpátky. To jsem rád."

„Právě v tom je ta tragédie. Orgetorix měl v srdci tolik nenávisti, kterou mu tam zasela jeho matka, že Iásóna odmítl a pokusil se ho zabít. Viděl jsem to na vlastní oči. Iásóna to zaskočilo a silně rozrušilo.

Obvinil mne ze zrady, protože jsem mu neřekl všechno, co jsem o jeho synovi věděl."

Ještě teď jsem se zachvěl, když jsem si vybavil výraz Iásónových očí, jak se tam krčil, celý zakrvácený, ten pohled plný pohrdání a pomstychtivosti, a vzpomněl jsem si na slova, která zašeptal, jak se snažil odehnat smrt. Děs se jitra, kdy se probudíš a najdeš mne, jak se nad tebou krčím. Děs se toho jitra. Věděl jsem, že mne bude následovat do Alby, neboť právě tady Médeia ukryla svého mladšího syna Kína přezdívaného Malý snílek.

Když jsem to řekl Ambarovi, rozesmál se.

„To si dá, než tě najde. Ty tomu možná říkáš ostrov, ale je to obrovská země. Není to jen Pět království. Mnoho maličkých království leží na sever od nás a stejně tolik na jih a na západ, za Zemí duchů. A všechna mají své močály, mokřiny, hvozdy, hory, údolí a pláně poseté balvany. I kdyby se v nich ukryli pánové Gog a Magog, kteří jsou vysocí jako stromy, stejně by je nikdo nenašel."

„Po Malém snílkovi určitě zůstala nějaká stopa," ujistil jsem Ambara.

Sice se zlehka usmíval, ale vrhl na mne zvláštní pohled.

„Mám z tebe trochu strach," přiznal později, když jsme se uložili na noc mezi skály, pod převislé větve jilmu, k nimž jsme přivázali své pláště, aby nás chránily před větrem. „Strach! A zároveň se s tebou cítím dobře a vůbec se nebojím toho, co bys mohl udělat, kdybys luskl prsty. Možná je to tím, že vypadáš mladší než můj syn."

„Je znavený bojem. Já jsem jen utahaný po cestě."

„Ale všude, kam přijdeš, se něco začne dít. Je to, jako by ta ochránkyně vyhnanců čekala jen na tebe. Jak se dozvěděla, že jsi tady? Odkud věděla, kdy připluješ po řece, kolem brodu Posledního rozloučení? Hned se vydala za tebou, ale ty ses schoval. Od té doby po tobě pátrala a nakonec mě vyhledala v osadě v rokli a já jsem ji přivedl k Taurovindě. Právě když jsi dorazil! Řekl bych, že někdo sešívá naše životy k sobě."

Řekl jsem mu o Trojici hrůzných proroctví.

„To je zase zvláštní. Zjevují se jen králům a jejich manželkám. Někdy i královu šampiónovi.”

A také jsem se zmínil o skupince dešťových duchů, kteří mi řekli, že Ambaros se nachází ve věčných hájích.

„Ano, zdálo se mi, že nás někdo sleduje. Byla tam také velká skupina bojovníků podobných těm, kteří nás podruhé vyhnali z pevnosti. Něco se kvůli tobě dává do pohybu, Merline. Něco, co ohrožuje životy vyhnanců.”

Velice silně jsem pochyboval, že to, co se odehrává za živým tokem Nantosuelty, má něco společného se mnou, a řekl jsem mu to.

Vracejí se tři, kteří pro tebe představují hrozbu. Čtvrtý už tu je a skrývá se.

Odpovědi přijdou, ale v tuto chvíli jsem tápal ve tmě stejně jako on.

Čtyři

Vyhnanci v Zemi duchů.

Strávil jsem čekáním u brodu Posledního rozloučení celý den, v doprovodu Ambara a nepočetné družiny jeho lidí, kteří se k nám přidali, když jsme procházeli táborem vyhnanců, hlubokým údolím, v němž našli úkryt ti, kteří přežili útok na Taurovindu.

Když se na protějším břehu objevil pohyb, byl nervózní, letmý, zdráhavý a klamný. Ale jakmile se Ambaros se svými muži stáhl, postava zahalená pláštěm a kápí konečně vyklouzla z kraje lesa a seběhla po kamenech k malé zátočině vykrojené do břehu řeky. Přes široký tok Nantosuelty - vodní cesty oddělující dva světy - ji nebylo dobře vidět. Nad hranicí mezi říšemi se vznášel mlžný opar. Ale všiml jsem si, jak její plášť mění barvy, aby splývala s pozadím. Byla šedá, když se zastavila u šedivé, větry a dešti ohlazené skály, pak tmavě zelená, když jí pozadí dělaly stromy na protějším břehu, a nakonec byla žlutá jako rákosí, když se přikrčila u vody a upřela na mne pohled.

Měla bledou tvář, téměř bez výrazu, s výjimkou tmavých, velkých očí, jimiž si mne pozorně prohlížela. Byla to další z Matek, jež střežily Kymona a Mundu. Snažil jsem se vybavit si ji. Podle vzhledu to byla nejmladší z trojice.

Zatím mne nevyzvala, abych překonal Nantosueltu, byť jsem k tomu mohl použít stínovou loďku, která trpělivě čekala ve vysokém rákosí, z něhož vyčnívala jen její labutí příd'. Ale vzdálenost, která nás dělila, tato voda nikoho mezi dvěma světy, nám znemožňovala, abychom si spolu promluvili. Přivolał jsem tedy ptáka. Temnota v dálce nad hlubokým hvozdem v Zemi duchů naznačovala, že se blíží bouře, ale vrána mi nepřipadala vhodná k tomuto naléhavému rozhovoru. Povolal jsem raději skřivana, nejhluchnějšího z ptáků.

Skřivan se objevil nade mnou, zakroužil, hlasitě zaspíval a pak odnesl můj jednoduchý vzkaz ženě na druhou stranu řeky.

Setkal jsem se s tvou sestrou. Poslala mne za tebou.

Pták přeletěl zpátky s její odpovědí.

Ty jsi ten, kdo dovede Urthu a jeho děti do budoucnosti?

Otázka mě zaskočila. Do budoucnosti? Možná několik příštích měsíců, nanejvýš let. Matčina slova však naznačovala něco víc než skromné cíle, které jsem příteli přiznával, pokud se samozřejmě vrátí živý.

Poslal jsem skřivana, aby jí vyřídil: Už jednou jsem s Urthou byl na druhé straně řeky. Vzal jsem ho tam, aby se mohl setkat s dětmi, než se vydal hledat svého soukojence, aby učinil zadost pomstě. Přepřuli jsme řeku na lodi, jiné než je tato, ale velmi podobné. Mohu se k tobě snadno dostat.

Skřivan se vznesl a odletěl směrem k bouřkovým mračnům ve vzdálených pahorcích. Žena v kápí vstala, kývla na mne, potom se otočila a rychle se vrátila mezi stromy.

Stínová loďka uposlechl mou výzvu a kolébavě ke mně připlula. Vlezl jsem dovnitř a uvelebil jsem se na polštářích zdobených starými, nezvyklými vzory. Loďka bez nesnáží přepřula na druhou stranu řeky a zlehka najela do měkkého bahna v zátočině.

Byl jsem znovu na území stínů hrdinů.

S modron jsem se setkal v lesní houštině. Málem jsem si ji nevšiml, splývala s pozadím jako vychytralá kočka.

Ale tvář bledá jako měsíc se na mne usmála a oči temné jako tůňky mě přivítaly přívětivým výrazem. Zeptala se mne na svou sestru, která se mě vypravila hledat. Když jsem jí oznámil, že je mrtvá, nezdálo se, že by ji to překvapilo. Potom se rozhovořila o Urthových dětech.

„Dlouho byly v bezpečí," pošeptala mi cestou po pěšině, již jsme se rychlým krokem ubírali. „Při okraji této země je mnoho bezpečných míst. Proto je sem přivedli, když se zachránily při tom strašlivém útoku. Chráníme tady vyhnance od nepaměti. Vždy tady měli být v bezpečí, ale poslední dobou se objevuje příliš mnoho loupeživých tlup, které okraj pročesávají. Hluboko v kopcích narůstá něco smrtícího a rozlézá se to ven. Vše nasvědčuje tomu, že nebezpečí začíná být vážné."

„Koho hledají, děti?" zeptal jsem se. Žena se pohybovala klikatou stezkou ve vlhkém podrostu tak hbitě, že jsem sotva popadal dech, když jsem jí chtěl stačit.

„Máme důvod se domnívat, že ano. V noci je slyšet, jak někdo volá jejich jména, byť z velké dálky. Zatím se nám podařilo ochránit svůj úkryt. Ale Mrtví překračují řeku a usazují se na Hromovém kopci, přivlastňují si jej."

„Vím. Právě jsem odtamtud přišel."

Už když jsem poprvé vstoupil do pevnosti pojmenované po hromu, uvědomil jsem si, že je vybudována kolem mnohem starší svatyně. Uvnitř jejích vysokých hradeb a mezi stromy v sadech byly mohyly, které zněly tak slabou ozvěnou, že musely být nad mrtvými navršený ve velice dávné minulosti. Bylo proto zajímavé, že se tam stíny hrdinů vracejí.

Začínala se mne zmocňovat zvědavost.

Mladá Matka se náhle polekaně zastavila, čímž sled mých myšlenek rázně ukončila. Narazil jsem do ní. V příštím okamžiku mne popadla za ruku a naléhavým gestem mi dala najevo, abych byl zticha. Před námi byla mýtna zalitá sluncem. Zářivým světlem najednou přeběhl obrovský tvor, pořádný kanec. Štětiny měl naježené, jak ho něco polekalo. Po něm neslyšně následovali další. Ptáky v korunách něco vyrušilo, a tak nervózně poletovali ve větvích. Pak přejeli přes mýtinu čtyři jezdcí zahalení v pláštích, dlouhé vlasy jim vlály kolem obličeje. Sklesle se drželi v sedlech, oštěpy drželi téměř vodorovně. Nepronásledovali však zvířata. Zdálo se, že jdou po jiné stopě. Na mýtině zaváhali, rozhlédli se, upřeně se zadívali směrem k pěšině, kde jsme se s Matkou tiše krčili, potom pobídlí koně a zmizeli nám z dohledu.

Po chvíli se žena znovu vztyčila, opatrně došla k mýtině, rychleji přeběhla a ukázala mi, abych ji následoval.

Zanedlouho jsme vyšli z lesa a přebrodivi jsme mělký, klikatící se potok. Po jedné straně jsme teď měli holý hřbet kopce. Po druhé pak zarostlou zmeť šedých skal a zakrslých stromů. Nepřekvapilo mne, když žena zdolala sotva patrnou pěšinou tento rozeklaný břeh, pak sestoupila hlubokou soutěskou a dovedla mě do útočiště, kde se obě děti skrývaly.

Byla to zářivá louka obklopená vysokými skalními stěnami. Pět dveří blízko sebe vedlo do skály, do pěti místností, v nichž Matky s dětmi žily. Nedaleko vstupu do tohoto úkrytu byla studna sřežená vysokými dřevěnými sochami Briggy a Nodonse. Studnu obrůstal břečtan, cesmína a hloh s červenými bobulemi. Mladá Matka k ní rychle doběhla, poklekla, namočila do vody kus plátna a otřela si ruce a tvář. Vybidla mne, abych udělal totéž. Voda byla cítit hlínou. Vypadalo to, že hladina se vydouvá, jako by voda chtěla vystoupit nad skály, které ji držely mezi sebou.

Jakmile jsem si vlhkým plátnem přejel po očích, kouzlo chránící louku přestalo působit.

Deset dětí si hrálo hru, při níž klacíky popoháněly malý kožený míč. Klopýtaly, honily se za vítězstvím a hlasitě se smály. Čtyři mastifové klidně leželi na zemi s předními tlapami přeloženými přes sebe a pozorovali je. Jinde zobaly slepice a šediví vepři vystrkovali rypáky z chlívků. V malém sadu, kde se další holčička snažila dosáhnout na jablko, rostlo několik ovocných stromů. Poté, co na ni Matka zakřičela, se holčička překvapeně otočila a utekla se schovat.

Všechny tyto děti nebyly z Urthovy pevnosti v Taurovindě. Ne všechny byly ze světa Urthy a jeho uthiinů, jeho družiny bojovníků. Mladá Matka na mne pohlédla s unaveným úsměvem, jako by mé myšlenky zaslechla.

„Ano, jsou ztracené. Některé jsou tu již velmi dlouho. Jsou to děti, které uprchly přes řeku do bezpečí, ale nikdo je nepřišel zachránit. Přinejmenším dvě mohou odejít domů, ale jejich bezpečí teď bude na

tobě."

„Opravdu nemohu vzít víc?" zeptal jsem se. „Rád bych vás převezl všechny. Loď, která mě sem dopravila, je přítelkyně, neodpluje, dokud jí o to nepožádám."

„To nepůjde," odvětila důrazně žena. „Prosím, ani to dětem nenabízej. Jednoduše nemohou odejít. Je mi to líto." Potom mi vysvětlila proč, ale nakonec dodala: „Munda tu má jednu kamarádku... není tady dlouho. Ona by snad mohla..." Znenadání mne vzala za ruku. „Urthovy děti jsou tamhle, u sadu. Stále číhají na kouzelná jablka. Běž za nimi a řekni jim, aby tím stromem netřásly."

Zlehka mne postrčila. Udělal jsem, oč mě požádala.

Děti nevypadaly starší, než když jsem se s nimi setkal poprvé. To byla daň, kterou platily za to, že v tomto útočišti na okraji Země duchů mohly zůstat. Jakmile jsem se k nim přiblížil, Munda mne poznala a roztáhla tvář do širokého úsměvu. Kymon se zakabonil a rozhlédl se. Zřejmě doufal, že uvidí otce.

Munda byla úplně stejná, jak jsem si ji pamatoval: pihovatá tvář, kaštanové vlasy, maličké šipky namalované na líčkách. Měla na sobě jednoduché zelené šaty, v pase stažené páskem.

Naproti tomu Kymon byl oblečen jako malý bojovník, v kostkovaných kalhotách a s holou hrudí, zato však s krátkým modrým pláštěm sepnutým na levém rameni třpytivou kovovou sponkou. Na zádech mu visel malý, bronzem pobitý štít oválného tvaru s vyobrazením jestřába jedoucího na koni.

Opatrně si ode mě udržoval odstup. Jednu ruku měl položenou na malém noži za pasem, druhou zatínal a povoloval, jak byl nervózní. Jeho pohled byl velice přímý a připomínal mi pátravý zrak, kterým se díval Urtha, když se snažil porozumět všem neznámým věcem a zároveň očima vzdorovitě prohlašoval, že ho nic neznámého na světě nemůže znepokojit.

„Co jsi udělal s otcem?" zeptal se znenadání chlapec.

„Nic jsem s ním neudělal," odvětil jsem. „Putoval jsem s ním, bojoval jsem po jeho boku a díval jsem se, jak zvítězil nad velkým nepřítelem."

Obě děti se usmály a jejich zářivé oči se rozšířily. „Takže svůj souboj vyhrál?" otázal se Kymon.

„Ano."

„A Cunomaglos, ten zrádce, je mrtvý?"

„Ano. Padl v říčním souboji v zemi Makedonců."

„Kde tedy je? Kde je otec?"

„Vrací se domů po souši. Pomalu. Já jsem připlul lodí. Rychle. Musíš mít trpělivost. Vy dva teď máte před sebou naléhavější úkol. Musím vás odvézt přes řeku k vašemu dědečkovi Ambarovi."

„Na to jsem rozhodně připravený!" prohlásil mladík.

Jeho sestra byla stejně nadšená a zatleskala. Ale na rozdíl od bratra, který stál a pozorně si mne prohlížel, odběhla k ostatním dětem, jež dosud honily klacíky míček. Chvilí u nich stála a mluvila s nimi, pak se ozvaly vzrušené hlasy a smích. V dalším okamžiku se všechny děti rozprchly a začaly na louce mezi skalními stěnami sbírat rostlinky a jiné věci, načež se znovu shlukly k nějakému dětskému, ale významnému rituálu loučení.

Kymon se tohoto obřadu nijak neúčastnil. Jeho přísný pohled změkkl, ale chlapec se nemohl dočkat, až se dozví podrobnosti o otcově vítězství. Na této straně řeky byl do značné míry dítě, ale stejně jako jeho sestra, stejně jako všechny opuštěné děti, dožene svůj skutečný věk, jakmile vkročí do své země.

Proto se většina z tohoto šťastného hnízda vyhnanců nebude moci nikdy vrátit do země živých.

„Je otec zraněný?" zeptal se nečekaně. „Proto se vrací domů tak pomalu?"

„Zvítězil nad Cunomaglem velkolepě. Ale jeho rány byly velice vážné."

Chlapec se nad tím zamyslel. V nenadálém úsměvu a v jeho očích se náhle mihl muž. „Jednoho dne všichni podlehneme svým ranám," prohlásil, jako by se posmíval nějaké tlupě vojáků. „Ale všichni s nimi můžeme ještě léta žít!"

„O tom nepochybuji," souhlasil jsem. Snažil jsem se zamaskovat, jak mě jeho předčasná vyspělost pobavila. „Ty se nechceš rozloučit s kamarády?"

Na okamžik se zatvářil nesměle, jako by se rozhodoval. „Měl jsem jednoho dobrého kamaráda, ale odešel. Nebydlel tady s námi. Pojď se podívat, co jsme spolu postavili!"

Nejdřív zalétl pohledem k Matkám a pak mě dovedl mezi stromy k pěšině, která z uzavřené louky vycházela. „Vlastně to máme zakázané, ale mně to vždycky projde."

Dovedl mne k převislému šedému balvanu, pod nímž byl dostatečně hluboký prostor, abychom se tam s Kymonem mohli vmáchnout. Do skály nade mnou byla neuměle vytesána kresba lodě s více než nápadně falickým stěžněm. Bylo vidět hlavy veslařů, postaviček s vypoulenýma očima a přilbami na hlavách, ale vesla, která drželi, byla neprakticky tenká. Kolem se na zemi povalovaly další figurky ze spletené trávy, každá vyzbrojená větvičkou. A také mumifikovaná zvířata - netopýři a myši.

Kymon se zahihňal, když si všiml, jak jsem se zamračil. „Tohle je místo, odkud můžeš volat otce,” řekl. „Opravdu?”

„Můj kamarád vytesal tu loď kusem žuly. Chodím sem přemýšlet o otci. Volám ho domů. Nakonec určitě připluje po moři.”

„Je blíž, než si myslíš,” oznámil jsem mu. „Jak se ten tvůj kamarád jmenoval?”

„Byl přízrak. V Zemi duchů jsou jich spousty. Mluvil nějakým podivným jazykem, ale měl jsem ho rád.”

„A teď zpátky do země živých,” pobídl jsem Kymona a odvedl jsem ho zpátky na louku.

Mundinou nejlepší kamarádkou byla jedna mladší dívka s ježatými vlasy barvy mědi, která slyšela na jméno Atanta. Munda nedala jinak, než že kamarádka musí odejít s ní. Modrony, které požádala o dovolení, nechaly rozhodnutí na mně. Když jsem se podíval na dívku, která tak nedočkavě čekala na mou odpověď, nemohl jsem odmítnout. Zdálo se, že Matky to zarmoutilo, ale souhlasily, že může odejít. Atanta byla něčím zvláštní. Na obou spáncích měla odshora dolů vytetovanou řadu modrých teček, symbolů postavení, které ostře kontrastovaly s nepravidelným roztroušením pih po její uličnické tváři. Tento motiv byl pro mne nový. Určitě nepocházela z Urthovy země, ani od Urthových sousedů Coritanů, jejichž velekrálem byl Vortingoros. Již jsem takové symboly někde viděl, ale nedokázal jsem si vybavit, kde přesně to bylo. V tuto chvíli mi dělali větší starosti Kymon a Munda.

Atanta si sbalila raneček velice bystře: nasbírala si hrst elfích šipek, těch malých kamenných hrotů, které vyvrhuje země, a přidala k nim toulec tenkých jasanových dřívek, k nimž se daly připevnit.

Obdivuhodným způsobem se tak vybavila na cestu a na dny, o nichž nevěděla, co přinesou.

Chtěl jsem po Kymonovi a Mundě, aby věnovali sbalení svých zavazadel na cestu stejnou pozornost, ale jediné, co je napadlo vzít si s sebou, byla jablka!

Mladá Matka nás měla odvést zpátky k Nantosueltě. Když jsem viděl, jak je vystrašená, zkusil jsem ji přesvědčit, že snadno najdu cestu lesem sám, bez její pomoci. Ale možná měla za povinnost být nám průvodkyní v této Jiné zemi a dělala to proto, že to bylo nutné. Jistě, ne-předvedl jsem jim své magické schopnosti v plné kráse, takže mladá modron mě brala jako člověka, jehož možnosti jsou omezené.

Nedošli jsme ještě ani k potoku, který byl od tajného útočiště, co by oštěpem dohodil, a museli jsme se skrýt. Po hřebeni nad námi projel s hromovým dusotem dlouhý zástup jezdců s bílými obličejí a rozčuchanými vlasy. Hlavy měli skloněné, pláště jim vlály, šedivé světlo se jim blýskalo na štítech. Bylo jich kolem třiceti. Když jeden kůň uklouzl, jeho jezdec spadl a skutálel se po svahu směrem k nám.

Ostatní však jeli dál, jako by se jich to netýkalo. Strašidelný muž se z pádu rychle vzpamatoval, za uzdu dotáhl protestujícího koně zpět na hřeben, znovu na něj nasedl a ujížděl dál k řece.

Teprve v tom okamžiku jsem si všiml, že Atantě klesá ruka, v níž drží jednu ze svých vrhacích šipek s pazourkovými hroty.

„Trefila bych ho,” zašeptala. „Umím to s takovými šípkami dobře.”

A aniž by čekala, co jí na to řeknu, znenadání švihla rukou a vyslala svou maličkou zbraň směrem k holému hřebeni. Užasle jsem se díval, jak šípka doplachtíla vzduchem až k místům, kudy před okamžikem projeli jezdci, zabodla se tam, chvíli se chvěla a pak zůstala hrdě trčet z drnu.

Byl jsem rád, že svou touhu po získání kořisti ovládla. Možná by tlupa válečníků upozornila na naši přítomnost, byť jejich naprostý nezájem o padlého druha naznačoval, že mají konkrétnější cíl někde jinde.

Stínová loďka na nás čekala, ukrytá v rákosí. Podle rozryté země tudy tlupa projela, ale loďky schované u břehu řeky si nikdo nevšiml.

„Kudy se dostávají na druhou stranu?” zeptal jsem se mladé Matky.

„U brodu Spatně hoseného oštěpu. Dojít tam by trvalo dlouho. Ale zdá se, že je to jediná cesta, kterou se z tohoto území mohou dostat na druhou stranu. Dobře ji sřeží. Snaží se, aby přejezd byl snazší.”

Rozhodl jsem se, že obhlídku brodu si nechám na jindy.

Děti si vlezly do lod'ky a vzrušeně se v ní uvelebily. Munda s Atantou se vzaly za ruce, potichu zazpívaly nějakou píseň a potom se začaly chichotat nějakému žertu, kterému rozuměly jen ony. Poté, co jsem se posadil na zád', si lodička'proklestila cestu rákosím a zamířila nejkratší cestou přes řeku k protějšímu břehu lemovanému vrbičkami. Když jsem se ohlédl, abych mladé Matce zamával, už jsem ji nespatriil. Možná tam ještě stála, ale plášť a kápě se zbarvily tak, aby ji zamaskovaly.

Zakrátko již lod'ka přídí rozhrmula splývavé větve a zastavila se na mělčině. Kymon ihned vyskočil do vody a začal se brodit k bahnitému břehu. Munda se smíchem následovala bratra a vyšplhala po svahu na mýtinu. Ale Atanta?

Když vkročila na pevnou zem, zachvěla se, jako by ji roztrásla zima. Její proměna byla patrná na první pohled: oči zpřísněly, ústa dostala jiný výraz, kůže se napjala. Tvarem těla a velikostí byla dítě, ale rychle stárla.

Rychle popadla svůj ranec, pak smutně vykřikla, zmučeně se ohlédla po kamarádce, odvrátila se od nás a jako lovecký ohař vyrazila mezi stromy. V dalším okamžiku nám zmizela z dohledu. Munda na ni zkusila zavolat a potom ke mně zvedla ublížený, tázavý pohled. Vypadala omráčeně. „Proč utekla?“ „Nech ji jít!“ napomenul ji přísně Kymon. Mladík stál zpřímá a rozhlížel se po své zemi. Po chvíli znovu promluvil, ale již vlídněji. „Asi má jiné úmysly. A my máme své úkoly, sestřičko - vrátit se do Taurovindy.“

„Ale proč utekla?“ zeptala se znovu Munda.

Co jsem mohl říct překvapené, zarmoucené dívence? Že Atanta prožívá muka Času, jenž ji nutí dohnat, co zameškala? Tím, že zůstala odloučená v Jiné zemi víc než jen několik málo let, dospěla nyní v ženu. Vzpomněl jsem si, že vytetované linie na jejích spáncích jsou symboly používané v jednom království jižně odsud. Atanta byla malým vyhnancem z jiného klanu, avšak její klan stále existoval. Čekala ji cesta domů, kde se bude muset vyrovnat s realitou toho, jak opuštění země postihlo její vlastní rodinu.

Kymon i Munda vyrostli a vyspěli o rok. Byli teď vyšší, těžší, pohubřejší ve tváři. Na dívce to možná nešlo tolik znát, ale to bylo tím, že byla mladší než její bratr. Zato na Kymonovi se projevovaly první příznaky dospělosti. Jeho pohled zářil jako železo a byl velice odhodlaný.

Zdálo se, že ani jeden nezaznamenal přechod, kdy skokem povyroste, ale oba si všimli, že šaty jsou jim menší než dřív a chvíli jim to vrtalo hlavou.

„Musíme se vrátit do otcova sídla,“ prohlásil znovu Kymon. Bylo v tom lehké, ale pevné povzbuzení. Pak ke mně zalétl zvláštním pohledem a dodal: „Protože náš otec stále žije... nebo ne, Merline?“

„Žil, když jsem ho viděl naposledy,“ připomněl jsem chlapci a Kymon vzal příkrynutím mou opatrnost na vědomí.

Nějakou dobu trvalo, než nás našel Ambaros se svým trojčlenným, těžce vyzbrojeným doprovodem a koňmi navíc, z nichž dva se hodili pro dětské jezdce.

Dědeček a vnoučata se objali. V Ambarově případě se to neobešlo bez slz. Nemohl uvěřit, jak děti vyrostly a jak vypadají silně. Znovu jsem si vzpomněl na Atantu a na muka, která musí prožívat někde v lese.

Ambaros ke mně přistoupil. „Dobrá práce, Merline. Přivedl jsi je v pořádku zpět. Při Brize, ten mladík vypadá jako jeho otec. Vypadá jako král.“

Musel jsem s hrdým starcem souhlasit. Potom Ambaros tázavě dodal: „Naproti tomu ty vypadáš jako člověk, který má něco na srdci.“

„Jedna modrou mi řekla, kde stíny překračují řeku. Je to jen jedno místo. Brod Spatně hozeného oštěpu.“

Ambaros se poškrábal v bílých vousech na bradě a oči se mu znenadání rozjasnily. Vytušil, kam moje úvahy směřují.

„Slyšel jsem o něm. Je to místo, kudy ti, kteří zemřeli v míru, přecházejí do Země stínů hrdinů, na ostrovy. To je pravda, kdybychom přišli na to, jak ten brod zatarasit...“

Přeletěla nad ním v tu chvíli vrána? Pokud ano, nevšiml jsem si toho.

Znovu se zabral do rozhovoru s vnoučaty a potom je s doprovodem ostatních jezdců poslal do údolí, kde žili vyhnanci. Spolu jsme pak vyrazili rovnoměrným tempem podél řeky. Drželi jsme se mezi stromy a číhali jsme na jakýkoli zvuk či pohyb. V krajině vládl takový klid, že to mohlo být to, čemu Řekové

říkali Elysejská pole – zářivě čisté, nedotčené místo - nebo země zvaná eden, která snad měla existovat za mého života, ale nikdy jsem na ni při svých dlouhých toulkách nenarazil, byť jsem o ní slyšel vyprávět. Nechal jsem se tak ukoľébat poklidností a prázdnotou této spanilé jízdy lesy a slunnými loukami podél řeky, že když z ničeho nic přilétl šíp, chvíli mi trvalo, než jsem si uvědomil, co se děje.

Střela zasáhla Ambara přímo do prsou, probodla mu halenu z býčí kůže a shodila ho z koně. Pozpátku se překulil zvířeti přes zadek a svalil se na zem. Vzápětí se zkroutil bolestí, jak se dřík šípů zlomil. Druhý šíp se s tupým zvukem odrazil od mého sedla a třetí mě zasáhl do ramene, ochranným oděvem však nepronikl.

Uslyšel jsem koně a postupně i děsivý bojový ryk útočící tlupy. Otevřel jsem oči - což jsem měl udělat už dávno - a poklidnost krajiny byla rázem ta tam. Zato byl přímo přede mnou brod, silně střežený a kypící aktivitou.

Na okamžik jsem zahlédl mezilehlý svět.

Nájezdníkům se podařilo brod opevnit. Po obou stranách Nantosuelty navršili vysoké valy, postavili věže a kruhy z přitesaných kmenů stromů, z nichž na každém se krčila hrozivá postava a upřeně sledovala přístup ze země živých. Také v samotné řece bylo živo. Všude se to hemžilo éterickými postavami, lidskými i zvířecími.

Od tohoto hučícího úlu se k nám hnali dva jezdci. Jeden již nasadil na třetivou čtvrtý šíp a chystal se jej vystřelit, druhý svíral v ruce dlouhý oštěp a byl připraven jej hodit. Očekával jsem šíp, ale jezdec sklonil luk a tasil meč. Ambaros se mezitím zvedl a očekával útok vestoje se svým lehkým oštěpem. Druhou rukou si držel strašlivou ránu na hrudi.

Uchýlil jsem se k vlastním obranným trikům.

Jestřáb, který se střemhlav snesl z nebe na bližšího z přízračných jezdců, jej srazil ze sedla. Druhý muž zaútočil na Ambara, ale stařec se před ránou mečem shýbl a podrazil koni nohy svým oštěpem. Stínový bojovník byl na naší straně řeky zjevně zranitelný a Ambarovi se podařilo zarazit hrot svého nože do mezery mezi přilbou a kyrysem z dřevěných šupin takovým způsobem, že o výsledku nemohlo být pochyb. Mrtvý muž zemřel znovu. Byl však mimo svůj svět a musel o nebezpečí vědět.

Teprve v tu chvíli jsem si uvědomil, nakolik se pokrývka hlavy padlého muže podobá helmě používané Řeky. A na štítu byla vyobrazena Medusa.

Ambaros se ztěžka, s hlasitým sténáním vyškrábal zpátky do sedla. Pobídl koně do cvalu a vyrazil zpět cestou, kterou jsme přijeli. Věděl, že se musí udržet v sedle, má-li přežít.

Propustil jsem jestřába, naposledy jsem zalétl pohledem k brodu a jeho strážním věžím a rozjel jsem se za starým bojovníkem, pryč od nebezpečí. To, co jsem viděl, mne naplnilo zvědavostí a obavami.

Stínová loďka již byla pryč, vrátila se do věčných hájů u Taurovindy, aby tam čekala buď na mne, nebo na návrat Argó, který předpověděla Trojice hrůzných proroctví.

Ambaros měl tak před sebou vyhlídku na dvoudenní jízdu do údolí. Byl umíněný až hrůza. „Hrudní kost praskla," oznámil bezstarostně, „ale srdce bije dál. Když pojedu opatrně, nic na tom nezhorším."

Nechtěl mi dovolit, abych se na ránu podíval. Tvrdil, že bude lepší nechat všechno tak, jak to je, kůži, látku i bronzový hrot šípů. Prý bude lepší s nimi nehýbat, dokud nebude moci být náležitě ošetřen.

„Bolí to hodně?" zeptal jsem se ho. Říkal jsem si, že kdyby měl velké bolesti, mohl bych mu od nich ulevit.

„Bolí. Ale už jsem zažil horší bolest, Merline. Poté, co jsem se dnes podíval do tváří těch dětí, nevěřím, že by mi nějaká bolest mohla opravdu ublížit. Viděl jsi ten život, který v nich je? Toho rodícího se krále? Tu rodící se královnu? Tomu říkám budoucnost! Děti mé dcery, Merline, Aylamundiny děti. Při Llewových očích, kéž by je dnes mohla spatřit! Byla by moc pyšná."

„Třeba je může vidět," nadhodil jsem, ale odpovědělo mi podrážděné zamračení.

„Jak? Z končin, kterými musí bloudit? To Aylamunda trpí, Merline, ne já."

Úplně jsem ho nepochopil, a tak jsem se zdržel dalších poznámek.

Přestože odmítl přijmout ošetření, nasbíral jsem byliny, o nichž jsem věděl, že prospívají hojení ran, jako byla ta, kterou utřil. První noc pod hvězdami se ještě zdálo, že má síly dost, ale během druhého dne zpáteční cesty se začal silně třást a potit. Prosil jsem ho, aby mi dovolil použít malé kouzlo, ale odmítl to.

„Ne. To, jestli budu žít, nebo zemřu, musí záležet na rozmaru Dobrého boha.“

Dal jsem mu napít vody a vedl jsem jeho koně klikatými stezkami a nerovným terénem, který mířil k údolí. Když jsme vstoupili do sevřeného ústí rokle, Ambaros bezvládně ležel na šíji svého koně. Uvázal jsem mu ruce kolem krku zvířete, aby nespádl, a přiložil jsem mu na otékající ránu obklad.

Stačilo nahlédnout do jeho nitra, abych poznal, že je to jeho konec.

Byl jsem rád, že mohu jeho umírající tělo svěřit do rukou jeho blízkých. Svlékli ho a umyli ho podle druidových pokynů. Z okrové masky, která druidovi zakrývala tvář a krátce zastřižené vlasy, svítily jeho oči. Přednášel písň minulosti a vzýval léčitele Sucella. Kymon všemu přihlížel, vážný a zadumaný. Nehnul ani brvou, když bronzový hrot konečně a krvavě vyprostili ze starcovy hradní kosti, do níž se zarazil.

Ambaros ani nehlesl. Ani na okamžik nespustil skelný pohled ze svého vnuka.

„Čeká nás hodně práce,“ zašeptal po chvíli Kymon. „Tvoje síla a zkušenost by se mi mohly hodit. Doufám, že jsi svůj život rozmařile nezhodil.“

Po těchto slovech se zlostně otočil a odešel ze stanu sloužícího k ošetřování. Ambaros měl ve tváři pokřivený, zmučený úsměv.

Pět

Na planině MaegCatha

Té noci jsem dostal návštěvu, po které jsem toužil ze všeho nejvíce. Doufal jsem, že dotyčnou osobu jsem zanechal daleko v Řecké zemi.

Mé ubytování v táboře vyhnanců bylo nepohodlné a spartánské: rákosím vystlaná zem pod skalním převisem. Prostora byla rozšířená a zakrytá kůžemi, aby se dala využívat jako přístřešek pro zvířata. Vítr profukoval každou mezerou mezi nedbale sešitými kůžemi a sova pálená si zřejmě vybrala horní konec jednoho podpůrného kůlu jako ideální místo, z něhož mi může znepríjemňovat spánek. Řeka, která roklí protékala, hučela jako bystřina a novorození příslušníci vyhnaného klanu plakali, vystrašení nočními děsy, na což dobytek odpovídal bučením a uvázaní psi neúnavným štěkáním.

Byl jsem neklidný, nedokázal jsem přestat myslet na ty štíty, z nichž zářil obraz Medusy. Byl jsem přesně v tom správném rozpoložení, abych k sobě pustil ženu, jež byla odhodlána držet se mne jako klíště.

Zaslechl jsem, jak někdo volá mé jméno. Znělo to naléhavě. Určité výkřiky dokážou uvést do pohotovosti všechny smysly: malé dítě, když volá o pomoc, umírající muž, když propouští ducha, vražděný člověk, žena, která se otevírá jako brána, aby umožnila nádech novému životu. A pak je tu výkřik ženy, která se domnívá, že jí bylo ublíženo.

„Merline! Já vím, že tam jsi!“

Ten neodbytný, snový hlas mne vytrhl ze spánku na tvrdém loži a donutil mě vyjít ven do hvězdné noci. Psi i koně byli neklidní. Šel jsem podél potoka východním směrem, až jsem spatřil shrbenou postavu, která si myla vlasy.

Když jsem pak poslepu klopýtal po uvolněných kamenech k vířící tůni, nad níž ta žena skláněla hlavu, aby mohla namočenými kadeřemi flout o hladinu, uvědomil jsem si, kdo to je. Nebo spíš kdo se mi to zdá.

Niiv se znenadání otočila a pohlédla na mne. Do noci zasvítily její stříbrné oči a na bledých rtech se objevilo pousmání. Číslo z ní, že mě poznává a že si chce hrát.

„Copak, Merline, nespí se ti dobře?“

„Spalo se mi dobře, dokud ses nevrátila ty.“

„Myslel sis, že zůstanu navěky pryč?“ Zavrtěla hlavou. „Ale no tak. Mě se nikdy nezabavíš. Já jsem velice umíněná.“

„Kde jsi?“ zeptal jsem se snu.

„Přesně nevím. Plujeme směrem k Severní hvězdě. Máme v zádech příznivý vítr. Pobřeží na východě je červené a rozeklané, plné balvanů. Argonauti mu říkají Galie. Bílé útesy Alby jsou zatím před námi, ale ne daleko. Argó je pevná, Iásón je silný a máme několik znamenitých veslařů.“ Rozverně se usmála.

„Budeme zpátky u tebe, než se naděješ.“

Niivino zjevení pohodilo vlasy dozadu. Byly tmavé, obarvené. Tvář měla pohubřejší, ale stejně rošťáckou a stejně hezkou, jak jsem si ji pamatoval. Vše nasvědčovalo tomu, že je stále v dobré kondici. Ale takto si mne najít, z lodi zmítané vlnami a zápasící s mořem někde u pobřeží Galie daleko na jihu, bylo mrhání jejím omezeným talentem.

Než jsem stačil cokoli říct, obvinila mne: „Ty ses přede mnou schovával.“

„Schovával. Nejenom před tebou.“

„Přeletěla jsem nad tímto krajem desetkrát, když jsem tě hledala, ale teprve teď jsem tě našla.“

Její lehkomyšlnost mne nepřestávala dráždit. „Jsi blázen, Niiv. Zhasneš jako padající hvězda. Viděla jsi někdy, jak muž jako hora z ničeho nic padl mrtvý k zemi, bez zjevného důvodu, protože se mu znenadání zastavilo srdce, protože se mu najednou vehnala krev do hlavy? Přesně takový osud tě čeká, jestli budeš se svým skrovným nadáním zacházet tak lehkovážně.“

„Ale kdyby se dalo dohromady mé skrovné nadání a tvé velké schopnosti, mladé a staré, čerstvě zrozené a věčně živé, mohl by z nás být úžasný pár! Byli jsme pro sebe stvořeni, Merline. Kolikrát ti to budu muset připomenout? Muž jako ty potřebuje společnost, jako jsem já. Nevezmu ti nic kromě toho, co mi ty sám budeš chtít dát. Chápeš mě úplně špatně. Já tě miluji. Chci se od tebe učit. Proč máš ze mne takový strach?“

Reka vedle nás zurčela. Přes postavu dívky, která se přede mnou krčila, jsem viděl odlesk měsíčního světla na hladině. V zoufalé snaze najít mne, dostat se znovu do mé blízkosti, stárla a umírala.

Chápal jsem proč: byla přímým potomkem ženy ze Severních zemí, s níž jsem se velice důvěrně seznámil před více než stoletím. Věděl jsem o tom, že ze sněhové rozkoše, kterou jsem si v minulosti dopřál, vzejde vřetící tělo a krev, má dcera. Netušil jsem však, že z této dcery se nakonec zrodí Niiv, které stačilo setkat se se mnou a od té doby se mne držela, jako bych byl její život.

Zaséváme sémě vlastního zoufalství, ale přestože to víme, sejeme dál.

„Jsme příbuzní,“ připomněl mi zbytečně tento přízrak, tento živý duch Niiv. „Ale ne tolik, abychom se spolu nemohli potěšit. Čekaj na mne, Merline. Vyhližej mne. V Řecku jsi mě pochopil špatně, velice jsi mi ublížil. Přitom spolu můžeme být tak silní.“

Vzpomněl jsem si, jak jsem ji zahlédl naposledy, když se mi konečně podařilo uniknout z jejích spárů: postava s bledou tváří a světlými vlasy rozevlátými větrem. Paže měla rozpažené a v pravé ruce držela za krk mrtvou labuť. Křikem mi zvěstovala, co všechno zahlédla v mé budoucnosti.

Viděla v mé budoucnosti věci, které mi naháněly strach. Použila své vědomosti tak, jako rybář používá nůž, když chce odtrhnout přílipky od jejich žulového domova. Byla odhodlaná otevřít mé tělo a prohlédnout si značky na mých kostech, v nichž byla vepsaná magie - a kde číhala smrt čekající na zradu. Jejím návratu do Alby jsem se děsil. Zdálo se, že Trojice hrůzných proroctví si nechala to nejhorší pro sebe.

Dívčin stín se konečně rozplynul a zmizel, neboť Niiv, plavící se po širém moři na jih od Alby, se svým snovým výletem vyčerpal. Byl jsem rád, že mizí. Zklamalo mě, že mne nakonec našla, ale v tu chvíli jsem měl jiné starosti. Navíc jsem měl čas, abych se na čarodějnici ze Severních zemí, která sleduje mou stopu, mohl připravit.

Větší starosti mi dělalo porozumět dvěma dětem, které se ocitly v mé péči, aniž bych pořádně chápal jak. Kymon nejenom vyrostl do výšky, ale vyspěl také duševně. Stal se z něho odhodlaný mladý muž. Věděl jsem, že poprvé po dlouhé době budu muset porušit jedno ze svých pravidel, když ovlivním jeho způsob uvažování.

Poté, co Niiv zmizela, jsem zůstal u řeky na východním konci údolí a lehce jsem usnul. Voda byla čistá a studená. Šeptala na mne, pomáhala mi přemýšlet, když jsem byl v zajetí snu. Před svítáním jsem byl už úplně vzhůru. Když hvězdnou oblohou prokvetlo první světlo nového dne, uslyšel jsem, jak se od jeskyní blíží poníci. Kymon a Munda projeli pomalu kolem mne. Když jsem je pozdravil, zastavili se a překvapeně se dívali, jak se klubu ze svého pláště. Kymon měl na sobě svou bitevní výstroj a na zádech štít.

„Merline?“

„Kam jedete?“

Chlapec o mé otázce chvíli přemýšlel a pak pokrčil rameny. „Do Taurovindy. Kam jinam? Je to náš domov."

„Ale pevnost není bezpečná. To už jsem vám řekl."

„Musím se přesvědčit sám," odvětil ostře Kymon. „Nepředpokládám, že vojsko, které tam teď žije, mne přivítá."

„Ani já ne," přidala se Munda. „Pojedeš s námi, Merline? Dědeček říká, že umíš házet lidem do tváře jestřáby." Zasmála se té představě. „Já mám jenom prak."

Rozzlobil jsem se na ně. „Zapomněli jste, že někdo pátral po vašem úkrytu? Jste v nebezpečí, vy dva malí blázni! Neodvezl jsem vás ze Země duchů jen proto, abych se díval, jak padnete duchům do spárů v Taurovindě -jako dva vepři, kteří si sami naběhnou na rožeň!"

Jeli do nebezpečí, ale nevěnovali mi pozornost. Spíš se bavili mým neupraveným zjevem, než by si dělali starosti z toho, co říkám. Rozhodli se a hotovo. Neměl jsem šanci přesvědčit je poctivými prostředky, a proto jsem se uchýlil k přesvědčování pomocí malého kouzla.

„Nesmíte se pokusit vjet do pevnosti!" řekl jsem rovnou. Po tváři se jim mihl stín.

Kymon se na chvíli zamyslel a potom se poškrábal na bradě, jako se muž škrábe ve vousech. „Možná máš pravdu. Ale co kdybychom se alespoň podívali z dálky? Od věčných hájů. Třeba se mrtví neodváží vstoupit na posvátné území."

„To je dobrý nápad," souhlasil jsem. Byla na mně znát úleva? Přivedl jsem si ze stáje koně, ale nejdřív jsem oznámil ctěné Rianatě, známé jako Uvážlivá žena, kam jedeme. Dala svolení, ale viděl jsem jí na očích, že mi tak úplně nevěří.

Kymon a Munda, kteří byli drobní a jeli na čilých ponících zvyklých na zápřah, mi ujeli o hodně dopředu. I když jsem měl nejlepšího Ambarova válečného koně, loudal jsem se za nimi, protože mi nedělal dobře ani cval.

Pro Kymona to bylo neznámé území. Věděl však, že má jet na východ, a já jsem je vedl podél zarostlého břehu řeky, jejíž brody, přechody mezi zeměmi na severu a na jihu, Urthova pevnost chránila. Po dni jízdy jsme dorazili k věčným hájům a mohylám navršeným nad váženými mrtvými, mezi nimiž byl i Urien, Urthův mladší syn. Nájezdníci ze Země duchů dosud nechali tento posvátný les nedotčený a jestli mne instinkty neklamaly, měl nedotčený i zůstat. Bude to útočiště nedaleko domova. Kymonovi sice pevnost připadala opuštěná, ale Mrtví kopec určitě obsadili.

Munda byla vnímavější. Dojela s poníkem na začátek planiny a zamračeně se rozhlédla po mohutném návrší, na němž se tyčila pevnost se svou spletitou soustavou hradeb. „To místo je plné duchů," prohlásila.

Kymon se ale jen zasmál. „Jsou to duchové našich lidí," nadhodil. „Ti, kteří zatím neodešli do Země stínů hrdinů."

„Nelíbí se mi to," trvala na svém dívka. Podívala se na mě, jako by u mne hledala odpověď. Vytušil jsem, že má silnější intuici než její bratr, ale také mohla mít jenom víc rozumu.

„Pevnost je obsazená," podpořil jsem ji.

„Ale kým?" zeptal se mrzutě Kymon. „Nevidím žádné korouhve. Nevidím žádné stráže. Ty snad ano?"

Poslední poznámka byla určena jeho sestře. Munda přikývla. „Pozorují nás," oznámila. „Ještě stále jsou v naší zemi cizí."

Díval jsem se na ni, když to říkala. Vypadala jako omámená, ale trvalo to jen chvíličku.

„Mluvíš už jako ty ženské, které nás hlídaly!" utrl se na ni zlostně Kymon. „Jsi moc zasněná, sestřičko.

Raději vlož kámen do praku a vy važ oštěp. Vrátime se sem a napravíme, co ti měsíční psi s našim domovem udělali!"

Když Kymon viděl svůj domov naposledy, byl v plamenech a zem mezi domy, ohradami, svatyněmi a kovárnami byla posetá mrtvými. Po útočnicích, kteří v pevnosti na Bílém kopci rozsévali zkázu, však očima pátral marně.

Poslední, co si pamatoval, bylo to, jak ho otcův mastif Maglerd strhl na zem a potom ho odtáhl do bezpečí. Gelard, který nesl Mundu, mu byl v patách. Psi běželi, co jim síly stačily, přeskakovali zátarasy, klouzali po svazích valů, plížili se keři a hvozdy, drželi se řek a potoků, až, puzeni nějakým vnitřním hněvem nebo nějakým němým průvodcem, přinesli děti do bezpečí, ironií osudu právě v království

Mrtvých, kteří pevnost přepadli.

„Můžeme se vrátit a postavit ji znovu," zopakoval hlasitě Kymon.

„Je to chvályhodný záměr," uznal jsem, „ale stojíte proti přesile."

„Přesile koho? Černých mračen? Spálených doškových střech?" Byl rudý pýchou a vztekem.

„Mrtvých. Nenarozených. Jsou tam a je jich hodně."

„Žil jsem v zemi Mrtvých," prohlásil arogantně. „Na koních se vozí hrdě. Ale jak mohou ublížit?"

„Dostatečně, aby před časem vyplnili tuto pevnost a poslali vás do vyhnanství."

„To nebyli Mrtví," odsekl Kymon. „Byli to Trinovandové, zloději býků, otrokáři a žoldáci, kteří se za Mrtvé přestrojili!"

„Odkud to víš?" otázal jsem se hrdého mladíka. „Psi tě povalili, omráčili a odtáhli pryč. Jak víš, kdo přepadl Taurovindu?"

Stál opřený o štít a tázavě mě pozoroval přimhouřenýma očima. „Měl jsem čas o tom přemýšlet," prohlásil. „Trinovandové jsou naši nejhorší nepřátelé. Dává mi to smysl." Potom se na mne podíval, jako by si mě chtěl dobírat. „Ty se bojíš Mrtvých, Merline?"

„Ano. Připadají mi nevyzpytatelní."

Moje odpověď ho viditelně zmátla. Zalétl pohledem k Mundě. „A co ty, sestřičko? Připadá ti tato zkáza jako dílo přízraků nebo lupičů?"

„Merlin má pravdu," řekla tiše Munda. „Ty jsi nebyl v domě, když Urien zemřel. Já jsem tam byla. Všechno jsem viděla."

Kymon ve svém odhodlání poprvé zakolísal. Zamračil se, pak se napřímil a ohlédl se k tichým ruinám nad planinou. Nenechal se však odradit od svého cíle. Slyšel jsem, jak zamumlal: „Tohle místo je naše. Chtěl by to otec, chtěla by to matka a chtěl by to i dědeček... tohle místo je naše."

Jestli mne na okamžik napadlo, že tím dává znamení k návratu do tábora, šeredně jsem se mýlil.

Najednou se vyšvihl do nízkého sedla své klisny měděné barvy, zlostně kopl poníka do slabin a švihl ho otěží, až se zvíře kolem udidla zpěnilo, vzepjalo se a pak vyrazilo okrajem háje a křovinami na planině k vysoké první bráně s vybělenými býčími lebkami. Za jízdy křičel a pravou pěst držel vysoko nad hlavou. Než jsem stačil cokoli říct, dívka vyrazila za ním, napodobujíc při tom vránu: krá, krá, krá! Hlavu měla skloněnou, krátký oštěp držela přes sedlo svého poníka. Mohu se jen dohadovat, co ji přimělo k tomu, aby se za bratrem takto rozjela.

Kymon zuřivě přejížděl před Býčí bránou sem a tam a tupil neviděného, neviditelného nepřítele.

„Hej, Mrtví! Hej, Nenarození!" Několikrát ta slova pohrdavě vykřikl. Podařilo se mu udělat z nich hrubou, šťavnatou nadávku, znějící v podání jeho nezlomeného hlasu překvapivě. „Parchanti!" dodal pak k velké radosti Mundy, která jeho výkřiky doprovázela jásotem. „Jste synové mužů, kteří utekli z boje! Schovali se pod své kápě a ukázali zadky jako psi, když se vzdávají! Viseli jste na ceckách, které nebyly víc než staré kožené měchy na víno! Viseli jste na matekách, které si ani nemohly umýt záda, protože jste z nich nikdy neslezli! Pěstouny vám dělali prašiví psi a ovce s kulhalkou, protože žádný královský syn by se zaživa s vámi nenechal vidět!"

Munda během této tirády nervózně odjela z dostřelu šípů a zavolala: „To stačí, bratře. Schovej si svůj hněv, až se jim budeš moci dostat na kůži a trochu je posekat."

Ale Kymon si sestry nevšímal. Postavil se na svém koni a s rukama rozpraženýma balancoval na úzkém sedle. „Nenechám se vyhnat z otcova domu," vykřikl znovu a ozvěna vrátila jeho slova od strmých zdí Taurovindy.

Zamával nad hlavou oválným štítem. Na vyobrazení koně a jestřába se zaleskly sluneční paprsky. Zahlédl jsem světlo odražené v přízračných očích vysoko nad planinou, za strmými hliněnými valy, kde řada mužů pozorně naslouchala každému slovu, jež tento zbrklý a nebezpečný mladík při provokování okupantů vypustil z úst.

Myslel jsem, že to tím skončí, že nyní odjede zpátky do bezpečí, ale k mému úžasu se Kymona znenadání zmocnila prudká křeč, na klidném poníkovi se však nadále udržel i vestoje. S pěstmi přitisknutými na hrud', s tváří pokřivenou, s kůží bělavou jako popel a přísátou k hubenému tělu, vykřikl starou vyzývací kletbu.

„Však počkejte, ještě poznáte utrpení a mnoho nářku!" křikl na muže nad bránou. „Vaše krev se rozleze

jako rudý mor a vašim ženám zrudnou oči. Ukážu vám, jak se hraje na bodanou! Můj obličej, plný krve a vzteku, moje oči, plné nenávisti a ledu! Budu unavený, až zvítězím, budu se jako vrána brodit rozrytou půdou vašeho masa. Můj meč jako trn probodne růžový květ vašich nadějí a snů a vaše krev bude tím květem, který vám rozkvetne na prsou, a na vašem štítu bude květ vašeho bratra, růže z chuchvalců, karmín rozházených okvětních lístků. Já budu ten, kdo vás přijde utrhnout, a vaše květy mi budou vydány na milost."

To už bylo pro Mrtvé příliš, alespoň pro ty, kteří si pamatovali, jak se proti takovému nadutému chvástání bránit. Ten, kdo je vyzýval, byl chlapec. A horká krev může vzplanout dokonce i po smrti. Brána se rozlétla a směrem ke Kymonovi se vyřítilo pět statných jezdců. Chlapce okamžitě opustila křeč. Klesl do sedla, pobídl poníka kopnutím do slabin, švihl ho otěží a rozjel se přes pláň zpět k věčným hájům. Se smíchem se zařadil po bok sestry, skrčené ke kohoutku svého zvířete. Střela z praku, která kolem nich prosvístěla, zapadla do houští nedaleko místa, odkud jsem vše pozoroval, oni však docválali do bezpečí. Oba koně klopýtli a shodili své jezdce na zem, ale obešlo se to bez vážnějšího zranění. Pronásledovatelé se roztáhli do rojnice. Koně prudce oddechovali, tvrdí muži seděli nízko v sedlech a pozorovali nás přes masky svých příleb. Kymon se vrátil na okraj háje, rozvázal si kalhoty a pozoruje nepřítele chladnými očima, vymočil se do trávy.

Přestože byl Kymon plný hněvu, návrat do údolí odmítl. Počkali jsme, až se setmí, a pak jsme se vypravili do háje, v němž spolu leželi pod nízkou kamennou mohylou Urthův otec a matka. Kymonova babička Riamunda byla v kraji známá svým vlivem. Její síla a vychytralost měly hlavní zásluhu na tom, že území Cornovidů získalo takovou velikost a dosáhlo až k hranicím samotného Jiného světa. O Riamundě se tradovalo mnoho pověstí. Dosud ji bylo možno zahlédnout, jak v podobě stříbrné sovy s lískově hnědými křídly létá o každém zimním slunovratu nad pevností a bedlivým zrakem sleduje dění pod sebou.

Dobyť domova zděděného po předcích viditelně nedokázala zabránit.

Kymon jí ale teď začal zpívat a Munda se k němu přidala druhým hlasem. Nebylo to vzývání, ale píseň o odvaze a odhodlání. Chlapec se snažil získat od její spící duše vnitřní sílu k tomu, co musel udělat. Mohyla byla jen hrob, avšak ozvěna zanele jeho hlas až do té končiny Země duchů, v níž se Riamunda nachází. Země duchů neměla jednoduché uspořádání. Královny tam měly zvláštní zemi, oddělenou od země vyhrazené hrdinům.

„Babičko," zašeptal nakonec, „i kdybych měl jít sám proti celému vojsku, nedopustím, aby se tvá země dostala pod cizí jho. Nemohu čekat, až se vrátí otec. Možná se nevrátí nikdy. Jsem chtivý boje. Pošli mi jestřáby, kteří zaútočí ze slunečního jasu, a krkavce, aby vyčistili bojiště. Slétni ke mně a zavřískni, jestli zaváhám. Ale hlavně, babičko... vrať se svým duchem na planinu MaegCatha. Tvůj stín mi bude přinášet útěchu."

Když jsme se o dva dny později vrátili do údolí a do tábora vyhnanců, přivítal mne smutný pohled na ženu, která prala v řece zakrvavenou košili a tloukla s ní do kamenů vyčnívajících nad hladinu nikoli proto, aby ji zbavila špíny, ale prostě proto, aby dala najevo svůj žal. V první chvíli mne napadlo, že Ambaros zemřel, ale pak se ukázalo, že nešťastná žena truchlí pro chlapce, který se zřítíl ze skály, když se snažil ulovit do oka jednoho z drobných ptáků, kteří tam hnízdili. Jelikož tato komunita poražených neměla nouzi o jídlo, muselo mu jít buď o nějaké kouzlo, nebo o smírnou oběť. Oba jeho rodiče zahynuli při posledním nájezdu na Taurovindu. Ted' leželo chlapcovo polámané, halenou oděné tělo na nevelkém katafalku, kde k němu nemohli psi, a jeho poručníci se dohadovali o tom, zda je pohřbít, nebo spálit na malé hranici.

Ambaros byl stále velice slabý. Jeho tváří chyběla jakákoli barva, dech měl nezdravý a kolem se tísnily stíny. Jeho pohled byl uszlenný a rozostřený, lesk jeho očí byl ten tam. Zároveň to však znamenalo, že odněkud nabírá po troškách sílu.

„Máš představu, co to znamená, když člověka zabijí jeho vlastní předkové?" zeptal se mne slabým hlasem.

Smutně jsem mu přiznal, že o tom nic nevím a mohl bych pouze hádat. Země duchů pro mne byla stejnou záhadou jako pro něho.

„Ale stejně ti slíbím jedno," pokračoval. „Ať budu žít, nebo zemřu, udělám všechno pro to, abych jim zabránil překračovat řeku. Nepatří do tohoto světa. Můžeš se na mne spolehnout. Buď té lásky, prosím, a řekni to mým vnoučatům."

„Můžeš jim to říct sám," poukázal jsem, ale on se jen cynicky zasmál.'

„Mundě snad ano. Ale chlapec mi připomíná matku, jak je netrpělivý a popudlivý. A Aylamundu nic nerozzlobilo víc než zbytečná smrt."

Mohl jsem v tu chvíli nahlédnout do Ambarovy budoucnosti, ale nakonec jsem se rozhodl, že to neudělám. Byl mezi nebem a zemí, ne víc než zpola mrtvý a ne víc než zpola živý. Měl za sebou bezmála padesát zim. Čas ukrytý v těch mohutných kostech a rozložitých ramenou bude pracovat buď pro něho, nebo pro jeho odchod do Země duchů.

Neměl jsem právo do toho zasahovat.

Munda svého dědečka chodila navštěvovat, ale Kymon ne. Mladík místo toho svolal radu do největší uzavřené jeskyně v údolí a požádal o uspořádání hostiny. Když mu připomněli, že komunita drží smutek za chlapce, jenž se zřítíl ze skály, navrhl spojit pohřební hostinu s výzvou k boji. To sice vyžadovalo jíst připravenou potravu v odlišném pořadí a posadit ctěné ženy a bojovníky na jiná místa, ale Kymon tento rituál odbyl jednoduchým vysvětlením: „Jsem ještě mladý, ale jsem syn svého otce a budu mluvit jako první. Vzdám poctu mrtvému chlapci. Nejsme však v královském paláci, jsme v jeskyni uprostřed pustiny mezi životem a smrtí. Netrapte se pořádkem mrtvých, když nejdůležitější je vyslechnout návrhy živých."

Myslím, že mu dalo hodně práce, než tuto troufalou a nabubřelou řeč vymyslel.

Umístil malý oválný stůl s ještěrkou a koněm do středu kruhu z malých dřevěných stolků a vedle něj položil polštář, misku a jídelní nůž. Věděl jsem, co dělá. Na východě byly paláce, kde by se toto výstřední chování od někoho tak mladého setkala s pobavením a tolerancí, ale jinde by bylo přijato lehce nesnášenlivě, nebo by dokonce bylo odměněno mírným trestem. Ale mezi Kelty, jak je znám, mohl tak prostý skutek jako obsazení štítového středu snadno vyústit v Kymonovu okamžitou popravu za to, že si v králově nepřítomnosti přivlastnil právo, o něž měl být sveden boj, stejně jako se mohl setkat s tichým souhlasem jednoduše proto, že byl synem svého otce, což mu dávalo právo toto místo obsadit.

To i Munda měla větší právo obsadit pozici ve středu. Přestože tyto události zaznamenávám později, než se staly, dobře si pamatuji, jak vysoké postavení měly při rozhodování a přípravách na boj albské ženy. Později se to změnilo, ale v Urthových časech byl král pravou rukou moci a Aylamunda levou, dokud žila. Po smrti jim budou patřit místa v různých částech Země stínů hrdinů, avšak budou cesty, jak je svést dohromady, když si to potřeba a památka vyžádá.

Nebezpečím pro Kymona tudíž nebyli přeživší Urthovi uthiinové, nýbrž pozůstalé ctěné ženy, jejichž předky byly modrony, které chránily vyhnané děti v Zemi duchů.

Maso se peklo, drůbež se vařila v kotlicích, vůně kvašeného chleba a sladkých placek se nesla celým údolím. Do kyselého piva přimíchali med a na stoly nanosili kožené láhve plné po okraj.

Na konci údolí, na mýtině mezi lískami, vykopali pro chlapce jámu. Uložili ho do ní bez velkých obřadů, ale s kusem vepřového, mečem, jeho pláštěm a památkami na rodiče. Kymon pronesl krátkou řeč o zmařené naději ve Špatném světě. Povolal chlapcova ducha zpět z Jiného světa, aby pomohl u Taurovindy. Pak na mrtvé tělo navršili hlínu a šli jsme jíst.

Kymon se mlčky posadil doprostřed kruhu stolků. Uthiinové, ctěné ženy a Mluvčí minulosti, země a králů - jinými slovy druidové - se usadili na lavicích a začali pít. Na stolech se objevilo maso odřezané od kosti, kolem stolu koloval chléb. Když pak všichni jedli, zaměstnaní hovorem a protokolem, Kymon vstal, přinesl si maso a chléb a naplnil si pohár vodou z pramene.

Uvědomil jsem si, že všichni se na něho dívají. On však působil dojmem, jako by si upřených pohledů těchto vousatých, neupravených mužů nevšímal. Jedl v tichosti a pomalu. Shromážděným zazpívaly dvě děti, ale básník Amalgaid zůstal zticha. Nebyla vhodná chvíle na to, aby se někdo vysmíval nebo slavil minulé skutky zúčastněných mužů.

Nejstarší uthiin znenadání hodil kost ze své porce na podlahu vedle Kymona. Chlapec si muže změřil

chladným pohledem, potom zbytek vzal a položil si jej na talíř. Druhá kost přilétla z jiného směru. Kymon ji přidal na talíř. Potom mu jedna ze starších žen hodila malý červený šátek. Kymon si látku uvázal kolem zápěstí. Žena se na něho usmála a pošeptala něco muži, který seděl vedle ní. Muž se zamračil, ale vytáhl malý bronzový nožík a opatrně jej hodil směrem k chlapci. Kymon ho sebral ze země, vzal zvířecí kosti a vstal. Oválný štít měl zlehka opřený o sebe.

„Jestli je to všechno, co mi dáváte do boje, budu s tím bojovat.“

Na tvářích obou utiínů se objevil polekaný výraz. Nenabídli chlapci své služby, chtěli si z něj pouze udělat legraci. Jeden z nich teď vstal. Jmenoval se Gorgodumnos, měl zrzavé vlasy a zrzavé vousy, byl oblečený do poloviny své bojové výstroje, kožených šupin na zelené haleně, a kolem silného krku mu visel bronzový nákrčník.

„Jakým právem ses posadil do středu?“

„Nikdo mne nepoučil, jaká mám v těchto věcech práva,“ odpověděl hlasitě Kymon. „Když začalo vraždění, pes mě popadl za krk a odnesl mne do Země duchů. Teprve teď jsem se začal učit. Avšak tento štít patřil Urthovi, králi a mému otci. Měl jej u sebe, když jsme v podvečer o zimním slunovratu nesli oheň do Hernova háje.“ Udeřil rukou do vyobrazení na přední straně obřadního štítu. „Jestřáb projíždí na koni nejhorším údobím zimy a vyhlíží jaro. Měl jsem ho na zádech tu noc, kdy mě odnesli do bezpečí. Prohlašuji, že je můj. Tento symbol z bronzu a stříbra obsahuje poselství pro nás všechny. Nabízím jej jako standartu, která nás přivede zpět do Taurovindy.“

„Tam je přece pustina,“ namítl trpce Gorgodumnos. „Když Urtha odešel, naplnilo se staré proroctví druida Sciamatha. Tři pustiny. A druhou pustinu máme tady! Země je vypleněná, pošpiněná a opuštěná. Není tam nic, do čeho bychom se mohli vrátit, nic, co bychom si mohli vzít zpět.“

Kymon mávl kuřecí kostí ve vzduchu. „Ale slíbil jsi mi svůj meč a oštěp,“ řekl. Jeho poznámka vzbudila nepatrnou vlnu smíchu.

„Tím, že se vrátíme, nemůžeme nic získat,“ trval na svém Gorgodumnos.

„Můžeme získat všechno,“ prohlásil pevněji Kymon. „Věčné háje, sady uvnitř pevnosti, prameny, životy našich předků. Zemi, kterou zdědí naše děti! V tuto chvíli jsme jediní Cornovidové, kteří zůstali. Ale v Zemi duchů čekají Nenarození, až přejdou do lesů, v nichž lovíme, a do polí, která obděláváme tak dlouho, že si to ani nedokážu představit.“

„Mojí synové leží mrtví a nepohřbení někde na planině MaegCatha. Odtáhli je tam duchové, ale zabilo je železo.“

Kymon na okamžik zaváhal. Zdálo se, že s obtížemi hledá slova. Potom se ozval tenký dívčí hlas: „Jestli nepomstíš jejich smrt, sužuje zemi Cornovidů víc než jen jedna pustina.“

Gorgodumnos střelil vzteklým pohledem po Mundě, která se vztyčila za kruhem lavic. Ale i když se tvářil nevrle a zavrtěl hlavou, neřekl nic.

Jeho zavalitý bratr Morvodugnos, který seděl vedle něho, se zvedl a položil meč na stůl, hrotem do středu kruhu. „Není nás dost, abychom mohli dobýt dobře bráněnou pevnost.“

„Musíme shromáždit vojsko,“ prohlásil Kymon. „Od Coritanů, kteří jsou otcovými přáteli, od Trinovandů, pokud budou ochotni posekat s platbou za své služby. Můžeme poslat zvědy na sever a vyzvat Parisie. Určitě nejsme jediní, kteří přežili.“

Váhal jsem, zda mám Kymonovi říct, že území Coritanů táhnoucí se východním směrem až k moři jsou rovněž opuštěná a jediné, co zůstalo po rytířích a kopinících, kteří kdysi představovali tak skvělé válečníky, jsou dřevěné figuríny.

Pak promluvil mladík, který se jmenoval Drendas. „Kdo bude vůdcem tažení? Jsi králův syn, ale jsi příliš mladý.“

„Přesto povedu tažení já,“ odpověděl rázně Kymon. „Ale od vás všech očekávám moudré a uvážlivé rady. Tady nejde o slávu. Nejde o dobytek. Nejde ani o dávky. Nechceme rozšířit svá loviště. Chceme získat zpět půdu uvnitř našich hradeb, vyhnat Mrtvé z naší země a poslat Nenarozené zpátky, aby si počkali na svůj čas. Udělám to na paměť svého otce a matky. Má sestra ukáže sílu svého srdce. Vysedáváme tady na okraji pustiny, ale Munda má pravdu: jestli nic neuděláme, jsme stejně mrtví jako země, která byla kdysi naším domovem.“

Všichni kromě Gorgodumna zaujali vůči Kymonovi vstřícnější postoj. Možná se o to zasloužila víc

sebedůvěra, s níž mluvil, než obsah jeho volání do zbraně. A samotný Gorgodumnos působil spíš dojmem, že je zmatený z toho, co se děje, než že by ho návrh popudil.

Později mi Ambaros vzkázal, abych k němu přišel. Dozvěděl se o vnukovu proslovu k uthiinům a ctěným ženám.

Řekl mi o několika skupinkách, které se při plenění Taurovindy zachránily před zkázou. Sídly v kopcích na severu, v krivolaké roklí na jihu a na břehu jezera v lese Andiarida, „stříbrorohého“.

Potom mne Ambaros vzal za ruku. Jeho stisk byl překvapivě silný. Cítil jsem tep jeho srdce. Stále se potácel mezi nebem a zemí, ale čím dál víc prahl po životě. Život přichází tehdy, když je po něm shánka. Nasával energii přímo z vlhkého vzduchu v údolí!

„Víš stejně jako já,“ začal, „že Země duchů zabírá naše území. Že proti skupince bojovníků bude stát armáda stínů. Jsem pyšný na své děti. Ale věřím, že Urtha se vrátí, a jestli se to stane... dovedeš si představit, co by to pro něho bylo, kdyby našel celou svou rodinu mrtvou? Prosím, Merline, postarej se těmto dětem o ochranu, ať se stane cokoli - cokoli. Je to v tvé moci, ne?“

„Určitě to mohu zajistit,“ ubezpečil jsem ho.

Povolil sevření mé paže. Přimhouřenýma očima se zadíval na řeku zvířecích kreseb, která jako by se valila po stropě tohoto starého příbytku. Vypadalo to jako stádo rohatých tvorů a koní z nějakého horečnatého snu. Bylo to velice zvláštní útočiště.

„Nechápu proč. Proč to dělají?“ přemítal nahlas. „Proč jezdí přes řeku? Ležím tu bůhvíjak dlouho a pořád nedokážu pochopit, proč by Mrtví měli být ve své říši nespokojení... Když se na ni dívám ze Smutečního kopce, nebo dokonce z břehu řeky, vidím lesy a pole, po jakých bych z celého srdce toužil. Byl bych tam šťastný. Jestli se tahle rána v srdci nezahojí, spokojeně tam budu jezdit po cestách necestách, lovit po lesích nebo se vozit na ostrovy. Co je tak rozlítlo? Co je tak bojovně naladilo?“ Na okamžik se mi podíval do očí. „Slyším, jak si říkáš, že to není otázka pro takové, jako jsem já. Buď všemi smysly ve střehu, Merline. Neznám nikoho, kdo by viděl dál než ty.“

„To mi pořád někdo říká.“

Znovu se vzdal spánku. Jednoduchostí a otevřeností dosáhl toho, co chtěl: slibu, že se postarám o děti a nenechám svůj talent zahálet, až se naskytne možnost pochopit deprimující pustinu začínající za hranicemi tohoto údolí.

Najednou to vypadalo, jako by uthiinové procitli u snu. Představa „rytířského tažení“ v nich probudila bojovnost a vzájemnou soutěživost. Pro hledání nových bojovníků jich nebylo možno vyčlenit víc než čtyři. S vervou se pustili do her a turnajů, aby si vybojovali právo opustit tábor vyhnanců.

Mezi vítězi byli Gorgodumnos, Cimmenos, mladý rytíř jménem Munremur a jeho soukojenec Cethern. Tito čtyři si přistříhli vousy a svázali vlasy a navoskovali si kožené kalhoty, vysoké boty a bronzové chrániče používané k ochraně zranitelnějších partií těla. Každý si vybral „plnou hrst“ tenkých vrhacích oštěpů, které se v boji hodily za všech okolností, a kovář jim nabrousil ostří železných mečů s dlouhými čepelemi. A nakonec si připevnili talismany k halenám a kalhotám zesíleným koženými šupinami.

Básník Amalgaid se nechal přesvědčit, aby jim složil poklonu ve verších, ale bylo na něm vidět, že mu dělá potíže najít něco alespoň trochu dobrého, co by se dalo o Gorgodumnovi říct. Bojovník urážku odbyl pokrčením ramen. „Jazyk básníka je jako býčí pyj,“ prohodil lhostejně.

Čekali jsme na vysvětlení, ale zřejmě se domníval, že význam jeho slov musí být dostatečně jasný, a odvrátil se.

Přestože mezi jednotlivými vyslanci zela temná propast, nikdo se o tom nezmínil. Nebyl čas zabývat se záští mezi těmi, kteří přežili větší hrozbu.

Poté, co se vybavili na cestu a okoupali v tryskajícím pramenu Nemetony, aby měli její ochranu, za svítání společně vyrazili. Nejdřív jeli pomalu, potom přešli v cval. Jejich vlčí pokřik ještě půlku dopoledne zněl údolím, než jeho ozvěna zanikla a konečně všude znovu zavládlo ticho.

Později mne vyhledal Kymon. Ležel jsem schoulený u skály na svém oblíbeném místě nedaleko potoka. Sedl si se zkříženýma nohama vedle mne a přitáhl si přehoz těsněji k tělu, aby na něho nemohla noční rosa. Vlasy si rozvázal, ale kolem krku teď měl tenký nákrčník, kterým dával najevo, že pro nadcházející události na sebe bere roli bojovníka.

Působil méně triumfálně, zato však uvážlivěji.

„Jak může můj, řekněme pradědeček, vystřelit šíp, který mě zabije?"

„Na naší straně Nantosuelty jsou Mrtví nebezpeční a zároveň zranitelní."

„Takže mrtvého člověka je možno znovu zabít. Chápeš pravidla, jaká tu platí, Merline? Proč je v jednom okamžiku vidíme a v dalším už ne?"

„Nevím. Snažím se na to přijít. Ale myslel jsem, že podle tebe nepřátelé nejsou Mrtví, ale ničemové z jiného klanu, kteří využili příležitost a přivlastnili si opuštěnou pevnost."

Pokrčil rameny, aniž dal najevo, že zaznamenal mírnou kritiku. „Myslím, že mi nedělá problémy věřit obojímu, ale zrádci se dají pochopit snadněji. Velice živě si však vybavuji tu noc, kdy Taurovinda padla. Bylo to tak zmatené. Bylo to tak... podivné."

Nepřerušoval jsem ho. Zdálo se, že se potřebuje vypovídat o noci, kdy byla zavražděna jeho matka.

„Vzpomínám si, jak pro mne přijel k pěstounům Cunomaglos, otcův soukojenec a nejlepší přítel. Řekl mi, abych se přichystal k návratu do Taurovindy. Bratr Urien měl odjet také."

Učili jsme se tenkrát běhat naboso a prakem sestřelovat husy, které létaly nad hladinou jezera. Bylo léto a my jsme si našli u pěstounů kamarády. Nechtělo se mi odjet. Ale když nás Cunomaglos přivezl domů, zjistili jsme, že se konají přípravy k slavnosti na rozloučenou. Sestra Munda byla ještě tak malá, že vůbec nechápala, co se děje.

Matka a dědeček Ambaros nás neustále obletovali. Dostali jsme nože s kostěnou rukojetí a nové vlněné pláště a museli jsme chodit sem a tam před uthiiny na koních. Říkali nám „malí ochránci“. Celé město zpívalo. Urien a já jsme zlobili. Vzpomínám si, že jsme otci zabili jedno prase a odnesli jsme jeho střeva a plíce do svatyně Sékvany, kde jsme je spálili a požádali jsme ji, aby za to zmařila otcovu cestu a poslala ho domů.

Otec zuřil, když na to přišel. Předtím jsem ho několik let neviděl. Ted' tam byl a nemohl bratrovi a mně přijít na jméno. Prý jsme urazili ochránkyni království a připravili jsme ho o jeden geis. Tenkrát jsem ještě nechápal pravidla tabu, která se vztahují na krále a jeho rodinu, třebaže i mně při narození dvě přidělili. Urienovi také. Urien raději zemřel, než by svůj geis porušil.

Na den a noc nás za trest zavřeli do domku u koželužny, kde byl hrozný puch. Ale otec se s námi přišel rozloučit. Ještě se zlobil, ale řekl nám, že odjíždí hledat Diadařin štít, který má na kole z jasanu a dřeva leštěný bronz, v jehož odrazu je vidět budoucnost. Věděl, kde ho hledat - v zemi na severu. Slíbil, že jej přiveze domů. Diadařin štít mu měl ukázat odpověď na otázku, kterou se velice trápil. Souvisela s následnictvím a s držením království po jeho smrti. Měl jasnozřivý sen, který ho znepokojil. Po dobu jeho nepřítomnosti jsme měli brát jako otce Ambara, chovat se slušně, nekrást selata ani husy, nehonit zaběhlý dobytek - nedělat nic z toho, co nás naučili! Místo toho jsme měli cvičit se zbraněmi, zkoušet si jednoduché básně a absolutně dodržovat jedno pravidlo: že kdykoli Munda rozsoudí spor mezi námi dvěma - Urienem a mnou - máme její rozhodnutí přijmout.

Neměl jsem z toho nařízení radost, ale Urien přišel o život dřív, než Munda stačila nabrat dost rozumu, aby nás zvládla.

Byla to hrozná noc. Od otcova odjezdu uplynula už dlouhá doba. Všechno měl na povel Cunomaglos, jeho oblíbený bratr. Ale jednou dorazili k pevnosti unavení jezdci z východu. Ambaros byl z toho nervózní. Vykázal děti pryč. V noci pak došlo na hodokvas, vyprávění a zprávy o tom, co je nového. Ráno však Cunomaglos a většina otcových rytířů pevnost opustili a vyrazili na východ, hledat štěstí. Dědeček Ambaros se rozjel za nimi, ale brzy se vrátil, vzteky bez sebe. Opustili nás. Cunomaglos, otcův přítel, nás opustil.

Co bylo pak? Víím jenom to, že v noci nás napadli muži, kteří pronikli branami a zapálili naše domy. Ale nikoho jsem neviděl! Viděl jsem, jak někdo srazil matku a jak Urien prchá do otcova paláce a v patách má obrovského psa. Městečko bylo vzhůru nohama. Viděli jsme koně, ale žádné jezdce, viděli jsme pochodně, ale ne muže, kteří je drželi. Cítil jsem krev, ale marně jsem očima pátral po čepelích, jež krvavá zranění způsobovala.

Potom se nějaký pes vrhl na mě a popadl mé šaty do zubů. Snažil jsem se ho zabít, ale obrovskou tlapou mi vyrazil meč z ruky a potom mě udeřil do hlavy. Když jsem přišel k sobě, byl jsem v bažinách pod kopcem a ten pes mě táhl pryč. Druhý držel v tlamě Mundu. Ta cesta trvala víc než den. Zvířata s námi

přeplavala řeku, pak se otočila a utekla. Jediné, na co si vzpomínám, je to, jak Munda zašeptala: „To byli naši psi, Maglerd a Gelard... zachránili nás!"

Kymon se zamračil, hodil do řeky kámen a ostře se na mě podíval. Po chvíli se opřel o lokty. „Myslím, že teď je vhodná doba, abych si poslechl, co se dělo s otcem poté, co se vydal hledat svého bratra. Pováš mi to?"

„Samozřejmě."

Podepřel si hlavu pěsti a naprosto tiše, bez přerušení poslouchal, jak jsem stručně vyličil plavbu Argó po řekách, více než měsíční veslování na východ ke břehům velké řeky zasvěcené bohyni Daan a také přetahování lodi po souši mezi dvěma rozvodími.

Řekl jsem mu, jak jsme putovali zničeným a zpusťšeným pásem krajiny, který po sobě zanechala armáda Keltů čítající snad padesát tisíc pěších mužů a k tomu vozy, dobytek, jezdce a vozataje. Toto obrovské vojsko mělo za cíl dobýt a vyplnit věštinu v Delfách. Cunomaglos a jeho muži se skrývali někde v té obrovské, valící se mase bojovníků. Vypátrat ho trvalo dlouho.

Ale v zemi Makedonců severně od Řeka se Urthovi konečně podařilo najít svého soukojence, který jel v družině Averniů, a vyzvat ho na souboj.

„Bojovali v řece nedaleko ústí do moře, po pás ve vodě. Jestli mne paměť neklame, Cunomaglos si zvolil těžké železné oštěpy a kulaté štíty. Potom si Urtha vybral krátké vrhací oštěpy a meče s úzkou čepelí. Následovala dvě kola lítého boje. Oba muži byli oslabeni ztrátou krve. Ale pro třetí střet Cunomaglos nezvolil žádné zbraně, pouze to, co jim poskytne řeka. Používali kameny a naplavené dříví jako palice, zápasili a bušili do sebe pěstmi. Potom Cunomaglos udeřil tvého otce tak, že ho srazil pod hladinu, a z posledních sil ho držel pod vodou.

Z ničeho nic se však řeka zaplnila krví a zlomenými oštěpy! Někde na západě se v řece strhla potyčka mezi družinou Keltů, jež vyrazila drancovat do vnitrozemí, a oddílem Makedonců, který ji přepadl ze zálohy. Rozsekaná mrtvá těla spolu se zlomenými zbraněmi voda unášela místem souboje.

Cunomaglos popadl jeden oštěp a bodl Urthu do prsou, ale úder byl slabý, přestože mu způsobil ošklivé zranění. Potom se také Utrhá zmocnil zubaté násady vrhacího oštěpu, kterou právě nesl proud kolem. Zabil svého soukmenovce jediným prudkým bodnutím.

Hned nato skočil do řeky Maglerd, jeho velký pes, a postaral se o to, aby Cunomaglos zůstal pod hladinou. Držel ho pod vodou, dokud řeka neodnesla jeho tělo do moře potměného soumrakem."

Kymon vyskočil. Oči mu hořely pýchou. Munda, pro niž to byly znepokojivé obrazy, se nervózně smála. „A tak skončil Pán psů!" zvolal chlapec hlasitě. „Nemohu vzývat bohy, ale prohlašuji při síle v mých vlasech, že žádný lovec a žádný duch nepronásleduje svou kořist úporněji než ten, kdo byl zrazen! Tenhle příběh by se všichni bardí měli naučit z paměti, Merline! Budu mu říkat Vítězství zlomeného oštěpu. Převyprávíš mi ho ve verších? Měl by zabrat přinejmenším půl večera!"

Připomněl jsem Kymonovi, že nejsem druid ani bard, ale ubezpečil jsem ho, že příběh podrobně vyličím někomu povolanějšímu. Zdálo se, že ho můj návrh vcelku uspokojil.

Za deset dní se náš počet rozrostl o dvacet mužů, většinou postarších, deset mladíků se zkušenostmi z boje a patnáct žen, které uměly velice dobře zacházet se zbraněmi a hořely touhou vyzkoušet si své umění třeba i proti nadpřirozenému nepříteli. Kromě těchto nováčků přivezli Cimmenos a Munremur také zásoby, další koně a dokonce čtyři vozy, které byly ihned opraveny a zpevněny.

Cethern se vrátil o něco později se dvěma Vlkohlavy. Byli to jasnovidci, obvykle druidové, které král vyhnal. Byli špinaví a bledí, na sobě měli modrošedé kůže divokých zvířat. Přivlekl s sebou na provaze čtyři otroky, kteří utekli z pevnosti Ferdacha, krále Dubnoniů, a půl roku se bezcílně toulali po lesích. Chyběly jim prsty na pravé ruce potřebné pro střelbu z luku a měli zmražený levý kotník, aby kulhali. Ukázali však, že se naučili střílet a vrhat levou rukou a hbitě se pohybovat po jedné zdravé noze podobně jako zvířecí erijští obři známí jako fomori. Pohled na ně byl zvláštní, ale byli odhodláni vybojovat si zpátky svou čest. Původně patřili k tlupě pirátů z erijského království Meath ležícího na druhé straně západního moře. Přežili jako jediní. Byla mezi nimi žena jménem Caithach, která byla spřízněná se Scaithach, legendární cvičitelkou šampiónů.

Vlkohlavové mi připadali povědomí. Je to hanba, že jsem je nepoznal hned. Pravda byla jako pes

připravený každou chvíli vyskočit.

Ale kde byl konec Gorgodumnovi?

Jeho kůň, vedený pudem, dorazil pomalu a vyčerpaně proti proudu řeky o dva dny později. Stále měl sedlo a uzdu. Zbraně v pouzdrech chyběly. Hřívka koně byla zčernalá a slepená zschlou krví.

Když o tom zpravili Ambara, posmutněl. „Cože, přišli jsme o Gorgodumna? V tom případě jsme ztratili toho, kdo je z nás v mnoha ohledech nejlepší. Jeho opatrnost patřila k našim silným stránkám. Kymon by si určitě měl nechat poradit od nejzkušenějších z nás a nově příchozích. A říct Merlinovi, aby svou opatrnost hodil do větru a napřel svůj bystrozrak k Zemi duchů. Budeme potřebovat znát sílu tohoto vpádu.”

Údajně ještě dodal: „A to, co by mělo být jeho cílem.”

Když se o tom doslechl Kymon, nechal postavit podle paměti hliněný model Taurovindy se všemi bránami, obrannými soustavami a okolní planinou. Spleť vodních toků nakreslili na zem, jako les a bažina posloužilo kapradí. Velitelé se nad modelem přikrčili a radili se o taktice. Pohled na pevnost z perspektivy, jakou ji vidí oči vysoko letícího jestřába, na ně udělal velký dojem.

Ale na konci dne bylo jasné, že Urthova pevnost je tak dobře postavena a tak dobře bráněna, že s výjimkou přímého útoku na pět hlavních bran nemůže nic vést k úspěchu. Někdo prohlásil, že západní branou, která stojí nad širokou plochou bažin a mokřadů, prostoupenou rozeklanými tmavými skalisky a zarostlou hustým, neproniknutelným trním, může projít jen armáda duchů. Však také (jak tento muž zdvořile připomněl), právě tak Taurovinda padla při prvním útoku.

Kymon začal ztrácet trpělivost s diskusí a znovu se pokusil prosadit před shromážděním náčelníků svou autoritu.

„Ať je nepřítel za hradbami deset nebo sto, problém je vidět je. Pokud to skutečně jsou Mrtví a ne zrádci z jihu, jak napůl tuším, budeme bojovat s prázdným vzduchem. Ale Merlin nám může pomoci. Sám mi řekl, že má nespoutané nadání. Nechce se mi věřit, že by nemohl pomoci strhnout z našich očí závoj, abychom útočícího nepřítele viděli. A jestli ti dobře rozumím, Merline, v naší zemi můžeme ty nepřátele, tyhle duchy, zranit stejně, jako mohou zranit oni nás!”

Potvrdil jsem jeho slova a on se odvrátil.

Munda, která stála mimo kruh, si mne našla ve stínech. Její oči se zeptaly: opravdu to pro nás uděláš? Jestli to bude v mé moci, udělám, pokusil jsem se jí sdělit. Vypadalo to, že ji má nemá odpověď uspokojila, ale tuším, že reagovala jen na to, co o mých možnostech usoudila na základě své intuice.

Šest

Hlad po boji, v srdci led

Nakonec padlo rozhodnutí, že útok na vrcholovou pevnost Taurovinda, jehož cílem bylo získat ji zpět, ať už silou, nebo bez boje, začne o dva dny později za úsvitu. Munda si vyžádala souhlas Rianaty, Uváživé ženy, a vydala se hledat znamení. Uthiinové, muži stejného postavení, ale z různých klanů, začali zápolit o právo jet na tom či onom místě nebo získat jeden z několika válečných vozů, které toto malé vojsko v tuto chvíli vlastnilo.

Kymon usilovně cvičil to, čemu Keltové říkali cles neboli ‚velké činy‘. Patřilo k nim chytit oštěp mrštěný nepřítelem a tímtež pohybem jej poslat zpět, používat štít jako útočnou zbraň a ne jenom k obraně, přeběhnout po oji vozu, postavit se na zápraží, odhodit zbraň a vrátit se zpátky na vůz, a konečně gymnastické cviky, které mi připomínaly to, čím se za starých časů bavili Řekové: vyskočit vysoko do vzduchu, udělat přemet vzad nebo vpřed a bodnout či seknout mečem nebo oštěpem, to vše jediným pohybem.

Pod zkušeným vedením erijské otrokyně Caithach Kymon prodělal závěrečnou fázi tréninku na velký čin zvaný Přijetí úderu. Šlo o to, jak se při zasažení ohnout a zkroutit, aby čepel pronikající do těla napáchala co nejméně škod, a jak smrtící ránu přidržet a stlačit, aby se člověk stačil dostat do bezpečí.

Caithach byla statná, rusovlasá žena, které nevadilo ukazovat své zjizvené, poraněními znetvořené tělo.

Bylo jasné, že mnohé z jejích ran měly být smrtelné. Nejhorší bylo zmrzačení levé nohy, ale silou vůle se s ním vypořádala.

„Nejde jen o útok," opakovala znovu a znovu. „Velice důležité je vrátit se do boje. Jako tvůj otec v té řece v cizí zemi. Cunomaglos z něj odsekl takový kus masa, že by se psi nacpali k prasknutí, ale on dokázal potřetí zabojet a zabít Pána psů."

Na konci dne Kymon konečně zvládl cvik, jemuž Caithach říkala Čtyři hroty: jediným pohybem mrštit čtyři lehké oštěpy dopředu, dozadu a na obě strany. Byl vyčerpaný, ale hřál ho pocit, že zvítězil a dočkal se potlesku několika uthinů, kteří se zamračili, když je chlapec vyzval, aby předvedli, co sami umějí. Kdysi samozřejmě cvičili, ale nečinností zlenivěli a zpohodlněli.

„Tak zítra!" řekla Caithach svým silným přízvukem. „Zítra si to procvičíme všichni."

Kymon se vesele ušklíbl, sotva popadl dech. „Příber i Merlina," řekl. „A taky Mundu," dodal a zmateně se rozhlédl po okolí. „Kde vlastně je? Měla by se také učit bojovat."

Pokrčil rameny a shodil ze sebe cvičební úbor, aby si na sebe vzal něco pohodlnějšího (výcvik probíhal v sandálech, jednoduché haleně a těžkém koženém kyrsu, aby se navodily podmínky nejtěžšího boje).

Potom se vydal najít kousek masa a pohovořit si s churavějším Ambarem.

Zmínka o Mundě mi připomněla, že je spolu se svou ochránkyní pryč z tábora už skoro celý den. Bral jsem její pátrání po předzvěstech a osudových znameních jako dětskou zálibu. Byla nesporně vnímavá, ale sotva se mohla vyznat v tom, jak věštit a vykládat znamení v krajině, která naznačovala, co se v bezprostřední budoucnosti stane. Kam se to děvče podělo?

Napadlo mne, že pobyt v Zemi duchů mohl rozšířit horizonty jejích rašících magických schopností, ale zároveň jsem byl přesvědčen, že modrony by si to nenechaly pro sebe, když mne požádaly, abych pomohl při záchraně dětí z Jiného světa.

Jak jsem byl slepý!

Vyšel jsem podél potoka ven z údolí až tam, kde se vléval do širší řeky. Břehy byly hustě zarostlé vrbami se svěšenými větvemi. Řeka hlučně uháněla mělkým, kamenitým korytem. Mundina ochránkyně, sama ještě dívka, ležela schoulená u paty rozložitého dubu a dřímala. Odněkud, kam jsem neviděl, jsem uslyšel dívčí zpěv.

Munda seděla s nohou přes nohu na kameni a hrála si ve vodě s dřikem tenkého šípů. Upírala pohled na protější břeh, kde stála jakási vysoká žena, zčásti zakrytá křovím a tmavou pelerínou. Dlouhé, bujné vlasy splývaly po obou stranách bledé, hubené tváře, ale nezakrývaly svislé linie teček na spáncích. Jakmile mne cizí žena spatřila, zvedla ruku a couvla do houští. Munda okamžitě přestala zpívat a pak ke mně zvedla hlavu. Její oči byly zvlhlé. Měla kolem sebe auru, vzduch jako by se tetelil. Na okamžik vypadala až snově, neskutečně.

Pak z ní vyšla slova, která mne ohromila: „Nic není skryto," řekla skoro s povzdechem. „Vidím to vybělené. Vidím to jako kost."

Příkrčil jsem se k ní. Její pohled mne sledoval, ale oči byly zaostřené někam jinam. Pak jako by se v okamžiku nálada zlomila a tetelení vzduchu kolem jejího těla ustalo. Poprvé si mě všimla a usmála se. Vytáhla z vody šíp s pazourkovým hrotem. „To je od Atanty," prohlásila. „Poslala mi jej. Ta žena na druhé straně mi ho přinesla. Znamená to, že se s ní znovu setkám. Jednou řekla, že na mě bude vždycky dávat pozor."

„Myslím, že to splní," řekl jsem dívce a pomohl jsem jí vstát. Byla ztuhlá dlouhým sezením v jedné poloze.

„Našla jsi nějaká znamení?" zeptal jsem se jí. „Ohledně zítřka?"

Co řekne? Věděla o tom, že byla ještě před chvilkou v transu? Znal jsem ta slova. Věděl jsem, co znamenají. Je jen málo žen, které se s tím narodí, a buď jim to pomůže ke slávě, nebo jim to zničí život. Mezi ctěnými ženami a druidy se tomu říkalo imbas forasnai, osvícení z dlaní. Ve srovnání s mým to bylo jen nepatrné nadání, ale jeho hrůznost spočívala v tom, že vidění bylo nenadálé, neovladatelné a nedalo se zastavit, často kruté a vyjevené v okamžiku. Vyjádření toho, co dotyčná osoba viděla, se nedalo zabránit, nekonalo se žádné čekání na příhodnou chvíli.

Mnoho bitev skončilo vítězstvím nebo porážkou díky nenadálým slovům: „Nic není skryto," po nichž následovalo zničující vidění.

Vidím to vybělené. Vidím to jako kost.

Munda něco zahlédla, ale věděla o tom? Zřejmě ne. Jako odpověď na mou otázku zmínila jednodušší

věštecké metody.

„Několik znamení jsem zahlédla. Marise je viděla taky. Vrátila se do údolí. Nemluvil jsi s ní?"

„Ne. Pověz mi o nich."

Cestou zpátky podél potoka mi Munda zvláštní úkazy popsala.

„V poledne letěli společně tři krahujci od východu k západu a tři vrabci letěli od západu k východu.

Krahujci je ulovili, ale rozdělili se, každý hodoval o samotě. To bylo velice zvláštní. Pak, když bylo odpoledne v půli, vyskočila z řeky na trávu štika a začala sebou házet a zmítat se. V dlouhé tlamě měla malou ostnatou ryбку. Ostny jí probodly patro. Štika by zemřela, ale ryбка zrovna tak. Proto jsem ostnatou ryбку z tlamy vytáhla a obě jsem hodila zpátky do vody, aby znovu žily, nebo možná aby znovu zemřely. To bylo také velice zvláštní.

Potom jsem uslyšela, jak mě volá Atanta. A přes řeku od ní přiletěl tenhle malý šíp. Ale když jsem se podívala, uviděla jsem jen další Matku podobnou těm, která se o nás staraly, když nás psi odnesli pryč. Myslím si, že Atantu pochovali, ale ta žena říkala, že je živá a zdravá. To jsou jediná znamení, Merline... říkají ti něco?"

„Co říkají tobě?" chtěl jsem vědět nejdřív.

Pokrčila rameny. „Hm. Jak ti tři krahujci ulovili tři vrabce: to by mohlo znamenat, že to, co teď drží pospolu, shromáždění náčelníků, se po dobytí pevnosti rozdělí. To je špatné znamení. Štiku těžce zranila malá ryбка, ale na pomoc jí přišla ruka zvenčí. Myslím, že to znamená, že tentokrát neuspějeme a budeme muset proti duchům vytáhnout znovu. Třetí znamení, ten šíp od přítelkyně, mne nutí k úvaze, že všechno se dá vidět, ale to, co vidíme, nutně nemusí být pravda. Ta štika mi dělá veliké starosti. Kymon si vzal do hlavy, že postaví vojsko, a nenechá si to vymluvit. Ale já myslím, že nám něco důležitého uniká."

Byla to Mundina znamení, ne moje. Ale tři krahujci letící blízko sebe? To bylo znamení jednoty, nikoli rozdělení. Zuřivost při krmení, stejně jako v boji, se bude projevovat o samotě, ale znamení jako takové mělo význam solidarity, nikoli zrady.

Se štikou, která ulovila koljušku, to vymyslela chytře. Ale opět: byli snad Keltové malé ryby? Nebo koljuška odrážela vetřelce ze Země duchů, který se opatrně snaží uchytit v našem světě?

Byl jsem smutný, když jsem viděl, jak ji mrzí ztráta Atanty. Tady nebylo žádné znamení, pouze silné přátelství, nyní rozdělené generací, o kterou Atanta při návratu z Jiného světa zestárla. Nedokázal jsem najít slova, jimiž bych Mundě řekl, že její kamarádka je navždy pryč a zároveň je tady s ní do konce života. Až Munda zestárne přirozenějším způsobem, najde si vlastní cestu, jak se smířit s realitou.

„A co ty, Merline?" zeptala se znenadání vesele. „Jakých znamení sis všiml ty?"

Ohlédl jsem se směrem k údolí a můj obličej potemněl. „Viděl jsem muže sotva popadajícího dech, jak dvacetkrát přeskočil štít sem a tam a potom se pokusil vrhnout pět oštěpů za stejnou dobu, jakou trvá křiknout: ‚Chyť je!‘ Pokaždé, když se mu to nepodařilo, se mu vysmáli. Bylo to strašné znamení."

V Mundině tváři se zračil úlek. „Co to znamená?"

„Znamená to, že tvůj bratr se učí být králem," odvětil jsem, „a pověřil jednu rusovlasou babiznu, aby všechny bojeschopné muže a ženy dostala do formy."

Uvažoval jsem o tom, že zítra bude perný, moc perný den. Ten dýchavičný muž v mém žertu jsem byl já. Munda se mi podívala do očí s výrazem, v němž se mísilo pochopení s pobavením. „To není znamení," zasmála se. „To je nutnost."

„Máš samozřejmě pravdu. A mimochodem, výcvik platí i pro tebe. Nutnost nezná věk."

„A tak je to správně. Ale mladé údy jsou pružnější."

Znenadání se rozběhla, udělala tři kotouly přes spadlé větve stromů, na šedých skalách se odrazila do výšky a skončila ve stoji na rukou. Zvedla hlavu a podívala se na mě. A z této krkolomné pozice na mne promluvila způsobem, jakým to dělával její otec.

„Je užitečné umět udělat něco takového. Ale vidět jasně je nejužitečnější ze všeho. A tvoje oči nejenom vidí, Merline. Takže jestli po tobě Kymon bude žádat příliš náročné výkony, odkaž ho na mě!"

„Ale ne, díky. Určitě to zvládnu."

A jestli se tvůj prorocký zrak rozvine, ty to zvládneš také.

Spustila se ze stojky, ještě jednou zalétla pohledem k místu, odkud ji pozorovala ta žena, potom se

otočila a vyrazila zpět do údolí.

O dva dny později nás ve tmě před svítáním vytrhl ze spaní ostrý tón býčího rohu, dlouhý a zlověstný. Vzápětí se k němu přidal druhý a třetí. Údolí se prudce, překvapeně probudilo k životu a pochodně se rozhořely. Rohy troubily dál. Ptáci vyplašeně poletovali tmou. Tábor se dal ve velkém počtu do pohybu k nehlubší části potoka.

Nikoho nebolela hlava. Obvyklá rituální hostina před zahájením války se tentokrát nekonala, ale stejný podíl jako zdravý rozum na tom nejspíš měl nedostatek zásob. Různé skupiny, z nichž se skládal tento malý foedor, který se měl znovu zmocnit Taurovindy, vykonaly samostatné duchovní přípravy na den, který je čekal. Každý klan uctil svého tajného pána, každý muž a každá žena památku svých předků. Závěrečný výcvik v nezbytných dovednostech skončil. Já jsem zvládl dvě. Byl jsem potlučený a bolelo mě celé tělo, ale uměl jsem teď aspoň přeskochit vůz a chytit oštěp v letu!

Všichni se teď seřadili po obou stranách potoka. Bylo nás dohromady čtyřicet dva, třicet mužů a mladíků a dvanáct zarputilých, hrozivých žen. Všichni se opírali o vysoké, oválné štíty, z nichž některé byly čerstvě zhotovené a nezdobené. Stál jsem mezi nimi a přidržoval jsem se lískové hole, kterou mi uřízl Mluvčí minulosti jako dar. Zpívali jsme a recitovali, dokud nad lesem na východě nevykoukly první sluneční paprsky. S tímto vítaným zábleskem světla Cimmenos udělal několik kroků až do potoka, položil štít na zem a omyl jeho povrch, přetřel ledovou vodou intarzovaného stříbrného jelena. Udělal to třikrát, potom nabral vodu do hrsti počtvrté a rozetřel si ji po ruce, která drží meč. Jako další si omyl štít Munremur. Bronzové vyobrazení vlka se na okamžik zablyštělo, jeho oči jako by ožily. Foedorové jeden po druhém mlčky omyli štíty a naposledy poprosili o život buď tady, nebo potom v Zemi stínů hrdinů. Po skončení tohoto pečlivě pojatého rituálu se všichni rozešli, aby se vyzbrojili k útoku.

Nebyl mezi nimi jediný, který by nevěděl, že pokud zemře, okamžitě odejde do země, jejíž duchové - jejich vlastní předkové - teď byli jejich nepřáteli.

Bez Gorgodumna se stal vůdcem útočníků díky svým zkušenostem Cimmenos. Vybojoval čtyřadvacet soubojů, ukradl tři sta jedenáct kusů dobytka a překřičel sedm šampiónů bez prolití jediné kapky krve. Nepožádal, aby byl velitelem, ale bylo zjevné, že ctěné ženy a především Uváživá žena Rianata probraly různé přednosti všech foedorů a došly k jedinému možnému rozhodnutí.

Cimmenos byl dostatečně moudrý, aby pochopil, že Kymon musí být jeho pravá ruka, a byl dost pragmatický, aby věděl, že po levici musí mít zkušeného bojovníka. Rozhodl se pro Caithach, cvičitelku se zbraněmi. V Řecku nebo v Ilyrii by takové rozhodnutí narazilo na hlasitý nesouhlas. Těmto ztraceným a opuštěným Keltům sloužilo ke cti, že přijali Cimmenovo rozhodnutí bez námitek. A dobře udělali.

Caithach vydala za kterékoli tři z nich.

Štíty byly omyty, bitevní výstroj vynesena a naložena na dva vozy. Válečná kolona pomalu opustila údolí. Před sebou měla dva dny cesty, než dorazí do věčných hájů a k Hromovému kopci.

* * *

Byli jsme ve staré zemi. Jazyk předků pamatoval na místa, kudy jsme procházeli. Údolní soutěsky jsme opustili průsmykem Lesních bratrů, jižně od kopce Zvoucí ženy, kam ctěné ženy chodily dvakrát za život, aby si nechaly otevřít svůj vnitřní zrak. Mělká řeka nás dovedla na planinu Měsíčních proměn, kde na sebe zajíci a psi brali jednou za devatenáct let lidskou podobu. A pokračovali jsme údolím známým jako Rachot vozu, kde spolu dva šampióni bezvýsledně zápolili po jedenáct let, než je smrt zastihla v okamžiku, kdy znovu hnali své vozy z jasanového dřeva a vrbového proutí proti sobě. Když jsme došli k Nantosueltě a přinesli jsme řece oběť krve, opět jsme se stočili na východ a za soumraku jsme dorazili do věčných hájů.

Tady jsme se rozložili, nechali jsme odpočinout zvířata i sebe, napili jsme se a vykoupali se v chladné řece. V noci jsme pak sestavili vozy a zamaskovali je listy neopadavých keřů a pevnými tisovými pruty. Při výběru vozatajů padla volba též na mne. Svým výkonem při skákání z vozu a na vůz jsem Cimmena přesvědčil, že zvládnou jak pár koní, tak ostré obraty, které tato profese vyžadovala.

Ulevilo se mi, když Drendas, který byl zkušený kopiník, požádal, aby mohl jet v mém voze. Věděl, že bude v rukou amatéra. Ale mým úkolem bylo pouze dovézt ho na bojiště, vysadit ho tam, stáhnout se a

počkat, až mi dá znamení, abych pro něho rychle přijel a naložil ho. Ujistil mne, že je to důležitá funkce. A se širokým úsměvem mě požádal, abych určitě neběhal po oji, když se vůz požené plnou rychlostí do útoku.

Ubezpečil jsem ho, že to neudělám.

Mám podezření že ve skutečnosti spíš nechtěli, abych se zapojil do boje, jednak proto, že jsem neoplýval zručností v ovládání zbraní, a jednak proto, že jsem mohl být případně užitečný v jiných ohledech.

Po rozdělení vozů a míst jsme se připravili na boj.

Cimmenos si oblékl zbroj jako první. Sundal ze své železné přilby vlčí klenot a nahradil jej klenotem z volavčího peří, který byl pro tuto část Hyperborey typický.

Sepnul si sponou těžký válečný oděv z býčí kůže, pod který si vzal vzorovanou lněnou košili, aby se mu neprodřel až na kosti. Tento čtyřvrstvý oděv mu zakrýval ramena, hrud', záda a ledviny. Na ledu vykované železo Severanů by do něho muselo seknout dvacetkrát, než by se úplně rozpadl.

Přípevnil si pás z lesklého bronz, který mu měl chránit bránci, krční chránič z tenkého železa a měkkou kytlici z kůže laně přes modročerveně pruhované kalhoty. Výstroj doplnily šedé boty z kozí kůže a začerněné holenní chrániče z koňských kostí. Přes ramena si přehodil plášť. Pak se začal procházet sebejistým krokem a křikem nás nabádat, abychom buď vybojovali pevnost zpět, nebo si potom dobře popovídali se svými otci a matkami v Jiném světě.

Byl impozantní a silný. Ranní světlo se blyštělo na rudých vlasech a rudém kníru a odráželo se od pěti zpětných hrotů jeho kaibulgu, těžkého bodacího oštěpu s háky na vnitřnosti.

Všichni sundali z válečných přileb totemové klenoty a připevnili je ke standartám: kance s kly, jeleny, vlky, sokoly a jestráby, vyskakující lososy, lišky, vydry, sovy a psy. Měl jsem pocit, že standart je víc než mužů, kteří je mohou nést. Všechny přilby teď zdobila pravá nebo bronzová pera na znamení připravenosti těch, kteří je nosí, vzlétnout ke svým předkům, pokud utrhá jednu ze sedmi smrtelných ran. Kymon se ukázal v dětské zbroji, jež byla stejná jako Cimmenova, ale byla zhotovena z měkké kůže a v pase a na srdci měla tenké, látkou podšité železné chrániče.

Munda byla vystrojena podobně, přestože neměla bojovat. Bylo to jen symbolické gesto. Její štít byl okrově intarzovaný podobou Braegy, ochránkyně přechodů přes řeky. Braega byla zároveň varovným duchem, který dívce šeptal do ucha v době, kdy se stávala ženou - nikdy jsem se však nezeptal, před čím přesně varovala - a zároveň byla duchem země, k němuž se Keltové obraceli v obdobích změny nebo rozhodování.

Nevím, jestli si Munda vybrala ochránkyni na štít vědomě nebo instinktivně, ale v každém případě zvolila vhodně.

Kymon došel na břeh Nantosuelty v doprovodu Mluvčího králů a Uvážlivé ženy Rianaty. Když pak začal vykřikovat žalozpěv krve, dal do toho veškerou sílu dospělého muže. Z rákosí poplašeně vzletly volavky. Ptáci se shlukli v hejna a kroužili nad svěšenými stromy na protějším břehu.

„Jitřní vozy ujíždějí od brodu

Slunce na přilbě

Slunce na oštěpu

Slunce na meči

Muži před ujíždějícími vozy prchají

Krev na planině

Krev na bohatých halenách mrtvých mužů

Krev na meči

Useknuté hlavy, hrdý život, hrdí muži visí z opasků hrdých bojovníků

Život přechází do země

Život přechází v sílu

Život přechází do meče

Rudá planina, krev na zelených prsou Země

Krev na vysokých hradbách pevnosti

Hlavy visí z vysokých zdí
Muži, kteří hrají bodanou, jsou zde, pevní jako železo, prudcí jako vítr, zářiví jako slunce, rychlí jako porod a ostří jako dráp!"

* * *

Slunce stálo již vysoko, když jsme v řadě vyšli z okraje háje a ocitli se před planinou MaegCatha, zarostlou vysokou trávou, a temně se zvedajícími svahy Taurovindy.

Bylo hned jasné, že stíny hrdinů jsou zde ve větším počtu než v čase naší první průzkumné návštěvy. Podél kraje lesa stáli groteskně neumělí panáci. Nohy zaujímaly pevný, rozkročený postoj, paže byly v různých pozicích, ale každá svírala sečnou zbraň, palici nebo štít. Všechny tyto sochy bez tváří byly otočeny směrem k hájům. Říkaly: sem a ani o krok dál.

V silném větru se na vysokých hradbách třepaly černé a žluté plamence svědčící o tom, že Mrtví a Nenarození okupují pevnost v hojném počtu.

Hlavní brány byla přesto i tentokrát otevřené.

Kymon, který byl v předním voze - jeho vozatajem byl nabubřelý Iala, hrdě se prohlašující za „barbara“ - se bez zaváhání rozjel vysokou trávou bičovanou vlajícími pruty připevněnými k bočnicím vozu. Vyžnul v louce brázdu a zastavil se tak, aby byl mimo dostřel praku od otevřené hlavní brány. Rozdělili jsme se na tři malé skupiny. Kymonových osm foedorů následovalo svého velitele a rozestoupilo se do oblouku. Já jsem zaujal se svým vozem a mužstvem místo na severu a Cethern se postavil na jih. Naši foedorové začali ušlapávat pastvinu, aby vyčistili bojiště. Nadcrantail původem z Eriů a Larene z Parisiů mezi sebe natáhli dlouhý řetěz a cválali po planině, aby vykořenili hlohové a dubové mlázi, které bujelo, jak se o planinu hlásil Iernos, rozsévající lesy.

Svémi hlasy a třeskem zbraní jsme rozpoutali hlasitý lomoz. Čekali jsme tam v chladném vzduchu a úzkostlivě jsme sledovali mraky, abychom se nenechali oslepit sluncem, kdyby se oblaka znenadání protrhala. Cimmenos, usazený na statném koni a doprovázený družinou šesti mužů, čekal s klidným útočným výrazem před bránou a vyzýval Mrtvé, aby vyšli bojovat.

Kymon dojel se svým vozem vedle mne. Šířaný neklidem a hněvem, šval koně po celé délce planiny proti východním hradbám. Snažil se vypadat divoce a rozvázal si dlouhé vlasy, aby za ním vlály. „Nesnáším tohle čekání! Dej nám oči, abychom je viděli, Merline. A jestli to nejde, řekni nám alespoň, co vidíš ty.“

Vidím to vybělené. Vidím to jako kost...

Při vzpomínce na Mundina slova jsem se lehce zachvěl. Na kopci bylo ticho, ale otevřená brána vypadala jako vstup do pasti. Cítil jsem léčku, ale když jsem přivolal jestřába a vznesl se k obloze, viděl jsem pouze prázdnou cestu, opuštěné hradiště a pobořená stavení.

Jestřáb zakroužil. Nechtěl jsem opustit smysly na dlouho, ale v posledním okamžiku své přízračné existence jestřáb postřehl - já jsem postřehl - pohyb v trávě za námi.

„Vzadu!“ křikl jsem na Kymona a jeho kopiníka Ialu, otočil jsem malý vůz dokola a ocitl se proti oddílu, který se na nás hnál ze zálohy, třiceti vysokým mužům v rezivějícím kroužkovém brnění a zašlých přilbách, běžícím plnou rychlostí trávou sahající do pasu. V mnoha zemích jsem viděl podobnou zbroj, jednoduchou, starou a těžkou. Byli to Mrtví - kdysi slavní hrdinové, dnes pouzí řezníci. Měli jednoduché meče, dlouhé a lesklé, používané s účinností, z níž šel strach. Znenadání vyslali salvu lehkých oštěpů, která celou naši linii zcela zaskočila. Viděl jsem, jak několik z nás padlo zády k zemi. Kymon pobídl koně zapražené do jeho vozu, aby se rozjeli. Jednou rukou svíral oštěž, druhou zuřivě bodal svým dlouhým mečem do vzduchu.

Uslyšel jsem, jak Kymon vykřikl: „Muž proti muži! Přijmu souboj!“

Ale chtít v tuto chvíli, aby o výsledku bitvy rozhodl boj muže proti muži, byl bláhový sen.

Munremur, jenž se hnál do útoku pěšky, byl skolen. Vzápětí srazil Ialu z Kymonova vozu oštěp, který mu pronikl hrdlem. Nepřátelé se začali k chlapci stahovat, ale Drendas seskočil z mého vozu a rozběhl se chlapci na pomoc, štít a oštěp natažené před sebe. Nepřátelé ho obklíčili a rychle ho porazili a probodli. Stačil jsem ho však zahlédnout, jak se plazí trávou pryč a hledá bezpečný úkryt. Kymon mezitím švihl oštěžemi, otočil koně a gymnastickým kopnutím zasáhl muže, který vyskočil na vůz a snažil se ho stáhnout.

Muž se skutálel z vozu. V dalším okamžiku ho probodl můj oštěp, neboť jsem na nic nečekal, otočil jsem koně a jal jsem se pronásledovat Urthova syna.

Kymon zajel do vysoké trávy, otočil se a připravil se k novému útoku. Ústa měl zpěněná strachem a vzrušením. Vytasil meč. Muž jménem Larene, který chtěl králova syna chránit, vyskočil na vůz s rukou plnou tenkých kopí.

Kymon si mne prakticky nevšímal, ale když zaznamenal mou přítomnost, vykřikl: „Můžeme je porazit, Merline.“

„Nemůžeme!“ ujistil jsem ho. „Past je nalíčená. Jsou i uvnitř kopce, čekají na tebe. Vezmou tě jako rukojmí.“

„Cha!“ vykřikl, ale nebyl to smích, bylo to pobídnutí koním zapraženým do jeho vozu. Jako šipka vyrazili zpět do bitevní vřavy. Larene předvedl Čtyři hroty, ale jeho život tímto úžasným výkonem vyhasl. Viděl jsem Kymona, jak se shýbl, když ho proud krve pokropil od očí až k pasu. Larene ztratil život i hlavu, když jeden z nepřátel udělal přemet přes vůz a tímtéž pohybem sekl.

Vidím to vybělené. Vidím to jako kost.

Pokud by se Urtha vrátil živý, nedokázal bych se mu podívat do očí, kdyby ho přivítaly vybělené kosti a mezi nimi ty, které patřily jeho synovi. Kymon se s vozem prodral zónou, v níž svištěly meče, a hnal koně směrem k Býčí bráně.

Téměř ve stejném okamžiku se z úkrytu za hradbami vyvalili na planinu váleční oři. Seděli na nich titíž rytíři v šedých pláštích, kteří se pustili do Kymonova pronásledování po jeho posměšném výstupu před hradištěm na kopci.

Uviděl jsem, jak mu Cimmenos a Caithach vyrazili na pomoc. Sám jsem se rozjel za chlapcem.

Skupina jezdců sice udělala kolem rozzuřeného mladíka kruh, ale udržovala si odstup. Zbytek rytířů se postavil jako hráz mezi místo, kde se odehrávala hlavní potyčka, a králova syna. Kymon se rozjížděl a otáčel, útočil ze všech sil, ale rytíři se drželi v povzdálí, nepouštěli ho.

Jejich velitel hbitě jezdil sem a tam podél linie mužů, kteří oddělovali kruh od planiny, a probodával mne pohledem. Byl jsem přesvědčený, že nyní mě vidí jasně. Trochu jsem otevřel uši a zaslechl jsem, jak šeptá: „Odejdi od kopce. Ten chlapec patří nám...“

Poznal jsem ten hlas. Byl to ten muž, který přijel do pevnosti v dešti - muž podobný Urthovi.

V tu chvíli se již můj vůz hnal do bezhlavého útoku. Do bočnice narazil oštěp a jeden šíp probodl šiji nepříliš statného koně táhnoucího na levé straně. Jestli si zvíře zranění vůbec všimlo, nedalo to na sobě nijak znát. Kymon už věděl, že se blížím. Volal na mě. Muži v kroužkovém brnění se snažili na mne skočit. Odrážel jsem je pouhou paží.

Caithach, Cethern a čtyři další naši foedoři se stáhli z boje mezi zakrslými stromy a sešikovali se, aby mne podpořili. Vysoký muž na robustním koni se tryskem rozjel dokola, aby mi zabránil dostat se k chlapci, který se dál točil a křičel, k chlapci, který zoufale toužil bojovat, s otěžemi v jedné ruce a mečem v druhé.

Na okamžik mi blesklo hlavou, že bych mohl přivolat vlka. Nebyl jsem žádný vozataj. Vlk by mohl přeskočit řady, popadnout Kymona a odnést ho do bezpečí. Byl jsem připravený to udělat, dokonce jsem si začal chystat kouzlo, které by mi umožnilo běžet jako vlk, mít jeho sílu a oslepit přihlížející iluzi vlčí podoby.

Kymon mi ušetřil snažení. Viděl jsem ho, jak se vymrštil vysoko do vzduchu a udělal salto. Zkusil to dvakrát, potom se skokem přenesl přes hradbu jezdců, odrazil se hned na jednu, hned na druhou stranu a mrštil svůj malý meč po jezdcí, který se na něho řítí. Hod se neminul účinkem. Muž se zvedl ze sedla s mečíkem kmitajícím v hrudi a spadl na zem. Několika dalšími dlouhými skoky se Kymon dostal na můj rozbitý vůz. Popadl můj nezdobený štít, na okamžik seskočil z vozu, otočil se na místě třikrát dokola a naplocho vyslal štít přes udupanou travu. Štít zasáhl muže, jenž mi byl povědomý, a srazil ho z jeho válečného oře dolů.

Kdyby štít měl zoubkovaný okraj, ostrý jako nůž, náraz by muže rozpoltil vedví! Tak prudce mladý Kymon ovál ze dřeva a bronzu vypustil.

Dalším přemetem se vrátil zpátky na vůz, promočený krví a celý bez sebe. Na bradě měl ošklivou sečnou ránu. Oči se mu leskly slzami. „Konec!“ vykřikl. „Je s námi konec! Otec se za mne bude stydět.“

„Žádný konec... jen to nepůjde tak rychle. Otec na tebe bude pyšný!"

Obrátil jsem koně a rozjel jsem se vysokou trávou pryč. Za námi běželo nebo ujíždělo pouze jedenáct zbylých z našeho vojska. Rytíři v pláštích se sice vraceli do pevnosti a nutili přitom koně jít pomalu, neohrabaně pozpátku, aby nás mohli pozorovat, ale ostatní obyvatelé Země duchů si horlivě pořizovali odpudivé trofeje z našich padlých, které pak vystavovali na kopích.

Za linií stromů, v hájích, jsme byli v bezpečí. Kymon se však užíral žalem a bezmocí. Jeho nejlepším rádce Larene, moudrý mladý muž, ležel rozsekán na kusy na téže zemi, na níž po narození položili Kymona, aby si prohlédl hvězdy nad svým domovem, než ho odvezou k jeho pěstounovi mezi Cornovidy.

Trudnomyslně stál ve stínech a rozhlížel se po planině a po vránách, jež začínaly kroužit nad bojištěm.

„Otec se bude stydět," zopakoval tiše a vzápětí dodal ostře, aniž by mi ponechal manévrovací prostor:

„A neříkej mi, že ne. Dnes to byl špatný den pro všechny, jak tu jsme."

„Horší byl pro ty muže na kopích. Ty nejsi vybělený. Ty nejsi kost."

Nenechal se utěšit a dál se chmurně díval na přehlídku hlav před Býčí bránou. „Udělal jsem chybu. Moje hlava měla civět z těch kopí s ústy dokořán. Munda měla pravdu."

Munda? Mluvila snad také s bratrem? Zeptal jsem se Kymona, co mu Munda řekla.

„Abych počkal. Abych nabral sílu." Otočil se ke mně se zoufalstvím v očích. „Bude se ode mne čekat, že se nabídnu jako rukojmí, Merline... ale dokud se Urtha nevrátí, nemohu to riskovat. Ne že bych neměl dost odvahy. Ale otec bude potřebovat syna, až se vrátí ze svého řeckého dobrodružství. Nebo ne?"

„Samozřejmě," bylo to jediné, co jsem chlapci dokázal odpovědět. Dobří bohové, viděl jsem, jak tenhle drobný mladík vykonal činy, na jaké se nezmohl žádný z jezdců nebo štítonošů u Thermopyl.

Kdybychom bojovali proti živým, bylo by nyní čestné nabídnout se v pevnosti jako rukojmí. Ve skutečnosti však byl na takovou roli příliš mladý. Žádný královský syn, který dosud neukončil pobyt u svého pěstouna, nemohl být vzat jako rukojmí. Zabit ano, ne však vzat jako rukojmí. Ale to všechno bylo stejně bezpředmětné. Utkali jsme se s Mrtvými. Odepřít jim trofej v podobě královského syna bylo samo o sobě vítězstvím.

Zatímco se Kymon trápil - nechal jsem ho ještě chvíli topit se v zoufalství, neboť mi to připadalo jako mírné a užitečné pokání - a vrátil jsem se na planinu, abych sledoval poslední fázi řezničiny. Překvapeně jsem uviděl, jak ke mně vysokou trávou cválá velitel rytířů, sám a beze zbraní, s kulatým štítem přehozeným přes záda a hlavou nechráněnou. Určitě to byl jeden z Nenarozených. Dojel ke mně ve falešné podobě středního věku, kdy se nepochybně bude nejvíc oddávat dobrodružstvím. Otočil se ke mně pravou stranou nejspíš proto, aby to nevypadalo výhružně.

„Kdo jsi?" zavolal na mě.

„Někdo, kdo je starší než vybělené kosti pohřbené pod tím kopcem," odpověděl jsem. „Starší než dub použitý na jeho první brány nebo hlína, z níž byly jeho první valy. Dost starý, abych mohl projít Zemí duchů, aniž bych si všiml rozdílu..."

„Takže mrtvý. Ale ještě živý. Měl jsem z tebe takový dojem."

„A ty? Kdo jsi ty?"

„To je dobrá otázka," řekl se smíchem jezdec. „Rád bych znal odpověď. Ale toto místo je moje, patřím sem. Ten kopec jsem viděl ve snách. Nemohu se dočkat, až se na něm usídlim. Tomu chlapci by se nic nestalo... kdyby byl se mnou. Máš nějaké jméno?"

„Žádné, které bych ti mohl říct. A ty? Ty máš jméno?"

„Někdy si myslím, že mám, a jindy si myslím, že nemám. To je to neštěstí, když člověk není tam ani tady. Nechtěl jsem tomu chlapci ublížit..."

„Já vím."

„Ale ostatní to udělají. Chtějí mu hodně ublížit. Jejich víc než nás. Ale všichni jsme odhodlaní udržet toto místo. Takže jestli chceš, aby ten tvůj malý šampión ve skocích z vozu zůstal živý a zdravý, drž ho co nejdál odsud. Přisahám, že jestli se vrátí, sám mu zasadím smrtící ránu. Nemám v tomto směru na výběr. Ať se klidně vzteká, ale ať zůstane brunátný. Karmín ať je v jeho tvářích, ne na trávě. Myslím, že tomu rozumíš, vidíš důsledky. Vidíš to rudé. Vidíš to rozklované od vran."

„Kdo jsi?" křikl jsem na něho. Otevřel jsem oči, ale vplula mi před ně jemná mlha, která mne oddělovala od Země duchů. Ještě se nenarodil, ale byl to mocný muž. Seděl tam v sedle svého neklidného válečného

oře a pátral v lesích po odpovědích na vlastní otázky. Věděl jsem jedno: přestože jsme se nyní neznali, určitě nám bylo souzeno setkat se znovu v jeho opravdovém životě.

„Kdo jsi?“ zašeptal jsem ještě jednou a podle toho, jak pomalu zavrtěl hlavou, jsem poznal, že opakovanou otázku konečně zaslechl.

„Nevím,“ odpověděl po dlouhé odmlce. „Není mi dopřáno, abych to věděl. Ale jednou věcí jsem si jistý: že v srdci té země za řekou je něco shnilého, pokřivený muž, který nosí smrt. Bere zajatce a nutí je věřit, že jsou králové. A toho se já nechci účastnit!“

„Tak proč se toho účastníš?“

„Protože jsem vězeň, který věří, že je král.“

Znovu zaváhal, stále nervózní, na okraji dvou světů, mezi dvěma stavy myslí.

Potom řekl šepotem, který jsem mohl slyšet jenom já: „Když spím, zdá se mi o jménu, které mi nic neříká. Možná patří mně. Možná ne.“

„Řekneš mi je?“

„Pendragon. Zní to zvláště. A ty? Řekneš mi už, jak se jmenuješ?“

„Merlin,“ zavolal jsem. „Je to přezdívka, ale je to nejstarší jméno, které jsem přijal.“

„Budu si je pamatovat.“

Konečně se otočil a odjel.

Byl jsem rád, že mu vidím záda - jeho existence mne znervózňovala — ale ještě větší radost jsem měl z informace, kterou mi záměrně předal: že příliv, který se valí ze Země duchů, není zajedno v tom, čeho chce dosáhnout, trpí nejednotností a spory. Byli jsme svědky drobného incidentu v tomto smyslu, krátké ukázky, po níž polovina našich nepočtených, odhodlaných foedorů zůstala zohavená, ponechaná na pospas rozkladu na planině MaegCatha.

DRUHÁ ČÁST

Návrat krále

Sedm

Llewovi synové

Prudký vítr od západu znemožňoval přelout přes průliv do Alby. Z vysokého útesu na okraji země Bolgů se Urtha, velitel a velekrál Cornovidů, díval přes rozbourané moře k vzdálenému bílému proužku, který označoval bránu do jeho země. Rány, které utržil v souboji, byly zahojené, znovu měl sílu jako dřív. Pod ním stála u vody na oblázkové pláži žena. Vítr jí čečral žluté vlasy a jistě by jí strhl zelený plášť z těla, kdyby jej tak pevně nedržela. Za zády měla dvě loďky, které je měly přes úžinu převézt, ale zatím byly vytažené skoro až k útesu, přivázané ke kůlům a zakryté. Jejich majitelé, mladí a mrzoutští muži z klanu Atrebatů, byli zvyklí přelouvat na Ostrov mlh a obchodovat tam s vínem nebo bronzem, tu s masem a jindy s rukojmími. Ale v tomto počasí nechtěli cestu přes moře riskovat.

Tou ženou byla skytská lovkyně Ullanna, dcera krále Androgona, která vyrostla v teplejších končinách a u voňavějších moří. Otočila se zády k mrazivé vodní tříšti a prudce vzhledla k muži, který se krčil na útesu nad ní. Rackové kroužili a pokřikovali. Musela překříčet moře i ptáky.

„To je ale nevlídné moře. To je ale bezútěšný pás vody. Nemá v sobě vůbec žádné teplo.“

„Znám je veselejší,“ zakřičel Urtha dolů. „Znám je klidnější. Ale není tady od toho, aby ti dělalo radost. Je tady proto, aby chránilo ten ostrov a království na něm, včetně toho mého!“

„Ten vítr je příšerný. Proniká mi až ke kostem.“

„Větry mají jednu dobrou vlastnost,“ zakřičel Urtha do dlaní, ze kterých si udělal troubu. „Že foukají tak dlouho, až se vyčerpají.“

Ullanna se podívala na krále na útesu přimhouřenýma očima. „Vidím, že máš navzdory té bouři dobrou náladu.“

„Mám k tomu důvod. Konečně jsem u hranic své domoviny. Příliš daleko na jihu, to přiznávám. Ale domov je na dosah.“

„Jedině když ustane ten vítr," připomněla mu Skytka. Vichřice její hlas téměř odnesla.

„Nic netrvá věčně, ani to nejsilnější."

„Nic? Ani láska?" zakřičela na něho, založila si ruce na prsou a zvedla hlavu.

„Neslyším!" zařval Urtha, ale usmíval se při tom.

Odstoupil od hrany útesu a sešel hrbolatou pěšinou do vesničky, která jim poskytla přístřeší a nabídla čluny, jeden pro Urthu s jeho družinou a psy, druhý pro koně a vůz. Cathabach a Manandoun, Urthovi uthiinové, se krčili u ohně. Pláště měli pověšené na trámech, aby chránily před větrem. Na zemi byla nová sláma a houně z koní.

„Úplný palác," utrousil Cathabach, když Urtha vešel. Byla to chudá komunita, žijící za zchátralou ohradní zdí. Urtha si jako své útočiště raději vybral přístřešek pro zvířata, než by sdílel radosti společného kruhového domu.

Cathabach pomalu otáčel nad ohněm slepici na rožni. Když nic jiného, uvnitř neútulného stavení bylo alespoň teplo. „Někdo nestojí o to, aby ses vrátil," poznamenal kousavě. „Nejdřív špatná řeka, teď špatné počasí."

Narážel na skutečnost, že Urtha se před několika dny nechal strhnout unáhleností a falešnou jistotou, důsledkem čehož se rozhodl pro špatný přítok. Místo aby se ocitli v bahnitém ústí, jež bylo domovem Somy a rozlévalo se do moře nedaleko úžiny, za níž byla Alba, putovali podél široké a krásné Sékvany, který je zavedla příliš daleko na jih, takže jim pak trvalo téměř sedm dní nebezpečným územím, než se dostali na tuto pláž pod útesy, odkud byl ostrov na dohled.

Urtha zalétl hladovým pohledem k jídlu. „Po cestě, kterou máme za sebou, mne už nic nezastaví. Ani ti lotři, kteří žijí za bílými útesy mé země."

„Z těch obavy nemám," zamumlal chmurně Manandoun. „Jediné, co dovedou, je pokřikovat na moře a předvádět se u brodů. Horší jsou ti parchanti na severu, Trinovandové. Sbírají hlavy stejně, jako většina z nás sbírá vajíčka. Berou rukojmí stejně, jako bychom my brali píci. A jejich lesy obcházejí hodně podivní bohové."

„Určitě ne tak divní, jaké jsme v posledních letech vídali my," připomněl mu Urtha. „Nesouhlasíš snad?"

Manandoun pokrčil rameny. Byl unavený. Všichni byli unavení. Cesta od makedonské hranice byla svízelná a dlouhá. Urtha se většinu doby potácel mezi životem a smrtí, neboť jeho rány se hojily jen pomalu. Teď byl ale zdravý a působil dojmem, že má v sobě bezednou zásobu energie.

Jeho rytíři však byli utmácení. Nemohli se dočkat, až budou doma, a zároveň se trápili obavami. Bylo by bláhové doufat, že tam najdou něco víc než pustinu. Oba věděli, že jejich blízcí jsou mrtví. Ale zároveň věděli, že dvě královny děti jsou naživu. Byli Urthovými uthiiny a čest je zavazovala, aby krále přivedli bezpečně domů.

„Až budeme na druhé straně úžiny, měli bychom čluny ukrást," pokračoval bručivě Manandoun. „A plout s nimi podél pobřeží na sever."

Cathabach nevěřícně zavrtěl hlavou. „Víš, kolik lidí na sever odtud ztroskotalo? Země se zvedá prudce z moře a savý písek takovou loď spolkne jako ryba mouchu! Slyšel jsem, že za odlivu bývá vidět jejich stěžně a lanoví, které pleská o rozlámané dřevo. Křičící muže poutají ke stěžňům řasy a chaluhy. Kde ses učil plavit po moři?"

„A kdy jsi ty začal věřit na pověry?" zeptal se jízlivě Manandoun. „Promiň, zapomněl jsem. Kdysi jsi byl druid. Savý písek je jenom pověst. Bytosti z trinovandských lesů jsou staré a nebezpečné. Žádné pověsti."

Oba muži se podívali na Urthu. Ten se usmál. „K věci," začal. „Neláká mne představa plavby po moři na sever, ať už tam jsou savé písky nebo ne. Ale nelákají mě ani hvozdy, ať už po nich chodí kanci postavení na zadní nebo psi se šílenými očima. Proto souhlasím s Manandounem. Určitě ty čluny ukradneme, až budeme na druhé straně. A potom poplujeme řekami na severozápad, až se dostaneme k hranicím naší země. Samozřejmě to nebude bez rizika. Ale máme Ullannu, ta je dobrý lovec a má nos a oči, které jí řeknou, kudy se dát."

Manandoun a Cathabach se na sebe významně podívali.

„Vysvětlete mi ten pohled," řekl tiše Urtha.

„Ten pohled znamená jen to, že na moři si nejsem jist Ullanniným orientačním smyslem," poznamenal

Manandoun. „Ale jestli jejím schopnostem věříš ty, stačí mi to.“

„Ten pohled znamená jen moje pochybnosti o tom, do jaké míry se Ullanna vyzná v naší zemi,“ přidal se Cathabach. „V Albě a jejích lesech, údolích, řekách, horách, rovinách, klanech, nebezpečích a radostech. Ale jestli jejím schopnostem věříš ty, stačí mi to.“

„Já jejím schopnostem nevěřím,“ prohlásil na rovinu Urtha, aniž dal najevo, že si všiml trpkosti v Manandounově hlase. „Ale na pouti, která trvala půl roku, jsme my čtyři, dva koně a ten vůz překonali víc kopců, údolí, rovin a krajů lesů, než si dovedu představit: ze severního Řecka přes zasněžené, ledové štíty, přes zamrzlé řeky a potom přes lesy plné kanců. Vypořádali jsme se s nepřátelskými kmeny a uprchlíky z pustiny, i s mou chybou na rozvodí, která nás dovedla příliš daleko na jih. Celou tu dobu jsi nám ty, Manandoune, hlídal záda a ty, Cathabachu, jsi dával pozor vpředu. A já jsem lovil, aby se mi vrátila síla. A Ullanna, kterou miluji - nebudu se tím tajit, já ji miluji - Ullanna nám čistila a krmila koně, promazávala vůz a starala se o něj, aby jel. Dávala pozor na vítr, déšť, stopy zvěře a květy. Chytala nám potravu v letu. Stejně jako vy má svůj podíl na tom, že jsme zde. Ale po tom všem, co jsem řekl, s tebou souhlasím. V Albě bude ztracená jako my všichni.“

„Právě o tom, jak s tou skytskou ženou žiješ, jsem si s tebou chtěl promluvit,“ řekl polohlasně Cathabach.

„Ano. Od chvíle, co jsme překonali hory na sever od Makedonie, se mi zdá, že ti v hrudi vězí tm.“ Cathabach zbledl, když tu urážku slyšel. Jeho zelené oči se zúžily záští. „Tvoje manželka Aylamunda je mrtvá, ale nedostalo se jí poct, které jí náleží. Je nepřípustné, abys spal pod jednou houní s tou Skytkou! Říkám to s těžkým srdcem, ale porušuješ kodex králů! Dokud se živý duch Aylamundy nevydá na cestu na Ostrov žen, měl bys dodržovat to, čemu Eberianiové říkají ‚období protáhlého obličej a úpění srdce.‘“

„My tomu říkáme ‚truchlení‘, starý brachu, a já truchlím, věř mi. Jen nemám čas úpět.“

„Je proti zákonu, abys miloval Skytku-“

„Ullannu! Dceru krále Androgona, jejímž předkem byla Atalanta.“

„Skytku! Je proti zákonu, abys s ní vedl polštářové řeči. Přivodíš klanu utrpení a dlouhý nářek, pokud neprokážeš náležitou úctu matce svých dětí, Ambarově dceři, své družce, která ti poskytla náruč a moudrou radu. Ještě ses neomyl v prameni. Nezhotovil jsi štít, který ji má chránit. Nestrávil jsi tři dny chozením a vzpomínáním. Nezazpíval jsi Tři vznešené zpěvy.“

„To všechno chci udělat,“ řekl klidně Urtha. „Dobrý bůh ví, jak mi Aylamunda chybí.“

„Není to na tobě vidět!“

„To je nezdvořilost.“

„Ty se chováš nezdvořile.“

Oba muži chvíli seděli a dívali se do země před sebou. Každý z nich litoval zlostných slov. Pak se Urtha zeptal: „Cathabachu - co bych měl udělat, když mi z ničeho nic zemře oblíbený kůň?“

„Dodržet zákon. Potom si vzít nového koně a vycvičit ho.“

„A co když ten kůň padne v bitvě?“

Cathabach pochopil, kam král míří, a zavrtěl hlavou. „Samozřejmě si najdeš nového koně na bojišti. To není dobré srovnání. Není hodné mne ani Ullanny—“

„Skytky?“ neodpustil si Urtha. „Potřeba rozhoduje o tom, co je hodné čeho, Cathabachu. Potřeba určuje strategii. Zákon je výborná věc, když je všechno tak, jak má být. Když do mého života vstoupila Ullanna, nebyl jsem v království svých předků. Uctím Aylamundu. Cathabachu, starý příteli - toužím to udělat. Slyš můj slib, Pane lesů.“

„Nechápu, proč kolem toho tolik naděláte,“ vložil se do hovoru Manandoun. „Jestli Ullannino teplo pomáhá dělat krále králem, nakonec budeme všichni slavit vítězství. Můžeme postupovat na západ. Máme představu o tom, co je na severu. Bohové! Ullanna je mistr v hledání stezek a pěšin. Když budeme mířit přibližně směrem, kterým leží Taurovinda, musíme se nakonec ocitnout někde blízko domova.“

Přestože prudký vítr v noci utichl a moře se uklidnilo, optimismus Urthovi nevydržel dlouho. Nad oceánem i nad pevninou se vytvořila hustá mlha, která se ani nepohnula. Urtha a Manandoun došli po

oblázkové pláži k mužům, kteří čekali u lodí. Vousy a vlasy se jim leskly kapičkami vlhkosti. „Dá se tím veslovat?“ zeptal se Urtha, ale muži zavrtěli hlavou. Mořský tulák, kterému říkali Kraaknor, sesílal tuto mlhu pokaždé, když se jeho dcery vznesly z mořského dna, aby si zaplavaly. Zádá měly pokrytá pískem. Každá loď, která by do nich narazila, by tam uvízla a byla by stažena pod hladinu. Manandoun se tvářil nedůvěřivě, ale Urtha tušil, že písečné mělčiny se mohou v bouři přesunout, takže vesničané měli k opatrnosti dobré důvody.

Při tak špatné viditelnosti by se čluny navíc mohly snadno otočit. Magnetický kov, který by pomohl udržet přímý kurz, nevlastnili Urthovi uthiinové ani jejich atrebatští hostitelé.

Hostitelé začínali být rovněž neklidní. Nebyli spokojeni se smlouvenou odměnou, kterou měli dostat za to, že s nasazením života přeplují úžinu - dvěma koňmi, za něž chtěl Urtha na druhé straně najít náhradu a věřil, že to nebude obtížné. Nemohli odtrhnout oči od pevně stavěného, okovaného vozu, který Urtha dostal po souboji v Makedonii. Dvakrát se zdvořile zeptali a byli stroze odmítnuti. Navrhli, že uthiiny odvezou na sever podél pobřeží, čímž by se vyhnuli Trinovandům, ale i tato nabídka byla odmítnuta. Urtha a Manandoun si sice rozepluli sponky na těžkých vlněných pláštích, ale meče si ponechávali u boku místo na stehnech, ne však tak, aby to působilo výhrůžně.

Napětí, které začínalo na pláži narůstat, rozptýlil krátce po svítání hluboký tón rohu, který se rozlehl mořskou mlhou od jihu.

Pomalé dunění bubnu a cákání vesel prozradily, že podél pobřeží se opatrně blíží loď. Urtha sešel k příboji a dovolil lenivým vlnám, aby se mu převalovaly přes boty. S Manandounem po boku probodával očima mlhu. Jestli se někdo plavil úžinou, musel mít někoho, kdo mu hledal směr. Dva čluny s pasažéry by pak mohly vytvořit konvoj a veslovat za lodí.

Loď proplula kolem. Údery bubnu byly pomalé a vytrvalé, prkna a provazy vrzaly ve stejném rytmu, v jakém se vesla nořila do stojaté vody. Urtha se už už chystal loď pozdravit, ale jeden z vesničanů ho zadržel.

„Nejspíš to budou pobřežní piráti,“ vyhrkl naléhavě. „V tomhle počasí obvykle vyjíždějí za kořistí. Počítají vzdálenost podle záběrů vesel. Dávej pozor: až proplují kolem písčín, zabočí do ústí řeky.“

Urtha šel po pláži k místu, kde se útesy vytrácely. Bahnité ústí řeky zde lemovala dřevěná mola. Buben umkl. Bylo slyšet pouze tiché šplouchání vln o mělká kotviště a rákosí. Mlha se na okamžik rozestoupila a pak zase zhoustla.

Vtom se objevila loď, lenivě klouzající ústím řeky. Muž, který stál u mohutné galionové figury na zádi, i žena, jež se opírala o vysokou příď, pátravě upírali oči k pevnině.

Urtha poznal loď okamžitě: úzké, zlověstné oči namalované na trupu u příde, vyřezávanou sochu Mielikki, Paní lesa Severní země a patronky plavidla, potměšile se rozhlížející po palubě, s rozcuchanými vlasy, které vypadaly, jako by je bral silný vítr. Z brlení visely štíty všech možných typů. Vesla zlehka spočívala ve vlnách na straně obrácené ke břehu. Nízká, štíhlá, nádherná loď, loď z jiné doby.

Argó.

Urtha se podíval Iásonovi do očí. Ale mohutný muž s tmavými vousy, jenž stál v černém plášti a řecké přilbě s měděným leskem pod tváří nerudné bohyně, nedal najevo, že by si ho všiml. Žena na přídi něco vykřikla svým jazykem. Její plášť zdobily zářivé krokve, zlaté a karmínové, kaštanové vlasy, místy až černé, jí volně splývaly. Buben znovu udal tempo a vesla se ponořila a zabrala.

Urtha poznal Niiv, čarodějku ze Severních zemí, která na dlouhé pouti do Delf tolik dráždila Merlina snahou podmanit si ho svým kouzlem.

Kdo další je asi na palubě Argó, napadlo Urthu. Kterí Argonauti? Jestli loď měla dvacet veslařů, deset na každé straně, Iásón si musel cestou najít nové posily. Byl na palubě obrovský Dák? Rubobostes? Se svým koněm Ruviem, který utáhl i loď? Možná na některé veslařské lavici seděl i Merlin, mladý muž, jenž zacházel se svým čarodějským nadáním stejně jako Urtha se zbraněmi: opatrně a uvážlivě. Nestárnoucí Merlin, který si uchovával mládí tím, že se zdráhal používat své umění. Merlin, jenž v Urthovi z Alby něco poznal, stejně jako velekrál Cornovidů vytušil, že jeho život se osudově proplete s tím nemytým, zavšiveným stvořením, jakmile se kouzly nadaný muž ocitl při hledání přístřeší na zimu ve stejném stanu jako vůdce se svými uthiiny. Jak už to bylo dávno?

Niiv, unášená tou strašidelnou lodí, najednou vykřikla jako pták. Byl to zvláštní zvuk, který se ozvěnou

rozlétl proti proudu mezi nízké křídové útesy. Urtha cítil, jak mu tělem proběhlo zamrazení a chloupky na šíji se mu naježily. Zahlédla ho? Nebo byla opět v tom transu, který jí kdysi dovolil provést Argó úzkými, mělkými koryty na horním toku velké řeky Reinu?

Řecká loď s lesklými štíty podél trupu a božskou patronkou v temném rozpoložení odplula do mlhy a zatočila na šedivé moře, aby se tiše vydala ke břehům Alby.

Urtha si uvědomil, že Manandoun na něho volá. Starší muž byl rozčilením bledý. Urtha pochopil, že se zasníl.

„To je Argó!“ vyhrkl muž s rudými vousy. „Naše loď. Naše stará loď... proč nejedeme za ní?“

Manandoun na loď několikrát zakřičel, ale Urtha nic neslyšel. Vesničané postávali mlčky, mrzutě v mlze, ale pak jeden z nich promluvil. „Už jsem takové lodě viděl. Jsou ze staršího světa, přízračné lodě, které posílá Tulák, aby nás nalákal do smrtících vod.“

„Nesmysl,“ vyštěkl Manandoun. „To není žádná přízračná loď. A i kdyby byla, kdysi jsme se na ní plavili. To jsou naši přátelé.“

Odměnou mu byl výbuch cynického smíchu. „Zdálo se, že tě nepoznali.“

Manandoun pokračoval, jako by je neslyšel: „Urtho! Jestli hned vyplujeme, pořád ještě uslyšíme buben. Můžeme se jich držet. Proč jinak by se Iásón vracel do Alby, když ne proto, aby našel tebe? Nic jiného ho tam nemůže táhnout. Nebo snad ano?“

„Táhne ho tam jeho druhý syn. Chlapec, kterému říkají ‚malý snílek‘. Ty si už nepamatuješ, co mu Merlin řekl? To proroctví z arkamonské věštírny? Iásónův druhý syn byl ukryt mezi ‚stěny bičované mořem‘.“

„Na ostrov,“ prohlásil Manandoun. „Stěny bičované mořem? Ostrov. To chceš říct? Ale mohl by to být kterýkoli ostrov. Tohle není jediný ostrov ve světě, který známe, Urtho.“

„To je pravda. Jenom je zvláštní, proč by se Argó vrátila na západ.“

„Tak pluj za ní!“ naléhal znovu Manandoun.

Jejich hostitelé, příslušníci malého klanu Atrebatů, však nechtěli o plavbě v takových podmínkách ani slyšet.

Urtha se mrzutě vrátil hustou mořskou mlhou do pochmurného přístřešku ve vesnici.

Nedlouho poté však pronikl dusivým příkrovem mlhy rachot vozu taženého dvěma koňmi a lehkomyšlně řízeného dvěma povykujícími, rozjařenými mladíky. Urtha se pomalu postavil, když uslyšel kodrcání kol, praskání biče a protesty koní. Zvědavě vyšel nahoru na útesy. Vedle něho propátrávali mlhu bystrými očima a bystrými ušima jeho uthiinové Manandoun a Cathabach a ukazovali do míst mimo dohled, kudy vůz uháněl.

„Ty hlasy jsou mi povědomé,“ zabručel Cathabach. „Odkud je jenom znám?“ Mlha se mu srážela na rudých vousech a kapala z konečků jeho knírů.

„Já je taky znám,“ zvolala Ullanna zevnitř chléva. „To jsou ta dvojčata, se kterými jsme se plavili na Argó! Cymbrijci. Když jsme se od výpravy odpojili, pokračovali s Iásónem do Delf.“

Urtha je rovněž poznal. „Ano. Conan a Gwyron. Neodpovědní synové zářícího boha Llewa.“

„Mně se to nelíbí,“ poznamenal Cathabach. Shodil ze sebe těžký vlněný plášť a zlehka položil ruku na slonovinovou hrušku svého meče. Ale Manandoun dodal: „Jestli mají vůz a jestli nás hledají, dostaneme se do Taurovindy rychleji. Na jednom voze bylo čtyřem hodně těsno.“

Cathabach zavrtěl hlavou. „Vůz přes moře nepřejede. A v těch člunech je už tak málo místa.“

„Buďte zticha,“ napomenul je Urtha. „U Kerna, co to dělají?“

Mlhou probleskovalo zlaté světlo. Vůz se přehnal kolem od západu na východ a vzápětí zmizel z dohledu, ale pak prudce zatočil - bič praskl a někdo vykřikl: „Moc ostře! To je moc ostře! Náprava se zlomí.“

„Dýchej čerstvý vzduch, bratříčku, a řízení nech na mně!“

Ozval se chlapecký smích. Mlhu znovu prořízl oslnivý zlatý záblesk a zem se rozechvěla. Vůz se mihl kolem a zmizel směrem k útesu.

Urtha se najednou vylekal a rozběhl se tímtež směrem. „Země tam končí! Země končí! Zatočte, pitomci, honem zatočte!“

Poplašené ržání zapražených koní, vyděšené výkřiky vozatajů a praskot převrženého vozu jasně svědčily

o tom, že smrtícímu pádu se podařilo zabránit za cenu zničujícího obratu v poslední chvíli. Nebylo důležité, jestli zaslechli varovný výkřik, nebo prostě uviděli konec země v místě, kde terén spadl dolů k široké oblázkové pláži.

Cathabach doběhl k hraně útesu jako první. Oba mladíci byli vyvedeni z míry. Snažili se vůz zvednout a obhlíželi škody.

„Copak nemáš oči?“ obořil se jeden na druhého. „Tys ten útes neviděl?“

„Já řídím, bratře! Ty nám hlídáš záda a vrháš oštěpy, když hrozí nebezpečí. To je tvoje práce. Naštěstí se alespoň kolům nic nestalo.“

Když se k nim Cathabach přiblížil, zvedli hlavu. Byli skoro stejní - dlouhé zlaté vlasy po ramena, veselé oholené tváře, bronzové kroužky kolem čela, pestrobarevné princovské šaty. Oba měli na sobě krátký plášť sepnutý na prsou a na haleně důstojnou tvář Pána slunce.

„Cathabachu!“ vykřikl radostně jeden z nich. „Rád tě vidím. Mysleli jsme, že ses už dávno ztratil. Pomoz nám dopravit ten vůz někam do přístřeší, potřebuje opravit.“

Cathabachem zalomcoval vztek. Došel až k chlapcům - Conan řídil a Gwyrion házel oštěpy - a srazil jim hlavy k sobě.

Conan se zatvářil rozlíceně a začal sahat po meči. Ale Cathabachův zpražující pohled ho donutil gesto zmírnit. Gwyrion se prohlížel, jestli někde nemá krev, a úporně si mnul spánek.

„Kam jste dali hlavy, vy dva blázni?“ rozkřikl se na ně bojovník. „Myslíte si, že vozy rostou na stromech?“

Dvojčata se na něho zaraženě podívala. „Pokud je mi známo, tak se ze stromů dělají,“ nadhodil Conan.

„Vůz je vzácnost. Jak s ním můžete zacházet tak lehkovážně?“

„Chceme být co nejdřív zpátky v Albě.“ Nervózně se po sobě podívali. V Cathabachovi to hned vzbudilo podezření.

„Proč? Čí je to vůz?“

„Dostali jsme ho od Nodonse,“ přispěchal s vysvětlením Owyrrion. „Z nějaké staré svatyně. Povaloval se v koutě. Někde v Divodurumu.“

„Tak od Nodonse? Ze svatyně? Dostali? Co mi to tu vykládáte?“

„Ukradli jsme ho Nodonsovi. Z jeho svatyně. V Divodurumu,“ uvedl Conan vše na pravou míru.

Urtha, jenž tento rozhovor poslouchal, si v první chvíli myslel, že jeho přítel vzplane jako vrbová figurína v předvečer zimního slunovratu. Ale až si Cathabach v duchu myslel cokoli, podařilo se mu nechat si to pro sebe. Gwyrion dodal, jako by vytušil, kam se druidovy myšlenky ubírají: „To umíme ze všeho nejlíp.“

„Co umíte nejlíp?“

„Krást vozy,“ vysvětlil Conan.

„Narodili jsme se pro to!“ zdůraznil jeho bratr. „To je všechno, co vím. Za sebe říkám, že když přijde čas vyjet do boje, chci řídit ten nejlepší vůz v zemi a mít vedle sebe toho nejlepšího kopinika. Pokud možno ne tohohle zbrklého pitomce. Narodili jsme se pro to. Jenže vůz se časem rozbije, když s ním člověk cvičí...“

„Přesně tak,“ řekl Conan. „Obzvlášť když poníky kočíruješ ty. Proto musíme pořád krást další.“

„Ukradli jsme ty nejlepší,“ potvrdil Gwyrion. „Ukradli jsme vůz dokonce i otci! Llewův zlatý vůz se jhem z leštěného cedrového dřeva a loukotěmi z perleti.“

„Bohužel jsme ho nabourali,“ přiznal zkroušeně Conan, ale vzápětí se jeho tvář rozjasnila. „Tenhle patří jeho bratranci, Nodonsovi. Moc důležitý pán, to se musí říct.“

Gwyrion se kriticky zamračil. „Ale jeho vůz má mizerné polstrování, šetřili na husím peří. A taky zatáčení by mohlo být lepší. Ale pořád ještě je to dobrý vůz, o tom není pochyb!“

„A zase bude, až ho opravíme,“ ubezpečil ho Conan.

Cathabach, který už to nemohl dál poslouchat, zahřímá: „A Nodons? Dobrý bůh Nodons, stříbroruký ochránce údů v boji, znamenitý ranhojič, tvůrce mraků... ví o tom, že přišel o vůz?“

Conan se nervózně zasmál. „No, ví. Je to jediný, který měl. Nejspíš už po něm bude shánka. Proto taky pospícháme zpět do Alby. Abychom chvíli sekali dobrotu.“

„Možná opravdu jste boží synové z masa a kostí,“ řekl Cathabach důstojně a důrazně, „ale jestli vyvedete ještě jednu nepředloženost, než se vrátíme do Taurovindy, přísahám, že na každého z vás

uvalím geis. Budete mít napříště zakázáno vyjíždět ve dny, kdy se konají velké činy, a do bitev."

„Něco takového může vyslovit jedině druid," ušklíbl se na něho Conan.

Cathabach si rozhrnul košili a ukázal devatenáct měsíčních zářezů a čtyři spirály ročních dob. „Byl jsem druid, a zase budu. Geis mne zavázal k tomu, abych deset let nosil meč." Naklonil se těsně ke Conanovi a podíval se mu do očí. „A ta doba už brzy vyprší."

Conan se poškrábal na skráních. V jeho tváři se dala číst zvláštní obava. „Je složité se v tobě vyznat," řekl.

„V každém z nás je složité se vyznat," odpověděl tajemně Cathabach.

Lehkomyslný mladík zlomil tomuto nádhernému vozu nápravu a přivodil jednomu z poníků zranění na noze, které naštěstí nebylo vážné. A Cathabachův hněv byl navzdory vyslovené výhrůžce pouze přiléváním oleje do ohně, který beztak již divoce plápolal. Bratři se sami dostatečně obviňovali navzájem, že jeden přešlápl, když se měl přikrčit. Nemohli se shodnout na tom, či chyba nehodu způsobila. Jenže když se vůz převrátil, protože si nevšimli hlohových kořenů, které brázdily přístup ke sráznému křídovému útesu, poškodil se krásný, zlatem vykládaný obraz muže, jenž vůz postavil - Nodonse! Jako by nestačilo, že po jejich krvi prahne jejich božský otec Llew, Zářivý otec a Pán světla, kterému není cizí lovit hlavy, za krádež vozu před několika lety. Llewův bratranec s vlasy jako oheň teď bude požadovat náhradu, odškodnění a možná i trofej se zkrvaveným krkem.

Jak se ve své bratrské hádce shodli, jejich jedinou nadějí bylo vrátit se co nejrychleji do své země.

Raději pomsta od někoho, koho znali, než pomsta od někoho cizího. Otcové se vždycky nechají obměkčit, když jim synové přesvědčivě sehraji ponížené divadlo. Kromě toho mohli z Nodonsova vozu udělat dar a nechat na otci, aby si s etickou stránkou takového daru poradil.

Proto byli rozrušení, ale veselí, když za nimi přišli Urtha a Manandoun. Mladíci se chystali odvézt svůj rozlámaný vůz dolů na pláž. Byli přesvědčeni, že se jim ho podaří dostatečně opravit, aby se s ním mohli vrhnout do oceánu a přejet moře po hřebenech vln.

Urtha nosil v hlavě jiné věci.

„Řekněte mi jedno: k čemu došlo v Řecku? Co se stalo s Iásonem a Merlinem?"

Gwyrion se zatvářil zmateně. Conan jednoduše pohlédl na krále a zavrtěl hlavou. „Iásón? Ten zemřel při hledání svého nejstaršího syna. Ještě když zuřila bitva, vstoupil do věštírny v Delfách a už z ní nevyšel."

„Vy jste na něho nečekali? Ani jste ho nehledali?"

Gwyrion rozhodil ruce. Pochopil Urthova slova jako obvinění a tímto gestem chtěl dát najevo svou nevinu. „Byl mrtvý. Řekla nám to božská ochránkyně Argó. Měli jsme za úkol hlídat srdce lodi. Ty a Iásón jste srdce vyřízli z lodi - tu děsivou galionovou figuru - a my jsme ji na voze vezli vnitrozemím. Ty si na to nevzpomínáš?"

„Vzpomínám."

„Seděli jsme u ní, u té zachmuřené dřevěné sochy, když v údolí, kde drancovali svatyni, zuřila bitva.

Conan odešel posbírat mrtvým zbraně. Když byl pryč, Iásónův přítel Merlin přišel za mnou na svah nad těmi jatky." Snažil se vybavit si podrobnosti setkání, které se odehrálo, zatímco v údolí delfské věštírny panoval chaos. „Odhalil sochu Mielikki a pomodlil se k ní. Bylo to něco jako: ‚Mielikki. Argó! Duchu lodě. Potřebuji se dostat do Dódóny, kde odřízli kus dřeva, ze kterého tě postavili.' Něco na ten způsob. Později upadl do toho stavu, kdy měl nepřítomný pohled. To bylo tehdy, když dělal nějaké kouzlo.

Odešel dolů a zem ho pohltila. Conan se vrátil a společně jsme tam čekali ještě den, možná víc. Potom nás navštívila samotná bohyně. Bohyně ze Severních zemí. Měla na sobě bílý závoj a přišla ve své mladé podobě. ‚Je konec,‘ řekla. ‚Merlin je pryč, Iásón je pryč. Už tady nemáte nic na práci. Musíte si sami najít cestu domů.‘ Proč bychom se s ní přeli? Chytili jsme si koně, kteří přišli o jezdce, a udělali jsme, co nám řekla. Celé slavné Delfy byly fiasko. Svatyně byla prázdná dávno předtím, než jsme tam přišli."

„Vyložili jste si tedy slova bohyně tak, že Merlin a Iásón jsou mrtví."

Conan pokrčil rameny. „Ano. Všichni jsme věděli, že výprava do Delf byla zasvěcena zabíjení a rabování. O tobě jsme si mysleli, že jsi po souboji s Cunomaglem také zemřel na svá zranění."

Urtha a Manandoun se na sebe dlouze podívali. „Iásón žije," řekl pak Urtha. „I Niiv. Jsou na Argó a mají namířeno zpět do Alby. A mně se nechce věřit, že by Merlin byl tak hloupý, aby zemřel, navzdory

bouřlivosti a násilnosti událostí v Delfách. Že by byl také na lodi?"

Manandoun upíral zrak do mlhy. „Něco se tam děje a my bychom měli být při tom. Je to ostatně tvoje země. Přesvědčím Cathabacha, aby porušil tabu a sáhl na jednu ze svých devatenácti jizev. Jestli se obrátí na Teutatese, třeba se nám podaří přivolat bouři, která ten závoj odnese pryč..."

Přesvědčit Cathabacha však nakonec nebylo nutné.

Z mlhy se znenadání vynořila mokrá, roztrěsená Ullanna. Byla proběhnout psy, což znamenalo, že vyrazila na lov. Nebyla však úspěšná.

„Kde jsi nechala mé psy?" zeptal se jí Urtha, když přes sebe přehodila králův plášť, aby z jeho vnitřní strany nasála trochu tepla.

„U moře. Cíví do té mizerné mlhy, větrí svůj ostrov a vyjí na něj. Přísahala bych, že ho cítí!"

Trvalo jen chvíli, než si uvědomili, co to znamená: že v Maglerdovi a Gelardovi mají průvodce, kteří je dovedou do Alby, i kdyby v průlivu neviděli ani na krok!

„Vezměte všechny koně. Vůz nechte našim hostitelům. Vezmeme si oba čluny, ať už s jejich souhlasem nebo bez něj."

„Vůz musíme vzít také," nadutě trval na svém Conan.

„Vůz zůstane tady," odvětil stroze Urtha. „Je moc rozměrný. Nechtě na něm nějaké znamení, že se Nodonsovi omlouváte. A zlato z jeho obložení bude dobrá náhrada za čluny. Abych vám připomněl vaše vlastní slova, stejně si zanedlouho ukradnete další."

Cymbrijci přesto zcizili kola a přehodili si je přes záda jako štíty. Dobrá kola byla vzácná a kola Nodonsova vozu byla nejvzácnější ze všech.

Na pláži, kde mezitím táhli delší z obou plavidel přes tvrdé oblázky k dmoucím se vlnám, Manandoun tiše poznamenal: „Je tu samozřejmě také možnost, že psi cítí svou paní - Niiv. Jistě si vzpomeneš, že jsi jí je svěřil. Poslouchali ji i dlouho poté, co se jí Merlin zřekl a udělal z ní vyhnance."

Urtha táhl, tvář zrudlou námahou. „Hlavní je dostat se na druhou stranu, Manandoune, dobrý příteli," bylo jediné, co na to odpověděl, když člun strčili na vodu. „Přiveď na palubu koně a postav je po stranách. Dokud je moře takto klidné, máme naději, že tam doveslujeme. Rychle." S obavami zalétl pohledem směrem k vesnici ztracené v mlze. „Kdybych věděl, kteří bohové dohlíží na Merlina, vyzval bych je, aby mi ho sem dopravili. Bohužel je neznám, a tak musíme vzít rozum do hrsti a postarat se o sebe sami. Maglerde! Gelarde! Odplouváme!"

Osm

Obtížná plavba

Mořskou úžinu překonali v husté mlze. Nyní, když se Argó probíjela podél pobřeží ostrova, na dohled strmých šedivých útesů, bičovala ji bouře. Hledali nějaký přístav. Obrovské vlny se valily přes palubu a zaplavovaly podpalubí, kde se choulili Argonauti a zapírali se, aby s nimi prudké pohyby lodě nepohazovaly. Svalnatý Dák Rubobostes, který se přivázal ke stěžni, pevně svíral kormidelní veslo a ovládal je zkušeností a silou, aby lodi pomohl udržet se v bezpečné vzdálenosti od příboje a pobřeží. Plachta se začala u ráhna trhat. Promočený Iásón, zahalený v plášti, stál na zádi a sledoval postupující zkázu.

Na vysoké, zvedající se přídi ležela na břiše Niiv, čarodějka ze Severních zemí, a svým pronikavým zrakem pátrala po neklamném znamení toho, že by útesy klesaly a vytvářely zátočinu. Tmavé vlasy měla zplhlé.

Iásón poprvé za celou dobu cesty cítil tupou bolest zoufalství. Nemohl si dovolit rozbít loď i své plány o špatné pobřeží. Tento ostrov byl obrovský a cesta do jeho nitra musela vést po jedné z pěti řek, jejichž koryta vykrojily do tváře krajiny síly dokonce ještě mocnější než jeho dávní bohové.

„Bohyně! Pomoz nám! Musím se do té země dostat. Je tam můj syn!"

Otočil se tváří k pochmurné soše Mielikki. Vyřezávaná postava se tyčila na zádi a potměšile se rozhlížela po palubě. Vlasy jako by v prudkém větru vlály. Oči byly přivřené, démonické, koutky úst pohrdavě stočené dolů.

Na místě, kde se kdysi usmívala na plavce z Argó božská Héra s růžovými rty a laskavýma očima, trnula

nyní jako průvodkyně lodi tato nestvůrná čarodějnice ze Severních zemí. Héra byla vyhrátá sluncem a usmířená vínem a olivami. Paní lesa byla stín z temných hvozdů a sněžných plání, kde půl roku přinášela zamrzlému světu dole bledé, sinálé světlo jen luna.

Vytí Rubobostova hlasu se přidalo ke skučení větru a deště. „Moře nás dostane! Už to veslo neudržím, Iásone! Musíme zkusit štěstí na pláži.“

„Ne! Drž směr. Drž, dokud se veslo nezlomí!“

„Dřív než veslo se mi zlomí hřbet. Ty vlny mě ohýbají v půli!“

„Vydrž ještě!“

Iásón položil ruce na hrozivou tvář z březového dřeva, která se tyčila nad ním. Oči jako by se pohnuly, aby ho neztratily z dohledu. Měly posměšný výraz. Mielikki tohoto muže nenáviděla. Od chvíle, co vypluli z Řecká, s ním nepromluvila. Lásku, kterou Iásóna zahrnovala olympská Héra, její božskou ochranu, vystřídala nenávist a zdráhavé plnění kapitánových rozkazů.

„Prosím tě, paní, dopřej nám útočiště před bouří! Zaříd', aby se útesy rozestoupily nebo vítr opadl.“

„Nemohu jedno ani druhé,“ zašeptala bohyně. „Ale udržím páteř toho statného muže pohromadě. Je to lepší člověk než ty, Práchnivče. A pomůžu své dceři na přídi.“

Argó se prudce houpala a kolébala, stěžen zlověstně skřípal a plachta byla roztržená už tolik, že začala plandat a nebyla k užitku. V mělkém podpalubí se promočení a sinálí Argonauti posbírání z pěti zemí během dlouhé cesty do Alby křikem dožadovali svých životů a opakovali Dákův požadavek, aby mohli vystoupit na břeh. Nad plavidlem poletoval a kroužil mořský orel s obrovskými křídly. V zuřící bouři se zastavoval na místě a pozoroval palubu pod sebou, jako by čekal, že z křehkého plavidla uchvátí snadnou kořist.

Potom Niiv vykřikla: „Zátoka! Útesy klesají!“ Její hlas málem zanikl ve větru.

Dívala se deštěm na Iásóna a ukazovala k severu. Zdálo se, jako by země před nimi ustupovala, což bylo neklamně znamení, že v těch místech ústí do moře nějaká řeka. Rubobostes se opíral do kormidelního vesla a řval námahou. Vlna, která se přes loď převalila, hodila Iásóna na brlení. Iásón však hned sklouzl zpátky, vzal si na pomoc dva další plavce a spolu s nimi plachtu rozsekal, aby se plátno mohlo volně třepotat, čímž umožnil Dákovi, aby udělal svou práci a obrátil chatrné plavidlo přídi proti burácející vichřici a obrovským vlnám, které se hnaly směrem k široké šedé pláži, kde pevnina otevírala svou náruč. O chvíli později už kotvili v přístavišti. Loď se kolébala na vlnách, byla však chráněna před hlavním náparem bouře. Ještě později vítr opadl, mraky odtáhly a obloha se vyjasnila. Z trupu Argó stoupala pára. Členové posádky se svlékli, aby si vyždímali slanou vodu z šatů. Potom vědry vybrali vodu z trupu a upevnili žoky, provazy a sudy, které se v bouři uvolnily. Když usedli na lavice a přichystali vesla k plavbě po řece, někteří už se zase smáli a vymýšleli legrácky.

Šestice tajemných plavců chmurného vzezření však zůstala na lavicích. Vyčerpaně, zhrouceně seděli, aniž jim ostatní věnovali pozornost.

Také Rubobostes se svalil a usnul. Po všem, co ze sebe musel vydat během posledního půldne, byl více než vyčerpaný. Iásón stál vedle Mielikki a upřeně se díval na tmavovlasou dívku, která skrčeně seděla na druhém konci lodě a pohled mu oplácela. Po chvíli sestoupil do podpalubí a pokynul jí, aby k němu přišla. Zdráhala se, ale nakonec se přišourala přes celou loď a připojila se k němu na prahu vstupu k duši Argó.

„Co chceš?“

„Ona na mě promluvila. Poprvé od chvíle, co jsme odjeli z Řecká, na mě promluvila. Vy dvě jste jako harpyje.“

Niiv si přehrnula vlasy přes levé rameno a začala si z nich ždímat vodu. Neřekla nic. Iásón po chvíli zvedl obě ruce, cop do nich uchopil a pomalu je zkroutil, jako by jí pomáhal. Naklonil se při tom těsně k jejímu obličejí. „Promluvila na mne.“

„Kdo?“

„Kdo asi? Ta dřevěná čarodějnice.“

„Měl bys být uctivější.“

„Pro boží oči! Slíbil jsem té koze, že ji odvezu zpátky na sever! Co jiného mi zbývá? Staví mi do cesty až příliš mnoho překážek.“

Iásón zatím cop namotal. Niiv nechala ruce klesnout. Vlasy jí napínaly kůži na hlavě, tahaly za kořínky. Když si Iásón všiml, že ji to bolí, ještě jednou mokřými vlasy pořádně, výhruzně zakroutil.

„Proč se mnou najednou mluví? Ty jsi její panenská dcera, její služtička. Ty na ni v noci šeptáš. Nebojím se tebe ani jí, ale potřebuji to vědět. No tak! Otevíráš mi své srdce. Potřebuji to vědět.”

Niiv si smyslně olízla rty. Z očí jí číselá bolest z toho, jak jí stařec kroutil kadeře, ale také zloba. „Dovedu být zlá.”

„Já to vím.”

„Dovedu být hodně zlá.”

„Vím o tom.”

„Můžu změnit tvůj pohled na svět.”

„Já vím. Ty a tisíc tobě podobných. Taková malá čarodějnice a myslíš si, že jí patří svět.”

„Čím víc se mi budeš vysmívat, tím hůř pro tebe.”

„Můžeš si to myslet. Ale zkušenost mi říká, že to tak nebude.”

„Umím být zlá!” vyštěkla znovu.

Iásón si ji přitáhl blíž. „Ale nebudeš. Já vím, že nebudeš. Číst ti myšlenky pro mě není obtížnější než říct, kterým směrem poleť pták v zimě!”

„Všichni ptáci netáhnou s hejnem.”

„Pak ale se stanou snadnou kořistí jestřábů.” Pustil ji a zaujal vlídnější postoj. „Vím, že to naši lásku nijak neovlivní.”

„To rozhodně ne.”

„Vím, že jsem se tě kdysi pokusil zabít. Dnes už bych to neudělal. Byla to chyba. Vzal jsem si z toho ponaučení.”

Niiv se mu vysmála do obličeje. Jeho omluva ji skoro zaskočila. „Ale že ti trvalo dlouho, než jsi mi to řekl. Snad pochopíš, když si dovolím mít pochybnosti.”

„Nic jiného ani nečekám. Byla jsi dobrý navigátor. Moc jsem toho neřekl, ale bez tebe na přídi a tamhle toho obra—” zalétl pohledem k Rubobostovi „—bychom se do Alby nedostali. Vím to. Mielikki, duše této lodi, mne v Řecku opustila. Ale proč? Ta otázka mi nedá spát.”

Niiv se usmála a promnula si ruce, aby si je zahřála. Něco ji pobavilo, možná představa, že tomuto muži, který je sedm století mimo svou dobu a pronásledují ho duchové minulého života, nedá spát nějaká „otázka”.

„Proč by na tom mělo záležet? Nepotřebuješ bohyni, stačí ti dobrá pevná plachta, silní veslaři a bystré oči. To všechno tě dovezlo do Alby. Paní nech na pokoji.”

V tom, jak to řekla, bylo cosi, co Iásóna zaujalo, náznak úzkosti. Chvilí mu trvalo, než si uvědomil, o co se jedná. „Je slabá. Je příliš dlouho z domova a příliš daleko. Je nemocná! Teď už tomu rozumím.”

Niiv se mu podívala do očí, zpříma a bez výrazu. Neřekla nic. Ale když se pak Iásón otočil a zadíval se na vysokou galeonovou figuru vyrůstající z duše lodě v podpalubí, pošeptala mu samotná Mielikki: „Ani nemocná, ani slabá, ale rozdělená. Jedna moje část se nachází v nitru tohoto ostrova, starší loďka s jedním starším mužem. Všichni se znovu scházíme, Iásone. Druhé dějství hry začíná.”

Vítr začal znovu sílit, obloha se zatáhla. Občerstvení a odpočínutí Argonauti chtěli být co nejdřív z dosahu mořských vln a racků, kteří poletovali kolem lodi.

Iásón se postavil čelem k Mielikki a odhrnul si z obličeje zplhlé šedivé vlasy. „Myslíš Merlina! Merlin už tu je! A nechal se převézt jednou z tvých dávných ozvěn. Jednou z tvých skrytých lodí. Proto jsi byla tak potichu.”

„Je tady již dlouho. Plavil se kratší cestou než ty. A žil v Čase i mimo něj. Všichni se znovu scházíme, Iásone. Táhne nás to k sobě. Větry sílí. A Merlin je v srdci bouře.”

Iásón byl vzteky bez sebe. Vzpomněl si na dlouhou pouť po souši, na sever přes Makedonii a sněhem zavátá údolí, temnými lesy až k řece Daan, kde byl ukryt trup Argó. A celou tu dobu s sebou musel vláčet její „duši”, tuhle ohavnou březovou sochu, která střežila srdce lodi. Hodilo se, že znovu potkal Rubobosta. Jeho nadpřirozený kůň Ruvio, který teď stál poklidně v podpalubí, jim pomohl táhnout vůz a ušetřil jim hodně času. Ale potom vypluli na východ do Bythnijského moře a na jih těmi zrádnými úžinami, kde se skály srážely o sebe a sloupy vířící vody stoupaly až do mraků. Museli svést boj s mnoha

bouřemi a piráty, než obepluli z jihu jeho domovinu, Řecko, a kolem skalnatého pobřeží Sicílie a Galie se dostali až do nepřátelských moří Eberie. Nakonec znovu zatočili k severu a vpluli do studených mořských mlh západních ostrovů, kde na vrcholku každého útesu planuly hořící figuríny a skučení válečných trubek znělo jako umírání legie zatracených.

Ale Merlin se sem dostal kratší cestou! Určitě podsvětím. Z vůle Argó!

„Já jsem tě postavil!“ rozkřikl se na bohyni. „Nejednou, ale dvakrát! Tohle je moje loď!“

„Tuhle loď postavili mnohem dřív, než jsi přišel na svět,“ odpověděla šeptem Argó. „Ty, stejně jako ti před tebou, jsi ji pouze uzpůsobil svým potřebám. Vlastníš ji jen dočasně. A navíc není celá. Čaroděj Merlin se plaví v malé ozvěně Argó, v její nejstarší části. Loď touží po tom, aby se ta část vrátila. Ale stát se to může jen tehdy, až ji Merlin propustí. Jestli si na ni chceš dělat nárok, musíš si to vyhádat na Merlinovi.“

Iásonova pochmurná nálada se vylepšila, když se nebe vyjasnilo a bouře odtáhla přes průliv pryč. Všiml si pozorného pohledu Niivinych očí a přešel přes palubu k ní. Maličko se schoulila, jako by jí byla zima. Zkřížené ruce měla schované pod pláštěm. Dívala se na něho podezíravě, ale s náznakem úsměvu.

„Oba ho potřebujeme,“ promluvil Iásón. „Já to vím.“

„Koho?“

„Merlina, koho jiného? Nedělej ze sebe nevinátka. Můžeme ho hledat spolu. Ale teď, když jsme v Albě...“

Překvapeně se zasmála. „Cože? Spolupracovat? Potíž je v tom, Iásone, že ty ho chceš mrtvého. Já ho chci živého.“

„Kdo ti řekl, že ho chci mrtvého?“

„Ty! Tvé sténání, když spíš. Hodně tě rasil.“

„Zradil mě. Byl to starý přítel. Pomohl mi probudit se do nového života. Pomohl mi najít Thesokora, staršího syna. Ale spoustu věcí přede mnou tajil. Věděl, že Médeia je mi nablízku, aby chránila svého syna, ale neřekl nic. Když jsem pak Thesokora konečně našel, udělal mi tohle...“

Iásón si vykasal promočenou lněnou košili a ukázal nerovnou, vystupující jizvu po Thesokorově ráně mečem. Niiv si ránu již potají prohlédla, když spal, ale přesto teď předstírala úžas.

„To ti udělal Merlin?“

„To mi udělal Thesokoros. Už to není můj syn. Ale Malý snílek je tady na ostrově a já ho najdu, i kdyby mě to mělo stát život.“ Iásón si břicho znovu zakryl, předklonil se a upřel na ni vychytralý, pobavený pohled. „A ty to dobře víš. Znáš všechny moje potřeby! Nemysli si, že jsem v noci necítil tvoje prsty. Jako každý kouzelník na světě, propátráváš lidem kůži a kosti, abys odhalila jejich tajemství. Proto bychom měli spolupracovat: ty, aby ses od něho mohla učit, a já, aby mě dovedl ke Kinovi. K malému Kinovi. A až se od něho ty dozvíš dost a mne dovede k cíli, můžeme si všichni probrat, jak to bylo s Médeiou a její zradou, a co za to.“

„Ty ho zabiješ.“

„Třeba ne,“ odvětil opatrně Iásón. „Poslechnu si, co k tomu budeš mít ty...“

Niiv mlčela. Maličko pokrčila rameny, možná na znamení souhlasu nebo ochoty uvažovat o takové nabídce.

Po pravdě řečeno - tak to bylo jasné kroužícímu mořskému orlovi - ještě mnoho věcí neznala, nebo jim nerozuměla.

Jeden Liguřan, který měl tvář potetovanou klikatými hady, vstal a zavolal na Iásóna něco ve svém jazyce, ale jeho gesta byla dostatečně srozumitelná: měli bychom vyplout, než začne znovu pršet. Teď jsou dobré podmínky pro veslování.

Iásón souhlasně zvedl ruce. Drsní muži spustili povzbudivou melodii, kterou se naučili od Sicíliánů na palubě, obhroublou píseň, která je vždycky rozesmála, když vykřikovali poslední verš každé sloky.

Těšili se na dobrodružství a na kořist. Iásón je nalákal na to, jak lehce je možno v Albě získat talismany, nové zbraně, brnění a krásné ženy. Tuto posádku naverboval snadno, ale s výjimkou šestice pochmurného vzezření nemohl nikomu důvěřovat.

I Niiv byla neklidná. Dvakrát ji před znásilněním zachránila pouze Rubobostova mohutnost a Iásonova

autorita, byť oba provinilí muži záhadně ztratili řeč a byli vysazeni na vysokém skalnatém mysu daleko na jihu

Argó se teď pohybovala vodou skoro až lehce, poháněná pravidelným rytmem vesel. Tiše a poklidně klouzala řečištěm, které se stále zužovalo, a lesem, jenž se tlačil blíž a blíž. Niiv zůstala na přídi a varovala před překážkami v podobě šterkových mělčin nebo plovoucích klád. Rubobostes stál před veslaři a používal své svalnaté paže k tomu, aby ukazoval na pravobok nebo na levobok. Iásón vycvičil svou drsnou posádku dobře. Argó plynule plula proti proudu a nechávala se klikatou řekou vést do nitra země.

Devět

Po stopách vlka

Urthovi dva velcí psi jako první ucítili vlka, který se připlížil křovím k okraji tábora. Nejdřív Maglerd a po něm Gelard - stará jména pro staré psy - se pomalu zvedli od praskajícího ohně, u něhož dosud klidně leželi. Naježili krk a spustili hlavu níž.

Dvě varovná zavrčení probudila Ullanu z polospánku. Rychle sáhla pro luk a poklepala jím na Urthovu nohu schovanou pod pláštěm. Psi se prudce rozštěkali a začali se třást. Z místa, kam se upíraly jejich pohledy, se na ně dívaly zářivé vlčí oči. Tlama se leskla. Štíhlá hlava se otočila zprava doleva, aby přehlédla spící těla a blikající plameny, a pak couvla.

Maglerd se už už chystal vyrazit za vlkem, ale Urtha ho tichým výkřikem zarazil. „Zůstaň, pejsku. Hodný pes. Zůstaň, Maglerde.“

Vlk chvíli obcházel po okraji tábora a potom se neslyšně vytratil.

Psi se neklidně uložili zpátky k ohni.

Ullanna nechápavě zavrtěla hlavou. „Proč jsi mě zarazil? Mohla jsem vystřelit dvakrát, než zmizel.“

Urtha se zamračil. „Byl to jenom vlk. Neublížil by nám. A kromě toho... koně se ho nelekli. Nepřipadá ti to zvláštní?“

Skytka zalétla pohledem ke dvěma tichým koním, kteří byli uvázaní nedaleko a spali vestoje. Urtha měl pravdu. Jejich klid byl nezvyklý.

„Takže to nebyl obyčejný vlk. To chceš říct?“

Král si přetáhl červený plášť přes ramena. Tvář měl stále zadumanou. „Ano, myslím si to. Když jsi mě probudila, měl jsem sen. Zdálo se mi o Kymonovi a Mundě. Běželi ke mně a křičeli, aby mě varovali. A zpoza jejich zad mě v tom snu pozoroval náš přítel ze Severních zemí, ten mladý starý muž se všemi svými kouzly...“

„Merlin?“

„Přítel Merlin. Nezkoušel jsem ho přivolat. Nevěděl jsem, jak se to dělá. Našel nás sám od sebe. Možná nás vypátral už dřív.“

Znovu se ohlédl po křoví, kde se předtím objevil vlk, a pak - když si vzpomněli, že Merlin rád využívá ptáky - zvedli hlavu k noční obloze a zapátrali na ní po jestřábovi. Ale bylo vidět jen plynoucí mraky a čas od času nějakou hvězdu, která se zatřpytila.

„Něco se mi nelíbí,“ zašeptal Urtha.

„To říkáš pořád,“ připomněla mu škádlivě Ullanna. „Začíná mi to jít na nervy. Vím, že něco není v pořádku. Opuštění tvé země. Pustina. Proto ses vypravil do Makedonie, abys zabil člověka, který opustil tvůj domov a nechal jej bez ochrany.“

„Varují mě před něčím jiným,“ trval na svém Urtha. „Proč jinak by se mi zjevovali ve snech?“

„Já na sny hodně věřím,“ přisvědčila lovkyně a pak, když si promnula oči, aby zahнала ospalost, dodala: „ale také věřím, že sny nečekanými způsoby překrucují skutečnost. Pokaždé neukazují pravdu. Nedělej si hlavu z potíží, dokud nebudeme u kopce.“

Urtha se rozhlédl po ztemnělém hvozdu a pak se na Ullannu usmál. „Máš pravdu. Ale kéž nám hbitý Lesní otec uvolní cestu k tomu kopci, jak tomu říkáš, a v pořádku mě tam dovede.“

Po té krátké, ustarané prosbě o pomoc si Urtha v plášti dřepl a mlčky se díval do ohně až do poslední hodiny před svítáním, kdy začnou přípravy na další den cesty.

* * *

Tak daleko to došlo. Král, který se sám vyhnal ze své země, se krade domů stejně, jako se zbitý pes plíží k jámě na odpadky za pánovým domem. Jak se to mohlo stát? Hůř jsem to už nemohl udělat. Takové nadání nemá nikdo.

Ach, Aylamundo! Proč jsi naslouchala mým snům? Proč jsi nevzala do ruky mlýnek a nenamlela mi do plev v mé hlavě trochu obilného rozumu? Tolik se mi po tobě stýská. Najdu místo, kde ležíš, a polibky tě vyprovodím na Krásný ostrov. To ti slibuji.

Odpusť mi, že miluji Ullannu. Zachránila mi život. Nikdy nebude sebou. Cathabach by mě nejraději připíchl lískovými kolíky do mělké tůně a utopil za to, že jsem se do ni zamiloval, ale já vím, že ty bys to pochopila. Když dostaneš ránu, udělej další krok, opat' ji a starej se o roztřesené nohy až potom, když hrozba pomine. S tvým jménem na rtech jsem vždycky šel do boje. A vždycky půjdu.

Proč jsem se vůbec vypravil hledat Diadařin štít? Který zajíc březňák mě nakazil takovým jamním šílenstvím? Podobné výpravy jsou jen pro hlupáky. Neměl jsem opouštět pevnost z vrtochu, který vzešel z blínem provoněné extáze nějakého druida. To jsem mohl snadněji najít Dagdův pohár, velký zelený kotel vzkříšení kypící dušemi vyvolených, kteří čekají, až budou z kotle vytaženi a navraceni do života. Občas se mi zdá, že cítím to aroma! Potměchuť a šípek, syn, dcera, země a kámen...

„Urtho? Něco se ti zdá?”

Ullanna mu položila ruku na rameno. Vypadala znepokojeně. „Šeptal jsi a vzdychal.”

„Přemýšlel jsem o tom, co jsem promrhal. Čas, životy. Podívej, kam jsem to dotáhl: na krále, jehož družinu tvoří dva kverulanti, z nichž jeden je poloviční druid, potom nevypočitatelná dvojčata z Jiného světa, synové Llewa, boha, kterého není radno brát na lehkou váhu, jeden vůz, čtyři koně, jeden stan, polštáře, na kterých se jasně šetřilo husím peřím, a několik smradlavých houní.” Otočil se k ní a pousmál se, když si všiml, jak povytáhla obočí a chystá se namítnout, že ji ze seznamu vynechal. „Děkuji hojivě ruce Nodonsově, že mi dala tebe.”

„No konečně,” zažertovala. „Už jsem ti chtěla dát důvod, abys prosil o pomocnou ruku ranhojiče. Není to tak špatné. Už nejsme daleko od domova...” náhle se roztřásla a zavrtěla hlavou. „Zní to zvláště, ale přitom je to tak. Začínám tvou zemi brát jako svůj domov. A to jsem tady chvilku. Jak říkáme u nás ve Skytyi, domov je tam, kde přitlučeš své oštěpy na dveře.”

Vlk slídl kolem a královi mastifové vyli, ale hbitý šedý vetřelec si zachovával odstup a vojevůdce držel svým pánovitým hlasem psy na vodítku. Maglerd a Gelard byli staří psi, pojmenovaní po ještě starších bozích, a věděli, že svému pánovi mohou důvěřovat.

Přesto cítili zášť k vlčímu pachu, který se k nim čas od času donesl vzduchem. Zanedlouho se však vytratil a foedorové prošli kolem totemových kamenů a groteskně vyřezaných dřevěných koní pověšených z dubových větví, které říkaly, že tudy se vstupuje na území Coritanů. Tady byl kdysi králem Vortingoros, který se smál, až se stěny třáslly, a pil jako o závod. Patnáct náčelníků mu vzdávalo hold. Měl pět býků a stovku koní. Dělal si nárok na desetinu z tisíce hlav dobytka. Prasata v jeho lese byla tak vykrmená, že mohl požádat o pětinu z každé zabité prasnice, což stačilo, aby se o jediné slavnosti najedlo čtyři sta lidí v jeho pevnosti.

Alespoň se tím rád chlubil.

Jenže Vortingoros i se svými rytíři zmizel spolu s Opuštěním země, s tím hnilobným stínem. Zůstaly jen figuríny z leštěného dubu a jilmu, skrčené postavy v plné zbroji, každá vyřezaná tak, aby připomínala muže, jenž se nechal zlákat k podniku, který coritanské muže vyklučil.

O dva dny později Urtha provedl svou nepočetnou skupinu mezi vysokými figurínami v podobě medvěda, býka a jeřába na tenkých čapích nohách, jež se tyčily nad klikatou cestou v místě, kde od východu vcházela do lesů jeho království. Řeka nebyla daleko. Úzké pěšiny přehrazovala sluneční kola z vrbových a lískových prutů. Vůz skřípal a kodrcal po nerovné cestě, jak se vyhýbal překážkám. Dvojice Cymbrijců s Nodonsovými koly jela před ním. Psi čenichali a vrčeli. Věděli, že vychrtlý vlk stále

neodbytně hlídá jejich postup a ustupuje před nimi.

O den později se celý charakter řeky změnil. Najednou působila tísnivěji, zamlkleji, po jejích březích se na sebe tlačily svěšené stromy. Psi byli rozrušení tak, že se téměř nedali ovládat. Škubali vodítky a očichávali podrost, jako by se poprvé po dlouhé době ocitli v přítomnosti známých pachů.

Cymbrijci vyrazili cvalet do bludiště stezek, které vedly lesem na západ. Když se Conan konečně vrátil, oči mu zářily a dlouhé vlasy měl plné listí.

„Před námi se otevírá planina," řekl s dráždivým úšklebkem. „Na druhém konci se zvedá kopec a na jeho vrcholku stojí nějaká stavba. Poněkud zchátralá, jako bouda pro zvířata. Říká ti to něco?"

„Možná ano," odvětil Urtha.

Potom se z výzvěd vrátil Gwyryon. Málem spadl z koně, jak prudce zastavil. Oči mu plály vzrušením, na tváři měl široký úsměv. „Vepředu je u řeky místo s mohylami, vysokými kameny a tajemnými háji. Na té nejvyšší mohyle leží vlk a vyhlíží tímto směrem. Říká ti to něco?"

„Možná ano," řekl Urtha. „Můžeš mi půjčit toho koně?"

Gwyryon ochotně sesedl. Urtha jel, skloněný před větvemi, až dorazil k prvnímu háji. Natáhl ruku k nejbližšímu vysokému kameni vyrůstajícímu z keře planých růží. Potom jel dál mýtinami nedaleko pomalu plynoucí Nantosuelty, až uviděl ležícího vlka. Tmavý tvor zahalený černým pláštěm pozoroval blížícího se krále třpytivými očima.

Vlk se pomalu postavil a odhodil plášť.

„Dal sis na čas," zavolal jsem na Urthu. „Doufám, že vezeš z jihu nějaké dobré víno."

„Merline! Věděl jsem, že jsi to ty. Kdys nás začal sledovat?"

„V té mlze na moři. Přestával jsem věřit, že se ještě někdy objevíš."

„Vidíš, a jsem tady. Znovu doma."

Seběhl jsem z mohyly dolů. Urtha sesedl. Přistoupili jsme k sobě a objali jsme se. Slova se nedostávalo, ale úlevou jsme se rozesmáli.

„Je čas vrátit se k obyčejnému životu," řekl tiše. Pak se zamračil, když si všiml mého výrazu.

„Nebude to tak jednoduché, jak to zní," řekl jsem mu, ale on mne v tu chvíli zarazil. Možná nechtěl slyšet to nejhorší, dokud neoslaví to nejlepší: návrat.

Deset

Temná tvář měsíce

Urtha nechtěl ani slyšet, že by měl jet dál, kolem vlastní pevnosti, do ukrytého údolí vyhnanců, kam se uchýlil Ambaros spolu s ostatními. Stál na kraji lesa a díval se přes řadu model, které ohraničovaly tento územní nárok Země duchů, na planinu zarůstající mlázím. Křičel na nepřátele urážky podobně jako před několika dny jeho syn a dovolával se Segomona, mocného vítěze, a Rigonemeta, krále posvátných hájů, aby se za něho přimluvili u Vrány a Havrana a uvrhli v nepřízeň ty, kteří pevnost ovládali nyní.

Když pak tento hněv přerostl v zuřivost, těžkopádně se vyšvihl na nového koně, kterého jsem mu daroval, a poprosil mě, abych ho následoval. Společně jsme se rozjeli vysokou trávou k zavřeným bránám. Nikdo z pevnosti nevyšel ven, aby nás provokoval, třebaže jsme určitě byli sledováni bedlivým zrakem. Když jsme dorazili k mrtvolám roztroušeným po planině, pomalu projel kolem každého ležícího, zkrouceného těla. Neznal je všechny, a navíc po hostině, kterou si na nich udělali ptáci, byly jejich tváře k nepoznání, ale přesto na každého z padlých promluvil a ujistil ho, že brzy dostane hliněný plášť spolu s náležitým obřadem, písní a vzpomínkou.

Ale zatím ne, dodal omluvně.

Zeptal jsem se ho, proč musí nechat tyto žalostné mrtvé ležet v trávě, kam padli, ale odpověděl mi smutným úsměvem a zvědavým pohledem, jako by říkal: Ty bys to měl chápat ze všech nejlíp.

„Ty lesy a háje jsou teď naším domovem. Tam se utáboříme, mezi svými vzpomínkami. Mrtvým to nebude vadit."

Váhal jsem, zda mám právě navraceného krále upozornit, že někteří mrtví z těch, mezi jejichž hrobkami bychom našli útočiště, jsou pravděpodobně v řadách nepřátelské armády. Čas na vysvětlování ještě přijde.

Urtha byl zarmoucen, když se dozvěděl o Ambarově ošklivém zranění. Poslal pro něho oba Cymbrijce - připevnili Nodonsova kola k opravenému vozu, který našli ve věčných hájích, kde zůstal po Kymonově nezdařeném útoku - a dvojčata se úkolu rázně zhostila: vybičovala poníky k takové rychlosti, že se rozjeli po okraji planiny MaegCatha jako o závod a přehnali se kolem Taurovindy dříve, než stínoví rytíři stačili vyjet ven a postavit se jim.

Pustili jsme se do stavby krátké palisádové hradby kolem lesa s jedinou bránou otevírající se na planinu. Byl to symbol, znamení okupantům v pevnosti, že máme v úmyslu zůstat až do úplného konce. Časem, až seženeme další pomoc, jsme chtěli hradbu prodloužit a zbudovat pohodlnější přístřeší. Prozatím jsme postavili jediný stan otevřený směrem k řece a zasvěcený hromovládcí Taranisovi.

Když se na konci prvního dne snesl na krajinu soumrak a na stupňovitých hradbách pevnosti se rozhořely pochodně, Urtha vzal koně a vyrazil se svými uťiiny na planinu k varovným figurínám. Pomocí provazů neumělé sochy strhli. Po dvojicích jich celkem deset odtáhli pryč. Vláčeli je po planině, váleli s nimi bodláčí a trní, kosili jimi vysokou trávu, než je dovezli zpátky do věčných hájů, kde je rozsekali.

Brány Taurovindy zůstaly tváří v tvář tomuto projevu vzdoru zavřené.

Urtha měl v úmyslu udělat z figurín hranici, kterou zapálí na počest Aylamundy. Ze zjizvených, mlčících dřevěných model se stalo obyčejné dříví na oheň.

Koncem druhého dne se na západě znenadání vznesla k obloze hejna ptáků. Přimělo nás to rozběhnout se pro zbraně. Opatrně, nervózně se k nám blížila nepočetná skupina jezdců. V šeru nebylo možné rozeznat jejich korouhve, ale nenadálý rachot vozu se zlatými koly a radostný chlapecký křik nám oznámily, že příjíždějícími jsou Kymon, Munda a zbytek komunity z tábora vyhnanců.

Děti byly na voze s Conanem, který svíral otěže, svlečený do pasu, s úsměvem od ucha k uchu. Otočil poníky, mihl se bránou v jednoduché hradbě a rozjel se mezi stromy. Koně frkali a potili se.

Kymon seskočil z vozu. Na sobě měl svůj krátký plášť a dýku. Munda v rozevlátých šatech, vlasy spletené do copu, se rozběhla k otci a skočila mu do náruče. Byla vyšší, než si pamatoval. Urtha ji s námahou zvedl a zasténal, když ho políbila na vrcholek hlavy.

„Kdy ses tak vytáhla?“ zeptal se jí. „A podívej se na bratra!“

Blížícímu se Kymonovi zářily oči, ale jeho chování bylo svázané hanbou. Urtha vzal chlapce kolem ramen. „Udělal jsem strašlivou chybu,“ řekl sklíčeně Kymon. „Udělal, to máš pravdu,“ přisvědčil otec. Potom chlapce zatahal za vlasy a divoce se ušklíbl. „Další z chyb světa, které jsme my všichni za život nadělali, abychom přispěli do kotle Dobrého boha něčím, co proti nám bude moci použít. Ale my se z toho poučíme, jako vždycky. Pane dubu! Nemůžu uvěřit tomu, jak jste oba vyrostli. Matka vás popoháněl, abyste byli co nejdřív zralí. Nemůže se dočkat, až uvidí, že začal nový cyklus.“

„Jaký cyklus?“ zeptal se bezelstně Kymon a Urtha se rozesmál. Všiml jsem si, že i Mundu to pobavilo, a napadlo mne, jestli i ctěné ženy vycítily, že se v dívce probouzí talent k osvícení z dlaní a začaly ji v této věci pomalu poučovat.

V lese rychle vyrostly stany a ohrady. Když prolétlo podél řeky východním směrem hejno labutí, Ullanna vyskočila a chtěla vyrazit na lov, ale Urtha její nadšení zchladil. Munda se na barbarskou Skytku dívala zvědavě a trochu přezíravě. Urtha ji představil svým dětem.

Stalo se to u řeky, na výběžku uzavřeném jednou z jejích hadovitějších kliček. Nepříslušelo mi plést se do tohoto soukromého okamžiku nebo slídit, ale díval jsem se z dálky. Trochu jsem očekával, že Kymon to otci vyčte, jako to udělal Cathabach, když družina čekala na rozptýlení mlhy.

Ale zdálo se, že nervózní je spíš dívka. Vypadalo to, že se chvěje. Po počáteční nevázanosti jako by z ní veškerá radost vyprchala. Nedokázala se otci podívat do očí.

Klid posvátného místa narušily pachy linoucí se z jídel připravovaných nad ohněm a příšerný zpěv družiny. Kdyby nás v tuto chvíli přepadli nájezdníci, byli bychom snadnou kořistí.

Ullanna se od rodiny oddělila, všimla si mne a rychlým krokem ke mně došla. Zalétla pohledem k ohňům a slavnosti a zeptala se, proč se držím tak stranou.

„Pozoruji vás,“ přiznal jsem po pravdě. „Jako každý, potřebuji ty návraty brát postupně, jeden po druhém.“

„Munda mi připomíná Niiv,“ řekla Skytk a maličko se zakabonila. „Nemá mě ráda, ani ke mně necítí odpor. Ale vidí ve mně stín, který ji zneklidňuje.“ Ullanna se mi podívala do očí. „Řekla, že nic není

skryto. A když to řekla, odťáhla se ode mě. Co tím myslela? Nic není skryto?"

„Má nadání, kterému Hiberňané říkají imbas forasnai. Jednoduše řečeno to znamená, že se jí zjevují živé obrazy z budoucnosti. Osvícení z dlaní. Zatím je to nezušlechtěný talent, ale viděla bojiště na planině, bělající se kosti, které tam zůstaly, když její bratr v prvním velkém činu neuspěl."

Skrčila se přede mnou. „Co tedy není skryto?" zeptala se. V měkkém měsíčním svitu byla bledá. V její poznamenané tváři bylo vidět stíny a obavy.

„Taková slova používají všechny ženy, které mají tento prorocký dar. Je to zvyk, který je zakořeněný stejně hluboko jako chuze nebo spánek. Nic není skryto. Význam zní: mohu ve svých snech spatřit ještě nenarozené dny. Munda v souvislosti s tebou viděla něco, co ji znepokojilo."

Ullanna o tom chvíli přemýšlela a pak se zeptala: „Co mám dělat? Mám na ni naléhat? Nedělá mi starosti, jestli viděla mou smrt. Nebojím se přivítat osmého koně. Nebojím se jízdy planinou s vysokou trávou ve společnosti otce a matky. Jestli viděla mou smrt, mám ji požádat, aby mi to řekla? Chtěla bych, aby se mnou vycházela dobře, ne aby přede mnou pociťovala bázeň."

„Osmý kůň" byl kůň s veškerou výstrojí, ale bez jezdce. V Ullannině části světa tohoto oře vedlo sedm slavných bojovníků, kteří přijížděli pro mrtvé.

„Ztratila matku," připomněl jsem jí. „Ty nejsi její matka. Ale určitě si uvědomuje, jak jste si s jejím otcem blízcí. Třeba se tomu brání. Proč by v tom mělo být něco víc?"

„Je to něco víc," řekla tiše Ullanna. „Cítí něco jiného. A já chci vědět co."

Pak už jen letmo pokrčila rameny, vstala a odešla.

Urtha postavil na kraj lesa dva muže, aby temnou pevnost sledovali, ale já jsem byl přesvědčen o tom, že přízraky, které si kopec přivlastnily, na nás na této posvátné půdě nezaútočí.

Bard Amalgaid po jídle zarecitoval několik veršů na Urthovu počest, potom záměrně a jemně odsoudil zbrklé počínání králova syna na planině Vraní bohyně a nakonec oslavil srdnatost mužů a žen, kteří bojovali pod jeho korouhví.

Nato jsme se namačkali kolem krále, abychom si poslechli jeho líčení cesty do Makedonie a zpět.

Nejpozorněji naslouchal Kymon. Často se ke mně otočil s tázavým výrazem a prohlásil: „Merlin to vyprávěl jinak."

Když jsme pobývali v táboře vyhnanců, podal jsem poměrně věrné líčení událostí, které nás potkaly.

Urtha oproti zvyklostem potlačoval význam své role. Ale jakmile si uvědomil, že Kymon očekává pořádné sousto dobrodružství, probudil v sobě vypravěče. Od toho okamžiku se železo rozzářilo, koně se zpotili a vzduch ve velkém stanu dostal karmínový nádech.

Když dospěl k souboji se svým soukojencem Cunomaglem, nevynechal jediný detail.

„Schoval se obrovským vojsku, téměř se ztratil v legiích mužů ujíždějících na jih, k věštím v Delfách. Ale psi znali jeho pach. Sledovali ho několik dní a já jsem sledoval psy. Merlin byl se mnou. Jednoho dne začal Maglerd velice hlasitě štěkat. Nějaký muž se otočil v sedle a podíval se na mne. Když pes zakňučí strachem, jeho výraz se změní. Když muž spatří svou smrt, dostane výraz ustrašeného psa. Ve tváři Psiho pána byla vyděšená lebka. Neviděl, že se k němu blíží bratr, ale odhodlané hejno krkavců. Byl to pro mne příjemný pohled."

Vojevůdce Brennus, jenž této obrovské armádě velel - byl to dobrý král a dobrý vůdce - určil jako místo souboje úzkou řeku nedaleko moře. Zbraně a rady mi dával tady Cathabach, Cunomaglovi proradný Lexomodos. Pozdravili jsme se Třemi nevyhnutelnými objetími - to musíš udělat vždycky, Kymone..."

„Já vím, otče," řekl chlapec. „Za společnou minulost, za společná vlídná slova a za budoucnost, kdy budeme jezdit bok po boku Zemí duchů."

„Vždycky. Bez ohledu na to, co je důvodem zármutku. To platí i pro tebe, Mundo, pokud bys proti někomu pozvedla železo a štít s myšlenkou na pomstu."

„Budu si to pamatovat," zašeptala dívka. „Ale pochybuji, že budu potřebovat železo. Rohy měsíce budou probodávat hrdla za mne."

„Opravdu?" Urtha se zamačkal a chvíli si ji zvědavě prohlížel. Pak pokračoval: „Nejdříve jsme bojovali těžkými bodacími oštěpy a štíty z dubového dřeva potaženého teletinou, s bronzovým lemem přibitým cvočky a s výstupky ve tvaru zvířecích hlav. Po dopoledni stráveném výpady proti tomu ničemovi mi

vyhládlo, a tak jsem se nacpal syrovým masem a pak jsem si opláchl krvavá ústa chladivou vodou z řeky."

A jsme u toho, pomyslel jsem si. Od naprosté pravdy k absurdním smyšlenkám.

„Zahájili jsme druhý den boje," pokračoval Urtha. „Tentokrát jsme používali meče s těžkou čepelí a jílcem vykládaným slonovinou a malé, lehké štíty z jasanového dřeva potažené kozlečinou a zdobené stříbrnými volavkami. Byl jsem jako losos: vyskakoval jsem z vody, skákal jsem mu přes hlavu a sekal jsem po něm pod sebou, zatímco on po mně bodal, jako když dítě píchá do jablek na vysokém stromě. Dvacetkrát jsem vyskočil jako Gryffe! Dvacet skoků najedno nadechnutí přes přilbou chráněnou hlavu toho vřeštícího muže a každým skokem jsem mu oholil vousy. Byl bys na mne pyšný!

Ale ten pes nebyl snadný protivník. Vždycky měl síly na rozdávání. Začali jsme třetí den. Zbraně volil tentokrát on. „Víš, co vybral?"

„Dva oštěpy, které se vrátí do ruky," vykřikl Kymon, který se nechal tak strhnout, že zapomněl, co už jsem mu řekl. „A zpívající štíty s ostrými zoubkovanými okraji, kterými se dá házet jako diskem."

Urtha zavrtěl hlavou, ale v jeho tváři se mihla ozvěna úžasu, který tenkrát cítil.

„Zvolil ,to, co nám dá řeka'. Žádné zbraně, jen kameny, voda a síla našich paží!"

Kymon si teď vzpomněl, zatleskal rukama a znovu se zaposlouchal.

„Každý z nás přišel v předchozím boji o tolik svalů a masa, kolik váží malý člověk," pokračoval chmurně Urtha. „Proto jsme nebyli v nejlepší kondici. Ale zápasili jsme jako slavný šampión Ferdia u brodu Lstivého úderu. Předvedl jsem Sedm pádů: sedmkrát jsem toho mizeru přehodil přes hlavu a netrvalo to déle, než trvá sově slétnout a ulovit myš."

Kymon se ke mně rychle otočil. Oči mu hořely pohnutím a vzrušením. „Tohle jsi mi nevyprávěl, Merline!" Omluvně jsem zvedl ruce dlaněmi vzhůru. „Muselo mi to nějak vypadnout z hlavy."

Urtha zvedl paže, aby svému líčení dodal na dramatičnosti. Hučící oheň mu vrhal do tváře světlo a stíny. Oči mu žhnuly. I Munda se naklonila dopředu v očekávání, co bude dál.

„Jestlipak ale víš, co se odehrávalo výš proti proudu řeky? Skupina rytířů, kteří patřili k Brennovi, narazila na armádu Makedonců. Jsou to bojovníci, ze kterých jde strach, těžce ozbrojení. Uši jim odřízli, aby neslyšeli křik umírajících přátel, na oči jim nasadili klapky, jak se to dělá příliš živému poníkovi, aby v boji viděli jen muže před sebou, svaly na krku jim zkroutili, splekli a zauzlili, aby se nemohli otočit a utéct. Rozpoutala se strašlivá řež. Mrtví, které přinesla řeka, ještě svírali meče a oštěpy. Štíty, které pluly kolem, se ještě držely useknuté ruce. Hlavy cvakaly zubama a koulely očima, prosily o pomoc.

Stál jsem obrácen zády k této nečekané hojnosti zbraní. Cunomaglos - kéž mu oči vydrží věčně, aby na nich vrána mohla stále hodovat! - ten prašivý pes popadl oštěp a způsobil mi tohle!"

Rozhmul si košili a ukázal jizvu po strašlivé ráně. „Prorazil hrotem drahocenný prsní krunýř po otci..."

Vytáhl ze svého malého vaku zlatou lunulu. Půlměsíc ze zlata byl uprostřed propíchnutý. „Sto generací si předávalo tento poklad z otce na syna. Mně zachránil život. Až jednou odjedu, bude to touto malou bránou do Avawnu v říši stínů hrdinů."

Prostrčil otvorem prst a pak navázal:

„Oplatil jsem tomu psovi jeho útok. Jestli jsem použil oštěp přítele, nebo nepřítele? Nemám ponětí. Hrot se mu zaryl do krku a Cunomaglos padl do vody. Maglerd skočil na tělo a podržel je pod hladinou, dokud je voda neodnesla do moře. Potom ten dobrý pes vytáhl celou mrtvolu z oceánu, uložil ji na skály a slízl jí z tváře řasy a sůl, aby ji očistil. Byl jsem příliš zesláblý, než abych mohl něco udělat sám, ale přítel Manandoun vykonal záslužný čin, a tak mi umožnil, abych ti přinesl tento zvláštní dar..."

Znovu zalovil v koženém pytlí a vytáhl malou brašnu, rovněž koženou. Kymon nedočkavě zatleskal.

Munda si rukama zakryla ústa. Manandoun se při pohledu na příteleva syna pobaveně šklebil.

„Tohle je pro tebe," prohlásil Urtha. „Moje poděkování za to, co ses pokusil udělat na planině Vraní bohyně."

Vzduchem zavanul pach rozkladu a vůně oleje. Urtha držel v ruce Cunomaglovu děsivou hlavu, s vlasy a vousy zplihlými tekutinou, v níž byla naložena. Přivřené oči se dívaly na chlapce. Z otevřených úst vytékal čůrek, jako by si hlava zoufala.

„Ty jsi ho uctil?" zeptal se s úzkostí v hlase Kymon.

Hlavám, které byly tímto způsobem konzervovány, se obvykle měla prokazovat čest.

„Neuctil jsem ho," odvětil temně Urtha. „Vzal jsem si ho. Odepřel jsem mu cestu do Jiného světa. Ten parchant stráví celou věčnost ve tmě. Najdi díru ve skále a strč ho do ní obličejem dolů, aby nešel vytáhnout. Pak ten otvor vyplň jílem a bahnem. Chci vědět, že bude křičet tisíckrát tisíc let, až ty a já budeme spolu lovit v lesích Krásného ostrova."

Vrátil trofej do vaku, zavázal jej a hodil ho čekajícímu chlapci, který jej chytil, zlostně s ním zatřásl a pak do něj prudce udeřil pěstí.

„Takový dar se mi líbí," řekl nám ostatním. „A vím přesně, kde ho zahrabat."

Urtha pak našel očima Mundu. Naposledy sáhl do pytle a vytáhl malou slaměnou panenku. Byla oblečená do červených šatiček a vzorovaného šátku. Na rameni měla maličkou, blyštivou brož ze stříbra. „Našel jsem ji v opuštěném městě pod zasněženými horami. Když jsem ji uviděl, vzpomněl jsem si na tebe, ale teď vidím, že jsi na hraní s ní velká."

„Já bych ji chtěla," řekla Munda. „Mám už takových několik." Otec jí panenku podal. Munda však byla viditelně zklamaná a Urtha si toho všiml. Zaváhal pouze na okamžik. Pak vzal probodnutou zlatou lunulu a položil ji na zem před sebe.

„Dám vám každému lepší dar. Jak víte, tohle patřilo otcí. V jisté době by se našla stovka jmen, které k ní patřily. Všichni, kteří si ta jména pamatují, jsou už mrtví."

Druid, jemuž se říkalo Mluvčí králů, při těchto slovech významně zakašlal, ale Urtha mu nevěnoval pozornost.

„Zachránila mne před tím, abych byl od vás odloučen. Od této chvíle vás bude spojoval..."

A než stačil kdokoli něco namítnout, vytáhl z pochvy zdobené krokviemi, která ležela na podlaze vedle něho, svůj široký meč a jedinou ranou rozsekl lunulu vedví, přímo přes otvor, který v ní prorazil Cunomaglův oštěp.

„Tak! Každému polovina. Vezměte si, kterou chcete."

„Já levou," řekla pohotově Munda. „Stranu temné tváře měsíce."

Kymon vzal do ruky levou stranu vzácného předmětu a podal ji Mundě.

„Tehle dar se mi líbí víc než ten první," prohlásil. „Připevním si svou polovinu na štít. Její lesk zmate nepřítele. A co ty, sestro?"

„Nechám si o ní zdát, než s ní něco udělám," řekla dívka s tichou sebedůvěrou.

Urtha je s hrdostí pozoroval. Než přešel k dalším věcem, řekl ještě jedno: „Až jednou odejdu, mějte na paměti, že ty dvě poloviny patří k sobě. Teď jsou rozdělené, ale ať se děje, co se děje, musí se znovu spojit, než uložíte mé chladné tělo do kopce, v němž najde poslední odpočinek."

„Postavím hrobku přímo tady, na místě, kde sedíme!" oznámil Kymon. „Ale doufám, že až za mnoho let." Urthu synův slib pobavil. „Také doufám," dodal.

Oslavy návratu a opětovného shledání se protáhly pozdě do noci. Byly strážlivější, než by se dalo čekat, protože se nedostávalo jak vína, tak přislazeného, silného nápoje, který měl král a jeho družina v oblíbě, ale to ještě neznamenal, že by nebyly dost bouřlivé. Kolem planoucího ohně, mezi hrobkami předků, bylo možno nakrátko zapomenout na útrapy a záhady druhé pustiny.

Další den měly začít přípravy související s pohřbem Urthovy královny Aylamundy. Vzhledem k tomu, že její tělo bylo při nájezdu na Taurovindu odvečeno do lesa, kde se stalo obětí mrchožroutů a rozkladu, čekala se dlouhá a podrobná diskuse o způsobu, jak jí prokázat náležité pocty.

Ráno mne vytrhl z lehkého spánku dívčí zpěv. Byla to samozřejmě Munda. Vůbec nešla spát. Celou noc seděla v sevřeném zákrutu řeky se zlomkem otcovy lunuly v rukou, chytala do ní světlo měsíce a hvězd a šeptala si. Teď zpívala něco o labutích.

Ve stromech a nad řekou, která téměř neslyšně plynula kolem, se vznášela lehká mlha. Když Munda uslyšela, že přicházím, zvedla hlavu, ale dál zpívala tím tenkým, rezavým hlasem. Teprve když jsem se shýbl, abych si opláchl vodou obličej, přerušila píseň a upřela na mne oči.

„Labutě přilétají. Slyšíš je, Merline? Blíží se od moře podél řeky. Slyšíš je?"

„Zatím ne. Ty je slyšíš?"

„Zvláštní plácání křídel," řekla a otočila hlavu k východu.

Labutě se vynořily z mlhy. Bylo jich dvacet až třicet a letěly nízko a nehlučně, až na rytmický svist

vzduchu. Když přelétaly nad řekou a nad našimi hlavami, jejich křídla se zvedala a klesala jako v nějakém zpomaleném snu. Dříve než zmizely, natáhly dlouhé krky dolů, aby si nás prohlédly. Jedna se vrátila. Bělostná křídla jí zdobil hřebínek černých per, oči jí zlatě zářily. Mávajíc křídly, prolétla kolem mne těsně nad hladinou, pak nabrala výšku a rychlost a zmizela východním směrem. „Prohlížela si tě,“ řekla Munda lehce chraptivým hlasem, možná proto, že byla unavená, a možná proto, že ji to překvapilo. Když pak ke mně zvedla oči, tvář jí zářila náhlým pochopením. Byl jsem zpozorován. Byl jsem nalezen.

Jedenáct
Morndun

Návrat krále byl oslaven. Ted' Urtha zahájil rituální smutek za svou ztracenou ženu Aylamundu. Rozdrcenou křídou si nabítil vousy, obličej a paže a započal rituál Tří vznešených zpěvů. První den byl vyhrazen jejímu oplakávání v písni, druhý oslavě její památky zpěvem a smíchem a třetí volání průvodce z Jiného světa, který by našel jejího ducha a převedl jej bezpečně, ve spánku, do patřičné oblasti Země stínů hrdinů.

Ullanna správně pochopila, že by nebylo vhodné, aby jako Urthova nová milenka pobývala v takovém čase ve svatyni předků. Vzala si proto zásoby a silného, šedého poníka a v doprovodu Cymbrijců se vydala na jejich rychlém, třpytivém voze přes řeku na sever hledat zbloudilý dobytek a prasata. Kymon a Munda přijali smuteční běl spolu s otcem a strávili den ve věčných hájích mezi oblými kameny a kamennými mohylami. Chodili po pěšině, která začínala u řeky, třikrát se zatočila mezi háji a nakonec je dovedla přes planinu MaegCatha k Býčí bráně Taurovindy, na okamžik nezpozorované.

V tomto smutném čase se k nim připojila Rianata, jedna ze ctěných žen, a starý kněz s pláštěm z kůže bílého býka a límcem z modrých a bílých per známý jako Mluvčí minulosti.

Urtha se zeptal, jestli se k nim nechci přidat, ale muž v kůži a peří se zatvářil odmítavě. Měl jsem pocit, že na takové jako on narážím celý život. Měli sice fenomenální paměť, byli schopni proniknout k podstatě věci, uvažovat složitě a rázně obhajovat tradice, ale pokud šlo o schopnost proniknout závojem Času, dokázali to jen slabě a špatně. Dokonce i Niiv by byla bystřejší. Tito nerudní kněží byli při narození obdarováni jen málo a snový zrak získali spíš horlivou snahou a tréninkem než vrozenou schopností. Ale v této drsné zemi jejich primitivní metody pravděpodobně postačovaly k tomu, aby probudili spící duchy a připravili je na přijetí dalšího z nich. Rozhodl jsem se, že se nebudu do věci plést, navzdory Urthovu naléhání, abych se příliš nevzdaloval.

Aylamunda se ztratila nejen jako tělo -jež bylo odvečeno při nájezdu na pevnost - ale také jako duch. Bloudila. A takové bloudění bylo pro Kelty něco strašlivého. Bylo nutné přivolat ji zpět. Rozhodnutí, jak to udělat, obnášelo velké a zdoluhavé jednání.

Toto jednání vévodilo druhému dnu, ale nejdříve se vztyčil Ambaros, vzhledem ke zlomené prsní kosti nucený opírat se o oštěp, a přednesl láskyplnou děkovnou řeč. Nohy ho sotva nesly, obličej měl strhaný a popelavý, kůži na lebce scvrklou. Soucitně jsem ho pozoroval. Pochopil jsem, že se udržuje při životě proto, aby se dočkal dceřina pohřbu. Nic, co by se mohlo stát později, nebylo důležitější než ukončit její bloudění.

Cathabach, bývalý kněz, za mnou přišel k řece. Možná ho poslal Urtha, možná přišel z vlastní iniciativy, nevím. Vlasy měl svázané do složitého uzlu, obličej a paže pomalované ochrannými modrými symboly. „Mohl bys vzlétnout a najít ji?“ zeptal se mne přímo. „Vím, je to velká žádost a možná to ani není v tvé moci. Je pro nás velice obtížné náležitě uctít takovou smrt. Aylamunda se na nás může dívat tamhle z mýtiny, ale také může být na půli cesty kolem podzemního světa, zmatená a vystrašená. Nebude jednoduché přivést ji domů. Alespoň ne pro tento malý kmen.“

Pozorné se na mne zadíval. Neměl co skrývat a věděl to.

„Zítra musíme přivolat jejího průvodce. Hodně by nám pomohlo, kdybychom věděli, na kterých místech temnoty bloudí.“

„Tomu říkám divočina,“ poznamenal jsem. Bojovník se rozesmál, neboť přesně pochopil, jak to myslím: že ztracení jsou všichni!

„Osobně se domnívám," řekl po chvíli, „že chodí za Tauraunem, bílým býkem, který má červené uši a na bocích hnědě vyvedené oči Taranise Hromovládce. Za Donnem, řvoucím býkem, který svým dupáním do země vyvrhl samotnou pevnost. Ale je to jen pocit. Vědění je pro mne zatím tabu."

Nyní jsem pochopil býčí řev, který jsem zaslechl, když jsem se do opuštěné pevnosti vrátil poprvé. Starého ducha kopce probouzely změny v jeho držbě. Pod sady a zchátralými domy uvnitř pobořeného hradiště bylo uzamčeno nemalé množství Času.

Řekl jsem Cathabachovi, že by nemělo smysl pátrat po Aylamundě tak, že poletím jako pták, poběžím jako pes nebo poplavu jako losos. Budu muset putovat v přízračné podobě Mornduna. Bylo to obtížné a žádalo si to velkou daň na zdraví čaroděje. Přinejmenším tohoto čaroděje. Použil jsem tento přízrak před nedávném v Řecku a hluboké jizvy, které jsem si tou poutí přivodil, dosud bolely.

Cathabach řekl, že rozumí. „Deset masek s deseti kouzly," nadhodil s odkazem na má magická nadání.

„Je to tak?"

„Ano. Nijak se tím netajím."

„Duchové a tvorové, měsíc, smutek a paměť, jedna je za dítě v zemi a jedna vidí stín zapomenutých lesů. Je to tak?"

„Ano. To jsou všechny."

„Paměť by mě zajímala, a také vidět zapomenuté lesy. Musíme si o tom někdy pohovořit." Podíval se na mne a zatahal se za neupravené vousy. Byl zvědavý na masky i na můj původ. „Žádnými jinými maskami bys ztracenou královnu nemohl zahlédnout?"

Měsíčním snem, napadlo mne. Možná Měsíčním snem, který umožňuje vidět ženu v zemi. Ale nikdy jsem ji nepoužil k hledání ducha, pouze k probouzení a vyvolávání ženského živlu v zemi.

„Bude to muset být Morndun," řekl jsem Cathabachovi. „Jsem ochoten to zkusit. Ale budu muset počkat do noci. A budu potřebovat pomoc."

„Při zhotovení masky?"

„Maska je v mysli. Už dávno se neživím vyřezáváním z kůry stromů. Potřebuji někoho, aby na mě dával pozor."

V děkovném gestu se dotkl prstem čela. „Jestli potřebuješ společnost, rád se k tobě přidám. Za necelý rok odvrhnu geis a znovu se začnu cvičit v chůzi po cestách snů."

Řekl jsem mu, že jeho nabídku vítám. Dodal jsem však, že z toho, co se snad bude dít, se nenaučí nic, neboť uvidí pouze mé nehybné tělo. Ale bylo do jisté míry uklidňující vědět, že mé nechráněné, myslí opuštěné tělo bude pod stálým dohledem přítele.

Strážný u brány nás přivítal hlasitým pozdravem. Blížil se podvečer a světla ubývalo. Oblohou se honila bouřková mračna a vítr nabíral na síle. Urtha zůstal uvnitř, ale Manandoun a s ním několik dalších popadli oštěpy a rychle běželi k palisádě.

Tráva na planině se vlnila ve větru. Vysoké hradby pevnosti byly tmavé. Pestrobarevné korouhve vetřelců vyvedené tak, aby se podobaly ohavným, rozšklebeným zvířatům, plápolaly na tyčích jako krouťící se hadi. Směrem k nám kráčeli dva muži. Jeden se ohýbal pod tíhou rance, druhý šel napřed a v ruce svíral dlouhou hůl. Viděl jsem, jak se jim blýskají oči. Oba cizinci byli šediví od hlavy k patě: měli šedé vousy, vlasy i pláště.

Pak jsem je poznal. Byli to Vlkohlavové, kteří nedávno prošli údolím vyhnanců.

Dvacet kroků před bránou se posadili na zadek a požádali o stravu a přístřeší. Nervózně se dívali, co uděláme. Manandoun pokrčil rameny a pustil je dál. Vstoupili do tábora, rozhlédli se a zamířili k nejbližšímu ohni.

Když měsíc stál vysoko na obloze a dodával mrakům nad námi stříbrný lem, vydal jsem se s Cathabachem po proudu řeky až tam, kde končily věčné háje, a na loďce jsem se přeplavil na druhou stranu. Na druhém břehu Nantosuelty, pod přístavištěm, byla rozlehlá oblast tichých močálů, prostoupených vrbovými, olšovými a habrovými houštinami. Mechové břehy uzavíraly tůň obrostlé po okrajích rákosím, někdy hluboké, někdy mělké, ale vždy nebezpečné.

Bylo to Topiště, místo posvátných poprav, a Cathabachovi se tam příliš nechtělo, třebaže to už jednou v životě udělal, když se účastnil obřadné smrti mladého králevice, nevykoupeného rukojmího z kmene

Videliků, který dal svůj život za plodné manželství urozeného páru z Urthova klanu.

Lávka na kůlech vedla do houští nad prosáklou, rákosím zarostlou půdou. V šeru se ukrývaly plošiny, z nichž každá měla svou votivní modlu, každá stála nad vlhkou tůní. Tam se konaly poslední rituály před děsivým zavražděním vybrané oběti. Z bažin se dodnes ozýval křik těch, které příkolíkovali obličejem dolů, připíchli do bahna a pomalu utopili, některé za návrat slunce, některé na usmíření skučících duchů nastupující zimy, jiné proto, že porušili některý ze svých gessa, tabu, s nimiž se narodili.

„Proč tady?“ zašeptal Cathabach, který se zde viditelně necítil dobře. Prsty si třel jedno vyobrazení na pravém předloktí.

„Potřebuji mrtvého,“ vysvětlil jsem. „Jako nástroj.“

„Můžeš si vybrat z bohaté nabídky. Ale tohle nejsou obyčejní mrtví, Merline. Už mezi nás nepatří.“

Díval se na mě a přemýšlel, jestli vím, na co naráží: že mrtvol v močálu jsou majetkem bohů, země nebo válečníka Arauna, jenž obcházel po nocích a sbíral duchy těch, kteří zradili vlastní život. Byli to většinou cizoložníci, matkovrazi, rukojmí z jiných klanů, kteří byli ponecháni osudu, a muži, kteří se vyhýbali boji.

„Kromě toho všeho,“ dodal, „toto místo se využívalo ještě dřív, než sem náš klan vůbec přišel. Některé mrtvol v těch tůních jsou velice staré.“

„Chci si jenom...“ jak jsem to měl tomu nervóznímu chlapíkovi říct? „Jednu vypůjčit. Na chvíli. Důsledky ponesu sám.“

„To tedy ponešeš,“ odvětil důrazně bývalý druid. „Beru zpět svůj slib, pokud bych tě měl bránit před něčím jiným než mužem z tohoto světa se železným mečem.“

„O nic víc ani nežádám,“ ujistil jsem sinalého bojovníka a kněze v jedné osobě.

Dřevěná lávka, na níž jsme se krčili, byla stejně trouchnivá jako palisády pevnosti na kopci, poznamenaná zimami, oslabená dešti, zpola zabořená do bažiny. Našlapoval jsem po ní s nejvyšší opatrností. Dvakrát se rozdělila do vrbových hájů, které vypadaly jeden jako druhý, ale já jsem se pokaždé dal doleva. Cathabach za mnou zapálil pochodeň. Její mihotavá zář byla v této smrduté, tiché tmě uklidňující.

Plošina, na níž jsem nakonec došel, byla také poničena větry, ale desek zbylo ještě dost, aby se na ně dalo posadit. V okolní temnotě se pohybovali různí tvorové, cupitali, cákali a švitořili. Začali toto místo, kde se dříve zabíjelo, znovu brát jako své. Všechny vysmolené, kůži potažené korakly byly zčásti zatopené vodou a staly se domovem úhořů a krys. Staří vrboví obři svěšené, zlověstně stáli v šeru. Vějíře jejich větvíček se sbíhaly v kostech nahromaděných za tři sta let vodních obětí.

Na jiném místě jsem se zmínil o bolestivém a děsivém procesu, kterým se přivolává Morndun a jímž je možné oslovit mrtvé a využít je jako průvodce. Naposledy jsem se k tomuto obzvlášť nepříjemnému způsobu cestování uchýlil u řeky Daan, ještě před velkým útokem na Delfy v Řecku. Ve spánku mne stále děsily a pronásledovaly obrazy a hlasy, které jsem na té zoufalé pouti probudil.

Když jsem tentokrát přivolával mrtvé, necítil jsem se dobře.

Vzpouzeli se. První, co jsem ucítil, bylo to, jak zápasí s provazy a lískovými kolíky, které je v močálu držely. Většinou byli shnilí, jejich kosti se již rozložily a zůstával pouze škleb jejich čelistí. Stíny jejich duší, střípky světla uchované ve vybělených kostech, přesto křičely, zápasily o to, aby se mohly vrátit. Potřeboval jsem někoho zachovalejšího.

Cítil jsem, jak se jeden ukřivděný muž ohýbá. Ruce měl svázané za zády, hrdlo proříznuté čepelí, plíce zalité bahnem.

Plácal sebou několik stop pod rákosím jako rybka, která vyskočila z vody. Obrátil se na záda, posadil se a tlačil se vzhůru k povrchu. V dálce jsem uviděl, jak se rákosové dno pohnulo a rozevřelo a muž si s vypětím všech sil klekl. Zapadlé oči mžouraly, aby si přivlastnily měsíční světlo, tuhá kůže držela kosti pohromadě.

Byl upravený, vousy měl elegantně zastřížené a nehty ošetřené manikúrou. Vzory na jeho těle prozrazovaly urozeného muže, králevice.

S tímhle jsem nepočítal! zuřil mi v hlavě jeho hlas. Zradili mě. Obelstili mne. Ještě jsem si neodbyl devět let!

Po devíti letech bývá král utopen, vybavil jsem si, přestože tento zvyk se používal mnoho generací předtím, než Urtha přišel na svět. Znamenalo to, že tento muž byl více než králevic, byl to mladý král,

kteřý byl vybrán pro obětování o zimním slunovratu dříve, než vypršel jeho čas. Jeho hněv byl hmatatelný, strašlivý, přesvědčivý... a využitelný.

„Potřebuji tvou pomoc," pošeptal jsem mu.

Bratr se postaral o to, že jsem skončil tady. Vyjíždí na koni s kněžími, když vychází měsíc. Rozlévá s nimi krev po vysokých kamenech. Zradil mě.

Jak jsem mu měl říct, že tato zrada byla již dávno zapomenuta? Zatímco on ležel v bažině, zmítaný hněvem, jeho bratr se určitě stal obětí své domýšlivosti a skončil přikolíkovaný v močálu někde jinde.

Samozřejmě jsem u toho nebyl, ale mnohokrát jsem byl svědkem podobné zrady.

„Potřebuji tvou pomoc," zopakoval jsem.

Pomalů se postavil. Šoural se kalnou tmou, lesklý vodou, shrbený hněvem.

Pomůžu ti, jestli mě dovedeš k mým dětem, ozvalo se za mnou skřehotavě.

Prudce jsem se otočil. Značně rozložená žena s rovnými, zplhlými vlasy se držela okraje plošiny a nakláněla se ke mně. V otvorech v její lebce ještě slabě jiskřila nit života. Provaz kolem krku, který seji zařezával do slach na hrdle, nedokázal zaškrtnout její strašidelný hlas. Za ní se kolébal vysoký muž, prohlížel si mne a doufal. Ruce měl spoutané za zády. Lískový kůl, kterým mu někdo proklál krk, aby ho připíchl do močálu, z něho trčel jako zlomený oštěp.

Pomůžu, zašeptal. Můžeš mě osvobodit? Přišel jsem jako rukojmí. Využívali mě jako otroka. Zabili mě z rozmaru.

„Nemohu pro tebe nic udělat."

Když mrtví procitnou, je nejlepší chovat se k nim odměřeně. Nejsou schopni pochopit realitu Času a to, že na minulých událostech nemohou nic změnit. Jistě, někdy se stávalo, že Čas dovolil někoho vzkřísit, proto se na svět mohl vrátit Iásón. Ale takové výjimky byly vzácné.

Uvědomil jsem si, že ztrácím trpělivost s představou, že by se měly vynořit další tlející vzpomínky a začít mi tady sténat. Kralevic s kožnatým obličejem a tělem, které zůstalo pozoruhodně zachováno na místě, kde byl před tisícem let pohřben, byl přesně to, co jsem potřeboval.

Poslal jsem ostatní zpátky do bahna. Ženu, která se držela plošiny, jsem nemilosrdně skopl dolů. Jak se potápěla zpět, nařikavě na mě volala, ale zatvrdil jsem své srdce, tak jako jsem to dělal již deset tisíc let. Odřízni mě, požádal kožnatý kralevic.

„Až mi pomůžeš."

Jsem tady přivázaný, zašeptal.

„Jsi práh, který potřebuji překročit," odpověděl jsem. „Hledám jednu ženu, která je mrtvá a bloudí. Bude chodit v kruzích, takže nemůže být daleko."

Kožnatec mlčel. Nechal jsem ho chvíli přemýšlet. V hlavě měl bahno, ale z paměti mu přesto zůstalo něco, co mu v rozhodování pomohlo. Věděl, že toto místo nemůže nikdy opustit, a proto ho za jeho pomoc nemohu odměnit, alespoň pokud se týká vzkříšení. Ale měl jsem pochopení, paměť a jeden cenný dar, který jsem mu mohl dát. Řeknu ti své jméno, zašeptal. Zopakuješ mi je. Pak necháš někde stopu s mým jménem. Zařídíš, abych nebyl zapomenut. Nesmím být zapomenut. Uděláš to?

„Udělám, co bude v mé moci, aby tvé jméno nebylo zapomenuto. Ale nejdříve mi pomoz najít ducha jedné ženy. Byla ve své zemi královnou a jmenuje se Aylamunda."

Kráčel močálem směrem ke mně. Teprve teď jsem uviděl zlatý pásek kolem čela a červenomodré krokve, které mu sbíhaly po levé straně krku.

Trojan? Tady v Albě?

Poznáváš mě?

Tvé město bylo obleženo před tisícovkou let. Vypráví si o tom celý známý svět: o houževnatosti Řeků, divokosti vašeho šampióna Hektora a lstivosti řeckého velitele Odyssea. Vyvázlo vás jen několik. Jak dlouho ses toulal světem?

Půlku života. Achilleus mi mečem udělal díru do lebky. Přišel jsem na čas o rozum, ale když jsem se uzdravil a znovu nabral sílu, sebral jsem malé vojsko žoldnérů a vyplul jsem na západ. Dostal jsem se na tento bájný ostrov. Ostrov mluh a mrtvých. Mou loď jsme spálili a zakopali pod pevností, kterou jsem založil. Zajímalo by mě, jestli ještě stojí. Začal jsem probírávat krajinu, ale zabloudil jsem příliš daleko na sever, na nebezpečná území, a osud tomu chtěl, abych padl do nesprávných rukou. Už mne

poznáváš?

Pevnost v Albě založená Trojanem? Věděl jsem o ní. Na široké řece na jihu, zasvěcené Llewovi. Tu pevnost již dávno pohltila země. „Brutus. Uprchl jsi se šlechtitným Aineiém...“

Aineiás. Aineiás. Dobrý přítel. Ztratil se mi, když jsem přišel o rozum. Jaký osud asi potkal jeho?

Stát se slavným v celém jižním světě, založit dynastii, pomyslel jsem si, ale zaclonil jsem tyto myšlenky před zvědavou mrtvolou. Brutus, nešťastný zakladatel pevnosti na březích řeky Taemisis, nyní pobořené, přinesl na tento ostrov zahalený mlhami vědomosti a dovednosti, ale byl za to odměněn rituální smrtí, když zabloudil do kamenné svatyně, dávno postavené na vrchovi obrostlých březích Nantosuely.

Zapamatuj si moje jméno, naléhal Brutův strašidelný šepot. A označ místo, kde jsem byl pohřben.

„Udělám to,“ slíbil jsem mu.

Zkusil zápasit s provazy, které mu svazovaly ruce, potom se otočil a vrátil se rákosím na místo svého odpočinku. Zavolal na mě, abych šel za ním, a já jsem jako Morndun, duch v zemi, vstoupil do tmy světa, kde bloudí ti, kteří neznají klid a kteří byli vyrváni z kořenů.

Byl to noční svět, říše šera podobná podsvětím Řeků a Skytů. Žádné Elysium, jen stromy ověšené listím, vířící tůně a drolící se skály. Všude byl pohyb, ale jako stín mizel v temných rozsedlinách skal a lesních pěšinách kolem.

Šel jsem, dokud mne nerozbolely nohy. Obcházel jsem široké, tiché močály a brodil jsem se přes lenivé, ledové řeky, které odváděly vodu z kopců, jež nepoznaly měsíc. Brutův duch kráčet mlčky za mnou, neboť údy přízraku byly zbaveny pout. Čas od času mne zatahal za oděv, abych se zastavil a prohlédl si nějaké nemotorné zvíře nebo ubohou ženu.

Býka s červenýma ušima zahlédl mnohokrát. Často se brodil přes průzračné vody Nantosuely. Někdy byl sám, jindy ho vedla skupinka jezdců s bílými vlasy a stříbrnou zbrojí.

Snažil jsem se neztratit v tomto šerém, bezútěšném světě pojem o čase, ale šlo to těžko. Odpočinek, spánek, jídlo, pití, nic takového tu nebylo. Bylo to přesně to, co jsem čekal: bloudění, vytrvalá chůze mělkými údolími a kolem šeptajících lesů. Okruh, který se dal obejít za nějaké dva nebo tři dny a noci, zmenšenina Stezky, po níž jsem chodil celý život.

Nakonec jsme býka našli.

Kráčel rovnoměrným tempem na jih a v noční tmě se tyčil vysoko nade mnou. Hlavu měl skloněnou, obrovskými rohy kosil vysokou travu. Každý jeho krok rozechvíval zemi jako vzdálené hřmění. Jeho mohutné bílé tělo obrůstaly keře a zakrslé stromy, z dmoucích se boků pučela sukovitá vegetace, která se proplétala s vlajícími provazy, jež vážaly pozůstatky rituálních obětí zahalené v rubáších. Jak zvíře těžkopádně postupovalo vpřed, visely a klátily se na něm jako dětské loutky. Za zvířetem se trousila skupina nějakých deseti nebo dvaceti lidí, kteří měli ruce zkřížené na prsou a hlavu sklopenou stejně jako býk. Byli to ti ze ztracených a zapomenutých, kteří zemřeli v době, kdy Donn procházel jejich zemí, a vydali se za ním.

Když jsem zavolal Aylamundino jméno, jedna z ubohých postav zvedla hlavu a podívala se směrem ke mně. Zářivé oči zasazené do smutné tváře se setkaly s mým pohledem, ruka rychle odhrnula zplhlé, šedivějící vlasy. Nemohla mne poznat, nikdy jsme se nesetkali. Ale v její tváři se mihl nepatrný záblesk naděje, jako by věděla, že období jejího bloudění skončí.

Donn se najednou zastavil, zatřásl rameny a levým kopytem hrábl do země. Natočil obrovskou hlavu, aby se na mě podíval. Dech, který mu vycházel z nozder, zněl jako obrovské měchy ve Waylandově kovárně a měnil se v páru. Těžkopádně se ke mně přiblížil a sklonil hlavu, až mne obklopilo miazma jeho dechu. Oči, které byly velké jako štíty, se přivřely a vytěsnily můj nehmotný odraz.

Potom býk zvedl hlavu, zařval, otočil se a zamířil cestou, kterou přišel, zpátky k řece protékající tímto styžským místem zapomnění.

Třásl jsem se jak úlevou, tak námahou, kterou mne toto pátrání stálo. Nesnášel jsem putování v Morndunovi: bylo to úplně stejné jako kráčet se Smrtí. Ale vytrval jsem a s Brutem stále v patách jsem šel za býkem, až jsme se vrátili na místo, kde nešťastný Trojan našel svůj konec. Býk s Aylamundou a ostatními pokračoval dál ke kořenům pevnosti a zanedlouho mi zmizel z dohledu.

Přešel jsem zpátky do nočního světa Urthovy země, protáhl jsem ztuhlé a rozbolavělé údy a zašeptal

jsem do šustícího rákosí, kam se vrátil Brutus: „Dodržím svůj slib.“

Téměř svítalo. Slyšel jsem Cathabacha, jak z druhého konce lávky, kde na mě čekal, vyvolává do bažiny moje jméno. Z jeho hlasu nebylo slyšet úzkost ani naléhavost. Pravděpodobně na mne volal celou dobu, co jsem byl pryč, aby udržel spojení mezi námi.

Doklopýtal jsem k místu, kde seděl skrčeně na suché zemi, zachumlaný do svého pláště. Přivítal mne úlevným úsměvem a malým měchem se studeným pivem přislazeným medem. Jídlo mi nenabídl.

Maso a ovesná placka, které mi přinesl, se během jeho hlídky ukázaly jako příliš silné pokušení, třebaže jsem nakonec byl pryč pouze jednu noc. Ale to nebylo důležité. Zdálo se, že to, co jsem na své cestě viděl, ho velice uspokojilo. To, co jsem se dozvěděl, znamenalo, že může dokončit pohřební přípravy tím nejpatřičnějším způsobem.

„Její duch je doma. A loď se staví,“ dodal tajemně. „Trasa průvodu je připravena. Hranice bude hotova zanedlouho.“

Vrátili jsme se do hájů.

Dvanáct

Hromový den

Podle lidí z Taurovindy stál dvojitý kruh kamenů na vyvýšenině nad řekou odnepaměti. Trasa obřadního průvodu, nyní zarostlá vysokou trávou, se klikatila přes planinu MaegCatha od Býčí brány vrcholové pevnosti až ke kamenům. Kratší cesta potom vedla od svatyně k samotné řece. Kameny dnes byly ohrazeny kolem dokola vysokým plotem z vrbového proutí, avšak jejich zdobené vrcholky bylo vidět i přes tuto překážku a plot byl směrem k řece otevřený.

V dávné minulosti začal průvod s mrtvým na kopci a postupně doputoval až k řece. Cestou překonal kruhy, kde bylo tělo položeno doprostřed. Pak došlo na rozřezání mrtvoly a rituální omývání nožů.

Obřady, které oslavovaly první jarní pučení nebo podzimní dozrávání obilí, začaly u řeky a protančily se až na vrchol kopce, kde bylo zpečetěno manželství muže se zemí a ženy se stromem.

Nyní však měl pohřební průvod začít na březích Nantosuelty. Narychlo zhotovená mělká loď, která tam kotvila, se houpala v proudu ze strany na stranu jako nějaká líná ryba. Chatrné plavidlo vyplňovaly větve, barevné květiny, žlutnoucí listy a trsy trav, které byly opentlené a ozdobně svázané. Na tom všem ležely dvě poloviny Urthovy lunuly. Chvilí mi trvalo, než jsem si uvědomil, že tyto trsy a otepi jsou naskládány tak, aby vytvořily ženskou postavu poklidně odpočívající na barevném loži přírody, s hlavou na zádi obřadní lodě a zlatým půlměsícem na prsou.

Do dlaně mi vklouzla drobná ruka. Munda ke mně zvedla hlavu a usmála se.

„Slyším ji, jak zpívá,“ řekla. „Nebo se mi to zdá?“

„Nevím,“ přiznal jsem. „Ale je teď blízko. Už brzy se odebere za řeku na místo, kam patří.“

Dívka zaklonila hlavu. Chvilí se potýkala s nějakou myšlenkou a pak se zeptala. „Jsi hodně starý?“ začala.

„To jsem.“

„Měl jsi někdy někoho rád?“

„Ano,“ připustil jsem, ale neměl jsem ponětí, kam míří.

„Co jsi dělal, když ti lidé zemřeli? Vypadá to, jako bys nepatřil nikam. Jak jsi je pohřbil? Jak je chodíš navštěvovat?“

Nevěděl jsem, co jí na to mám říct. V mém životě bylo mnoho krátkých setkání. Nechal jsem za sebou mnoho žen. Několik jsem jich viděl umírat a truchlil jsem pro ně, pro některé velmi. A dával jsem si záležet, abych se nikdy nevrátil na místo, kde jsem takový vztah zažil. Bylo příliš kruté dívat se na pozůstatky místa, které jsem kdysi dobře znal, zpusťované časem.

Jediná opravdová láska, kterou jsem kdy poznal, byla dosud zpola ve stínu a skrývala se v zemi stínů.

Médeia, kouzelnice z Kolchidy, Iásonova bývalá žena. Byla mi znovu nablízku a já jsem si byl jist, že má strach, je nejistá, zatlačena do defenzivy a plná vzdoru.

Určitě zestárla. Na rozdíl ode mne využila schopností, jež jí propůjčil Čas, k tomu, aby ochránila sebe a syny, které milovala. Ale pořád bude krásná.

„Ty pláčeš," zašeptala dívka vedle mne. Stiskla mi ruku. „Neplač. Já jsem se na to podívala, Merline. Nic není skryto. Viděla jsem to trvalé, viděla jsem to plné radosti. Ještě ne, ale ten čas přijde. Všechno bude, jak má být."

V první chvíli jsem byl tak ohromený, že jsem se na nic nezmohl. Potom jsem ji uchopil za ramena a zatřásl jsem s ní, sice vlídně, ale prudce. „To nikdy nedělej!" napomenul jsem ji. „Je nebezpečné dívat se do budoucnosti svého přítele."

„Nemohla jsem s tím nic dělat," řekla polekaně a vzhledla ke mně rozšířenýma očima. „Nehledala jsem to. Ty obrazy přišly samy. Co je na tom špatného?"

Trvalo by dlouho, než bych jí to vysvětlil. V okamžiku, kdy ta slova řekla, mi silně a nepříjemně připomněla Niiv, čarodějkou ze Severních zemí, jak na mne mává mrtvou labutí a vzdorovitě křičí: Viděla jsem tě nosit lesy jako plášť.

Niiv pátrala a slídila v mé budoucnosti a používala své vědomosti škodlivě a scestně. Nyní se vracela do Alby. Urtha ji zahlédl v mlze na moři a labuť mi to potvrdily.

Přinejmenším mne to zneklidňovalo.

Poslední, co jsem potřeboval, bylo to, aby do času, který mám na zemi před sebou, nakukoval párek vizionářek.

Ujistil jsem Mundu, že se nic nestalo, a nechal jsem ji sedět na přídi loďky. Prohlížela si figurínu z trav a tiše si zpívala.

Ullanna se svým doprovodem - nyní ještě rozhojněným - dorazila později téhož dne, hlučně a okázale. Přihnali před sebou na druhý břeh řeky více než třicet kusů bílého a hnědého dobytka, na němž bylo vidět, že si po dobu Opuštění našel bohaté pastviny. Přivezli dva jeleny na bílém poníkovi a objevili pět divokých koní, kteří se vzpínali a kopali, když je vedli k řece a zavírali do jednoduchých ohrad. Ve skupině bylo sedm nových, těžce vyzbrojených mužů s koženým brněním a bez přileb. Navzdory hrubému vzeření se zdálo, že k Ullanně chovají respekt. Poslouchali ji v každém směru.

Skytka si všimla, že pohřeb se ještě nekonal. Zamávala mi na pozdrav a zároveň na rozloučenou, pobídla koně a znovu vyrazila směrem k lesům. Conan a Gwyrion, stále dychtiví dalších krkolomných dobrodružství, ji následovali. Ostatní příchozí se utábořili na druhém břehu řeky, kde dohlíželi na kořist a čekali na pozvání, aby přišli do hájů a projednali odměnu za své služby.

Noc objala zem. Měsíční rohy tloustly. Měsíc stál nízko nad západním obzorem a rozléval svůj svit po temných hřbetech lesnatých pahorků a osamělém kopci Taurovindy.

Bubny začaly hluboce, pravidelně dunět. Rohy se ostře rozezněly. Kovové bubínky spustily rachot. Píšťaly začaly kvílet.

Háje ožily pochodněmi. Vypadalo to, jako by zákrut řeky vzplál ohněm. Přitáhli loďku ke břehu a osm mužů si ji zvedlo na ramena. Na přídi a na zádi hořely louče. Muži šli pomalu, ale pravidelně, bok po boku stoupali do svahu, kde čekaly kameny. Postava zahalená v kápi, která kráčela před nimi, určovala svou holí rytmus tohoto postupu.

Pohřební člun pronesli bránou v proutěném plotě do středu kruhu z šedých kamenů. Bubnování ustalo, kvílející rohy a rachotící bubínky umlkly. Člun byl položen na zem. Jediné, co bylo slyšet, bylo praskání ohně.

Dlouhé ticho ukončilo cinkání malého bronzového zvonu. Bubny se rozechvěly jediným hromovým úderem a loďka byla opět zvednuta.

Rohy teď spustily monotónní harmonickou hudbu. Pronikavé píšťaly zahrály žalozpěv výjimečné krásy, přerušovaný dramatickými údery do bubnů potažených teletinou.

Průvod opustil kamenný kruh i háje a vyšel na planinu. Klikatil se vysokou trávou, hadovitě sledoval starou obřadní cestu, kterou dosud označovaly hrbolaté hřbety vyvrácených kamenů.

Tato klikatá cesta po planině byla odrazem pouti po řece, kterou vykonal Aylamundin duch, aby dospěl k jejímu narození. Do říše smrti se vrátí s Tauraunem, Hromovým býkem.

Průvod se třikrát v naprosté tichosti zastavil. Loďka byla spuštěna na zem a maskovaní muži, kteří zástup vedli, se postavili čelem k truchlícím. Po obloze se honila měsícem nasvícená mračna. Koně na konci průvodu tiše, neklidně ržáli. Tráva se vlnila a šelestila ve větru.

Pak znovu zazvonil zvon, zaduněl buben a loď se zvedla. Rohy zakvílely, hluboce a zoufale, a průvod znovu vykročil.

Takto jsme došli až do míst, kde se začínal zvedat svah kopce a kde stála pevná Býčí brána jako první vstup do opevněného hradiště.

Sledovaly nás zpoza těchto hradeb a opevnění stíny hrdinů? Jejich přítomnost prozrazovaly pouze korouhve plápolající do noci, černé a stříbřité.

Ve vzduchu náhle zavládlo naprosté ticho. Pak koně uposlechli pobídnutí, zabrali za vyvrácené totemy ze Země duchů a pochmurně opracované kmeny odtáhli na nízkou hromadu. Poté loď zlehka, vyzývavě dosedla na tyto symboly Mrtvých. Urtha opatrně sundal z „mrtvoly“ roztátou lunulu. Pak zasunuli pod kmeny lískové otýpky a zapálili je. Plameny vyšlehly vysoko do noci. Když se vznášela loď a figurína z trávy začala hořet, rohy a bubny se rozezněly znovu.

Urtha stál před hranicí, oblečený do své bojové výstroje. Plameny se blyštěly na jeho přilbě a kyrsu i na úzké čepeli těžkého oštěpu z jasanového dřeva, který držel v pravé ruce. Vypadalo to, že se dívá do ohně, ale mně se zdálo, že hledí skrz oheň a upírá oči na temné hradby své pevnosti.

Pak začal křičet. Něco vyvolával, ale slovům jsem v rámusu rohů nerozuměl, zaslechl jsem jen několikrát opakované jméno Tauraun. Urtha vyvolával samotného velkého Donna.

Domníval jsem se, že zvíře se vynoří z lesa za našimi zády a přes planinu přijde k nám, proto jsem se tím směrem několikrát podíval, zajímalo mě, jakým způsobem se v opravdovém světě zjeví. Nakonec se však vynořil z kopce, což mne mělo napadnout vzhledem ke jménu pevnosti.

Zem se nám zachvěla pod nohama. Hromada hořících kmenů se sesypala a vyvrhla k noční obloze vír zářivých jisker. Vypadalo to, jako by i měsíc zjasněl. Oblaka nad pevností se začala točit jako v bouři. Urtha ještě přidal na hlasitosti a útočnosti. Nenadále ke mně dolétla slova, která používal, a rozrušeně jsem v nich poznal jazyk, jenž byl mnohem starší než rytmiická řeč těchto Hyperborejců. Slova, která vyvolával, byla v nářečí jazyka z mé doby, jazyka, jenž osudově a zásadně využíval kouzla a čáry, usmířující, oslavné a povolávající formule určené prvním a nejstarším formám života na zemi jako takové. „Ka-scaragath, raa-Dauroch, Cuum Cawlaud, Nuath-Raydunfray, Odonn Tauraun...“

Vlku, jenž slídíš zimním krajem. Zelený lesní lovec, Nejstarší sovo, Jelene se stříbrnými kopyty a sametovým praporcem, Hnědý, lesklý, sluncem oděný býku...

Avšak jediným z těchto velebených tvorů, jehož Urtha volal, byl Tauraun. Urtha nabízel Velkému býkovi, že mu on a jeho vnukové budou po smrti sloužit po dobu dvou býčích životů, tedy po dvě lidské generace.

Tauraun volání vyslyšel.

V pevnosti začalo vycházet slunce. Za nejvyššími hradbami vyrostly dva široké, zahnuté rohy. Slunce zářilo mezi nimi. Vzduch vyplnil pach tvorova dechu. Pak se brány citadely za těmito nejvyššími zdmi rozlétly a oddíly ze Země stínů hrdinů se ve strachu a zmatku rozjely pryč z pevnosti, již předtím potají ovládly a rázně hájily. Znenadání se vyvalily z brány pod strmými valy a rozdělily se napravo a nalevo. Čítaly na sto mužů, možná víc.

Zem se znovu zatřásla, jak Velký býk nad nimi zadusal kopyty. Když pak vystrčil širokou, tmavou hlavu nad hradbu a rozhlédl se po planině, sluneční kotouč mu mezi rohy vířil jako oheň.

Mrtví a Nenarození spustili kopí, vytasili meče a rozjeli se na nás, sešikovaní do řady. Sotva Urthovi poklusem přivedli koně, vyšvihl se do sedla s vysokou opěrkou a vytrhl Manandounovi uzdu. Cathabach a ostatní již cválali před hranicí. Zbraně se blyštěly, z tváří mužů vyzařovala radost z nadcházejícího střetu. Byl mezi nimi i Kymon, v plné zbroji a s přilbou na hlavě.

Bylo nás však málo!

Potom se země rozechvěla v jiném rytmu. Otočil jsem se právě včas, abych uviděl, jak z lesa na okraji planiny vyrazila do útoku armáda jezdců, rojnice divokých, pokřikujících mužů se zbraněmi a bez přileb, která se roztáhla kolem paty kopce. Ve stejném okamžiku vedle mne Conan zabrzdil vůz se zlatými koly. Z tváře se mu řinul pot. „Naskoč! Chop se oštěpu!“ vykřikl. „Honem!“

Nenechal jsem se pobízet dvakrát a poslechl jsem. Vzduchem prosvištěly oštěpy, proutěnou kostru prosekl meč a zůstal v ní vězet. Conan bičem pobídl poníky do centra šarvátky. Oštěp, který jsem držel, mi protivník vytrhl a mrštil ho zpátky po mně, ale s pomocí nacvičeného skoku jsem se mu vyhnul a získal

jsem jej zpět.

„Výborně!“ zavýskl nadšeně můj vozataj. „Bratr bude brzy hledat nového partnera. Líbí se mi, jak skáčeš!“

„Odkud se ti jezdci vzali?“

„Urthův tajný trik!“

To bylo všechno, co jsem se dozvěděl, s výjimkou stručného dodatku: „Coritanové! Potkali jsme je, když jsme se vraceli sem!“

Tryskem jsme se hnali bojištěm. Conan zatočil vůz a rozjel se po okraji bitevní vřavy. Vřískal při tom jako Fúrie. Manandoun a Urtha se zařadili za nás, následováni Cathabachem a také Ullannou s jejími rekruť. Vytvořili jsme stáječící se zástup. Bili jsme nepřátele po levé ruce, přeskakovali jsme těla mužů i padlé koně. Jezdci z lesa vpadli do rozpoutaného zmatku a někteří seskočili, aby bojovali pod dupajícími kopyty Mrtvých jako pěši. Conan švihal poníky a nechával je, ať si běží, přitom křičel a smál se z plna hrdla. Dlouhé, zlaté vlasy za ním vlály. Jeho svalnatý trup se leskl potem. Vypadal jako šílený!

Myslel jsem si, že jsme malý oddíl, který čeká na správný okamžik k návratu do bitvy, ale Conan najednou zatočil vůz k Býčí bráně a vyrazil k ní. Král a členové jeho družiny teď jeli vedle nás. V souladu s plánem, na němž se smluvili, jsme pronikli bránou a vyjeli jsme klikatou uličkou mezi palisádami až do srdce Taurovindy.

Náš vjezd do Urthova domova doprovázely výkřiky vítězství a radosti. Pak se náhle rozhostilo ticho.

Na druhém kopci hradiště se tyčil mihotavý býk Tauraun. Stál s nohama od sebe a sluneční kotouč mezi jeho rohy teď svítil slabě, točil se tam jako kolo ozářené hvězdami. Jeho dech se v nenadále chladném vzduchu srážel na páru. Pozoroval nás obrovskými očima, ale nepohnul se z místa. Mezi jeho rozkročenými nohama stál téměř nehnutě vysoký muž s dlouhými žlutými vlasy a vousy, opíral se o zářivý oválný štít a prohlížel si nás.

Když se poníci, kteří přivezli Conanův vůz, neklidně vzepjali, nebylo to tím, že by se báli gigantického tvora, jenž stál proti nim, nýbrž tím, že se jejich vozataj lekl zjevení v lidské podobě pod jeho tlamou. Mladík, který byl až do této chvíle tak veselý a bezstarostný, zesinal a stnul strachem. „Slez, Merline,“ řekl tiše. „Rychle slez!“

Když jsem zaváhal, strčil do mě. Ani na okamžik neodtrhl oči od stojící zlaté postavy na druhém konci pevnosti.

K mým uším stále doléhal bojový pokřik mužů, ržání koní a řinčení železa. Urtha vítězoslavně křičel. Vnitřní bránou projeli další jezdci, zakrvácení a zpocení, seskočili z koní a rozběhli se k hradbám, aby z nich strhali korouhve poražených králů ze Země duchů. Slyšel jsem někoho křičet, že vetřelci ze Země duchů prchají bažinami zpět k řece.

Pak projel bránou Gwyrion. Munda seděla na sedle za ním a držela se ho za lokty. Také jeho kůň se vzepjal na zadní, když uviděl Býka a jeho pána s vlasy jako slunce. Dívka spadla na zem. Gwyrion sklouzl ze sedla a s omluvami jí pomohl vstát.

Přestože všude kolem nás byl zmatek a povyk, Cathabach a Manandoun mlčeli. Věděli, že mladí Cymbrijci jsou v bryndě.

Conan ke mně zalétl pohledem, který byl skoro až usazený. „Co se dá dělat, Merline,“ řekl, „byla to dlouhá cesta a užili jsme si víc zábavy než bolesti. Škoda, že jsem tě nemohl poznat líp.“

„Co se děje?“ zeptal jsem se ho, ale on se jen usmál a pokrčil rameny.

„Nastal čas zúčtování.“

Muž, který stál mezi býkovými nohama, zvedl oštěp a pokynul jím oběma mladíkům. Začínal jsem chápat pravdu, která mi měla už dávno dojít.

„Ukradli jsme mu vůz,“ přiznal zdrceně. „Vzpomínáš? Zdobilo jej zlato, které vytvaroval řecký bůh jménem Héfaistos, a v jeho proutěné kostře bylo železo, aby byl pevnější než zeď. Ten chlapík byl na svůj vůz velice pyšný. Moc se rozzuřil, když jsme ho ukradli, přestože ho původně taky získal krádeží. Bohužel, při jednom závodě jsme ho rozbili, i když jenom proto, že ti z druhého týmu podváděli - připevnili si na kola meče! Ničemové! Nemyslím si, že by ho tahle proutěná herka příkrášlená mědí mohla uspokojit, přestože má kola se zlatými loukotěmi.“ „Kdo to je?“

„Můj božský otec,“ zašeptal smutně Conan. „Kdo jiný? Slavný bůh Llew osobně. To je jeho Sluneční

býk. Vždycky se s ním objeví, když se vynoří ze tmy. Z tohohle se tak snadno nedostaneme. Má spoustu jiných krásných synů, ze kterých se může radovat, a poslušnějších - mizerných patolízalů! - takže nás určitě připraví o hlavu. Sbohem, Merline."

Gwyrion, na němž bylo vidět stejnou mučivou úzkost, se na mě nepatrně usmál, když ke mně přišel.

Potom vystoupil na vůz a chytil se držadla. „Ale byla to legrace až do konce," křikl na mě Conan v posledním návalu mladického chvástání. „A z tebe jednou bude slavný vozový bojovník!"

Potom pobídl poníky a malý vůz se rozjel směrem k čekajícímu muži. Slavný bůh Llew nastoupil, chopil se otěží a otočil se k synům zády. Jejich tváře dostaly stříbrný odstín, ostře kontrastující s jeho zlatou září. Zdálo se, že bratři přihlížejí konci svých smrtelných dobrodružství se smutkem. Stáli jako přimražení a oběma rukama křečovitě svírali držadlo, na tvářích ani náznak úsměvu, oči upřené do prázdna. Hněvivý pohled otcových očí z nich udělal stíny.

Llew hlasitě práskl bičem, otočil plašící se koně, projel s vozem pod tělem Býka a zanedlouho zmizel ve zšeřelém nitru kopce. Býk najednou znovu ožil. Mocně pohodil hlavou, otočil se a těžkopádným krokem začal sestupovat zpátky do tmy, do stínů, aby pokračoval ve své pomalé obchůzce podsvětím.

Svůj úkol však splnil. Přišli jsme sice o dva mladé přátele, ale Aylamundin duch byl znovu naživu a ona se dostala na zasloužené místo v té krajině Země stínů hrdinů, kam nejvíc patřila. A Urtha získal zpět svou pevnost. Jeho lidé již zavřeli mohutné brány a teď přibíjeli korouhve a standarty ze Země duchů na „posměšný strom" zhotovený ze suchých větví lísky a jasanu, který pak pověsí na severní hradbu, kde se jej za celý den nedotknou sluneční paprsky.

Přišel jsem za Urthou na hradbu. Stínoví rytíři se rozprchli a své padlé odvezli s sebou. Nevím, jestli se král v nitru kochal vítězstvím, ale navenek to dával najevo jen umírněně.

„Ještě jsme je tu neviděli naposledy," poznamenal tiše. „Co myslíš, Merline? Tak snadno se nevzdají.

Vím, že rozšiřují svou říši, i když v tuto chvíli netuším, proč to dělají."

Za námi se uličkami rozcházela nepočetná armáda vojáků s rodinami, aby si zabrali domy a přichystali se k jejich přebudování. Bylo jasné, že je to úkol na dlouho.

Zahlédl jsem mezi nimi korouhve Coritanů.

Zdálo se, že Urtha při průchodu územím coritanského velekrále zjistil, že se na něm znovu usídlili muži, kteří tam žili předtím. Vrátili se z chaotického dobrodružství, které dovedlo armádu klanů do Makedonie a do Řecka, dřív než on. Přestože jsem v podobě vlka slídl kolem, toto setkání mi uniklo. Urtha, který byl upozorněn, že s Taurovindou budou potíže, si získal uznání těchto mužů a příslib, že mu pomohou v jeho zemi. Do této doby je držel v lese, kde je nikdo neviděl ani neslyšel. Nevěděl, co může ve své rodné pevnosti čekat, ale v tomto případě se podařilo stínové rytíře, v tomto světě smrtelné, počtem převýšit. Jak svým žoldněrům zaplatí za jejich další službu, to byla otázka, na kterou bude muset odpovědět, až nadejde její čas. Bylo jasné, že zůstanou přinejmenším jeden měsíční cyklus. Potom se začnou hlásit o dobytek a koně.

TŘETÍ ČÁST

Osvícení z dlaní

Třináct

Taurovinda

Urtha znovu ovládl Taurovindu, pevnost svých předků, před léty vypleněnou a ukradenou. Zmocnil se svého sídla způsobem, jenž vynikal udatností a fantazií: bravurním využitím křehkých sil zbraní, lidí a nadpřirozena. Téměř okamžitě se mi přiznal, že ho inspiroval oheň a hněv jeho malého syna Kymona. Jinak by možná váhal, hledal nejlepší strategii k úkolu, o němž si myslel, že se neobejde přinejmenším bez jednoho nezdaru, ne-li více. Počítal s dlouhým bojem, ale poté, co se nechal strhnout mladickou nerozvážeností, vybojoval velké a slavné vítězství.

Kymon, duch krále, na něho skutečně zapůsobil jako švihnutí do slabin. Až později mi řekl, že když jsem mu vyprávěl, jak ztracená Aylamunda chodí za Býkem, aby našla cestu k většímu štěstí, uviděl ji sám a pocítil tak prudký vztek, že málem zaútočil na pevnost sám, nahý a beze zbraně. Viděl ji stejně jasně jako

já, okamžik podsvětí temnoty, okamžik, v němž se mu zjevila žena, kterou vášnivě miloval. Možná mě podezíral, že jsem mu ten chvilkový obraz nasadil do hlavy já. Pokud ano, nechal si to pro sebe.

Láska neumírá současně s tělem. A v Ullanně, která sama zažila tragické odloučení, Urtha našel novou družku, jež chápala, jaký šrám nosí Urtha ve svaly svého srdce. Chvástal se, že s touto skytskou ženou po boku si může podmanit i samotnou Zemi stínů hrdinů!

Bral jsem tuto představu jako jalové řeči, když se mi s ní svěřil poprvé, ještě zbrocený potem vítězství. Urtha si ale uvědomoval, že Země duchů bude potřebovat ještě mnoho takových lekcí, než bude Taurovinda moci znovu otevřít své brány na planinu MaegCatha.

Bylo jisté, že bude třeba vykonat ještě mnoho práce. Urtha a Ambaros, který byl po zranění stále ještě slabý, začali již za svítání po vítězné noci a pokusili se vnést do chaosu alespoň nějaký řád.

Druidové, Mluvčí minulosti, králů i země, strážci rituálu, začali chodit jak kolem pevnosti, tak kolem vegetace v jejím srdci, kolem hájů a zasypaných šachet, kde byly několik posledních staletí uloženy v hlubinách země obětní dary. Připojily se k nim i ctěné ženy, byť se jejich pozornost soustředila na studny a zejména na jabloňové sady - dá-li se slovo jablko použít pro malé, kyselé plody, jichž si tito lidé tolik považovali.

Dva Vlkohlavové, kočovní jasnovidci, kteří se objevili v rokli v době, kdy Kymon shromažďoval své vojsko, byli špinaví, prošeďivělí a neupravení jako vždycky a na dálku páchli živočišnými tuky ze svého koženého ošacení. Ukázalo se však, že jsou mistrnými řezbáři. Ujali se úkolu odřezat spálené dřevo ze soch seskupených uprostřed tohoto lesa uvnitř pevnosti, přepracovat jejich tváře a vdechnout jim pomoci barev a hlinek nový život.

Očekával jsem, že do těchto posvátných úkolů se zapojí i Munda, ale nebylo po ní ani památky. Zřejmě se vydala za vlastními záležitostmi.

Zato jejího bratra Kymona bylo všude plno. Chodil po boku svého otce, neříkal nic a všechno si prohlížel. Byl to následník, jak má být. Bolest a žal z toho, že jeho pokus o dobytí Taurovindy skončil nezdarem, rychle uložil do obětní šachty někde ve své mysli. Neuspěl, poučil se a tím to skončilo. Nebyl čas na ohlížení. Bylo třeba dívat se dopředu a zabezpečit Taurovindu, jež bude jednou jeho panstvím, aby se dokázala ubránit nepřátelům, kteří se podobali spíš poryvům větru než bojovníkům, nepřátelům, které téměř nebylo vidět a s nimiž se dalo těžko bojovat, kteří však byli silní jen tam, kde byla ochrana před nimi chatrná.

Žoldnéři naverbovaní z klanu Coritanů, jezdcí a kopiníci patřící pod vojevůdce Vortingora, byli také zručnými a rychlými staviteli. Vortingoros shromáždil toto malé vojsko, když Urtha procházel jeho zemí, aby mu poděkoval za čestný závazek, který se stal splatným, když se oba muži společně postavili klanu ze severu. Tato armáda čerstvých, pracovitých mužů v krátkém čase strhla mnoho vypálených a pobořených domů, vztyčila podpůrné kůly a začala budovat dvě dlouhá stavení, jedno z každé strany pevnosti, která měla sloužit pro bydlení a slavnosti mužům a ženám, kteří se zde momentálně nacházeli. Urtha výslovně přikázal, aby královský palác byl prozatím ponechán tak, jak je. Nevyhořel, byl však důkladně vyplněný a měl propadlou střechu. Ale obývat se dal a mohla se v něm scházet rada. Z Urthovy strany se nejednalo o žádné velkodušné gesto, nýbrž o pouhou praktičnost. Jeho prioritou bylo poskytnout řádné ubytování novým vojákům a dobré místo pro život zbylým příslušníkům klanu.

Ve stejné době byly v blízkosti studny obnoveny čtyři kovárny, v nichž se zanedlouho naplno rozběhla oprava zbraní a brnění a výroba nástrojů potřebných pro vlastní přebudování pevnosti.

Na planině MaegCatha se mrchožraví ptáci slétli k hostině. Někteří klovali do očí a hrdel Urthových lidí, kteří padli v boji. Mělo ještě nějaký čas trvat, než budou jejich pozůstatky moci být odneseny z bojiště. Jiní, přízrační ptáci s bílým chocholem a červenými očima, podivuhodně pomalí, jako by se pohybovali vodou, propátrávali bojiště a hodovali na rychle se rozkládajících tělech padlých ze Země duchů. Drápy a zahnuté zobáky těchto žroutů dvakrát mrtvých bojovníků vítaly šedivé tváře, těla navlečená do rezivého železa, zoufale zdvižené paže.

Byl to hrůzný pohled. Nebylo možné necítit se přinejmenším zaraženě nad tou přehlídkou vyhrzlých střev, prohnutých zad a rozšklebených, krví zčernalých úst rozšířených mečem.

Stál jsem na hradbách nedaleko Urthy, a tak jsem zaslechl, jak mu Ullanna řekla: „Nerozumím tomu.

Proč se vypravili z Jiného světa ven? Co mohou chtít získat v této pusté, chmurné zemi? Užili si života do

sylosti, zemřeli v boji, našli nový život v zemi, kde k nim všechno bylo vlídné a kde se za čas setkají se svými syny a dcerami. Proč jezdit zpátky na tuhle bezútěšnou planinu?"

Urtha dlouho váhal, než odpověděl: „Proč běží divoký kůň do trnového houští?"

Zamračila se. „Třeba proto, že ho někdo pronásleduje. Lidé ho pronásledují. Nebo třeba vlci. Hledá cestu, kudy by unikl."

„Proč tele s očima vytřeštěnýma vběhne do proutěné pasti, aby se nechalo zajmout, označit, odvézt a porazit?"

„Protože je někdo nahání. Lidé je nahánějí."

„Takže: buď se snaží uniknout, nebo je někdo žene."

Ullanna se zasmála a opřela se Urthovi o rameno. „Chápu, kterým směrem naháníš své myšlenky ty. Ale my nejsme ti nejpopovolanější, kteří by na takovou otázku měli odpovědět. Zalétla očima ke mně. „Nevíš něco, co bys nám měl říct?"

„Jen tuším," odvětil jsem.

Ullanna vzala mou odpověď na vědomí nepatrným kývnutím.

Už jsem se Urthovi svěřil se svým podezřením, že stíny hrdinů se dělí na Mrtvé a Nenarozené a že má sice v jejich řadách nepochybně spojence, avšak rozlišit přítele od nepřítele nějaký čas potrvá.

Nedokázal jsem pochopit příčinu tohoto rozdělení, ale i v této oblasti má podezření sílila. Věděl jsem, že se budu muset vrátit na druhou stranu řeky a vypravit se hlouběji do Země duchů než do malé svatyně, kde modrony vychovávaly a ochraňovaly děti vypuzené ze svého světa.

Za námi, na jednom z volných prostranství, jezdil Kymon na šedém poníkovi v čím dál menších kruzích, aby si zvíře zvyklo na jeho nohy, na jeho váhu a na jeho používání uzdy. Vypadal jako malý velitel.

Potom se jeho otec zeptal: „Kde je Munda? Neviděl jsem ji od chvíle, co jsme minulou noc vjeli do pevnosti."

On i Ullanna se podívali na mne, jako bych snad mohl vědět, kde se dívka nachází, ale když jsem ji viděl naposledy, ubírala se směrem k druhému konci pahorku, kam se vytratilo zjevení obrovitého Donna a kde zmizeli lehkomyšlní Cymbrijci.

Urthy se znenadání zmocnila panika. Seskočil z ochozu na vnitřní straně hradeb a začal dceru hlasitě volat. Kymon přestal kroužit, ale když dostal otázku, zda viděl svou sestru, zavrtěl hlavou.

Nově získanou citadelu ovládl hrůzný pocit strachu. Tepání železa v kovárnách zaváhalo, překotný smích a křik vystřídalo zlověstné ticho rušené pouze Urthovým voláním Mundy.

Dívčin hlas odpověděl jako by ze snu. Pak zesílil, ozval se pronikávej i a nakonec se stal stejně skutečným jako dívka samotná. Bez hnutí stála za lesem vyrůstajícím v hradišti. Viděl jsem ji a ona viděla mě. Usmála se na mne na tu vzdálenost.

Urtha se nezlobil, ulevilo se mu. Zůstal nějaký čas s ní.

Když se později vrátil ke svým povinnostem dohlázele a stavitele, Munda za mnou přišla. Vyrýval jsem dvojité spirály do kamenů, které se měly položit označenou stranou dolů po okraji mělkého pramene, který v Taurovindě vyvěral. Na hlubokou studnu za kamennou zdí dohlížely pouze ženy. Dívka si sedla vedle mne a přejela maličkým, bledým prstem po mých drobných, mělkých kresbách zobrazujících dvě spirály, které běží vedle sebe a uprostřed se spojí.

„To znám."

„Začínám zjišťovat, že znáš hodně věcí. Co ti ta spirála říká?"

„Je to Čas. Tady na okraji začíná jako mladý a tady uprostřed stárne, potom se obrátí proti sobě a znovu omládne."

Zůstal jsem ohromeně stát. Všimla si mého překvapeného pohledu a pokrčila rameny. „Nic na tom není. Jak postupujeme Časem dopředu, pronikáme do něho hlouběji, míváme se na zpáteční cestě. Čas odráží roky, stárne a pak se obnovuje. Je to jednoduché. Vidiš za to rozhraní? Vidiš se, jak jdeš zpátky?"

„Kde ses to dozvěděla?" zeptal jsem se jí, jako bych její drzou otázku neslyšel. (Bylo velice drahé nahlédnout do toho jiného Času, který se pohyboval zpět ke svému počátku. Nikdy jsem to neriskoval. Neviděl jsem žádný přínos, který by to pro mne mohlo mít.)

„Mám dobrou snovou učitelku," odpověděla. „Mám ji ráda. Umí mě rozesmát. V tom snu pokaždé sněží a my se kloužeme po zamrzlých jezerech a jím vykrmené ryby upečené nad ohněm. Je hodná."

Z těch slov se mi zatočila hlava.

Jestli znáte mé vyprávění o tom, jak jsem v zemi Pohjolanů vzkřísil Iásona, než jsme se spolu vypravili do Řecka, pochopíte, proč mi v tom okamžiku zmrzla krev. Mundina ‚snová učitelka‘ určitě nemohl být nikdo jiný než Niiv, čarodějka ze severu, dcera Mielikki, Lesní paní, jež byla zároveň ochrannou bohyní Argó.

„Jak se jmenuje?“ zeptal jsem se opatrně. Pak už jsem se jen zachvěl, když Munda zašeptala: „Niif. Je moc hezká a umí se moc rozzlobit...“

To jsem si pamatoval!

Niiv se zabíjela, využívala své nadání bezstarostně, aniž si třeba jen připustila, že velice rychle zestárne, pokud bude tolik experimentovat. Byla v tomto ohledu stejně umanutá jako Médeia. V první chvíli jsem si začal dělat starosti o tu mladou ženu ze severu, ale tuto náladu rychle vystřídalý obavy o mne samotného.

Jistě, věděl jsem, že se ke mně Niiv vrací na palubě Argó a nenechává si ujít jedinou příležitost, aby si rýpla do Iásona. Navštívila mě v údolí vyhnanců a rýpla si pro změnu do mne. Ale z Mundiných slov vyplývalo, že Niiv byla v mé blízkosti častěji, než jsem tušil. Byla v hájích u řeky, ve snech našeptávala Mundě... Možná byla i v Zemi duchů, ještě než dívka dohnala přerušný dech svého života a rychle zestárla poté, co jsme překročili řeku.

A dost možná mě Niiv špehovala již od okamžiku, kdy jsem na palubě stínu samotné Argó opustil Řecko. Niiv byla pevně odhodlaná vyskytovat se v mém životě trvale.

Vlídne jsem se Mundy zeptal, kdy na ni ta hezká dívka, její snová učitelka, začala mluvit. „Když jsme se vrátili,“ odvětila. „Když odešla kamarádka Atanta.“

„Nebylo to už dřív, dokud sis hrála s Atantou, ještě než jsme se vrátili přes řeku?“

„Ne. Myslím, že ne. Když Atanta odešla, byla jsem moc smutná.“

„Vzpomínám si. Mrzelo mě, že jsi smutná.“

„Ale Niif za mnou přišla a řekla mi, že všichni staří kamarádi se nakonec znovu shledají. Někdy se rozejdou za různými cíli a někdy zapomenou, že jeden druhého potřebují. Ale jednou se všichni, kteří jsou spojení srdcem, vrátí pro poslední objetí. Věříš tomu, Merline?“

„Věřím, že tomu věří Niif,“ poznamenal jsem a snažil jsem se, aby to neznělo mrzutě.

„Ale ty ne?“

„Trošku tomu věřím. Určitě se jednou se svou kamarádkou znovu setkáš.“

Usmála se a ve tváři se jí objevil nostalgický výraz. „A najdeš les, který budeš nosit jako plášť. Doufám, že tě v tom lesním plášti uvidím!“

Ta slova splynula z jejích rtů stejně bezelstně, jako když zaječice vrhne mladé zajíčky. Plná skryté magie, plná významů, plná tabu.

Pak se na okamžik zachmuřila a nepřítomným šepotem dodala: „Vidím to šedé, vidím, jak to běží...“

Víc o tom chladném výjevu nechtěla říct.

Rozjasnilo se. Větr byl silný, ale svěží. Vzduch voněl dřevem páleným v kovárnách, kde se práce ani na okamžik nezastavila, a bylinami doutnajícími v sadu uvnitř pevnosti, nyní již znovu schovaném za vysokými proutěnými stěnami. Ze stejného směru přicházel zvuk bubnování a zpěv. Kopali tam šachtu pro kmen stromu a očištěné kosti obětovaného koně. Jelikož se v bitvě nepodařilo nikoho zajmout, stíny se vytratily do noci a jejich padlí se podle Cathabacha, který se v těchto věcech vyznal, nedali použít, nezbylo než obětovat koně. Byla to grošovaná klisna. Již jí dali uzdu a spletli zíně. Některé děti ji pod bdělým dohledem dvou matek zdobily květinami a trávami.

Několik dalších koní, kteří měli zlomené nohy nebo utrpěli hluboká poranění, bylo poraženo a rozporcováno, aby posloužili jako potrava.

U studny se zatím ctěným ženám podařilo vyvolat nějaké zjevení v lidské podobě, které se tam tetelilo a vlnilo ve vzduchu. Horlivě rozemíraly mezi dlaněmi korunni plátky žlutých lučních květů a vztahovaly ruce k tomuto přízraku ze země. Zkoušely, zda jsou staré vyvolávací formule stále účinné a zda je vodní zdroj spolehlivý. Zdálo se, že jsou spokojeny s tím, co vidí. Manandoun mi potají prozradil, že je to zjevení Nodonse, boha hojení.

Ve vzduchu bylo slyšet radostný šepot.

V Taurovindě se vše vracelo do starých kolejí.

* * *

Tíhy Mundiných odhalení jsem se nezbavil do konce dne. Začínal jsem mít pocit, že mne v Taurovindě něco dusí, že jsem se stal vězněm jejich vysokých zdí, hemžení lidí a zvířat a dusivých pachů. Ze západních hradb se mi otevíral výhled přes močály a lesy ke vzdáleným kopcům, které tvořily hranici Země stínů hrdinů. Cítil jsem chladivý, čerstvý vítr, který z těch skrytých údolí vanul.

Byl tam někdo, s kým jsem se potřeboval znovu setkat, a také záhada, kterou budu muset rozřešit, pokud se mám vymanit z pouta, jež jsem nyní k Urthovi cítil.

Kde se skrývala stínová loďka Argó? Když jsem na ni zavolal, ozvala se. Ležela v mělkém potoce kousek proti proudu. Klidně spala, ukrytá vysokým rákosím a svěšenými větvemi vrb, a čekala na okamžik, kdy si ji buď vyhledá Argó, nebo ji propustím a dovolím jí, aby odplula z Alby přes šedivé moře a vyhledala mateřskou loď sama.

Ted' ale vyklouzla z rákosí, natočila se do proudu (uviděl jsem to v duchu jen letmo, těsně před tím, než jsem s ní přerušil kontakt) a zamířila ke kamenné svatyni u Nantosuely, kde jsme se rozložili před bitvou. Bude jí chvíli trvat, než se tam dostane.

Za soumraku početná skupina Coritanů zasedla ke dvěma dlouhým stolům. Rozproudil se hovor, jedlo se a pilo, mezi lavicemi plápolaly dva velké ohně. Urtha a přeživší příslušníci jeho klanu pozvali náčelníky Coritanů a mne, abychom si přišli do králova paláce odpočinout, najíst se a poslechnout si vyprávění. Řeč byla většinou o tažení do Delf. Potom vstoupil do středu kruhu Mluvčí minulosti a jal se znovu zasvěcovat královské sídlo jeho právoplatnému majiteli.

Nekonečné líčení dějin rodu, klanových nájezdů, loupeživých výprav za dobyt看, nezvyklých novorozenců, padajících hvězd, divokých bojovníků, bystrých žen, jež vládly v minulosti, a pošetilých mužů, kteří pozbyli všechno, co jejich otcové nashromáždili, se protáhlo až do pozdní noci.

Fenomenální paměť tohoto přibližně padesátiletého muže s krátce přistřiženými vousy i vlasy na mne udělala velký dojem. Ani na okamžik nespustil oči z holého, větví zbaveného stromu, jenž vyrůstal ve středu domu, přestože jej během svého dlouhého líčení minulých generací Taurovindy několikrát obešel kolem dokola. Čas od času udeřil do stromu kostěnou čepelí. V jednom okamžiku se na kmen vymočil, což shromáždění doprovodili rytmickým tleskáním. To vše zřejmě patřilo k procesu obnovy.

Pak Mluvčí krále vypočítal dynastii Urthových předků, počínaje jeho dědečkem, mužem zvaným Mordiergos, až po Durandonda, jenž tuto pevnost v Albě založil. Pak, po sedmé generaci, přišla na řadu žena - Margomarnat - a od toho okamžiku se výčet ženských jmen, velekráloven padlé pevnosti na druhé straně moře, táhl hluboko do minulosti. Poslední jména mohla pocházet z doby ještě předtím, než se v Řecku narodil Iásón. Ke každé ženě byly uvedeny její děti, dětství, první velký čin, který jako vládkyně svého lidu udělala, a čaroděj, jenž jí sloužil. Zdálo se, že výčet nebude mít konce, ale na nikom z naslouchajících nebylo znát, že by se nudil.

Když také Mluvčí krále skončil, ale plameny stále šlehalo vysoko, několik mužů kolem mne se začalo chvástat svými činy. Posmívali se a pošklebovali jeden druhému a házeli po sobě hlínu a zbytky jídla, aby tak dali najevo, že vypravěči nevěří.

Zažil jsem něco podobného již mnohokrát, a tak jsem je nechal při tom. Popřál jsem Urthovi dobrou noc a našel jsem si útočiště, kde jsem se mohl posadit, abych se zamyslel a soustředil své síly.

Měl jsem v úmyslu odejít s prvním světlem, ale druid známý jako Mluvčí země začal něco vyvolávat z místa nad Býčí branou. Mával collcrakem, holí ze spletených lískových prutů, a vyrážel ze sebe zvuky jako vrána, jimiž prokládal volání v jazyce, který na mne působil dojmem, že se jedná o staré nářečí Urthova jazyka, jež dnes nezná nikdo kromě těchto pamětníků.

Vše nasvědčovalo tomu, že nastala vhodná chvíle k přenesení těl a údů těch, kteří padli při tomto útoku, i těch, kteří zaplatili životem Kymonův nezdařený výpad. Brány se otevřely a dvacet mužů na koních se rozjelo na planinu. Urtha na mne zavolal, abych také pomohl, a přivedl mi koně. Vylezl jsem do hrubého sedla a vyrazil jsem za ním. „Přineseme všechno, co půjde přinést," křikl. „Máš na to žaludek, Merline?" Trpce jsem se zasmál. Kdysi jsem byl svědkem toho, jak Médeia rozsekala svého křičícího bratra na kusy, které pak naházela do moře, aby zdržela svého otce, jenž byl vzteky bez sebe, neboť se domníval,

že ji Iásón unesl.

Ano, měl jsem pocit, že na to mám žaludek.

Vrány se již znovu slétly. Urthovi mohutní psi je odháněli, skákali mezi pomalu létající mrchožravé ptáky a sráželi je k zemi, načež s nimi běhali po bojišti a trásli s nimi tak dlouho, až z nich vytřepali peří a život.

Já jsem sbíral meče, štíty a několik kusů končetin. Urtha si přehodil přes kohoutek svého koně rozkládající se tělo Munremura a pomalým, důstojným krokem je odvezl do nemetonu uprostřed své pevnosti. Druidové otevřeli proutěné brány, aby bylo možno přenést těla dovnitř a položit je na lavice.

Údy byly ztuhlé, neboť těla byla mrtvá teprve krátce, ale zanedlouho povolí.

Když byli všichni padlí v háji, proutěné brány se znovu uzavřely. Ještě než se neprodyšně zavřely také brány v hradbách, vyklouzl jsem po cestě na planinu a vydal jsem se obřadní cestou zpět k řece. Velice krátce jsem se rozloučil jen s Ambarem, který měl pro mne pochopení. Urtha se však polekal, když zjistil, že jsem zmizel, a vyrazil z pevnosti za mnou. Ujížděl bezpečnou cestou a při tom ostře vykřikoval mé jméno jako nějaký horkokrevný mladík. Utíkal jsem před ním, čím dál rychleji. Urtha držel nad hlavou malé kopí. Zešílel snad?

Prodral se houštím, které obrůstalo řeku, a začal zuřivě pátrat v korytě řeky po mé loďce. Obloukem se dostal přede mne a chvíli tryskem brázdil mělčiny, s holou hrudí a rozevlátými vlasy, než znovu vjel mezi stromy. Kopí se s tupým žuchnutím zarazilo do kmene vedle mne a rozkmitalo se. Šedá pera, která byla v chocholu přivázána k ratišti, se třásla jako vyděšený pták.

„Byl jsi hostem v mém domě. A ujíždíš, aniž bys mi cokoli řekl?”

Urazil jsem Urthovu pohostinnost. Nejspíš mě to mělo napadnout.

„Potřebuji odjet. Řekl jsem o tom Ambarovi. Není pravda, že jsem odjel beze slova rozloučení.”

Ale to ho neuklidnilo. „Ano. Ambaros mi to řekl. Ale Kymon a Munda tě mají velice rádi, obzvláště dcera. Až se o tom dozvědí, ponesou to těžce. Měl sis s nimi promluvit.”

„Mluvil jsem s Mundou včera,” řekl jsem mu. „Tvoje dcera je čím dál silnější. Má dar osvětlení z dlaní. Začal se u ní projevovat v Zemi duchů a já mám v úmyslu vypátrat jak a proč. Proto odjíždím.”

Působil dojmem, že je opravdu zklamán. Ujistil jsem ho, že mne nevidí naposledy.

„Vždyť jsem tě sotva znovu našel!” postěžoval si hořce. Jak seděl a díval se dolů na mne, položil ruku na hrušku svého meče. „Věřím ti víc než těm dubovým mužům. Věřil jsem ti od okamžiku, kdy jsi tenkrát v Severní zemi vstoupil do mého stanu. Co mám teď říct coritanským vojákům? Chtějí se co nejdříve vrátit do vlastní pevnosti, neboť se může stát terčem dalšího útoku ze Země duchů. Přesvědčil jsem je, že jsi největší dubový muž, jakého jsem kdy poznal, nejmoudřejší Mluvčí budoucnosti. Jedině proto zůstávají a pomáhají v Taurovindě.”

„V tom případě jsi jim lhal.”

„Myslel jsem, že zůstaneš.”

„Nejsem žádný dubový muž. Jsem muž, který chodí po Stezce. Zapomněl jsem tisíckrát víc, než kolik si tvoji druidové pamatují - a že mají úžasnou paměť.”

„Do Stínových zemí jdeš stejně špatným směrem,” nevzdával se.

„Mám loďku, která mě tam zaveze.”

Zasmál se. „Řeka teče do moře. Země duchů je proti proudu. A jak si pamatují z Argó, nejsi zase tak dobrý veslař.”

„Tahle loďka má vlastní hlavu,” řekl jsem a on se zamračil.

Předtím chtěl, abych se mu zodpovídal. Ted' pokrčil rameny, pobídl svého válečného oře směrem ke mně, a když mě míjel, podal mi ruku na rozloučenou. Jeho pohled byl už zase tvrdý.

„Dávej na sebe pozor, až budeš tam na druhé straně. Určitě s námi neskončili. Tohle je teprve začátek.”

„Ano. Buďte ve střehu.” Souhlasil jsem s ním. Určitě měl pravdu, pokud se jednalo o hrozbu ze Země duchů.

„A to kopí je pro tebe. Peří pochází z jednoho z těch mrchožravých ptáků, kteří se krmili našimi nepřáteli. Sám jsem je zhotovil. Má královo požehnání. Myslím, že budeš vědět, co s ním dělat a co ne.”

Musel jsem na loďku počkat až do soumraku, ale to mne mělo napadnout. Klouzavě se rozjela po hladině směrem ke mně, proti proudu, jako by pro ni nic neznamenal. Koupala se v měsíčním světle. V

místech, kde její příď rozrážela hladinu, řeka stříbrně jiskřila.

Přebrodil jsem k ní, vlezl jsem dovnitř, uvelebil jsem se na roztrhaných kůžích a zachumlal jsem se do nich. Sevřel jsem kopí a vzpomněl jsem si na Urthu, na jeho prostá a vznešená gesta. Uvažoval jsem, jestli v tom byl z jeho strany nějaký význam, když k jednoduché zbrani přivázal peří krkavců z Jiného světa.

Takto jsem upadl do stavu beze snů, do nepřítomného rozpoložení, které loď jako Argó nebo tato její odnož vždy vyžaduje, když má plout proti přírodě. Díval jsem se na hvězdy a strávil jsem noc tím, že jsem pozorně probádal, jak se některé z nich přesunuly za ty tisíce let, co je pozoruji. Některé byly rychlejší, některé jako by vybledly a znovu zjasněly, podobně jako oslnivý měsíc. Zdálo se, že většina se pohybuje stejně pomalu, jako se balvan posouvá po proudu řeky. Změnu jejich polohy na obloze téměř ani nešlo zaznamenat, pokud se nedala porovnat v rozmezí několika set let.

Ta ohnivá střecha skrývala mnoho divů a záhad, ale pochyboval jsem, že bych si na některou mohl sáhnout, i kdybych tomu obětoval celý život. Možná na měsíc, ale riziko bylo obrovské. Kdo mohl tušit, jaké nadpřirozené síly chrání tvář Luny před zvědavými prsty lidí, kteří zaznamenávali její běh a jednali v souladu s jejími náladami?

Lod'ka se zhoupala a znehybněla. Zůstala maličko nakloněná směrem ke břehu.

„Jsme tady,“ zašeptala. „Jsem unavená. Odpluji po proudu a odpočinu si, dokud nezavoláš. Na tomto místě ses setkal s Matkou. U brodu Posledního rozloučení. Tady jsem tě převezla s dětmi. Ale obávám se, že ostatní jsou pryč. Cítím jen opuštěnost a zkázu.“

Díval jsem se, jak odplouvá. Nad řekou visela řídká mlha. Na protějším břehu se páslo několik jelenů. Hejno jeřábů se ke mně pomalu přiblížilo a prolétlo mi nad hlavou ze země živých do země mrtvých, jako by to vůbec nic neznamenal. Uložil jsem si tento poznatek do paměti a otočil jsem se směrem, kterým odlétli ptáci, abych je následoval.

Čtrnáct

Měsíční sen

Stín Argó viděl dobře. Když jsem dorazil do uzavřeného údolí mezi vysokými skalními stěnami, do lesů a luk, kde se kdysi skrývaly děti urozených z Urthova světa, našel jsem pouze prázdno a stopy boje. Místo bylo opuštěno již před mnoha lety. Čas si s tímto smutným společným domovem pohrával jinak.

Podle křehkých bílých kostí koně, na jehož mrtvole dosud visely cáry kůže, útok nebyl tak docela jednostranný. Cáry oděvů, které se zachytily ve větvích a práchnivěly pod převislými skalami, sloužily jako neveselá připomínka, že boj se neobešel beze ztrát.

Jak dlouho poté, co jsem odvezl Kymona, Mundu a jejich kamarádku Atantu do bezpečí, se to stalo? Bez ohledu na to, jak nedávno, Čas se pokřivil, aby tu událost posunul nazpátek v běhu let.

Byl jsem smutný, ale nepřekvapilo mne to. Jako zákoutí lesů, luk a skal, oddělené od světa pevností, ale přitom ne zcela obklopené Jiným světem, který se jako hrozivý přízrak vznášel na západě, byla tato pomezí oblast útočištěm a zároveň nebezpečně neznámým územím. V tomto ohledu se podobala jiným pomezím oblastem všude kolem cesty. Děti králů zde našly dočasné bezpečí nepochybně díky přítomnosti nadčasových modron, které kolem svých svěřenců stovky let udržovaly jednoduché ochranné kouzlo izolace. Bylo jasné, že jednoho dne kouzlo podlehne. Pomezí bylo místem, kudy se přecházelo. Bylo to území nikoho, ale bylo zranitelné.

Byla to také země všeho času, jak jsem zjistil už dřív. V jejích lesích a klikatých roklích se skrývaly průchody, které vedly jeskyněmi, tůňemi nebo kamennými svatyněmi do všech pomezí světa, překrývala se. Z okraje Země duchů jsem mohl přejít do mlhou opředených pomezí Tartaru či Tuonely stejně snadno, jako jsem do těchto lesů mohl vstoupit z dalekých hranic vzdálených podsvětí. Tyto oblasti byly rovněž nadčasové. Narodil jsem se v podobném místě a toto mé rodiště v jistém smyslu existovalo všude. Určitě se vyskytovalo i tady, někde blízko. Již dřív jsem mu byl nablízku a byl jsem přesvědčen, že i Médeia by se nechala zlákat k návštěvě toho starého jezírka s vodopádem a hustých hvozdů, které je obklopovaly, místa, kde jsme spolu v dávné minulosti vyrostli.

Zbystřil jsem smysly. Vůně, chuť a někdy i zvuk mohou člověka velice podmanivě přenést do dětství.

Pustil jsem se dál od řeky, směrem ke třpytivým horám v nitru té země. Číchal jsem, jestli neucítím vodu. Po chvíli jsem si uvědomil, že mě někdo sleduje. Nebyl za mnou, nýbrž vepředu, ustupoval přede mnou. V okamžiku, kdy jsem vyšel z lesa na mýtinu, mi přes cestu přeběhl dlouhými, plavnými skoky postříbřený pes. Otočil se po mně, naježil srst na krku a výhruzně zavrčel. Potom odběhl do tmy. Pak ke mně střemhlav slétl sokol a udeřil mne křídly do temene hlavy.

Někde vykřikla žena pro ztracenou lásku.

Dítě se chichotavě zasmálo, vykouklo z křoví, vyplázlo jazyk a zasypalo mě bukvicemi.

Potom jakoby se znenadání celý les kolem mě pohnul a zkroutil. Stál jsem na stezce, ozářený kuzelem slunečních paprsků. Když jsem se otočil, vysoké stromy se otočily se mnou. Když jsem se otočil kolem dokola, les se jako nějaký zvláštní plášť obtočil kolem mne a zase znehybněl. Když jsem vykročil, les šel se mnou.

Pak se rozhostilo ticho. Mé srdce zrychlilo tep, smysly se zbystrily. Nebylo slyšet zpěv žádného ptáka, žádné zvíře se neplížilo houštinou keřů. Jen ticho. Znovu jsem vykročil a les znovu začal plynout se mnou. Byl jsem napůl člověk, napůl strom, krev a míza dohromady.

A pak se přede mnou hlohové a lískové houští stáhlo, jako když si člověk přitáhne háv, a dalo se do pohybu.

Začal jsem je pronásledovat. Navzdory tomu, že z měnicího se lesa kolem mne jímala závrať, běžel jsem, jak nejrychleji jsem mohl.

Byl jsem přesvědčen o tom, že v tom křoví je schovaná Médeia. Na místech, která byla ozvěnou našeho rodiště, jsme si byli blízcí. Předchozí zjevení psa, sokola, dítěte a nařikající ženy byly ozvěny výuky maskování a chápání, jichž se nám dostávalo po několik set let našeho dospívání. Byl to vrchol našeho učení. Deset masek známých jako rajathukové pro deset schopností. Byli jsme přestrojeni za Skogena, stín zapomenutých lesů.

Napadlo mne, jestli nás někdo nesleduje, jak si spolu s Médeiou hrajeme na honěnou, jak se snažím přiblížit k ženě, kterou jsem kdysi miloval, než jsem na ni na dlouho, předlouho zapomněl. Vše, co jsem viděl z okolní krajiny, mi napovídalo, že jsme zpátky na místě, kde jsme se narodili, daleko na jih od brodu Posledního rozloučení.

Médeia na mne poslala jelena, aby mi rozpíchal kůru. Bylo to obrovské zvíře, které mělo bronzový lesk a také sílu, jako by bylo z kovu. Strkalo do mne parožím, kopalo mě, odíralo mne. Pak vypustila sršně, aby se mi rojili ve větvích. Bylo to nepříjemné a trýznivé. Snažila se mne setrást, ale dělala to nenapodobitelně škádlivým způsobem.

Už v době dětství mi byla předčasně vyspělou, dráždivou společnicí. Neustále na mne zkoušela nějaké uskoky, dělala si ze mě legraci. Patřilo to k jejímu kouzlu, v obou smyslech toho slova.

Do kořenů mi vtrhla celá rodina štětinatých, páchnoucích divokých prasat a začala kousat a hrabat. To byla bolest!

A právě v tu chvíli jsem uslyšel smích, zahlédl jsem v lískovém houští záblesk lidských očí a uviděl jsem, jak splynula s hlubším lesem.

Byla v tom tedy zábava i strach. Rychle jsem se otočil. Nenadálým pohybem jsem od sebe prasata odmrštil. S žuchnutím přistála na boku, rozčilená a zmatená. Podsvínčata se s kvikotem rozprchla.

Ucítil jsem vodu a zaslechl jsem tiché mumlání vodopádu. Znenadání se přede mnou rozevřelo široké jezírko, v zadní části uzavřené vysokou skalní stěnou, z níž se hlučně valila křišťálová voda. Uprostřed jezírka byl ostrov. Keř vylezl na bahnitou vyvýšeninu a otřásl se, aby si z větví oklepal vodu.

Uvelebil jsem se na břehu a čekal jsem, co udělá dál.

Poslala hrdličku, aby si udělala hnízdo v mých větvích. „Nech mě na pokoji. Proč mne pronásleduješ? Toto místo je všechno, co mi zůstalo, když Iásón objevil mého staršího syna. Kinos je teď můj život a žije schován v jeho srdci. Žije ve stálém strachu z pokřiveného muže, který nosí smrt. Snažím se ho chránit. Každá matka to dělá. Jestli jsi mě miloval, proč se snažíš zničit všechno, co mi zbylo?"

Myslela si, že se jí snažím ublížit. To mne rozzlobilo. Určitě jsem z ní měl strach. Využila své roky k tomu, aby získala schopnosti, jimiž by nade mnou rozhodně získala navrch. Tušil jsem, že by mě mohla rozmáčknout na místě.

Ale v duchu jsem ji viděl, vybavoval jsem si ji. Cítil jsem její svěžest, její dech, pamatoval jsem si její

smích, její lásku. A vzpomínal jsem si, jak to bylo hrozné, tenkrát před mnoha a mnoha lety, když ji poslali pryč. Takovou samotu už nikdy nepocítím. Ta schopnost - cítit se osamocený a ztracený - byla jednou z prvních obětí mých čar. Přesto mne znovu pronásledovala jako přízrak a mé srdce se zmítalo vzpomínkami a touhou.

Přivolal jsem skřivana, vlákal jsem ho do svých větví, ovládl jsem jeho titěrného ducha a poslal jsem ho zpátky s odpovědí.

„Nechci ti ublížit. Chci tě znovu najít. Mám dobrého přítele ve velekráli Urthovi, kterého jsem nechal v pevnosti. Něco z této země ho ohrožuje. S tvou pomocí bych mohl zjistit, co to je, a zastavit to.”

Klamal jsem. Měl jsem docela dobrou představu, v čem to zlo spočívá.

Médeia odpověděla vránou. Tušil jsem to. Vrána zabila skřivana, potřhaného mi ho přinesla zpátky a nechala ho spadnout na zem.

„Lháři! Lháři! Chceš mi ublížit. Pořád jsi zavázaný Iásonovi. Uděláš všechno, co řekne.”

„Iásón na mne měl velký vliv,” odpověděl jsem stejným bystrozrakým ptákem. „Měl velký vliv i na tebe.

Iásón patří k těm málo lidem, kteří dovedou přimět i čaroděje, aby tančili podle toho, jak píská. Jenže Iásón mě zabije, jestli mě najde. Nenávidí mě teď. Myslel jsem si, že to víš.” „Proč tě nenávidí? Vrátil jsi mu život.” „Zatajil jsem mu skutečnost, že v tomto novém světě jsi i ty. Neměl tušení, že jsi čekala celý ten čas, abys mohla znovu spatřit své syny. A znesnadnil jsem mu nalezení Thesokora, Skokana přes býka. Když se nedaleko Dódóny setkali, Thesokoros se ho pokusil zabít a nechal ho tam ležet s přesvědčením, že je mrtvý. Pro Iásóna to byl velký šok. Bolest, kterou mu ta rána způsobila, pak obrátil v nenávist ke mně. Jediné, co mu nyní zbývá najít Kina, Malého snílka.”

„A proto jede sem. Protože jsi mu řekl, kde se Kinos skrývá. A to chceš tvrdit, že mi neubližuješ?”

„Sama jsi mu to řekla, Médeio. Když jsi přišla do věštírny v Arkamonu a poprvé po sedmi letech jsi spatřila Thesokora. Řekla jsi svému staršímu synovi, kde bratra najde. „Mezi stěnami bičovanými mořem, vládne ve světě, ale neví o tom.” To byla tvoje slova. Víím to, protože jsem tě poslouchal ze stínů.”

Dlouho mlčela. Potom vrána přilétla zpět.

„A tak jsi to řekl Iásonovi.”

„Byl můj přítel. Pomáhal jsem mu, seč jsem mohl. Teď se ho bojím. Stále nad ním bdí mocní bohové. Myslím si, že mu nejsem rovným soupeřem.”

Tentokrát odpověď nepřišla. Začalo nás obestírat šero. Nad vrchol skály a proud vody, který se vrhal do jezírka, se vyhoupl srpek měsíce.

Hukot vodopádu mne nejspíš uklébal k spánku. Byl jsem tak jako tak unavený po cestě a po námaze, kterou mě stálo udržovat iluzi rajathuka.

Když jsem se znenadání probudil, byla vedle mne a mé tváře se dotýkaly vlhké ruce. Naše lesní pláštiky splynuly. Zvědavé oči by neviděly víc než husté křoví. Avšak uvnitř houštiny stála Médeia přede mnou, zpola uvnitř a zpola venku ze silného lískového kmene, jenž byl základem křoviny.

Oči měla tmavé a divoké. Divoké oči. Byla taková, jakou jsem si ji pamatoval.

Její tvář, kdysi smyslná, teď byla fascinující. Její tělo, kdysi dráždivé, bylo teď štihlé, stále žádoucí. Její krása nebyla z těch, které s přibývajícím věkem nebo plynoucím časem uvadnou. Její bujné kadeře byly víc kaštanové než labutí.

Stál jsem před ní nahý a vzrušený a ona si mne prohlížela od hlavy k patě. Stále jsem byl mladý, protože jsem šetřil svými čarodějnickými a kouzelnickými schopnostmi, udržoval jsem morek v kostech měkký a šťavnatý. Ona však dokázala nahlédnout pod kůži a najít ztraceného muže, který se pod těma očima skrýval.

„O hodně jsi přišel, Merline. Mohl jsi elegantně zestárnout, a přitom získat velké schopnosti. Byl bys teď starý a moudrý.”

„Představ si, kolik talentu ještě budu moci využít.”

Vysmála se mi. „Jako strom zasažený bleskem: nenadálá záře, jasná jako slunce, nádherná záře. A jediné, co zůstane, bude ohořelý pahýl. To bude tvůj osud. Navzdory všem tvým plánům, že budeš žít věčně.”

Myslela si, že mi jde o to? Abych žil, dokud nespádnou hvězdy? Abych žil, dokud slunce konečně

nespolkne měsíc? Abych se dožil toho, že země vypustí ptáky, kteří budou tak velcí, aby lidi vynesli k nebeské klenbě? To všechno jednou přijde, ale nebyly to důvody, které mne vedly k tomu, abych zůstal mladý, byť by bylo jistě zajímavé stát se svědkem těchto událostí.

Najednou vyšla ze stromu jako nějaké hebká dryáda a objala mě, nahého a rozechvělého. Hladila mne, znovu mě dráždila palcem, otírala se svými rty o mé a pozorovala mne přivřenými očima.

„To si pamatuju.“

„Já si to také pamatuju. A teď každým okamžikem—“

Udělala to a já jsem vyjekl překvapením. Médeia se zasmála, zvedla hlavu a podívala se dolů, kde si hrála se starým přítelem.

„Smrdíš,“ řekla bez obalu. Její slova měla okamžitý účinek a způsobila, že jsem zvadl. „Pojďme si zaplavat do jezírka. Nejsme totiž sami.“

Vypadalo to, jako by celý les šelestil smíchem. Ano, myslel jsem si, že nejsme sami. Ale teď na tom stejně nezáleželo. Oči, které nás pozorovaly, byly unavené tím, jak čekaly a vyhlížely, až se vrátíme ze Stezky. Byl jsem si jist, že s námi budou mít ještě chvíli strpení. Vzala mě za ruku a na okamžik si ji přitiskla na ňadro. Byla to připomínka minulosti, připomínka jejího věku. Čekala na mou reakci, ale její dotek - tak dlouho odpíraný - byl tak vzrušující, že jsem to slovy nedokázal vyjádřit. Byla všechno, co jsem kdy chtěl mít. I po deseti tisících letech byla nanejevš žádoucí.

Všimla si toho a potěšilo ji to. Znovu levou rukou popadla mladého starého muže, seběhla k jezírku a bolestivě mě stáhla do studené vody.

Doplavali jsme pod vodopád. Bylo tam hluboko, hlouběji než bych se dokázal potopit ve své normální podobě. Tma, která mne začala obestírat, a pocit, že jsem tažen do hlubin, mě odradily od veškerého bádání. Tato tůň byla hloubení, jedna z cest pod světem a skrze svět, které spojovaly všechna pomezí na zemi. Museli jsme si dát pozor, abychom neplavali příliš daleko.

Takové úvahy byly v danou chvíli vedlejší. V jezírku si hrály dvě děti, mizely pod hladinou jako vydry, zápasily spolu v hlubinách a potom se schovávaly za vodopád nebo do skalních zákoutí u jeho vnitřního okraje. Smích byl zvonivý. Nic není nádhernějšího a zoufalejšího než sex ve studené vodě, když je nálada hravá a škádlivá. Odměnou není nic než posílená a nezapomenutelná důvěrnost doteku. Je to jedna z velkých, jednoduchých rozkoší.

Když si pak Médeia na břehu lehla na naše oblečení, rozevřela mi náruč běžnějším způsobem. Naše ústa po sobě prahla. Štípala mne a tahala svými prsty, hladila mě a tiskla. Mladý starý muž ze sebe setřásl chlad, obrněný jako do války, ale do letních končin se vydal ochotně.

Ráno jsme si šli zaplavat znovu a potom se Médeia vypravila hledat plástev medu. Měla na takové věci čich a vrátila se s úlovkem, dokonce ji ani nepronásledovaly rozzuřené včely. Oba jsme dokázali dlouho potlačovat hlad, nicméně byla to vítaná hostina. Slunce zářilo a den byl teplý a klidný.

Byla znovu jako mladé děvče.

„Takto hluboko jsem nikdy nebyla,“ prohlásila. „Od vršku vodopádu je vidět daleko k horám. Země duchů je obrovská.“

Byli jsme stále na pomezí, napůl v náruči Času a napůl mimo ni.

Nadchla se pro to, že najdeme údolíčko, v němž jsme žili. Podle paměti mělo být nedaleko tohoto jezírka, kam jsme tak často chodili plavat, ale lesní stezky zde byly ošidné. Když jsme si opláchli prsty a brady od lepkavého medu, vydali jsme se mezi stromy. Hledali jsme úzké, klenuté ústí průrvy.

Zanedlouho jsme zaslechli dřevěný zvuk. Zvedl se proti nám tajemný vítr.

Masky visely na druhé straně propasti, shnilé a poznamenané dešti, ale dosud rozeznatelné. Vítr je sháněl k sobě. Točily se na na provázcích a jejich prázdnými očima probleskovalo světlo.

Odříkali jsme s Médeiou jejich jména společně, tak jak nám to vštěpovali, když nás učili.

Falkenna, duch sokola... Cunhaval, duch psa... Měsíční sen, vzpomínka na ženu v zemi... Sinisalo, dítě v zemi...

Uprostřed visela Hloubena. Kruhy kolem očí a rozšklebená ústa ještě byly zelené od barviva, které na masku někdo napatlal. Byla to šprýmařka, jež mohla člověka provést skrytými prostorami země. Nebo ho poslat na cestu, na jejímž konci čekala smrt. Když Médeia procházela pod touto bránou z masek, přitiskla si prst na rty a pak se jím dotkla Hloubeniných rozšklebených úst.

„Proč jsi to udělala?“ zeptal jsem se jí.

„Je lepší být s ní zadobře,“ odvětila, jako by nic nemohlo být jasnější.

Udělal jsem totéž, jen pro jistotu. Při vstupu do úzké skalní rozsedliny však mou pozornost neupoutala Hloubena, nýbrž zvláštní maska, která souvisela s vyprávěním příběhů, paměť v zemi, paměť lidí. Vzpomněl jsem si, že tato učitelka měla zvláštní jméno Gaberlungi. Druid z Urthovy pevnosti známý jako Mluvčí země byl novějším odrazem této tradice, byť mnohem méně tajemným než samotná Gaberlungi, plachá a pozorná.

Myslím, že chápu, proč na mne vypravěčka sykla, když jsem ji míjel. Možná uváděla do pohybu události, které mě přivedly k tomu, abych tato slova, tento výčet událostí zapsal. Každé z dětí vyslaných na Stezku mělo odlišný úkol. Krátce jsem se domníval, že mým úkolem bylo zanechat záznam, který by dokázal přetrvat ústní podání příběhů. Záznam určený ke čtení.

Přestože toto píšu o mnoho století později, živě si vybavuji, jak jsem se těmito myšlenkami zabýval, když mne Médeia vedla zpátky ke břehu řeky a k jeskyním našeho mládí. A co ona, jaká role byla svěřena jí? Vzpomínám si, jak jsem si v té době myslel, že je duchem Sinisala, věčného dítěte, které je ochráncem dětí.

Ostatně, po rozchodu s Iásonem zasvětila život právě tomuto úsilí.

Došli jsme k řece. Kůže zavěšené z otvorů pracně vyvrtaných v převisu chránily jeskyně ve skalní stěně před nepřízní počasí. Cítil jsem vůni jídla připravovaného nad ohněm a štiplavý puch vydělaných kůží. Z dálky ke mně doléhal smích, rozčilený křik nějaké ženy, pištění prasete a synkopovaný zvuk několika kožených bubnů. Všechno to byly neodbytné zvuky z minulosti, které si moje paměť odněkud vytáhla, téměř reálné, ale prchavé.

Rozrušeně mě vedla od jeskyně k jeskyni a smála se při tom. „Merline, je to úplně stejné, jak si to pamatuju! Podívej! Tady se zvířata vyvrhovala a stahovala z kůže. Tady seděl ten stařec a vyřezával z kostí a paroží všechny ty amulety, které jsme si odnesli s sebou!“

Zmizela v jedné jeskyni a vzápětí začala radostným pištěním dávat najevo, že si na to místo vzpomíná.

„Moje panenky! Moje panenky!“

Vešel jsem do přitíni za ní. Studené stěny jeskyně byly ověšeny kůžemi a kožešinami. Podlahu pokrývala silná vrstva rákosí a slámy, shora přikrytá kožešinami, aby se bylo kam posadit. Její lůžko tvořila hromada medvědích kožešin. Byla tam celkem čtyři lůžka. Na polštáři seděly tři malé dřevěné panenky s legračně namalovanými obličejí a rukama z tenkých, ohebných vrbových prutů.

Médeia je jednu po druhé vzala do ruky, políbila a položila zase zpátky. Nad každou něco zamumlala a postavila se tak, abych přesně neviděl, co s těmito nuznými panenkami dělá.

„Ty jsi spal tam,“ řekla a ukázala do nejhlubší části jeskyně.

Již jsem si všiml hromady trávy zakryté koží kůží a šikmé skalní stěny nad lůžkem, holé až na vybledlé červené kresbičky vymyšlených tvorů, které jsem na ni za ta léta namaloval prstem, když jsem si zkoušel přivolávání. Jak zvláštně, jak neskutečně mi ta zvířata připadala. Kdyby se mi je skutečně podařilo přivolat, údolí by hrozilo něco horšího než úprk splašeného stáda divokých koní podél mělké řeky. To místo bylo chladné, stejně jako vzpomínka na ně. Cítil jsem zde záblesk reality, ale také neodbytný pocit snu. Bylo mi to nepříjemné, a tak jsem opustil tento odraz domova svého dětství a vydal jsem se znovu za ženou, která mi byla v tomto útlém věku kamarádkou a trýznitelkou.

Dlouho jsme s Médeiou seděli u vody. Vzala mne za ruku a pevněji sevřela. V očích měla slzy.

„Je to tak dávno. A my jsme došli tak daleko. Je smutné být tak daleko od domova.“

Byl jsem z její nenadálé melancholie nervózní, možná proto, že jsem s ní toto rozpoložení nesdílel.

„Dokud jsem s Urthou a Iásonem nezavítal do této země obklopené mořem, zapomněl jsem, že v mém životě někdy něco takového bylo,“ řekl jsem jí. „Když tolik přátel přijde a zase zmizí za dobu, která je pro mě jako mrknutí oka, připadá mi to, že nemá smysl žít pro nic jiného než pro další dobrodružství.“

„Já jsem si to myslela také,“ odpověděla. „Až do Kolchidy. Když mě moje cesta zavedla do Kolchidy, mnoho generací předtím, než se z ní stalo velké město, které si pamatuješ z loupežné výpravy na Argó, uvědomila jsem si, že jsem našla druhý domov. Všechna znamení a vše ze světa duchů mi říkalo, že tam jednou budu šťastná. Když se pak město rozrostlo a když král Aiétes dospěl, předstihl mne svým věkem a přijal mne za vlastní jako svou dceru, nějaký čas jsem byla v ráji. Byla jsem kněžka beraního kultu.“

Byla jsem za život kněžkou mnoha různých tvorů - krajty, býka, orla. Věděla, jsem, co dělat." Zasmála se. „Zabila jsem a spálila spousty beranů. Ještě dnes cítím pach spáleného skopového masa! Potom přišel Iásón a během několika nádherných dní se udalo všechno, co jsem jako žena od života čekala. Cítil jsi někdy lásku, Merline?"

„Dopřával jsem si lásku a jiné radosti celých deset tisíc let. V rámci svých dobrodružných podniků i mezi nimi. Ovšemže ji mám rád."

„Já myslím opravdovou lásku."

„Jenom k tobě, představ si to. A i to mi připadá velmi vzdálené."

Proč jsem lhal?

„Naše láska byla předurčená," řekla konejšivě a políbila mne při tom na ruku, stále v zajetí vzpomínek. „Schválně zařídili, abychom se do sebe zamilovali, než nás rozdělili. Vzhledem k tomu, že žijeme téměř věčně, jsme nesmrtelní. Ale smrtelná láska? Třeba ten muž, Iásón. Byl tolik jiný než dobrodruzi, kteří se plavili po mořích a potloukali po souši. Nese si v sobě dotek bohů, něco hlubšího než je obyčejná lidská duše. Proto jsem ho milovala ohnivě, když jsem se do něho zamilovala. A když mne zradil, nenáviděla jsem ho jako šílená. A nenávidím ho tak pořád. Zlomil mi srdce. Mohla jsem ho zabít. Rozhodla jsem se, že mu ukradnu to, co je pro něho nejdražší na světě, jeho syny. A myslím, že se mnou budeš souhlasit, když řeknu, že jsem to provedla znamenitě. Však i pro mě byli tím nejdrahocennějším na světě." Působila velice klidně, když o tom mluvila. Když jsme se setkali předtím, na cestě do Řecka, vztekla se do mne pustila. Plivla mi do tváře nenávist a zášť, oslepila mě jako zmijí jed, za to, že jsem byl Iásónův přítel.

Tato Médeia byla rozumnější, přemýšlivá a zarmoucená.

Využil jsem toho a nadnesl jsem téma, které nás rozdělovalo. „Nebylo by možné po takové době odpustit muži, smrtelníkovi, který je, jak se oba shodneme, silný a slabý zároveň? Přestože je to „pokřivený muž"? Proč ho nenechat najít Malého snílka? Stejně zanedlouho zemře. Kinos bude žít dál, ale ne věčně. Přežiješ své syny. Tvá budoucnost je stejně bezdětná, jako byla po sedm set let Iásónova."

Příliš pozdě jsem si uvědomil, že také Médeia žila sedm set let v odloučení a trpěla víc než Iásón.

Připravil jsem se na hněv Divokých očí, ale ona se na mne překulila, přitiskla mi na rty prst a zašeptala:

„Budu o tom přemýšlet. Mám na to dost času. Ale teď by mě zajímalo, jestli si pamatuješ tohle."

Nepamatoval jsem si to. Snažil jsem se vymanit z jejího bolestivého, příjemného sevření tak prudce, že jsme se oba skutáleli do vody. Když jsme vylezli ven, prskali jsme kolem sebe vodu a smáli se.

Bylo to moje zamilované místo. Slunce svítilo do úzké rokle po většinu dne. Do korun stromů a na vodu usedala hejna ptáků, které jsme chytali do ok. Vytvářeli jsme obětní obřady pro každou malou mrtvolku, kterou jsme oškubali, nabodli na rožeň a opekli nad ohníčkem. Vymýšleli jsme podivné bohy a ještě podivnější rituály. Svět se zdál být neskutečný. Dny byly kouzelné v tom smyslu, který vyjadřuje stav existence až neuvěřitelný svou mírností, plodností a prostými radostmi.

Médeia byla mistr ve vyhledávání ovoce, kořinek a bylin. Já jsem chystal návnady pro ryby a lovil jsem v lesích. Zkoumali jsme skryté končiny tohoto pomezí. Čas od času jsme vyšplhali na vysoké skály a dívali jsme se odtamtud k mlhou obestřeným horám v srdci Země stínů hrdinů.

Médeia mi řekla, že je tam oceán a nejrůznější ostrovy, z nichž několik je obyvatelných. Nezeptal jsem se, odkud to ví.

„A Malý snílek je mezi nimi schovaný," nadhodil jsem.

Podívala se na mě a pousmála se. „Malý snílek si vybudoval vlastní domov. Ukázalo se, že budovat domovy mu jde velice dobře. Jeho domov je dobře chráněný, přestože on je vždy zranitelný."

Víc mi o tom nechtěla říct.

Těch několik dní bylo idylických. Už dlouho jsem se tolik nezasmál. Pokrmy, které Médeia připravovala, byly zvláštní a znamenité. Trošičku tohoto, špetku onoho. Co na tom záleželo. Viděl jsem pouze mladou ženu ve starém těle a cítil jsem zapomenutou rozkoš v oživené honbě za uspokojením.

Jediné, v čem jsem neuspěl, byl rybolov. Nedokázal jsem nalákat na návnadu ani jednoho z těch tlustých, stříbřitých tvorů, kteří tak nevzrušeně sbírali z hladiny hmyz a řasy. Mně na háček neskočili.

Mohl jsem je k tomu samozřejmě přinutit, ale to by bylo proti duchu tohoto usmíření s kamarádkou z dětství, milenkou a mým novým spojencem.

Když jsme jednou večer lenivě leželi u řeky, znenadání si mě osedlala a přitiskla mi ruce na ramena. Její pohled byl vážný.

„Když slíbím, že Iásonovi umožním, aby svého syna spatřil... slíbíš mi, že uděláš všechno pro to, abys toho člověka udržel tak daleko ode mne, jak je v lidských silách?“ Zasmála se a dodala: „Jak je v Merlinových silách?“

Ta otázka mne zmátla. „Samozejmě. On nechce tebe, chce Kina.“

„Rád by měl mou hlavu na svém kopí.“

„Mou taky. Ale spatřit svého syna, kdyby to bylo možné...“

„Všechno je možné,“ řekla tajemně. „Ale potřebuji záruky.“

„Dávám ti veškeré záruky, které ti mohu dát! Stejně mu ze života mnoho nezbyvá. Musí mu být nejmíň padesát. Dávám mu nanejvýš deset let.“

Médeia se zamračila. „Nese si v sobě dotek bohů,“ zašeptala. „Nepodceňovala bych jeho bohy. Héra ho milovala. Děvka! Jestli je pořád někde v podsvětí, může vyškubnout jeho provázek a držet ho tady ještě stovky let.“

„Jeho bohové si rádi pohrávali s osudem. Byli vrtošiví, pořád se mezi sebou hádali. Kromě Hérakla nevím o tom, že by některému ze svých dětí něco přidali ke smrtelnosti. Viděli obyvatele Řecka jako své ‚děti‘.“

Médeia se zasmála. „Vím. Strávila jsem mezi nimi několik let, vzpomínáš?“

Letmo mě políbila a se slovy: „Dokázala bych tady zůstat tisíc let, ale mám povinnosti,“ vstala a zmizela v údolí.

Také bych tam dokázal zůstat tisíc let. Byl to navýsost lenošivý život. V Taurovindě jistě byla obnova pevnosti a rodu v plném proudu. Iáson byl zatím daleko, probíjel se spleť řek, jež se Albou proplétaly, a hledal vnitrozemí, o němž se domníval, že ukrývá jeho syna.

Určitě byl čas na odpočinek s Médeiou.

V dalších několika dnech mne však začali znepokojivým způsobem navštěvovat rajathukové. Byl jsem například na lovu, když na mne z jasanového lesíku znenadání vyskočil obří pes Cunhaval, přitiskl mne k zemi a se zuřivým vrčením se mi pokusil prokousnout hrdlo. Vrazil jsem mu mezi čelisti kopí od Urthy, které jsem stále nosil u sebe. Zůstaly v něm hluboké otisky zubů. Tvorovy oči byly zarudlé a kruté. V první chvíli jsem se vyděsil. Když jsem se pak chystal použít svá kouzla, abych se ho definitivně zbavil, couvl, ale vrčet nepřestal. Několikrát jsem ho kopím přetáhl přes zadek, ale stejně za mnou chodil celý den a cenil na mne zuby z úkrytů mezi stromy.

Jednou jsem se probudil o půlnoci a našel jsem na svých prsou Falkennu s roztaženými křídly, jak mi zahnutým zobákem klove do masa. Když jsem se probral a ohnal se po ní, vznesla se k měsíci. Médeia mi rány potřela hojivými vodičkami.

Byl to snový a znepokojivý incident. Stejně jako v případě psa, i tentokrát jsem měl pocit, že mi pták chtěl něco sdělit.

Měsíční sen mne navštívil ve spánku. Měl podobu vzrušující nahé ženy, které jedna polovina tváře zářila měsíčním svitem a druhá byla tmavá jako temná část měsíce. Zářící, sklopené oči si mě ustaraně prohlížely.

Naklonila se ke mně, aby mne políbila. „Probud' se, probud' se,“ zašeptala. Vztáhl jsem k ní ruce a vzal do dlaní její plná ňadra. Ucítil jsem na tváři její jazyk. „Merline, milý Merline, je čas procitnout. Hned se probud'.“

„Lehni si na mne.“

„Vstávej. Rozhlédni se kolem sebe. Jinak ti nemám co říct.“

„Neodcházej,“ prosil jsem ducha snu, ale ona mne naposledy objala a vrátila se k řece, kde vklouzla do půlnoční vody a odplula na východ, zpola jasná, zpola stín.

Další den jsem se zeptal Médeie, jestli ji také pronásledují rajathukové.

„Ne,“ odpověděla jednoduše a pak se na mě zamyšleně podívala. „Chci se tě na něco zeptat.“

„Ptej se.“

„Když slíbím, že Iásonovi umožním, aby svého syna spatřil, slíbíš mi, že uděláš všechno pro to, abys toho člověka udržel tak daleko ode mne, jak je v lidských silách?“

Ta otázka mne zaskočila. Vzpomínám si, že jsem v první chvíli přemýšlel, zda není opilá nebo rozespálá. „Přece víš, že ano. Už jsem ti to řekl. O tom jsme se spolu už bavili.“

Vztyčila se nade mnou, jako by ji něco polekalo. Její oči zpřísněly a vzápětí dostaly neurčitý výraz. Její sevření na mých ramenou zesláblo. Přes její bledý obličej jsem uviděl hvězdy. Najednou byla nehmotná. Probud' se! Probud' se! Přízračná slova Měsíčního snu mne znovu začala pronásledovat.

Když jsem chtěl setřást Médeiu z klína, nebylo co setřásat. Iluze se rozplynula jako mlha v horkém letním vzduchu.

Zaostřil jsem svůj vnitřní zrak a málem jsem vykřikl úžasem. Žádné sluneční světlo, ale nepříjemně vlhký den, studené mrholení dodávající skalám lesk. Jeskyně vypadaly jako široce rozevřená ústa. Uvnitř nebylo nic kromě plošin upravených pro spáče. Žádné panenky, žádné kůže, nic pro oživení paměti. Řeka byla napůl vyschlá, zarostlá řasami a lenivá. Tráva na jejím břehu byla uválená, jak tam leželo a snilo jedno tělo. Po druhém důlku ani stopy.

Byl jsem sám. Nechal jsem se napálit. Svěst, abych zůstal v těchto zapadlých lesích. Jak dlouho, blesklo mi hlavou, a když jsem vnitřním zrakem zjistil pravdu, připadal jsem si jako hlupák a zároveň mě to rozzuřilo.

Celého čtvrt roku! Dvacetkrát déle, než jsem si myslel, že tu jsem. Za tu dobu mne Urtha určitě začal považovat za mrtvého nebo za dezertéra. A Iásón, poháněný touhou, se blížil, dál popíral smrt.

Co dělala Médeia, bylo ve hvězdách.

Udělalo se mi špatně od žaludku a slabo u srdce. Rozběhl jsem se zpět k řece, která oddělovala Zemi duchů od Urthovy říše. Nedokázal jsem se ubránit vzpomínce na vychytralého Odyssea, hrdinu války proti Trojanům, muže, který používal rozum jako brnění, a přesto se nechal krásnou Kalypsó zdržet na cestě domů, ukolébat do falešného pocitu klidu a bezpečí, v němž neměl ponětí, jak divoce pádí čas. Jak jsem to mohl dopustit? Jak se mohlo stát, že jsem si nevzpomněl na radu, kterou mi ten statečný muž dal poté, co jsem si z první ruky poslechl jeho strastiplný příběh: abych se vždy obrnil uskoky a podlostí, když proti sobě budu mít nepřítele, který se usmívá a nabízí mír?

A ve kterém okamžiku - to byla otázka, která mne vytrvale pronásledovala, vrčela na mě jako Cunhaval - ve kterém okamžiku končila pravda a začínala lež? U jejího ústupku vůči Iásonovi? U její vášně pro mne? U našich znovuobjevených něžností? Úskok nebo pravda? Vím jistě, že jsem hlasitě křičel, když jsem utíkal zpátky k malému stínu Argó, jenž na mne čekal u břehu pod vrbičkami.

Médeia!

Před okamžikem jsem ji miloval, teď jsem z ní měl hrůzu. Strčila si mne do úst, rozžvýkala mě a nejspíš se smála, když mě pak vyplivla do kalné řeky, hlupáka obluzeného touhou a vzpomínkou.

Kdybych ji v tu chvíli spatřil, vyslal bych Urthovo kopí tak mocně, že by jí prorazil hrud' a odletěl dál do údolí.

Pádil jsem ke Klikaté, Nantosueltě, doslova jako o závod a v běhu jsem volal svůj malý stín Argó. Pod hroživými šedými mračny profukoval kousavý vítr. Ve vzduchu bylo cítit déšť a po obloze kroužila hejna tmavých ptáků.

Pak mi loďka zašeptala: Nechod' k řece. Hrozí tam nebezpečí. Zůstaň v povzdálí.

Byl to další úskok? Dál jsem běžel, proplétal jsem se lesem bičovaným větrem. A ona znovu zašeptala: Opatrně. Nebezpečí je blíž, než si myslíš.

Musel jsem uvěřit, že to není lest, nýbrž naléhavé varování mé přítelkyně. Zpomalil jsem a opatrně jsem se přiblížil k uzavřenému palouku, na němž si kdysi hrály děti. Palouk zarostl vysokou trávou. Z úzké soutěsky na druhé straně, která vedla k řece, bylo slyšet tlumené hlasy.

Couvl jsem zpátky pod skalní převis. Hlasy zesílily a pak prudce ztichly. Ten, kdo soutěskou přicházel, před sebou uviděl otevřené prostranství a zmlkl.

O několik okamžiků později vyšly ze soutěsky tři postavy, které se rychle rozestoupily a přikrčily, takže se téměř ztrácely ve vysoké trávě.

„Je to tady,“ řekl ženský hlas se silným přízvukem. „To je to místo, které jsem viděla ve snu. Ale je opuštěné. Již léta tu nikdo nebyl.“

„Já tomu nevěřím,“ odvětil nerudně nějaký muž. „Ruboboste! Přived' ostatní.“

Pět dalších postav vklouzlo do otevřeného prostoru a přikrčilo se. Světlo se jim lesklo na čepelích a na

zdobení oválných štítů. Tři patřili k šestici pochmurného vzezření, kterou jsem zahlédl, když Argó dosáhla břehů Alby.

Tmavovlasý, mohutný Rubobostes čněl nad trávou a neklidnými očima pátral po nebezpečí. Měl jsem za to, že žádný smrtelník nemůže do pomezí proniknout, takže jsem se buď mýlil, nebo Rubobostes skutečně patřil do Jiného světa, byl součástí mýtu, jak jsem se již dlouho domníval.

„Je to tady,“ zopakovala žena. Cítil jsem, jak obhlíží palouk. Měla podezření, cítila nebezpečí, ale nedokázala identifikovat zdroj svých obav.

Niiv, Niiv! Měla se ještě tolik co učit, třebaže své nadání pro kouzla využívala hojně a ráda.

Ukryl jsem se před ní ihned, jak jsem ji poznal, třebaže se skrývala pod kápí a pláštěm, vlasy teď měla černé a přes tvář se jí táhly ohavné pruhy od bláta. Odvést její pozornost jinam mne stálo jen nepatrnou námahu. Nemohla mě spatřit.

Iásón, smrtelník, jenž si v sobě nosil dotek bohů, byl něco jiného. Nehledal mě, ale dokázal očima překonat jednoduchá ochranná opatření, třebaže často nepoznal, co vidí. Byl to bojovník, žoldněř. Byl natolik chytrý, že dokázal vyzrát i na kouzlo, pokud příliš nepřemýšlel o tom, co dělá. Mohl mne odhalit, byť by mu chvíli trvalo, než by mě poznal.

„Nic tady není. Jenom tráva a vzpomínky,“ pošeptala Niiv Iásonovi.

„Víš to jistě?“ zeptal se obezřetný bojovník.

„Slyším ozvěny nájezdu, slyším křik a smutek. To všechno se stalo již dávno.“

Argonauti se pomalu narovnali, ale štíty stále drželi před sebou a meče za zády, aby byli připraveni na rychlý výpad. Potom udělali rojnici a začali tiše postupovat trávou směrem ke mně. Zdálo se, že Niiv sleduje oblohu. Měl jsem pocit, že Iásón se dívá na skálu, pod kterou jsem se schovával. Rubobostes se kabonil a přejížděl očima zleva doprava, nervózní z něčeho, co jsem neviděl ani já.

Vynořili se z trávy jako hejno ptáků, které nenadále vzlétne, přibližně deset mužů ve zbroji, všichni na koních. Zvířata hrabala nohama ve vzduchu, jak se drala ze svých úkrytů. Vypadalo to, jako by vyjeli přímo ze země. Argonauti vykřikli jako jeden muž, zvedli štíty a přesunuli meče před sebe. Niiv uprchlá zpět do soutěsky. Rubobostes se rozběhl k Iásonovi, aby mu byl po boku. Společně se dívali, jak se jezdcí ze Země duchů řítí na svou kořist.

Jejich přilby měly měděný nádech a byly zdobeny vysokými chocholy. Všichni jezdci měli holé paže, ale hrud' a záda si chránili koženou zbrojí, pás pestrobarevnou tunikou a holeně chrániči z kožených pásků. Byli vyzbrojeni tenkými bodacími oštěpy se širokým hrotem.

Vypadali jako Řekové!

Železo zvonilo o železo, železo s tupým zvukem naráželo na kůži. Potyčka byla lítá, hlučná a krvavá. Z družiny ze Země duchů vřiskal ženský hlas. Jeden z jezdců, jehož jsem podle zlatého třpytu na přilbě považoval za velitele, objel Iásona a sekl po něm dlouhým mečem s čepelí ve tvaru listu. Byl to děsivý, odhodlaný výpad snažící se probít k Iásonově hlavě. Slyšel jsem, jak si mručivě opakuje: „To nejsi ty! To nejsi ty! Jsi to ty? Ne! Nejsi!“

Byl to zvláštní střet.

Iásón se pohyboval jako ve snách. Bez jakéhokoli výrazu ve tváři snadno odrážel výpady, které ho měly seknout či bodnout, ale sám se nijak nesnažil tnout do nechráněných nohou jezdce nebo koně, nepoužil štít ke zteči, ani se netlačil vpřed, pouze příkrčeně přijímal jezdcův nápor, odhadoval směr dalšího útoku a reagoval na něj. Jezdec zaváhal pouze jednou, když zalétl pohledem směrem ke mně, a pak se zarputile vrátil ke svému úkolu.

Dva Iásonovi muži padli k zemi, dva s pochmurnými tvářemi, ale podařilo se jim odplazit se zpátky do soutěsky, kde tiše klesli. Pak Rubobostes popadl jednoho koně za přední nohy, obrátil ho a tak jeho jezdce rozdrtil. Těžkou mrtvolu pak odhodil širokým obloukem, čímž vnesl neklid do blízkých bojovníků včetně Iásonova odhodlaného protivníka, třebaže tento jezdec již předtím zahájil nervózní ústup. Meč držel před sebou hrotem k Iásonovi a nutil koně, aby nemotorně couval vysokou trávou. Slova, která syčel jako divoká kočka zahnaná do úzkých, najednou ztratila smysl, zato byla plná strachu a vzteku. Nevím, co tak znenadání zahlédl, ale rozrušilo ho to.

Dákův udatný zásah poskytl Iásonovi a ostatním čas, aby se stáhli do soutěsky. Rubobostes skákal za nimi. Do oválu z dubového dřeva potaženého kůží, který držel tak, aby si kryl hlavu a horní část trupu,

tupě narazily tři oštěpy.

Stejně rychle, jako jezdci útok započali, se všichni až na svého vůdce rozjeli trávou pryč. Když se proplétali sadem, jejich obrysy postupně ztratily ostrost. Potom pobídli koně do cvalu a zatočili do vnitrozemí, směrem k pevnostem v horách. Dva z nich zůstali nehybně ležet na palouku.

Osamocený jezdec pomalu dojel k místu, kde jsem se schovával. Z těla mu crčel pot od námahy, kterou vynaložil na to, aby skolil Iásona. Na bradě měl krev, jak se kousl do rtu. Tmavé, chladné oči si mě pátravě měřily zpod místy zlaté řecké helmy, která tvarem připomínala lebku a blyštěla se, jak se pohybovala sem a tam, když si jezdec převis prohlížel.

Všiml jsem si, že na levém lícním chrániči je vyobrazena loď a na pravém beran. A vyobrazení na čele bylo nezaměnitelné - Medusa.

„Toto místo patří mně,“ zašeptal mladík starým řeckým jazykem. „Jsi na místě, které patří mně. Toto je Místo, kde můžeš volat otce.“

Řekl to bez výrazu. Potom otočil koně a prudce, aniž se po mně ještě podíval, odjel ve stopách své družiny. Vůbec poprvé jsem zvedl hlavu ke skalnímu převisu a uviděl jsem, že do šedého povrchu je vyryta loď, falus, pes a několik čárkovitých postaviček. Nebylo to ale Místo, kde můžeš volat otce, na něž mě zavedl Kymon, když jsem přišel pro královny děti. Mohlo být Mundino?

Na přemýšlení už mi nezbývala energie. Ještě jsem se nevzpamatoval z pohledu na záštiplný útok proti Iásonovi, ještě mě mrazilo z toho vřeštivého, dravčího ženského hlasu. Patřil samozřejmě Médeie.

Nevšiml jsem si, kde se skrývá. Jistě, mohla být jedním z jezdců. Snažila se ukončit Iásonovo pátrání tady a teď, ale zaskočil ji statný Dák, Héraklés nových Argonautů, který postavil proti nadpřirozeným silám svaly a rozhodl bitvu.

Jak už jsem řekl, pomezí je zvláštní místo, stejně cizí pro Zemi duchů jako pro smrtelný svět. Neplatila zde žádná skutečná pravidla, nebyly zde žádné pravé cesty, jimiž by se bezděčný cestovatel mohl nechat vést. Bylo to neznámé území.

Čas plynul. Zůstal jsem v úkrytu pod skalami, abych se vzpamatoval.

Po setmění se Rubobostes opatrně vrátil na mýtinu v údolí. Vysoko nad hlavou držel pochodeň, jako by se přesto nebál prozradit svůj příchod. Za ním se kradla nezřetelná, vychrtlá postava Niiv. Uchopil dva zraněné Argonauty tak, že jejich ruce sevřel v pěsti, a odtáhl je zpátky k řece. Oči měli otevřené a živé, ale po celou dobu nevydali prakticky ani hlásku.

Niiv zůstala. Neohroženě se tyčila nad trávou a oči se jí leskly jako rysovi.

„Já vím, že tady jsi,“ zašeptala. „Cítím tě. Věděla jsem, že tady budeš. Proč se neukážeš, Merline? Vždyť víš, že to chceš.“

Zůstal jsem na stejném místě, kde jsem byl. Vítr se šeptavě proháněl soutěskou a rejdlil mi po kůži jako nějaké přízračné prsty.

„Vím, že jsi mě sledoval,“ zavolala tiše. „Dobře jsem věděla, že mě sleduješ, nejdřív očima vrány, potom racka. Myslel sis, že si toho nevšimnu? Tak já jsem si všimla! Také jsem tě sledovala, Merline. Nejdřív očima své labutě, potom očima svého ducha. Vzpomínáš? Nesnaž se to zapírat!“ dodala a zasmála se. „Ty a já máme oči jeden pro druhého! Moc po tobě toužím. Nemáš ponětí, jak po tobě toužím. Když jsem se s tebou poprvé setkala, zamilovala jsem se do tebe. Společně bychom mohli být tak silní. Budu chodit po Stezce s tebou. Nejde mi o kouzla a triky - nechci ti ukrást tvou magii. Jenom srdce! Odpouštím ti, co jsi dělal s Médeiou.“

Po této záhadné poslední poznámce se otočila a odběhla údolím zpátky za ztrácejícím se světlem pochodně třímané Dákem. Že by mne špiclovala dokonce i tady, když mě Médeia oklamala? Nebo narážela na něco, co se stalo v dávné minulosti? Kde ta holka zase slídila?

Krátce po tomto znepokojivém setkání jsem opatrně vstoupil do soutěsky a vydal jsem se úzkým průchodem k řece. Když se na dohled objevila klikatící se Nantosuelta, uviděl jsem u jejího břehu čistou, krásnou Argó, kotevními provazy drženou v silném proudu řeky. Plachta byla svinutá, ale stěžeň stál. Loď kouzelně hrála barvami emblémů, jimiž ji pomalovala původní posádka pro štěstí a pro zdárnou plavbu.

Na břehu malé zátoky se kolem planoucího ohně krčily postavy v pelerínách. Rubobostes stál na stráži. S hromádkou oštěpů u nohou a velkou sekerou v ruce neklidně těkal očima mezi řekou a soutěskou, kde

jsem se krčil. Neviděl jsem Niiv ani Iásona. Mielikki, bohyně v lodi, se mračila ze své pomalované sochy na zádi. Její mrazivé rysy se v záři plamenů vzpínaly vzhůru, jako by se chtěla vymanit ze dřeva. Zemi za řekou, vstup do Urthova království, obestírala noc a mlha. Potřeboval jsem se tam vrátit. A k tomu, abych to dokázal, jsem potřeboval Argó.

Odvedl jsem pozornost bdělého Rubobosta kočičím výkřikem, který se ozval těsně za ním, a proklouzl jsem kolem Argó do rákosí, kde se měla schovávat loďka. Čekala na mne a zašeptala, abych rychle naskočil. Jen co jsem si dřepnul do mokrých kožešin na jejím dně, kolébavě odrazila od břehu. Překvapeně jsem zjistil, že za mými zády se krčí nějaká postava, prozatím neurčitá. Loďka proklouzla jako stín sovy k protějšímu břehu a vyklopila mě na mělčině.

Když jsem se potom otočil k zádi, najednou se nade mnou hrozivě vztyčila šedivá, přísná tvář Lesní paní a na kůži mě zamrazil ledový dech Pohjoly z dalekého severu. Šikmé, zlověstné oči na mne zamžouraly, ale úzké rty se roztáhly do úsměvu, který jsem už znal. Mielikki, bohyně severních lesů, ke mně chovala velkou náklonnost.

„Je čas, Merline, abych tě opustila. Jsem ráda, že jsi našel cestu zpátky sem a jsem ráda, že znovu stojíš pevně na nohou, po Delfách a té horké, nepříjemné zemi.“

Ach, Řecko! Jak se mi stýskalo po tom teple, po těch vůních, po tom suchu. Jenže pro tuto krásku propadlou sněhu, pro tuto strážkyni ojíňených březových lesů, bylo slunečné podnebí prokletím. Cítil jsem s ní a poděkoval jsem patronce elegantní Argó.

Významně mi poslala škádlivý polibek a dodala: „Niiv tě jen tak nepustí.“

„Já vím. Budu ve střehu.“

„Jsem její ochránkyně,“ řekla. „Je na tobě, co uděláš, aby ses jí vyhnul. Je na tobě, co uděláš, abys ji odradil. Ale jestli se jí pokusíš ublížit...“

Pro ilustraci naznačené hrozby se z vody vynořil voytazi býčích rozměrů a cvakl mi obrovskými čelistmi před obličejem. Potom se potopil do mělčiny, ale než zmizel, nespustil ze mě oči.

„Neublížím jí,“ slíbil jsem Mielikki. „Ale na každý uskok odpovím uskokem. A nebudu stát v cestě její smrti.“

Mielikki se zaškaredila. Na zubech se jí zaleskl měsíční svit. V očích se jí objevil hněv, ale přijala má slova.

„Je v ní tvůj život,“ připomněla mi. „Ještě teď cítím lásku z chatrče, kde jsi před generacemi při své návštěvě Pohjoly naplnil a rozechvěl její praměti. Ještě teď cítím tvůj zkažený dech, když ses tu ženu pokusil utopit, jen abys sám přišel k rozumu. Ještě teď cítím chuť soli z tvých slz, když ses díval, jak přichází na svět její dítě, budoucí babička tvé mladé Niiv. Jako sůl rozředěná ve vodě, i ona si uchovává moc tvé magie, takže si pamatuj: co děláš jí, děláš sám sobě!“

Když pak loďka začala odplouvat, Mielikki se na mě ze zádě usmála. Její tvář v tu chvíli omládlá, zeštíhlela a zkrásněla.

„Chce mi sloupat magii z kostí,“ zavolal jsem za ní.

„Tak ztloustni,“ zasmála se bohyně.

„Pustí se do mě jako šakal, jestli dostane šanci. Můžeš si říkat, co chceš, ale to jí nedovolím.“

„Čeká tě dlouhý boj,“ odpověděla šeptem bohyně. „Prohraje ten, kdo první zestárne!“

Patnáct

V obležení

Loďka, která mi byla příjemnou společnicí, odplula od břehu a nechala se vtáhnout do Argó, dřevo do dřeva, dávné časy do přítomnosti. Bylo mi smutno, když jsem se za ní díval, ale věděl jsem, že Argó bude mít z jejího návratu radost.

Na zádi se tyčila temná silueta Iásona. Oči jako pazourky upíral přes řeku a pátral po mém stínu. Tušil, že je sledován. Potom zavelel a Argó se odlepila od břehu. Nantosuelta se jí zmocnila a odnesla ji blíž ke břehu života a živých. Vesla se zvedla a ponořila do vody. Můj starý přítel Rubobostes se chopil kormidelního vesla a začal bručivě udávat tempo. Na přídi se drobná, útlá silueta patřící Niiv krčila jako nějaká kočka, jen vyskočit. Zůstávala nehybná, nehybná jako smrt, která čeká, až přijde její okamžik.

Argó odplula po řece mezi dvěma světy a já byl nucen zamyslet se nad tíživější realitou: jak se vrátit do Taurovindy dříve, než k pevnosti dorazí Iásón a jeho žoldnéřská posádka.

Nepočítal jsem s tím, že mi pomůže Mielikki. Musela plavbu po řece nějakým způsobem zdržet, možná proto, že měla raději mne, mimočasovou bytost jako byla ona sama, než Iásóna, jehož cíle byly osobní, soukromé, agresivní a hrubé. V každém případě jsem po několika dnech běhu údolími, lesy a soutěskami mezi Taurovindou a Zemí duchů konečně před sebou spatřil osamocený kopec, nad jehož vysokými hradbami bylo vidět ohně, praporce a totemové sochy, neklamné znamení, že Urtha je stále pánem svého domova.

Taurovinda však byla v obležení.

Na zpáteční cestě mne předjel dlouhý průvod jezdců, které jsem považoval za Nenarozené. Seděli v sedlech těžkých koní a byli zahalení do plášťů v prostých barvách, odstínech červené a zelené, nikoli zdobených složitými obrazci, jaké nosili Mrtví. Meče měli zasunuté v pochvách vykládaných zlatem a vezli si každý po jednom kopí se silným ratištěm, nikoli svazek tenkých oštěpů, jichž se naučil mistrně využívat Urtha a jeho předchůdci.

Jejich štíty byly velice úzké ovály prakticky bez zdobení. Místo na svých zádech je vezli většinou na boku zvířete. Věděl jsem o Zemi duchů již dost, abych dokázal poznat oddíl budoucích vládců.

Třebaže jsem se před nimi schoval, když mě mijeli, necítil jsem z nich nebezpečí.

Potom kolem mne proběhla pěšky tlupa Mrtvých. Bylo jich kolem dvaceti, pruhovaných a strakatých, chřestících bronzovými a kostěnými kroužky na horní části paží, na uších a kotnících. Pronásledovaly je stíny havranů, hejno sledující muže, jejichž choutky je nakrmí. Zdálo se, že tato tlupa, primitivní a krutá, existuje ve světě skrytého smyslu, ví o mně, přestože mě nevidí, a táhne lesem jako vlhkost nesená studeným větrem. Téměř ve stejném okamžiku, kdy se objevili, zase zmizeli, ale podařilo se mi je sledovat několik dní, zůstala po nich stopa v podobě vybitého lesa.

Armády obléhatelů, jak Mrtvých, tak Nenarozených, se stáhly do úkrytu lesa, obklíčily kopec a odřízly všechny stezky a přístupy s výjimkou toho, který vedl od Nantosuelty, klikaté cesty, po níž se nosily proutěné čluny s těly zesnulých.

To byla cesta, kterou jsem se mohl vrátit k Urthovi, stejně jako to bude cesta k Taurovindě pro Iásóna, až Argó konečně zakotví v jednoduchém dřevěném přístavišti.

Panáci z vrb, lísek, tisů a dubů obstoupili kopec v pěti řadách. Někdy byli propracovaní do detailu, ale většinou se jednalo jen o dvě zkřížené větve ověšené lidskou kůží. Tyto pochmurné, děsivé modly by zabránily i mrchožroutům, aby se dostali z pevnosti. Mrtví se pohybovali vysokou trávou jako stíny.

Obešel jsem je a dorazil jsem k řece. V polích jich byly stovky, ale většina byla schoulená a spala.

Každý vánek, každý závan větru byl míjející duch. Vzduch páchl rozkladem. Koutkem oka jsem zahlédl kovový lesk, třpyt per na přilbách. Vysocí koně a malí poníci klusali pološerem na pomezí existence.

Když jsem otevřel uši pravdě, uslyšel jsem smích, bojový nácvik, praskání ohňů a štěkot psů.

Nebylo nejmenších pochyb o tom, že tito nájezdníci z Jiného světa mají v úmyslu vybojovat zpět Taurovindu. Opustili svůj svět a přenesli kousek Země duchů sem, aby obklíčili Hromový kopec.

Ale proč? Co mohli získat ovládnutím takové pevnosti?

Urtha se bránil zavřenými branami, posvátným ohněm a figurinami vytvořenými z kusů Mrtvých.

Nepochybně si nechal poradit od Vlkohlavů a od Mluvčích. Zdálo se, že na nepřítele to platí. Jak jsem se již zmínil, stíny hrdinů zde byly zranitelné.

Právě když jsem se chystal projít řadami Mrtvých, zaslechl jsem dívčí zpěv. V prvním okamžiku jsem ten hlas nepoznal, třebaže mi byl povědomý, ale když píseň zmlkla a já uslyšel šeptaná slova: Vidím to zelené, vidím to jako bronz, uvědomil jsem si, že někde blízko je Munda.

Zavolal jsem na ni, ale ten zvláštní zpěv se ozval znovu. Šel jsem za zvukem a našel jsem ji, jak se krčí mezi dvěma rozeklanými šedými skalami a hledí přes Nantosueltu, slepá k řece, neschopná odtrhnout oči od prorockého vidění.

Když jsem vstoupil do jejího zorného pole a ona se ke mně pomalu otočila, oči se jí rozzářily. Poznala mne a usmála se. Řeku zde nebylo slyšet, i vítr ztichl.

„Merline,“ zašeptala a odvrátila zrak. Pak řekla: „Pokřivený muž je velice blízko. Přinese smrt. Vidím to, Merline. Jeho tvář je ale moc zvláštní, mladá a zároveň stará. Je skutečně pokřivený.“

„To je tím, že se ocitl mimo svůj čas," vysvětlil jsem jí.

„Opravdu? Tím se to vysvětluje. Vidím ho ztraceného, vidím ho prázdného, vidím ho vzteklého, vidím ho, jak pláče."

Zavrtěl jsem hlavou. „Tomu už žádné slzy nezbyly. Neplakal ani tehdy, když ho nejstarší syn odmítl koncem čepele."

„Nevidím žádné syny, pouze bratry. Dva muže plné zlosti se dvěma bledými duchy, kteří nosí jejich tváře."

Munda mne nepřestávala udivovat, ale mohlo to být jen tím, že jsem se na ni díval jako na velice mladou. Mladý člověk může nahlédnout do světa duchů velmi snadno, ale jeho pohled je úzký, omezený krátkostí života. Ne však Urthova dcera! Uviděla Iásonovy syny i s jejich mlhavými společníky. Když je jejich matka ukryla do budoucnosti, dala každému z odloučených bratrů ozvěnu jeho sourozence, aby mu nebylo smutno, aby byl šťastný. Thesokoros byl v dalekém Řecku a Kinova ozvěna mu chodila v patách. Munda je přesto viděla. Udělalo to na mě silný dojem.

„Vyjdi z imbas forasnai," vyzval jsem ji tiše. Munda se zachvěla, zhluboka se nadechla a okamžitě se vrátila do světa skal, stromů a podzemních větrů.

„Merline! Merline!" vykřikla s nepředstíranou radostí, vzala mi obličej do dlaní a vyskočila, aby mě mohla obejmout. „Kde jsi byl? Byl jsi pryč tak dlouho! Všem jsi nám chyběl."

„Byl jsem za řekou."

„Jsme v obležení," řekla ponuře. „Jen několik z nás dokáže vojskem projít. Chodíme po staré cestě..." Usmál jsem se. „To jsem pochopil."

„Ale otec se velice hněvá, že jsi ho opustil. Připrav se, že od něho uslyšíš tvrdá slova. Ale čím dřív rána vznikne, tím dřív se zahojí, takže pojď, rychle pojď."

S těmito slovy mě dívka popadla za ruku a začala mne táhnout za sebou od Nantosuelty přes planinu MaegCatha obleženou duchy.

Urtha zahlédl, že přicházím. Poslal muže přes ohně, které přehrazovaly klikaté přístupové koridory, aby otevřeli brány.

Munda mě svírala, jako by měla na ruce klepítko. Protáhla mne přes býky, jeleny, vlky, lidi a koně a téměř mě předhodila uvítacímu kordonu vozů a usmívajících se bojovníků v čele s Urthou a Ullannou. Jenže Urtha a Ullanna se neusmívali.

Urtha zuřivě popadl dceru za rameno. „Kde jsi byla? Jak ses dostala z pevnosti? Co jsem ti řekl? Abys nechodila za hradby!"

„Nic tady nevidím," postěžovala si. „Jsem tu příliš svázaná."

„Tak příliš svázaná? To teprve uvidíš! Zakázal jsem ti chodit za hradby. Pokolikáté jsi to udělala?"

Munda se drze podívala otcí do očí. „Nic tady nevidím. Potřebuji chodit k té, která se klikatí kolem nás."

„Mně se zdá, že mě vidíš bez jakýchkoli potíží."

„Já myslím jiné vidění. Pusť mě."

Ale její otec byl příliš rozzlobený. Přivolal dvě ctěné ženy a nechal protestující Mundu odvést do domu, kde tyto strážkyně žily. Porušila otcův zákon a ohrozila Taurovindu, to bylo z reakce ctěných žen a mluvčích jasné.

Ještě když ji táhly pryč, nepřestala rozčileně vykřikovat: „Ty mi nerozumíš! Když nevidím jasně, nemohu ti pomoci!"

Urtha si jí nevšímal. Rázným krokem došel ke mně, zpražil mne pohledem a pak pokynul směrem k hradbám. Následoval jsem ho do jedné věže, odkud jsme se mohli rozhlédnout po planině pod námi a matně se lesknoucím vojsku, které nás drželo v obklíčení.

„Kde jsi byl? Čtvrt roku, mizero! Celé tři měsíce! Podívej, co nás mezitím potkalo."

„Podlehl jsem kouzlu."

Urtha se trpce zasmál. „Podlehl jsi ženské! Znáš tvůj vkus, Merline. Pobyli jsme spolu nějaký čas v Severních zemích, už jsi zapomněl? A cestou do Delf. A viděl jsem, jak se ti na záda věšela ta vychrtlá kreatura, Niiv."

„Úplně tak to nebylo."

„Byli jste milenci, nesnaž se to popřít."

„To tedy popírám. Té ženě jde o má tajemství, ne o mé polibky."

„Co ti trvalo tak dlouho?" zeptal se zlostně a bolestivě mě štípl do ruky. „Podívej se na to vojsko! Vojsko duchů! Vojsko hrdinů! Jsou mezi nimi moji předkové. Pravděpodobně synové mých synů! Straší nás, dobírají si nás, vězní nás. Jedině druidové se dokážou dostat k řece... a zřejmě taky moje dcera! Jsme hladoví a vyčerpaní, ale ti parchanti se nám nechtějí postavit muž proti muži. Proto se tě znovu ptám: při Sucellovi, kde jsi byl?"

Chvilí mi trvalo, než jsem našel slova. Urtha měl viditelně špatnou náladu. „Se ženou," řekl jsem.

„Ha!"

„Ale ne s jen tak nějakou ženou."

„Poslouchám."

„S Médeiou. Vyzrála na mě, tak jako tihle hrdinové na tebe. Oba jsme strávili poslední čtvrtrok v obležení, jediný rozdíl je v tom, že ty jsi o tom na rozdíl ode mne věděl. Napálila mě, Urtho. Ale otevřelo mi to oči."

„Jsi stejný jako ta moje zatracená holka! Pořád si stěžujete, že pořádně nevidíte. Co mám s tebou udělat?"

„Neodmítl bych, kdybys mi dal napít. A trochu masa. Co třeba sýr a miskú oliv? A míš toho pichlavého, jedovatého pohledu."

Urthovy rty se pod dlouhým, tmavým knírem roztáhly do úsměvu, v koutcích očí mu pobavením naskočily vrásky. „Tak napít? Nantosueltského vína máme plné sklepy!"

Myslel vodu z řeky. Nechtělo se mi věřit, že by se jim tady nepodařilo něco zkvasit: jablka, trávu, trnky, hložíčky nebo šípky. Ale pak jsem pochopil, že i kdyby jim něco vykvasilo, stejně by to bylo už dávno vypité.

„Pokud jde o maso, tohle přání ti s trochou štěstí vyplním," pokračoval. „Tady je máme. Pozor u bran!" křikl přes hradbu.

Věčnými háji u Nantosuelty se mihl odlesk světla na zbroji a rychlý pohyb pokračoval dál na planinu Maeg-Catha. Na klikatou cestu se vyřítili tři jezdcí, z nichž jednomu visela přes kohoutek jeho oře ulovená laň.

Z trávy na planině se znenadání vynořili přízrační jezdcí, podobně jako ti, kteří napadli lásona v pomezi. Dlouhý zástup uháněl souběžně s trojicí lovců. Vzduch se tetelil, skoro jako by chtěl lidské jezdce stáhnout z cesty, po níž ujížděli. Lovci se drželi nízko, kopali zvířata do slabin a švihali kolem sebe dlouhými holemi, k nimž byly přivázány pruhy obarveného plátna, na koncích propíchané zahnutými zvířecími kostmi. Později jsem se dozvěděl, že kosti pocházely z býčích žeber a ty třepetavé cáry byly pruhy kůže stržené z těl Mrtvých. Tak jako se vlk beze smečky dá zastrašit rozšklebenou lebkou svého druhu, ani jezdcům ze Země duchů nevoněl pach jejich bližních z Jiného světa.

Býčí brána se prudce otevřela a trojice jezdců docválala do bezpečí.

Právě v tu chvíli jsem se Urthy zeptal, co je to za hole. Odpověděla mi Ullanna. „Talismany," řekla. „Zeptala jsem se sama sebe, co bys asi ty navrhl na pomoc našim jezdcům, aby se mohli bezpečně vrátit. A vzpomněla jsem si, že jsem viděla něco podobného, když se otec vypravil do věštírny Airan Kurga v mé zemi. Cesta do věštírny je nebezpečná, protože kolem se potloukají ztracení, zbavení cti. Dají se zahnat vlastními kostmi."

„To se podívejme," řekl jsem uznale a Ullanna se maličko poklonila.

„Často je to tak nejlepší. Vlkohlavové pomohli. Museli urazit dlouhou cestu, aby přežili. V jistém smyslu nejsou schopní čarovat, ale dobře se vyznají v magických silách."

Vrátil jsem se do pevnosti sužované neklidem a smutkem. Coritanové od krále Vortingora, kteří souhlasili, že na krátkou dobu vypomohou jako žoldnéři, byli již zoufalí z toho, jak se jejich pobyt prodlužuje. Dělali si starosti o své rodiny. Viděli, že z Taurovindy je možno uniknout přes obležení přízraků a jediné, co je na Hromovém kopci drželo, bylo Urthovo charismatické vůdcovství.

Urthovy přesvědčovací schopnosti však slábly, jak se tenčily zásoby a vázla spolupráce při kratochvích a hrách. Potyčky, souboje a závody, které měly být jen naoko, se čím dál víc vyostřovaly, neboť nervy

tekly a srdce podléhala zoufalství.

Jíst však stále bylo co, o to se Urtha postaral. Na uklidnění situace a částečně také na uvítání mého návratu uspořádal oslavu pro velitele žoldnéřů. Nechal vyvrhnout čerstvou kořist a játra upéct na rožni. Sedělo nás na nízkých lavicích čtrnáct i s Ullannou, Cathabachem a Uváživou ženou Rianatou, která si potřebovala poslechnout, co se mi přihodilo v Zemi duchů. Urthův palác byl opět vyzdoben jasnými barvami. Z trámů visely zbraně, na stěnách se blyštěly štíty a mezi nimi byly nataženy pláště, které pomáhaly zadržovat průvan a zvuky smutných nocí. Kolem paláce opět probíhal hluboký příkop a palisáda z trní a visely na něm barvy Cornovidů a tectosázských předků.

Kráľův prudký syn Kymon mezi přítomnými nebyl. Čas od času bylo slyšet Mundiny kvílivé protesty proti svému uvěznění. Dívka byla vzteky bez sebe.

Když pověsili nad oheň proužky jeleního masa, které předtím roztloukli, aby maso změklo, konverzace se odlehčila a nálada znatelně stoupla. K pití bylo trochu jablečného vína, ostré a silné hruškové víno a nápoj ze zkvašeného mléka, který byl odporný, ale Skytka, jejímž byl dílem, z něho měla radost. Seděla vedle Urthy a trousila hrubé poznámky na adresu jeho a ještě hrubší na adresu mohutného rudovouseho Morvodugna, Gorgodumnova bratra. Oba muži se viditelně bavili.

Dostal jsem plátek z jeleního jazyka, porci určenou zpravidla náčelníkovi. Urtha mě tak chtěl přivítat a možná také říct: Rozzlobilo mě, že jsi odešel na tak dlouho, ale stalo se, už je to pryč. Teď do práce! Urtha popsal, jak se první náznaky obležení Taurovindy objevily po příjezdu skupiny lovců podobné té, jejíhož návratu uličkou duchů jsem byl dnes svědkem. „Morvodugnos a dva další muži vyrazili hledat nové bojovníky, jako obvykle východním směrem, neboť tam se objevuje nejvíc kopiníků, kteří se vracejí z dobovatelské výpravy do Řecka.”

Dobovatelská výprava? Ten sice mohutný, ale chaotický vpád přes Makedonii do Delf a jejich věštírny? Ta historka v ústním podání nějak zkrásněla!

„Narazili na kráľova syna Conaryho z klanu Thulachů a jeho družinu tvořenou rytíři a třemi otroky zajatými na zpáteční cestě v Makedonii. Makedoňané jsou dobří bojovníci. Tito se zavázali, že budou sedm let bojovat jako žoldnéři. Za to mají po uplynutí stanovené doby dostat svobodu, aby si sami našli cestu domů. Nejsou právě šťastní, jak jistě chápeš, ale potřebujeme každou pomoc, kterou můžeme získat.”

Bylo mi líto těch tří, zavlčených do tohoto nehostinného podnebí a jeho pevnosti.

Urtha pokračoval: „Tato skupina jela podél řeky až k lesu. Když v dálce uviděli naše věže, vyrazili cvaľem přes planinu a hlasitým zpěvem nám oznamovali, že přijíždějí.

Stíny hrdinů musely čekat ve vysoké trávě. Čtyřicet nebo padesát se jich znenadání vynořilo v sedlech koní a zaútočilo na ně. Díval jsem se z věže na Riannonině bráně. Tito nájezdníci jako by vyjeli přímo ze země, jako by se tam skrývali v nějakých tunelech. Conaryho zasáhlo sedm šipek, každá tenká jako tm a dlouhá jako šíp. Zemřel v bolestech venku na planině. Všichni členové jeho družiny utrpěli zranění, Makedonci měli o něco víc štěstí. Zdálo se, že vyvázli nezranění, třebaže i oni utřžili mnoho ran. Z oddílu, který přibyl do Taurovindy, crčela krev. Jeden z otroků sebral ze země Conaryho tělo, které jsme později pohřbili u Nantosueltiny studny. Jakmile toto obléhání skončí, zařídím, aby jeho tělo bylo převezeno domů.

Asi se zeptáš, odkud se vzali. To nikdo neví, Merline. Ale v dalších dnech zaplnily stíny Mrtvých a Nenarozených celou planinu a bažiny na západě. Když prší, jsou vidět jako vodní duchové. Postávají v promočené trávě a gestikulují směrem k nám, nebo objíždějí kolem, buď nám hrozí, nebo se nás snaží zabít.”

Pamatoval jsem si to z prvního návratu na opuštěný kopec.

„Umíš od sebe odlišit mrtvé muže a nenarozené hrdiny?” zeptal jsem se, ale Urtha zavrtěl hlavou.

„Pokud jejich zbroj vypadá povědomě, možná jsou z minulosti. Když jezdí na těch obrovských koních a jejich zbroj vypadá neobvykle, pak jsou z časů budoucích. Možná.”

Morvodugnos zvedl nůž, kterým si kráľel maso, aby si řekl o mou pozornost. „Všiml jsem si jedné věci. Někteří bojovníci na planině jsou velice aktivní a napadají naše jezdce, když je měsíc nový, než stříbro zjasní. Další, úplně jiní - ti, kteří nám připadají zvláštní - jezdí častěji, když se měsíc blíží k úplňku, když stříbro září nejjasněji.”

„Také jsem si toho všimla," poznamenala tiše Uvážlivá žena Rianata. Pozorně si mě prohlížela. „Vojsko, které nás obléhá, není jednotné. Dochází v něm k bojům a hádkám. Viděla jsem to. Mezi skupinami se dějí nejrůznější věci. Na východě, nedaleko lesa, je velká síň duchů. Tam sídlí vrchní velitel a tam, na planině před síní, se řeší konflikty mezi bojovníky."

Cathabach třikrát tleskl. „Také jsem to viděl. Tu síň chrání stíny tvorů, kteří jsou jen zpola lidmi. Symboly na korouhvičích vrchního velitele nepatří žádnému království ani knížectví, které bych znal."

Což neznamenal mnoho.

„Ale k čemu chtějí Taurovindu?" zeptala se Ullanna. Zavrtěla při tom hlavou, jako by zápasila jak s masem v ústech, tak s otázkou.

„To je správná otázka," ozval se Urtha. „Doufal jsem, že Merlin by o tom mohl mít povědomí. Co říkáš, Merline?"

„Pokud ano," odpověděl jsem, v tu chvíli po pravdě, „je to hodně po vědomí, dokonce tolik, že to s vědomím nemá nic společného."

Ale poukaz na to, že na různé bytosti ze Země duchů působí různá údobí pravidelného zatmívání měsíce, o něco obohatil moje chápání stínů hrdinů. Dávalo to smysl. Luna měla prostřednictvím svých pramenů a hájů dole na zemi značný vliv na vše živé. Ukazovala svou temnou a zarmoucenou tvář Mrtvým a svá uklidňující bílá prsa Těm, kteří se teprve mají narodit. Rozhodně hrála svou roli v tom, co se dělo.

Potom jsem vyličil svou cestu do pomezí. Nezatajil jsem nic z toho, jak jsem byl zranitelný, když mne Médeia ovládla svým kouzlem. Vidina Iásonova návratu Urthu zjevně zaujala - patrně hned začal uvažovat o rozhojnění početního stavu svých bojovníků - ale představa, že by mezi nás znovu měla zavítat rafinovaná severská kouzelnice Niiv, ho zdaleka tak nenadchla.

Svalnatý Morvodugnos se najednou ztěžka postavil, upravil si krátký šarlatový plášť a zasunul nůž na maso do pouzdra. Zamračil se na mne a jeho tvrdou tvář znenadání zbrázdily obavy. V záři ohně jeho rudé vlasy vypadaly jako klubko svíjejících se hadů.

„Jestli je můj bratr Gorgodumnos mrtvý, jak se domnívám... potom je mezi Mrtvými v Zemi duchů. Byl dobrý člověk a dobrý bojovník, i když trochu prchlivý. Dokázal v sobě dlouho přechovávat myšlenky na pomstu, nerad bral zajatce, zato rád sbíral trofeje. Občas jednal drsně, když se domáhal svého dílu dobytka z cizího území, těžce nesl každou urážku, ale i poklonu, ale přesto to byl dobrý muž. A ti z vás, kteří ho znali, si vzpomenou, že byl nejlepší z nás v pěti ze dvanácti zimních velkých činů: ve Dvanácti hřmících bubnech, v Pěti štítech okovaných bronzem a zlatem, v Deseti skákajících rytířích, v Šesti jasně zdobených husích vejcích a v Jedenácti důležitých hvizdech. Kdo jiný v tomto domě se může něčím takovým pochlubit?"

Odpovědi mu bylo všeobecné mumlání na znamení souhlasu s tím, že Gorgodumnos byl v těchto činech zdatný.

„To je všechno hezké," pošeptal mi Manandoun, „ale jeden čin nikdy nezvládl, a to ten, který jsme si všichni osvojili jako první - a dokonale: Devět žen v kole."

„Vy berete do kola devět žen? Proč?"

„Jedna žena - devět kol," řekl Manandoun a významně se zamračil, jako by mělo být nad slunce jasnější, o co jde. Až v tu chvíli jsem pochopil, že nemluví o tanci.

Morvodugnos mezitím přešel k věci: „Jestli ve společnosti Riannon a Avera přejel přes řeku do Země stínů hrdinů..."

Jestli byl zabit...

„...pak by teď mohl být jedním z té nepřátelské hordy, která leží ve vysoké trávě a v pokrouceném trní na planině MaegCatha. Zaútočí na nás? Zaútočí na svého bratra? Co mám dělat, jestli se ocitneme proti sobě, meč proti meči, hrud' proti hrudi? Co to pro Gorgodumna bude znamenat, když mu zasadím ránu, po které se člověk jinak už nenadechne? Co to bude znamenat pro mne, když osudovou ránu zasadí on?"

Morvodugnova otázka znovu připomněla podivnou a hroživou situaci, v níž se obránci této pevnosti ocitli: válčili s vlastními předky... a se svými nenarozenými potomky. Morvodugnos svým proslovem vnesl tuto nepříjemnost přímo do srdce králova paláce. Již měsíce každý zdejší muž a každá žena jistě pátrali očima po planině Vraní bohyně a snažili se mezi přízračnými postavami utábořenými v poli zahlédnout manžela,

syna nebo otce, kterého důstojně a se ctí pohřbili. A při tomto pátrání se určitě v nitru děsili okamžiku, kdy uvidí, jak se k nim kdysi milovaná osoba blíží s vytaseným mečem, napjatým lukem nebo oštěpem zvednutým vysoko nad hlavu... tak, že jejich smutný skutek, jak by to vyjádřil Morvodugnos, bude zjevný z jejich vystupování, ne-li v jejich srdcích.

Uvážlivá žena ukončila mlčení, které se rozhostilo po Morvodugnově citlivé otázce.

„Vyhnout se boji s bratrem nebo otcem, kterého poznáte, není nic nečestného. Odejděte z pole. Podle toho, co jsem viděla, tyto stíny hrdinů jsou v naší zemi slabé, slabší než my. Pamatujete si na kosti, které jsme nechali rozházené na bojišti, když jsme si vzali Hromový kopec zpátky? Ať už je to kdokoli, kdo vedl tento výpad přes Klikatou, ti, které jsme kdysi milovali, nebo ti, kteří v časech budoucích budou s láskou opatrovat vzpomínku na nás, jsou tady proti své vůli. Způsobil to pokřivený muž, který nosí smrt. Takoví lidé už se v minulosti našli a najdou se znovu. Ale v této zemi se vyskytují vždy po jednom.

Někteří jsou dobří. Vzpomeňte Cuhuloona, slavného muže z Ierny, muže, který zvládl Dvanáct velkých činů a předvedl památnou bitevní křeč. Ano, někteří jsou dobří. A někteří jsou špatní. Tento je špatný. A Munda, dívka nadaná osvětlením z dlaní, ho již viděla nablízku.”

Jako by slyšela, že je řeč o ní, Urthova dcera začala někde v dálce projevovat hlasitým vriskáním nespokojenost s tím, že je izolovaná a uvězněná.

Nedokázal jsem od Rianaty odtrhnout pohled. Podívala se mi pevně do očí.

Takové lidé už se v minulosti našli a najdou se znovu.

Byl jsem si jist, že tato žena kdysi měla imbas forasnai. Již ji opustilo, taková schopnost je vždy odsouzena k tomu, aby se vytratila. Měla hlubokou, podrobnou paměť a měla rozum, který stále potřeboval vše prověřovat. Munda se mohla stát její žákyní. Bylo jasné, že dívka se vydá stejnou cestou.

Jaký zájem mohla mít Země duchů na Taurovindě? Otázka možná ležela v minulosti pevnosti, což bylo téma, o němž se nyní rozhovořil Mluvčí minulosti.

Poslouchal jsem ho pozorně. Byl výmluvný, popisný, hovořil se zápalem, ale brzy se ukázalo, že jenom mluví z paměti, odřikává verše, které se naučil, bez hlubšího pochopení nebo vize. Byla to slova předávaná po staletí.

Vlastně po dvě století, která uplynula od doby, kdy porážení teutoborští králové poprvé přišli k tomuto rozložitému kopci v srdci Alby a utkali se spolu v souboji, aby rozhodli, kterému z nich budou patřit jeho strmé svahy a okolní bohaté lesy.

Ze souboje vyšel vítězně Durandond a jeho žena Evian. Tři ze čtyř vyhnaných rodin, které je doprovázely, odešly dál na jih, jedna se vypravila na sever. Nová království rychle zapustila kořeny, ale tento Hromový kopec byl místem prvního shromáždění, místem, kde se scházela rada vyhnanců a které bylo třeba chránit jako první.

Později pětice království opět zabředla do krvavé války a krvavého chaosu, tentokrát ve vzájemných půtkách.

Znal jsem Durandonda a muže, jako byl on. Na své věčné cestě kolem světa jsem prošel středem těchto lesů a širých pastvin, kde aristokratičtí předkové Urthy a dalších jako on kdysi vládli majetkům, které sloužily pouze k zajištění přepychu a požitkářského života elity. Tato elita neměla žádný pojem o cti mimo svou soustavu kast, kterou tvořili urození, rytíři, svatí a ctěné ženy, skuteční vládci těchto rozlehlých majetků.

Vzpomněl jsem si, že jsem viděl těla oblíbených rytířů ctěných žen, kteří v boji padli, uložena v plné zbroji do velkých zlatých váz. Víka těchto výstředních rakví byla zalita smolou. Potom vázy pohřbili do hlubokých šachet, zasypali úlomky mramoru a žuly, vršek uzavřeli dubem a ozdobili polními květinami. Zrádci těchto urozených byli pohřbeni podobně, ale zaživa a v dřevěných sudech, které pak shodili do hlubokých jam a zasypali vlhkou hlinou.

Pět dynastií bylo oslabeno řadou menších válek s nájezdníky z východu, včetně Cimmeřanů a Skytů, a ničivým nájezdem z Řecka, armádou, která překonala čtyři země a dva horské hřebeny. Řekové pobrali kořist a většinu pokladů uložili v delfské věštině.

Jich vlastní nenasytnost však byla tím, co vedlo k pádu království, rozvrácených lidmi, které využívali a utlačovali.

Mohli si tito vyhnaní vládcové s sebou přinést něco, čím by učinili Taurovindu tak přitažlivou pro duchy Mrtvých? Určitě to nebyla mrtvá těla Durandonda a Evian, i kdyby ležela na pozlaceném voze. Pokusil jsem se nahlédnout do nitra kopce. Přestože do jejich šachty, podobně jako do všech ostatních, jsem svým vnitřním zrakem viděl dobře, nic jiného jsem nezahlédl, s výjimkou spirálovitého proudění vody, která napájela prameny v pevnosti, křišťálového vína nasávaného z Nantosuelty. Jestli pod našima nohama bylo něco jiného, zůstávalo to skryto i pro mne.

Slavnost skončila a hosté se rozešli. Urtha mi naznačil, že mohu nocovat na stejném místě v jeho paláci jako dřív, a já jsem přijal. Byl jsem vyčerpaný.

Ze spánku mne vytrhla drobná ruka na ústech. Otevřel jsem oči a spatřil jsem dívku, která si mě s napjatým výrazem prohlížela. „To je krása!“ zašeptala. „To je krása! Vidím labuť, vidím ji letět... Moje labuť se ke mně vrátila!“

V tom okamžiku pevnost znovu probudil varovný nárek rohu z jedné strážní věže.

Šestnáct

Uloupení duchové

Jedné z armád na planině MaegCatha se podařilo proniknout západními branami a tato noční horda teď vtrhla do Taurovindy. Jezdci na koních a na válečných vozech kolem sebe rozsévají spoušť a hrnuli se k nemetonu, posvátnému sadu. Neměli žádné pochodně. Jakmile se ocitli v prostoru za hradbami, stali se hmotnými a zranitelnými železem. Coritanové přivolaní ze své ubikace se pustili do útočníků ze zuřivosti, ve které si s nimi nijak nezašli.

Vozy jezdily do kruhu, nočním vzduchem létaly oštěpy a svištěly šípy. Uviděl jsem Ullannu, jak se vrhla do šarvátky, oděná jen ve svých jezdeckých kalhotách a kyrsu s bronzovými šupinkami. Klekla na jedno koleno a začala po útočnících střílet šíp za šípem. Po každém vypuštěném šípu se pootočila. A byly ničivě přesné, soudě podle toho, kolik těl se svezlo z koní na zem.

Troubení rohů od východu napovědělo, že podobný útok se odehrává i tam. Vysoké hradby Taurovindy ožily pochodněmi a blýskáním zbroje.

Uchovával jsem si opatrný odstup a zasáhl jsem pouze jednou, když sekera mrštěná z koňského sedla zasáhla Ullannu a srazila ji na zem. V dalším okamžiku na ní jezdec obkročmo seděl, sekeru měl znovu v ruce a chystal se roztržít jí lebku.

Skoro bez přemýšlení jsem přivolał obrovského, rozzuřeného vlka a poslal jsem ho na útočníka. Díval jsem se, jak ho povalil na zem a začal mu trhat krk. Ullanna se otřeseně postavila a polekaně se rozhlédla, mne si však nevšimla. Rychle se vrátila ke střelení šípů a poté, co vyprázdnila svůj toulec, se s hlavou skloněnou rozběhla zpět do úkrytu.

Propustil jsem vlka z mrtvého muže, ale zvíře zůstalo! Nejdřív užasle a potom polekaně jsem se díval, jak si svou kořist odneslo vřavou pryč, prošlo s ní branou a pokračovalo klikatou cestou dál k vrbovým bažinám, nepochybně aby si pochutnalo na jejích játrech.

Kdo přebil moje kouzlo?

To je krása! Labuť letí...

Mundina slova na mě vřeštěla smíchem. Niiv byla tady! Podařilo se jí nějakým způsobem proběhnout potýčkou a dostat se do Taurovindy. Teď byla zde, blízko mne, pozorovala mě a kradla mi síly, než jsem je před ní stačil uzavřít.

Kolem burácivě projížděli jezdcí na koních, vozy skřípaly a převracely se. Manandoun a jeho strážce se tyčili přede mnou s vytasenými meči, bez štítů, které odhodili, připravení na tvrdý boj. Manandoun si mne všiml a křikl na mě, abych se klidil.

„Neviděl jsi tu holku? Tu ze Severních zemí?“ zavolał jsem na něho. Manandoun v sobě už hromadil svaté běsnění. Obličej měl brunátný, oči se mu začínaly lesknout. Moje slova však na okamžik získala jeho pozornost, takže ukázal za sebe.

„Viděl. Obarvila si vlasy na černo a na ramenou nosí labutí peří. Běžela do nemetonu. Nech ji plavat,“ dodal vznětlivě. „Riannonina brána odolává. Projev své umění tady, Merline! Vyčaruj armádu, která je

smete zpátky do hrobů!"

Zasmál se, neboť věděl, že stejně neudělám nic. Tenhle Urthův starý přítel mne měl dobře přečteného. Vzápětí předvedl Válečný čin nohy a meče a nechal se ovládnout zuřivostí, díky níž by se okamžitě dostal do Země duchů, pokud by nadobro přestal dýchat.

Přestože si coritanští žoldnéři stěžovali na chabý žold za své služby, podařilo se jim udržet západní čtvrtinu pevnosti, byť za to zaplatili krutou cenu, když zoufalí Mrtví řadu z nich zle zřídili a připravili o hlavu.

Obešel jsem sad dokola, vylezl jsem po žebříku na východní hradbu a odtamtud jsem se rozhlédl po planině, která se v tomto směru rozprostírala do největší šířky. Hemžila se ohni a pohybem. O boji pode mnou svědčilo soustředění pochodní v místech, kde se hordy bojovníků tlačily k Býčí bráně - prorazily Býčí bránu! - a bojovaly o zdolání druhé totemové bariéry na ohrazené přístupové cestě, zatím neúspěšně.

V dálce nečinně stála řada mužů na koních před stany, které jsme považovali za královské ležení. Pozorovali nás zpod černých řeckých přileb. Kopí měli skloněná, štíty pověšené na zádech. Každý z této skupinky rytířů měl k levici připoutaného dravce, který třepetal bílými křídly a napínal provaz. Bylo to zvláštní, ale vycítil jsem, že jsou neklidní. Jeden z nich měl co dělat, aby zvládl svého oře, ale přitom se zdálo, že neklid zvířete má původ v nervozitě jeho jezdce. Muž neustále zalétal pohledem k řece. Jeho přilba se leskla zlatem.

U Nantosuelty se rozhořel jasný oheň. Zahlédl jsem vršek stěžně a malou loď a nepochyboval jsem o tom, že u mola zakotvila Argó.

Ve vzduchu však bylo cosi zvláštního, jakási éterická záře, tetelení prostoru mezi pevností a věčnými háji. Pak ke mně nočním vzduchem dolétla charakteristická vůně kouzelnice ze Severních zemí. Ten parfém bych poznal kdekoli. Prudce jsem se otočil. Čekal jsem, že bude stát hned za mnou, ale stále se skrývala. Podle toho, co řekl Manandoun, byla v sadu. Když jsem se vydal kolem hustě spletené proutěné stěny, která svatyni obepínala, brzy jsem našel díru - ne větší, než jakou by udělala liška - kudy se děvče protáhlo dovnitř.

Číhala na druhé straně. Krčila se tam, zadržovala dech a čekala, až přejdu. Jenže já jsem vytrženou část stěny natlačil zpátky a díru jsem tak ucpal. Uslyšel jsem, jak zlostně zavrčela. V dalším okamžiku se stěna vyboullila směrem ven, jak do ní někdo prudce udeřil. Další rána už stěnu protrhla. Na druhé straně stála tmavovlasá dívka s divokostí v očích. V první chvíli měla vztek, ale pak se ke mně vrhla.

„Merline! Nevyhýbej se mi! Já tě potřebuji!"

„To muselo bolet," ukázal jsem na stěnu. Vzal jsem ji za ruce. Kůži na kotnících měla sedřenou do masa. Přesto neměla dost fyzické síly, aby takový otvor udělala sama.

„Pořád používáš svou sílu k takovým hloupostem," pokáral jsem ji unaveně. Byla to pravda. Mrhala svým mladým životem. Bylo důležité spoutat magické schopnosti, které člověk měl, a šetřit jimi, obzvlášť když šlo o tak slabou magii, jakou byla nadána bezvýznamná kouzelnice typu Niiv.

„Co na tom záleží," odvětila a pověsila se mi na ruku. „Iásón je tady. Loď—" její hlas přešel v šepot „—loď" nás zdržela. Poznala jsem, co dělá. Ale už je tady. Iásón si myslí, že budeš vědět, kde je schovaný Malý snílek. Říká, že jednoho syna sice ztratil, ale o druhého už nepříjde. Jestli mu pomůžeš, možná tě nezabije!"

„Nezabije mě."

„Zabije! Dokáže to! Myslí si, že jsi spolčený s Médeiou."

Málem jsem se rozesmál, když jsem to slyšel, ale bolest podvodu, jehož se Médeia dopustila na mně, byla ještě příliš palčivá.

Niiv mě stiskla. Třásla se. „Nech mě u sebe," zašeptala.

„Slibuji, že už se víckrát nepodívám do tvé budoucnosti. Slibuji, že nebudu strkat nos do tvých věcí."

„Tak jako jsi právě poslala z pevnosti mého vlka?"

„Promiň," řekla. „Neodolala jsem. Chtěla jsem tě jenom poškádlit, ukázat ti, že jsem tady."

Byla nebezpečná. Nebyla ani trochu zranitelná. Nebyla ani trochu pravdomluvná. Ale vzpomněl jsem si na slova jednoho cimmerského náčelníka, kterého jsem kdysi znal: toho, na koho se nedá spolehnout, je nejlepší mít na očích.

Na další přemítání mi nezbyl čas. Z ryku boje u západní brány zůstal šepot. Od Riannoniny brány se rozezněly rohy a nastal všeobecný pohyb lidí směrem k hradbám, odkud se otevíral výhled k Nantosueltě. Ullanna se dlouhými skoky přehnala kolem. V ruce svírala oštěp a prázdný toulec, vlasy jí vlály. Nervózně se podívala na Niiv, potom na mne a vykřikla: „Ustupují! Co se děje?“

Ze strážní věže se dunivě rozlehl Urthův hlas. „Merline! Argó! Honem!“

Měl jsem představu, co ta slova znamenají, a vylezl jsem po žebříku na hradby, těsně následován Niiv. Jestli jsem se při pohledu na planinu neubráníl smíchu, mohl za to úžas a obdiv k té staré, důmyslné lodi. V nočním vojsku zavládl zmatek. Klikatá obřadní cesta od Nantosuelty k pevnosti se proměnila v blyštivou řeku! A tímto křivolakým tokem plula Argó poháněná vesly, která se zvedla a klesala v rytmu bubnu. Tempo udával Rubobostes. Iásón stál na přídi, upíral oči nahoru na kopec a v noční tmě pátral mezi malými obličejí nad sebou po známých rysech. Pokud se naše pohledy vůbec setkaly, bylo to jen na okamžik.

„Mielikki!“ zajíkla se Niiv. „Moje paní! Zařídila, aby řeka tekla až k bránám!“

Já jsem však tušil, že tento živý sen nevytvořila Mielikki, ale sama důvtipná Argó, Duše lodi, dokonce starší než já. Jak jsem nedávno zažil, nic jí nezabránilo plout říčkami, které nebyly širší než padlý strom. Dokázala přesvědčit vodní svět, aby se podřídil jejímu rozmaru. Byla to čarodějka v trupu, stěžni, přídi a zádi. Vesla, která ji poháněla, používala jako nohy, křídla, ploutve a prsty, aby se dostala tam, kam chtěla.

Kromě toho věděla, co dělá. Zatímco se poklidně pohybovala po cestě, která se proměnila v řeku, stíny hrdinů se shromáždily do svých klanů, popadly zbraně a na koni nebo po vlastních se daly na útěk z planiny MaegCatha. Byly vylekané a dezorientované. Jejich řady ovládl zmatek a děs.

Prchaly na jih, od Nantosuelty, valily se do bažin a hustých vrbových hájů, které pokrývaly krajinu západním směrem, kam až oko dohlédlo. Když jsem se podíval pozorně, všiml jsem si, že nemilosrdná armáda Mrtvých ujíždí jedním směrem a Nenarození na těžších koních, oblečení do nezvyklé zbroje, zvolili jinou trasu.

Zůstala pouze elita s bílými sokoly.

Když se planina vyprázdnila, vypustili své dravce, přehodili štíty dopředu, pobídli své šedé poníky kopnutím do slabin a tryskem vyrazili k pomalu plující Argó. Iásón se otočil k této ženoucí se tlupě a sáhl po meči. Když už byli jezdci těsně u lodi, v posledním okamžiku všichni až na velitele změnili směr a rozjeli se ve stopách svých prchajících druhů na jih. Tento poslední hodil oštěpem. Byl dobře zacílený: zasáhl Iásona na místě, kde stál, porazil ho a málem ho shodil přes bok lodi. Ale Iásón byl na to připraven, hrud' mu chránila silná vrstva kůže a dřeva. Vytrhl oštěp ze svého brnění a ve chvíli, kdy jezdec za-vřískl vzteky, zvedl koně na zadní a otočil ho, mrštil zbraň zpátky. Zasáhla jezdce do boku. Také on vytrhl oštěp z rány a tentokrát jej ve vzdorovitém gestu zvedl nad hlavu.

Slyšel jsem, jak mladík znovu zavřískl jazykem starých Řeků: „Nejsi to ty! Nejsi ten pravý!“

Z Býčí brány se vyřítily čtyři válečné vozy, kterým na bocích plápolaly pochodně. Ujížděly tak, že z iluzorní řeky, jež nyní protékala bránou, stříkala na všechny strany voda. Ihned se jaly pronásledovat tohoto přízračného rytíře z pole Vraní bohyně.

Brzy jim ujel.

Argó zpomalila, ale plula dál. Veslaři zasunuli vesla do lodě. Iásón vyskočil na břeh a přehodil si přes ramena svůj plášť. Také Rubobostes vystoupil na suchou zem. Po něm si v trupu rozebrali své štíty Argonauti pochmurného vzezření a slezli z lodě na břeh. Argó se však pohybovala dál. Prolomila bránu a zmizela v útrobách kopce, zajela do země pod našima nohama stejně lehce, jako když les pohltní ranní mlhu.

Najednou všechno ztichlo.

Niiv se třásla. Krčila se za mnou, křečovitě mi svírala ramena a dívala se, co se odehrává pod námi.

„Řekni mu, co chce vědět,“ prosila úpěnlivě.

Nepřekvapilo mne, že obzor jejího uvažování je tak úzký. Zeptal jsem se jí, jestli viděla, co se právě stalo.

„Ano. Iásón tě našel. Argó použila svou zvláštní magii. Merline, hrozí ti velké nebezpečí!“

Taurovinda byla v obležení měsíce, ale obláhatelé se rozplynuli jako pára nad hrncem, jakmile si Argó

otevřela cestu ke kopci. Co je tak vyděsilo? Loď? Iásón? Co mohlo zapůsobit tak silně, že to prolomilo patovou situaci? Co obrátilo noční vojsko na útěk do Země duchů?

Dívka se po mně vzpínala. „Jsi nervózní.“ Pleskl jsem ji přes prsty. Iásón vedl své muže na dvou vozech do spodní části hradistiště. Drásavé zvuky rohů a sladěný ženský zpěv byly hudbou na uvítanou. Urtha, oblečený do královského pláště z šedé kožešiny, mě zavolal k sobě. Sešel z věže a počkal na mne dole, doprovázen svým hrdým synem Kymonem.

„Při dobrém bohu, co se to děje, Merline?“ vykřikl.

„To ukáže čas.“

„Otevři oči! Potřebuji to vědět!“

Niiv se zasmála. „Merlina potřebují všichni. Merlin umí nahlížet do kopců!“

Nelíbilo se mi to. Měla pravdu, v kritických okamžicích se vždy očekávalo, že vytáhnu z rukávu nějaký trik: falešného vlka, kouzelný oštěp, odhalené tajemství. Občas se mi to podařilo, a občas ne, ale pokaždé mě to něco stálo a já jsem nebyl ochoten tuto cenu obětovat, pokud nebudu sám chtít. Z Urthova tónu mi vřela krev a Niiv - ta zkažená nymfa - toto moje lidské selhání vycítila. Nechtěl jsem ji mít pod kůží. Rozhodně jsem nechtěl, aby její prsty osahávaly řezby na mých kostech a dotýkaly se tajemství mého narození.

Musel jsem tento okamžik posoudit velmi obezřetně. Urthův nepokoj byl pochopitelný. Jednoduše mu nešlo na rozum, proč vojsko, které ho již mělo téměř na lopatkách, tak náhle ustoupilo. Byl radostně vzrušený a zároveň se hněval, cítil úlevu a zároveň zmatek. A já také. Ale nemohl jsem dopustit, aby si myslel, že jsem tam proto, abych pro něho udělal všechno, co si zamane. Měl jsem za to, že to jsme si ujasnili už během dlouhého putování do Delf.

Potřeboval, abych mu to připomněl.

Počítal jsem s tím, že se pohádáme, ale když jsem k němu přistoupil, vzal mě kolem ramen. „Kymon mi právě řekl, že Iásón je pro tebe nebezpečný. Netrap se, starý příteli. Někáký Řek s prošedivělými vousy a zplihlými vlasy si nebude uvnitř těchto zdí dovolovat na mého oblíbeného hosta. Ale pověz mi, co se tady děje.“

„Kdybych to věděl, řekl bych ti to. Kdybych věděl, jak najít pravdu, pokusil bych se o to. Potíž je v tom, Urtho, že kolem nás jsou závoje. Závoje, které halí do zmatku to, co vidíme a co nám říkají ostatní smysly.“

Díval jsem se mu do obličeje. Na okamžik se zamračil, usilovně se zamyslel a pak se zeptal: „Někdo nás klame? Všechno není takové, jaké se to zdá být?“

„Ani já bych to nedokázal vyjádřit lip.“

Vzápětí došel k závěru, který jsem mu nedokázal vyvrátit. „Ta tvoje děvka s divokýma očima: Médeia.“ „Moje bývalá milenka,“ opravil jsem ho vlídněji. „Určitě má prsty v téhle lavině podivností. Ale Iásónův příjezd strhl vlastní bouři. V tuto chvíli nám to pomohlo, ale budeš mi muset dopřát nějaký čas, než pochopím, co se děje.“

Urtha zlostně zavrčel. Sklonil hlavu k synovi a syn zvedl oči k otci. Oba měli stejný výraz: přísný, smířený a lehce pohrdavý. Téměř ve stejném okamžiku pokrčili rameny a obrátili oči zpátky ke mně.

„A zatím,“ začal Urtha, ale když uviděl můj unavený pohled, zarazil se. „Co je?“

„Chceš říct, že bude oslava? Oslava na uvítanou?“

Zatvářil se překvapeně. „Tak pozdě v noci? Políbil tě snad měsíc?“

„Díkybohu.“

Ulevilo se mi, když jsem si představil rodinku divokých prasat zavřenou v ohradě na druhém břehu Taurovindy. Začínal jsem mít dojem, že Cornovidové nedělají nic jiného, než bojují a slaví.

„Slavnost na uvítanou bude zítra za soumraku,“ uzavřel Urtha. „Zatím se musím postarat o tvoje bezpečí. A o to, aby se Iásónovi a jeho mužům dostalo řádného přístřeší. Nemám tě zbavit té pijavice?“ Přísným pohledem zpražil Niiv, která se za mnou schovávala. „Doufám, že víš, co děláš,“ dodal Urtha.

Nevím.

V tu chvíli otevřeli Riannoninu bránu a Argonauti vstoupili ve světle pochodní do pevnosti na Hromovém kopci.

* * *

Sledoval jsem dění z úkrytu. Už když jsem se díval očima mořského ptáka (připadalo mi to jako celá věčnost), všiml jsem si na skupince zahalených lidí, kteří teď kráčeli za Iásonem, něčeho velice zlověstného, velice špatného. Rubobostes byl stejný, jak jsem si ho pamatoval, až na to, že vypadal unaveně a vyhládle. Čtyři další se začali pozorně rozhlížet kolem sebe, když prošli bránou do přátelského hradiště, jako by hledali příležitost k něčemu nekalému, ale pravděpodobně pouze pátrali po příslibu toho, že se nějaký čas pohodlně vyspí.

Ostatních šest bylo strhaných a neklidných. Měli propadlé oči, olivovou kůži a byli jen zpola živí. Šestice pochmurného vzezření.

Trvalo mi jen okamžik, než jsem nahlédl do jejich úvah a pochopil jsem, co Iásón udělal. Jeden z nich vycítil mou přítomnost a zlostně se otočil směrem ke mně. Ustoupil jsem do nejtemnějšího stínu. Hlavou se mi honila jediná myšlenka: Jak to Iásón dokázal? Sám určitě ne, někdo mu pomohl. Při Athénině sladkém dechu, ať to není Niiv, prosím, to hloupé, slídivé, dravé děvče... Určitě by se z vlastní vůle nevypravila na samotný práh smrti!

Niiv vycítila můj nenadálý úlek a pokusila se vyklouznout. Popadl jsem ji za zápěstí a přitáhl ji k sobě.

„Jestli je to tvoje dílo, holka bláznivá, ztratila jsi všechno. Všechno!”

„Moje ne, přísahám. Poznala jsem, kdo jsou. Ale neměla jsem s tím nic společného.”

„Tak jak to dokázal? Jak, řekni mi to!”

„Nevím.”

Sotva jsem ji pustil, utekla do noci, jako tvoreček hledající bezpečí.

Urtha Iásóna přivítal a formálně mu nabídl pohostinnost. Řekl, že jeho dům je i Iásonovým domem, na podlaze bylo dost místa, aby se tam mohli po zbytek noci uložit všichni jeho muži.

Iásón mu gestem poděkoval a pak se zeptal: „Je tady?”

„Ano. A stejně jako ty je hostem pod mou střechou. Můj dům je pokojný, příteli Iásone. Jestli se ho pokusíš zabít, dám zabít já tebe.”

„To je jasná řeč, pane Urtho. Můžeš odpočívat v klidu. Nemám v úmyslu ho zabít.”

Rozhlédl se nocí prozářenou světlem pochodní a netrvalo mu dlouho, než našel moje oči. Chvilí se na mě díval a potom se odvrátil. Zaslechl jsem, jak prohodil k Urthovi: „Je zde také několik Merlinových starých přátel. Má s nimi mnoho společného.”

„O tom si pohovoříme později. V tuto chvíli mne zajímá, proč se naši nepřátelé při pohledu na Argó obrátili na úprk zpátky do svých hrobů.”

Byla to pro mne záhada stejně jako pro Urthu. Jelikož jsem nedokázal odpočívat a rozhodně jsem nechtěl spát v králově paláci vedle Iásóna, chodil jsem po hradbách, dokud nad lesem východně od planiny MaegCatha nezačalo svítat. Po dobytých ze Země duchů nebylo ani památky. Skoro se nechtělo věřit, že zde téměř čtvrt roku tábořilo vojsko o počtu tří set mužů, ne-li víc.

Přestože to v noci vypadalo, že tam své stany zanechali, i tyto dočasné příbytky pohltila země.

Těžké kroky na žebříku pode mnou mi oznámily Rubobostův příchod. Po krátkém spánku a s trochou jídla v žaludku vypadal hned lépe. Podal jsem mu ruku, abych svalnatému Dákoví pomohl na plošinku na vnitřní straně palisády. Když mě za ni vzal, jako by ji stiskl železný svěrák.

„Byl by z tebe dobrý soupeř pro Hérakla,” řekl jsem mu.

„Rád bych ho poznal. Byl v mé zemi slavný. Holýma rukama vyhloubil v kopci údolí. Řeka, která tam našla pramen, dodnes teče do moře. Říkáme jí jménem, které znamená ‚Moč slavného muže’.”

„To věřím.”

„Rád tě zase vidím, Merline.”

„Já jsem také rád, že tě vidím, třebaže jsem tě zahlédl v krajině na pomezí. Jak ses dostal na druhou stranu řeky? Na Argó?”

„Mielikki nám otevřela cestu. Je to zvláštní, ale když jsme zkoumali tu podivnou hraniční zemi, přísahal bych, že jsem slyšel tvůj hlas. Napadl nás oddíl jezdců, z nichž jeden byl velice zlostný, velice zuřivý mladík.”

Řekl jsem mu, že jsem tam byl a díval jsem se na útok z druhé strany palouku. „A co se stalo s tvým

koněm? S Ruviem?"

Rubobostův oř byl tvor obdařený nadpřirozenou silou. Možná byli oba, muž i zvíře, stvořeni společně. „Nechali jsme ho na strategickém místě nedaleko Země duchů. Byl vyčerpaný po dlouhé cestě. Na kraji lesa bylo několik klisen a dobrá pastva. Když se na mě Ruvio podívá určitým způsobem, nehádám se s ním. Dal jsem mu volnost, a tak se touto dobou již břicha těch klisen plní hřebečky. Jednou se budou hodit."

Nad stromy se znenadání vyhoupl ohnivý okraj slunce. Rubobostes na okamžik zmlkl. Odbyl svůj posvátný ranní rituál ve spěchu, který hraničil s rouháním. Napadlo mě, že bych také chtěl mít vlastní rituál. Jestli jsem kdy nějaký měl, dávno jsem ho zapomněl. Když slunce vyšlo takovým způsobem, zářivé, jasné, znenadání ostré, probudilo ve mně tisíc vzpomínek, ale všechny byly zprofanované. „Než vstanou ostatní," promluvil tiše Dák, když skončil, „je tu šest starých přátel, kteří nikdy nespí a kteří by tě rádi viděli. Druid je vpustil do jabloňového háje. Má z nich takový strach, že jim nedokáže odmítnout."

Pohlédl jsem krátce k nemetonu ukrytému za vysokými proutěnými stěny. Mluvčí minulosti stál před bránou a svou lískovou hůl svíral oběma rukama, jako by svůj drahocenný sad střezil před vším ostatním, co by snad chtělo poskvítnout jeho vzácnou půdu. Vypadal mrzutě a nešťastně.

„Jak je Iásón povolal?" zeptal jsem se rychle Dáka, Ale Rubobostes jen pokrčil širokými rameny. „Povolal je ještě předtím, než znovu našel mě. Chtěl jsem se vrátit domů po té velké bitvě, která se odehrála cestou do Delf v Makedonii, vzpomínáš? Ale rozmyslel jsem si to. Znovu se mi zachtělo dobrodružství, Merline! A jak jsi patrně zjistil sám, ten nemilosrdný Řek přímo přitahuje dobrodružství. Zastihl jsem ho, když se svou novou družinou ujížděl pahorkatinou směrem na sever, nedaleko Daanu, kde jsme ukryli Argó, než jsme zamířili do Makedonie. Těch šest už bylo s ním. Vím jen tolik, že využil slib, který mu kdysi dali. Zřejmější u toho tenkrát byl. Šlo o nějaký čestný slib daný v době, kdy se Argó plavila za zlatým rounem."

Dákova slova mne sice nešokovala, ale překvapila mě. Na té slavné plavbě s Argó před sedmi staletími jsem strávil s Iásonem hodně času. Aby dosáhl svého, uchyloval se k nejrůznějším uskokům. Začínal jsem chápat, co se mohlo stát.

Poradil jsem Rubobostovi, že i když je unavený cestováním, mohl by se pustit do napodobování rozmnožovacích aktivit svého koně, neboť Urtha bude v budoucnu potřebovat silnou družinu, a s těmito slovy jsem ho opustil. Čekalo mě obtížnější setkání.

V první chvíli se tvářil zmateně a pak za mnou zavolal: „Jen aby bylo jasno: doufám, že nenavrhuješ, abych se pářil s klisnami."

„Ovšemže ne."

„Jenže všechny zdejší ženy vypadají hrozně divoce! Dokonce i ty neprovdané."

„Libý zvuk harfy nebo milostná píseň dokážou divy... uklidní a potěší."

„Tak ti děkuji," poznamenal sarkasticky. „Zpívat neumím a hrát na harfu taky ne. Opravdu ti děkuji."

Druid se zakabonil, když jsem se k němu přiblížil. Do krátkých vlasů si vetřel vápno, takže mu na hlavě tvořily několik zahnutých rohů a podtrhovaly ponurý hněv v jeho vráscité tváři. Na sobě měl tmavý plášť, na levém rameni převázaný, a oděv si pomazal hlinkou. Lískovou hůl držel jako oštěp a mířil jí na mě. Byl silně rozrušený a viditelně se domníval, že mu hrozí nebezpečí.

„V sadu je šest mrtvých," zabručel. „Odejdi."

„Jsme ve válce proti Mrtvým," připomněl jsem mu. „A těch šest je na naší straně."

„Nejsou mrtví stejně jako Mrtví. Mrtví ze Země duchů jsou pořád živí. Stíny hrdinů! Tihle mrtví jsou mrtví. Vzkříšení proti své vůli. Nepatří sem."

„Proč jsi je potom vpustil do sadu?"

„Je lepší, když jsou tam, v dosahu Nantosuelty, než aby byli tady venku. Je tak větší šance, že sestoupí do země, kde nehrozí nebezpečí. A ta loď je také tam dole, v nitru kopce. Patří k lodi. Kdo je to, Merline?"

„Zatím nevím. Vím, že je to šestice Iásonových Argonautů, šest členů staré posádky. Nech mě projít. Nehrozí ti od nich žádné nebezpečí. Vsaďím na to život."

„Na mém životě nezáleží," zamumlal rozčileně Mluvčí minulosti. „Záleží na pevnosti, jenom na tomto místě."

Ustoupil stranou, ale ve chvíli, kdy jsem vcházel do sadu, mi přejel koncem své hole po zádech. Mých kostí se dotklo malé, primitivní kouzlo, ochranné i výzvědné.

Nechal jsem je, aby se tam usadilo. Měl jsem k tomuto muži důvěru. Bylo by dobré, kdyby se mohl přesvědčit o tom, co jsem věděl, a pochopil, že Šestice zdráhavě vzkříšených nepředstavuje pro jeho pevnost nebezpečí.

Byli rozptýlení po celém háji. Každý z nich si ve svatyni našel místočko, kde stál v šeru časného rána. Když jsem však do sadu vstoupil, otočili se ke mně, aby poslouchali a viděli. Došel jsem ke kamenné mohyle přikryté trávou a květinami, která označovala hlubokou šachtu sahající do hrobky Durandonda a jeho královny. Jeden z původních Argonautů přišel blíž. Sundal si přilbu, aby ukázal obličej. Třebaže v očích se mu zračil neklid, byl v nich i náznak radosti a touhy, možná touhy porozumět nebo touhy poslechnout si přivítání se starým známým.

„Tisamine. Moc dobře si tě pamatuji. Zůstal jsi s Iásonem až do jeho smrti. Byl jsi z nich nejlepší, nejodvážnější."

Neklidný výraz té pevné, šedé tváře se nezměnil. „Myslíš? Záleží na tom? Viděl jsem, jak v Iólku zemřel. Ale všichni se vrátili, když Argó odplula s jeho tělem. Celá posádka. Vzpomínáš si, jak stáli na útesech nad přístavem? Odhodili pochodně do moře. Byl to úžasný okamžik. Tu krásnou loď pak spolkl měsíc. Přesto je Iásón zase tady. A ty! Antiochos. Jak je možné, Antiochu, že jsi pořád ještě živý a teplý?"

Antiochos bylo jméno, pod kterým mě znali na Argó.

Poklonil jsem se tomu starci a vzal jsem jeho ruce do svých dlaní. Byly chladivé, ale ne studené. V tomto vzkříšení byl silný, nikoli křehký. Iásonovi se nějakým způsobem podařilo vlít jeho mrtvole do žil nový život.

„Vždycky jsi věděl, že jsem z jiné doby, z jiného času," připomněl jsem mu.

„Vážně? Zapomněl jsem."

„Kdo další je tady? Kdo jsou ti ostatní z vás šesti?"

„Hylás, Kéfeus z Arkádie, Lynkeus z Aréně a Leodokos z Argu, oba zranění. A ještě Atalanta."

Kdybych měl použít jazyk Keltů, řekl bych, že to bylo jedno ze Sedmi šokujících odhalení mého života. Jistě, nebyl to první ani poslední šok, který jsem zažil, ale nemohu popřít, že i když zmínka o Hýlovi - Héraklovu mladém sluhovi, milenci a nosiči oštěpu a pro mne příteli, který mi hodně pomohl v prvních obtížných dnech na Argó - zaplavila mé kamenné srdce vlnou bolesti, jméno Atalanty bylo ještě více skličující.

Hylás se ocitl ve stavu, kdy byl Héraklem a jeho egem zoufale unavený. Iásón se proto potají dohodl s ostatními Argonauty, že ho před zrůdným hrdinou ukryjí. Když jsme cestou do Kolchidy přirazili ke břehu, předstírali jsme, že se ho zmocnily vodní nymfy, svedly ho a pak ho utopily. Héraklés zničil jezírko, o němž se domníval, že v něm byl zabit jeho oblíbený mladík, a vydal se vstříc jiným dobrodružstvím. Hylás se proplížil zpátky na Argó a opustil nás až v ústí řeky Acheron. Doufal jsem, že v dalších letech prožil dlouhý a méně náročný život. Bude těžké přivítat se s ním znovu.

S Atalantou to bylo jinak. Dosud jsem se o ní nezmínil, neboť, abych řekl pravdu, zůstávala většinou o samotě, když jsme se plavili za rounem. Nelibovala si v nezávazné konverzaci, a třebaže se občas nechala obšťastnit některým z nás (v osamění na širém moři jsme si takto pomáhali všichni), nesdílela s námi ducha lodě. Měla vlastní úkoly. Byla dobrou společnicí a dobrou lovkyní a měla jak cit pro moře, tak ženský nos na hrozící potíže, který nám během plavby dobře posloužil.

Když vystoupila na břeh a rozhodla se, že dál nepopluje, třebaže jsme ještě nedorazili do Kolchidy, dlouho nám chyběla.

Byl jsem s ní krátce a nestačil jsem ji příliš dobře poznat. Zato jsem ale znal ženu, jež byla jejím potomkem, Ullannu, novou Urthovu ženu. Ullannu, silnou Skytku, která svou legendární pramáti velmi obdivovala.

Jejich setkání bude nelehké.

Moudrý Tisaminas mé znepokojení patrně rozpoznal, neboť řekl: „Jsme silná družina, třebaže jsme mimo Čas. Jsme tady kvůli Iásonovi, kvůli slibu, který jsme mu dali. Můžeme zůstat stranou ostatních. Až

bude Malý snílek v jeho náruči, můžeme se všichni vrátit domů. Netvař se tak ztrápeně, Antiochu."

„Kde máš domov Tisamine? Jak tě z něho Iásón vymámil?"

Stařec se na mě podíval a skoro se usmál, ale tíha vytržení z jeho země mu pokrivila svaly na kdysi hezké tváři. „Domov je široká planina s olivovými háji, chladivou vodou a vínem s příchutí pryskyřice, kde mě čas od času navštíví předkové. Žádný z nich není tak starý, aby chtěl zůstat dlouho, a žádný není tak mladý, aby ho stálo mnoho úsilí posedět se mnou, popovídat si, něco sníst a něco vypít."

„A to jsi od života chtěl?"

„To snad chce každý, ne?"

„Nevím, Tisamine. Já jsem jeden z těch hostů."

„Pravda. Už si vzpomínám. Ale to se může změnit. Jestli tě čeká stejně dlouhá budoucnost, jakou máš minulost, můžeš postavit věž na měsíc. Když jsem ještě žil, slyšel jsem, že nějací lidé na východě se chystali něco takového udělat."

„Nepodařilo se jim to," mohl jsem mu sdělit. „Stavitelé pocházeli ze zemí, které k sobě měly příliš daleko. Příliš mnoho jazyků, příliš mnoho mistrů, příliš mnoho kšeftování, příliš mnoho levné malty, která to měla celé udržet pohromadě. Byla příliš měkká."

„Věž se zřítíla?"

„Každá se musí zřítit."

„Nic se nemění."

„Ani ty, třebaže tě Iásón vytrhl z hrobu."

„Neříkej tomu hrob, Antiochu. Hroby jsou místa, ve kterých končí těla."

„Ale tohle přece je tvoje tělo. Nebo ne?" Štípl jsem ho do chladivé kůže.

„Vypůjčené."

„Řekni mi něco víc o podmínkách té půjčky."

Odpověděl mi šepem a jeho obličej ještě víc potměl. Čelo mu zkrabatily vrásky a vypadal najednou tak vystrašeně, jako by odpověď na mou otázku byla sama o sobě kletbou. „Kolossoi. Kolossoi."

Trvalo mi pouhý okamžik, než jsem pochopil, co jeho slova znamenají. Všechno, co jsem o Iásonovi věděl, v tu chvíli ztratilo smysl. V prsou se mi rozhořel hněv. Netušil jsem, do jaké míry se z toho člověka stal nefalšovaný žoldněř, kolik toho nakradl! Zjistil jsem, že ho vůbec neznám. Cítil jsem se ohromený a zrazený. Ale kam mohl kořist své chamtivosti schovat?

„Můžu vám pomoci," řekl jsem rozčileně Tisaminovi. Stín mého starého přítele zřejmě pochopil, co mám v úmyslu, a začal mne prosit, abych to nedělal. Vypadalo to, jako by se mého naléhání polekal.

„Ještě ne. Ještě ne. Mohlo by to mít nepředvídatelné následky. Musíš si uvědomit, že jsme mu kolossoi dali o své vůli. Nijak jsme nestanovili, co všechno s nimi může udělat, když bude chtít. Ale chápu to tak, že naše dohoda mu k tomu dala právo."

„Je to ničema. Podvedl vás."

Tisaminas se mne snažil uklidnit. „Také nám dal výměnou svůj kolossos. Nikdy jsme necítili potřebu jej využít. Dávno jsme ho zahodili. A udělali jsme to ze své vlastní vůle."

„Poslouchej mě! Včera v noci jsem přivolal vlka, aby ochránil jednoho z Iásonových novějších Argonautů, ženu jménem Ullanna. Tento skutek, toto kouzlo, mne stálo velice málo. Možná jeden šedivý vlas, minutu mého života. Využívám své nadání střídmo. Ale čas od času je použiju ukvapeně a s rozkoší. Nevím, co mě k tomu vede. Nikdy nepátrám po zdroji toho popudu. A právě teď to chci udělat."

Tisamine! Můžu vám pomoci, vám všem. Nepatříte sem a nezasloužíte si, aby vás někdo takto necitelně povolal. Iásón vás zradil. Obvinil mě, že já jsem zradil jeho. Je to chamtivec, sobec, otrok instinktu. Je to vlk, který ohryzává mrtvolu svého života, jak si jej pamatuje, mrchožrout, který se nezastaví před ničím ještě živým, co mu ten život připomíná. Jeho zabití mě bude stát hodně. Zestárnu. V zimě dostanu dnu. Ale zabiju ho za vás a udělám to rád. Jenom mi řekni, kde kolossoi schoval. Dokud to nebudu vědět, nemůžu udělat nic."

Za mými zády se tiše ozval hlas: „Myslíš si, že bychom tady ještě byli, kdybychom znali odpověď na tvou otázku?"

Když jsem se otočil, Atalanta mě políbila na tvář, její chladivé rty se dotkly mé líce rozpálené horkostí. Byl to jemný, laskavý dotek, uklidňující hněv. Oplatil jsem jí objetím.

Nežila dost dlouho, aby zestárla. To, co ji zabilo, jí přetrhlo život v nejlepších letech. Byla sice vyhublá, ale byla krásná a z jejích očí se na mě dívala Ullanna. Oči vždycky prozradí nepřerušené pouto. V pohledu očí je něco, co se stoletími předává stále dál.

Za ní stál Hylás. Poznal jsem ho okamžitě. Také nepřežil svá střední léta, takže nemusel bojovat s bolestivou ztuhlostí svých údů. Bohové jeho doby byli vrtkaví a náladoví, určitě ho potrestali za to, že opustil jejich milovaného Hérakla. Stále byl v dobré kondici, ruce a nohy měl dokonce svalnatější, než když jsem ho znal. Zato vrásky z vyčerpání, které mu do obličeje vyryly groteskní nároky jeho pána ve lví kůži, se vyhladily.

„Musel jsi nás velmi milovat, když ses s námi plavil na Argó, že teď nabízíš takovou oběť,“ prohlásil.

„Zestárneš.“

„Netušil jsem, že to víš. Že mě čarování stojí léta.“

„To děvče na lodi o tom mluvilo. To ze severních zemí. Ona tě miluje, Antiochu. Šeptá o tobě. Šeptá mi o svých citech.“

Srdce mi sevřela ledová ruka. Niiv musela proniknout stínovým pláštěm tohoto muže, dosud mladého. Dokázala svést i mrtvého! Bohové, budu si ji muset držet nablízku! V této chvíli jsem si uvědomil, že jí už nemohu dovolit, aby se ode mne vzdálila. Nevím, co jí odkázal její otec šaman, když na dalekém severu umíral, ale bylo to víc, než jsem tušil. Byla jako bující růže, která se vypíná ke slunci, krásná a divoká, ne vždycky kvetoucí, ale neustále vyhánějící odnože, které chytí toho, kdo si nedá pozor.

Bylo přinejmenším znervózňující znovu se setkat s těmito přáteli z minulosti, přáteli, jejichž smrti nebo odchodu jsem tenkrát želel, než jsem se s jejich nepřítomností vyrovnal. Jestli jsem někdy od doby, kdy jsem začal obcházet svět, měl něco, co by se dalo nazvat rodinou, byla to posádka Argó, která se na ní plavila v dávné minulosti, kdy moře byla plná dobrodružství a pobřeží obestřené mlhou bylo víc neznámé než známé.

I oni měli podobné pocity. Stísněné prostředí lodi vytváří duševní spřízněnost, která překonává klanová, kmenová a rodinná pouta. Všechno je společné a zároveň se vše dává všanc. To že jsme měli soucit s Hýlem, který trpěl pod svým majetnickým pánem Héraklem, byl projev základní demokracie, která se vytvořila na takovém miniaturním světě uvnitř světa Oceánu.

Ze všech těchto smutně vzkříšených mne nejvíc trápila přítomnost Tisamina. Měl jsem ho velmi rád a on byl Iásonovým nejvěrnějším Argonautem. Zůstal v Iólku i dlouho poté, co jsme se všichni rozešli, a staral se o stárnoucího, chřadnoucího muže, nosil mu jídlo a poskytoval mu prosté radosti, když dokázal neúnavně naslouchat jeho výlevům hněvu proti Médeie a žalu nad ztrátou synů.

Tisaminas tady neměl být.

Byla to od Iásona zkaženost. Zneužil kolossos, který dostal od Tisamina na znamení přátelství a ochoty bojovat za svého velitele ve světě živých, jako prostředek k tomu, aby si snadno opatřil paže a nohy pro tuto sobeckou výpravu na své nové lodi. Pro Tisamina to znamenalo, že bude chybět nikoli v životě po smrti, ale v životě během života. Věděl jsem dost o dávání darů v podobě kolossoi, aby mi bylo jasné, že za každý den, který Tisaminas stráví ve světě živých jako duch, musel zaplatit svou vitalitou v době, kdy byl naživu a pobýval se svou rodinou. Měl velkou rodinu, čtyři syny a dvě dcery, což byl klan, který by byl tou dobou v Iólku pro mnohé velkou přítěží. Jeden z jeho synů našťestí pěstoval révu a jedna dcera vstoupila do chrámu Pallas Athény. Podobná kombinace výroby a zaslíbení často rodičům pomůže vyřešit problém.

Poslední, na co jsem se Tisamina zeptal, bylo to, jak dlouho je na Argó tentokrát.

„Půl roku,“ odpověděl. „Když se podívám zpět, vidím, kde jsem chyběl. Moje žena to nesla těžce, našla si milence! Můj nejstarší syn se mě pokusil zabít. Dokonce jsem se v iólském přístavu pokusil zabít sám sebe. Připadal jsem si jako svůj stín. Spal jsem jako kočka. Jeden den jsem si nepamatoval, co bylo den předtím. Ani ten, kdo žije v náručí Bakcha a holduje vínu, se nemůže cítit odcizenější od světa, než jsem se tenkrát cítil já.“ Z jeho pohledu číselo bolesti. „Ale trvalo to déle než půl roku. ...“

Bylo to zvláštní představit si, že Tisaminův život v minulosti vzdálené několik století teď závisí na tom, co udělám s Iásonem. Dákové tomu říkali conundrum, spleť problém.

„Starý příteli, to, co už někdo vzal, se vrátit nedá. Pošlu tě domů nejdřív, jak to bude možné. Po dobu,

kdy jsi tady, stále žiješ v Iólku, ale v letargii. Až se vrátíš od živých mrtvých, bude to velká oslava."
„Pamatuji si tu oslavu jako mlhavou vzpomínku," prohlásil Tisaminas s unaveným úsměvem. „Ale bylo mi tenkrát dobře. Připil jsem na tvoje zdraví. Nechápal jsem proč."
„Utváříme minulost. Je to jednodušší než utvářet budoucnost. Tys o ničem nevěděl, ale tvůj stín ano."
„Ale důsledky..."
„To nech na mně. S důsledky si umím poradit."
Zdálo se, že mu moje slova přinesla úlevu.

V noci proklouzlo kolem stráží u zadní brány pět přízračných postav. Byli to vysocí muži se splývavými vlasy, vybavení jen mečem schovaným v pochvě. Vyhledali mne. Poznal jsem muže, kterému se zdálo, že se jmenuje Pendragon. V očích se mu leskl stříbrný měsíční svit, když mne tiše pozdravil. V první chvíli jsem měl znovu dojem, jako bych se díval na Urthův odraz.
„Byl to úžasný den," řekl mi. „Mořské proroctví se vyplnilo. Připlula Stará loď."
„Mořské proroctví? Co to je?"
„Jedno z Pěti nejistých proroctví, která vyslovil muž jménem Sciamath. Kouzelník, nyní již ztracený."
Opět Sciamath, ten, jehož plášť tvořil valící se proud lesů, dávný prorok. Tajemná postava, která zřejmě šířila své vize jak v Jiném světě, tak na území králů. Nevěděl jsem, že se ztratil.
„Proroctví?"
„Že nám Stará loď s posádkou duchů přinese svobodu, abychom mohli znovu jít za svými sny. Byli jsme příliš dlouho otroky Mrtvých. Obléhání tohoto místa skončilo. Nadešla naše chvíle! Sbohem, Merline. Myslel jsem, že bychom mohli poznávat svět spolu, ale není na to ten správný okamžik. Na druhé straně klikaté řeky teď dojde na zúčtování, které se tě nijak netýká. Ještě se setkáme!"
Pět vojevůdců, pět nenarozených králů mne pozdravilo zdvižením bohatě zdobených pochev. Potom se otočili a vyklouzli z pevnosti, tiše a nepozorovaně, aby přenesli válku na druhou stranu řeky.

Sedmnáct
Osvícení z dlaní

Oddíl mužů vyzbrojených kouzelnými holemi, které vymyslela Ullanna, vyšel ven na planinu MaegCatha a začal tlouct do trávy a křovin, jako když děti chtějí nahnat tetřevy nebo sluky čekajícím lučištníkům. Ale kdyby se na planině skutečně něco ukrývalo a nechalo se to dohnat ke vzletu za svobodou, k jídlu by to bohužel nebylo.

Přestože mi hlavou stále zněla poslední trpká slova, která mi Iásón řekl, když ležel ‚smrtelně‘ raněný svým nejstarším synem ve stínu dódonské věštiny, vydal jsem se ho hledat, abych pro změnu já jeho obvinil z podlosti. Strážný u králova příbytku mě poznal a pustil mne dál, ale dům, do něhož jsem vstoupil, byl bez života, až na oheň a ty, kteří ho udržovali, dva psy, jež dospávali noc, třebaže oba apaticky zvedli hlavu a prohlédli si mě, když jsem vstoupil, a jednoho ligurského Argonauta, který byl nemocný a ležel na nízké lavici, stočený do klubíčka.

„Kde je Iásón?" zeptal jsem se ho.

Hlavní síní krouživě stoupal dým. Světlo ozařovalo detaily štítů a zbraní povalujících se kolem, připravených k použití. Několik korouhví pověšených ze stropních trámů se třpytilo zlatým filigránem.
„Hledat syna. Hledat nějaký smradlavý čaroděj, mizera, který znát syna," zabručel muž, načež si přetáhl přes hlavu plášť.

Hledal tedy mne.

Mohl jsem ho vypátrat jako pes, nebo jsem se po něm mohl podívat orlím zrakem z nízkého mraku nad kopcem, ale něco mi našeptávalo, že ten starý Řek je někde blízko. A skutečně, když jsem z Urthovy hlavní síně přešel do předpokoje a ocitl se v tísnivém šeru místa, které sloužilo jako skladiště štítů a oštěpů, ucítil jsem pod pravým uchem bolestivé bodnutí nožem.

„Kde je Malý snílek?" otázal se Iásón. Hrot nože byl stejně neodbytný jako Niivino ohmatávání a také se stejně minul účinkem.

„Někde v této zemi," odvětil jsem.

„Vím, že je někde v této zemi. Mezi stěnami bičovanými mořem, kde vládne, ale neví o tom.“ Slova arkamonského orákula. Nezapomněl jsem je."

„Toto je ta země mezi stěnami bičovanými mořem. Ostrov Alba."

„Ostrov? Táhne se do nekonečna. Tohle není žádný ostrov pod ochranou bohů. Už měsíce se plavím po jeho řekách. Nikdy chlapce nenajdu, pokud se mi nepodaří pátrání zúžit."

Používal čepel jako nůž na ústřice, kroutil jím, jako by mi mohl vypáčit kost za uchem. Parafrázoval jsem slova, která řekl Achilleus, když ho jeho zavilý nepřítel Hektór překvapil neozbrojeného při obětování Athéně v háji za hradbami Tróje. Když ucítil na páteři hrot meče, řekl: „Zaraz tu čepel, nebo ji schovej. Nevyjednávám s kovem, pouze s lidmi, kteří mají kov."

Hektór couvl. Později téhož dne pak zemřel Achillovou rukou, požehnanou sluncem.

Iásón se mému bonmotu zasmál. „Stejná slova řekl Daidalos králi Mínóovi, když se ukázalo, že jeho první bludiště nedokáže udržet Mínóova polozvířecího syna Mínotaura, a král ho chtěl zabít. Ty znáš naše dějiny!"

Daidalos? Možná jsem byl špatně informován.

Ignoroval jsem však smířlivý tón Argonautova hlasu. Bodnutí mne dosud bolelo a krev mi ještě vřela při pomýšlení na Tisamina, strhaného a prázdného jen kvůli žoldnéřskému rozmaru tohoto kdysi slavného muže.

„Kde jsi schoval kolossoi?"

Popadl mne za rameno a prudce mě otočil. Vypadal staře a tvrdě, zlostně a zároveň mrtvě. Z úst mu vycházel nepříjemný puch a oči měl kalné. Mohl to být příznak nemoci nebo stáří, které se nedalo odbýt. Volné, šedivé vlasy mu visely jako umaštěný hadr kolem drsné tváře, která vypadala jako vytesaná z kamene,

„Nestarej se o kolossoi! Jediné, na čem záleží, je Kinos. Ta děvka, jeho matka, ho tady ukryla. Nemám dost roků na to, abych mohl chlapce hledat v každém mokrému údolí a v každém smradlavém močálu. Ale ty, Antiochu, ty jsi klíč! Vím, že ty víš, kde je. Jsi příliš velký šťoural, než abys na to nepřišel. Tak kde je?"

„Kde jsou kolossoi?"

„Proč?" rozkřikl se na mě. „Proč? Bohové, proč ti záleží na takových hloupostech?"

„Záleží. Pro Tisamina a ostatní je to důležité."

„Jsou mrtví. Nic nechápou. Kdysi byli důležití. Ted' nemají vůbec žádný význam! Kromě toho, že jsou silní."

„Pro mě jsou důležití."

„Jsou na čas venku z Elysia a pak se do něho vrátí."

„Oni trpí."

Starce popadla zlost a udeřil mne pěstí do tváře. Hlava se mi zatočila a kolena se mi podlomila. „Ne!" zařval. Ani na okamžik jsem nespustil pohled z jeho očí. Nechtěl se smířit s pravdou, kterou jsem mu říkal. Zatáhl za plášť, za který mě stále držel, a znovu mě postavil. Jímala mne závrať nejenom z nezdravého puchu, jenž mu vycházel z plic, ale také z toho, jak jeho útočná reakce na mé neodbytné otázky vnesla zmatek do mých smyslů.

Mohl jsem to velice rychle ukončit, ale ten člověk byl kdysi mým přítelem. Když se na mě potměšile podíval, napadlo mne, jestli mu na zádech nesedí nějaký démon. Vidět nebylo nic. Propadl šílenství.

„Je tady?" zeptal se Iásón skrze zuby. „Kinos! Chlapec, který měl tolik snů, že by to vystačilo na celé Řecko. Je tady? Řekni mi to, mizero! Řekni mi to a dám ti jednou provždy pokoj."

„Kde jsou kolossoi?"

„Zapomeň na nějaké zasrané kolossoi! Antiochu... Já tě moc dobře znám. Vím, že jsi toho chlapce určitě vyčenichal! Řekni mi, kde ho najdu, a můžeš si klidně odejít, usadit se na nějaké louce, pěstovat tam rulík a fazole, o každém zimním slunovratu upadnout do transu a propřdět se až ke hvězdám! Ptám se tě na jednoduchou věc. Už tě nechci zabít. Tenkrát jsem chtěl, ted' ne. Ptám se tě na jednoduchou věc. Ptám se. Kinos! Kam ho ta mrcha schovala? Jednoduchá otázka. Chci jednoduchou odpověď. Zbytek nech na mně."

„Kolossoi."

Bylo vidět, že nechápe. „Proč?“ hlesl rozčileně. „Co je na tom tak důležité? Zemřeli před sedmi sty lety. Využívám je jenom k veslování. Argó je velká loď. Potřebuji silné paže k veslům. Nemám v úmyslu je tady držet. Byli to moji přátelé, jsou to jediní přátelé, kteří mi zbyli. Nic špatného jim nedělám, Antiochu—“

„Ale děláš!“

„Jak? Leželi sedm století v hrobě.“

„Jsou živí. Kolossoi si berou z jejich života. Sedm století v minulosti jsi z těchto mužů - a z Atalanty - udělal žijící mrtvoly.“

Zkusil se nad tím zamyslet. Potom zavrtěl hlavou a řekl jen: „Co se stalo tenkrát, je pryč.“

„Vůbec ne. To, co děláš teď, může snadno zasáhnout do životů, které těch tvých šest vzkříšených nebožtíků vedlo v minulosti, dokud byli naživu. To, jak si je budou další generace pamatovat, záleží na tom, kdy jim vrátíš kolossoi. Neměl jsi právo je použít. Byly určené k použití v době, dokud tví Argonauti žili. Po jejich smrti jsi je měl zahodit.“

Urovnal mi oděv a zamyslel se. „Netušil jsem, že o našich poukázecích tolik víš.“

„S těmi tvými poukázecemi čarodějové čile obchodují už deset tisíc let. Pod jinými jmény a v jiných podobách, ale řecký dar samozřejmě znám! Kde jsi je schoval?“

„Kde se ukrývá Kinos?“

Uslyšel jsem, že stezkou ke královu domu přicházejí nějací muži. Jedna z žen, které se staraly o oheň, odešla pro pomoc, když zaslechla zvýšené hlasy.

Rozhodl jsem se, že Iásonovi prozradím, jak blízko se dostal ke svému synovi. Řekl jsem mu, že byl na dostřel praku od chlapce, z něhož se stal muž. Řekl jsem mu, že se s ním utkal.

„Utkal? Kdy?“

„Když jste vystoupili na druhém břehu řeky. Ten jezdec, který se tě pokusil zabít.“

To nejsi ty. Ty nejsi ten pravý.

Iásona to zaskočilo. „Ten bojovný parchant přece nemohl být Kinos. Poznal by mě. Pořád mám vousy... ani to, že je mám šedivé, by mu nemohlo zabránit, aby mě poznal.“

„Pamatuje si tě jinak. Je už dospělý muž. I tvůj druhý syn byl už dospělý. A jakého přijetí se ti od něho dostalo? Zeptej se masa na svém břiše. Nečekej slavnost na uvítanou, dokud ho nepřesvědčíš, kdo jsi.“ Moje slova na Iásona zapůsobila. Na okamžik si připustil obavy a vrásky kolem jeho očí se natlačily k sobě. Přesto zašeptal: „Ale stejně víš, kde je...“

Za jeho zády vešli do tmavé místnosti Urtha a Manandoun. Ruce měli záměrně na zdobených, slonovinových jílcích svých mečů. „Můžeme být nějak nápomocni?“ zeptal se ostře Manandoun.

„Ne. Díky.“

Urtha Iásonovi připomněl, co mu řekl minulou noc. „V tuto chvíli vám žádný souboj nedovolím. Jste oba hosty mého domu.“

„Žádný souboj se nekoná,“ ohradil se Iáson. Pak se otočil a poklonil se králi. „Právě jsem se dozvěděl, že jsem viděl svého syna, ale nepoznal jsem ho, a že on viděl mne, aniž svého otce poznal. Právě jsem se dozvěděl, že mi Merlin může pomoci, a prosím ho, aby to udělal. Dokud jsem v tvé pevnosti, zavazuji se, že se vůči nikomu nedopustím projevu nepřátelství.“

„Kromě nepřítelů, doufám,“ nadhodil Urtha.

Pak se oba muži otočili a opustili nás. Iásonův obličej, znovu zvrátněný usilovným přemýšlením, ozářilo světlo z otevíraných dveří. Krátce na mne pohlédl. „Nevím, kde se kolossoi dají najít. Ztratil jsem je, když se Argó plavila po této řece. Zeptej se lodi. Přáteli se s tebou víc než se mnou.“

Kdybych mu mohl vysát pravdu z mozku, v tu chvíli a tam bych to udělal. Ale nemohl jsem na něho. Nikdy jsem na něho nemohl. A kromě toho mi něco v jeho vystupování říkalo, že nelže.

Kolossos je věc jednoduchá a zároveň složitá. Je to předmět, magický a osobní. Každý je jedinečný, neboť každý je vytvořen z života a snů člověka, který jej nabízí jako závazek pomoci příteli, bratrovi, rodiči nebo synovi.

V Severních zemích jim říkají sampaa. V hornaté zemi za Kolchidou jsou známy jako korkonu. V mnoha zemích byla jejich moc špatně pochopena a staly se obyčejnými předměty, amulety a talismany: cetkami,

korálky, kapkami rosy na louce, ničím víc.

V dávné minulosti, v temném a magickém světě, do něhož jsem se narodil, hrozivém a zarostlém hustými lesy, jsem je znal pod jistým jménem, ale jelikož to slovo má sílu samo o sobě, nemohu je napsat ani jinak zaznamenat.

Můj starý ‚kolossos‘ je dobře schovaný. Ani Médeia ho nenajde.

Kolosoi těchto starých Achájů či Řeků, klidně jim říkejte, jak chcete, byly ohavné, zlověstné, skoro až hypnotické, když se na ně někdo díval příliš dlouho. Pochybují, že jim Iásón věnoval jediný pohled, když je vykopal na místě, kde je předtím ukryl. Určitě použil trik se štítem, který proslavil Perseus při svém souboji s matkou Gorgonou, s Medusou, jejíž přímý pohled mohl člověka doslova proměnit v kámen. V takovém štítu z leštěného bronzu nebo stříbra si mohl prohlédnout odraz hledaných předmětů, až by je vzal do ruky. Toto jednoduché rozptýlení světla by na okamžik oslabilo jejich moc, takže by získal čas, aby je stačil schovat do koženého pytle, zavít do bedny nebo ukrýt pod plášť, pokud byly velké a začaly po vyrušení z klidu růst. Některé kolosoi byly skutečně kolosální.

Ty, které patřily Iásonovým přátelům, byly určitě menší.

Měl jsem představu, co se s nimi mohlo stát, ale Argó by mi určitě řekla víc, pokud mne Mielikki pustí do Duše lodi. Tato jistota mi samozřejmě nedávala důvod se domnívat, že mi úkryt prozradí.

Argó se schovala pod Hromovým kopcem, někde ve spletutých kanálcích Nantosuelty, které probíhaly Taurovindou v podobě několika spirálovitých žil, podobně jako proudí krev - alespoň já v to věřím - lidskými končetinami a trupem, řízeně a pilně. Kopec představoval svět sám pro sebe, přístupný šachtami z povrchu. Přímě kypěl spirálovitou sítí vody, jež vyvěrala z hlubin.

Místo, které se nejvíc nabízelo pro sestup, byla studna zasvěcená Nodonsovi, která se nacházela nedaleko západní brány.

Studnu chránilo kamenné bludiště, které mělo výšku dospělého člověka, ale do jeho středu se dalo nahlédnout i z vyšších částí opevnění. Mělo chránit ani ne tak před lidmi jako spíš před nadpřirozenými jevy. Bludiště kolem Nodonsovy studny byla obyčejná dvojitá spirála bez slepých konců, a stejně se mi v něm nějak podařilo zabloudit.

Když jsem došel k jezírku pod doškovou, květinami osázenou střechou, tři ženy, které z něj nabíraly vodu, jen stěží přemáhaly smích. Každá seděla pod nějakým stromem: pod trnkou, jeřábem a osikou.

„Přišel ses napít, umýt nebo se dívat?“ zeptala se mě ta pod trnkou. Díváním rozuměla, jestli chce Nodonse požádat o nějakou laskavost, což by znamenalo přinést do hluboké studny nějakou oběť.

„Sestoupit dolů,“ odvětil jsem. „Aniž by se mi do toho některá z vás pletla, jestli mohu prosit.“

Výraz jejich pohledů byl zpočátku apatický, ale záhy se změnil v pobavení smíšené s překvapením, když jsem se začal svlékat. Složil jsem své oblečení do úhledné hromádky ve výklenku kamenné zdi.

Vklouzl jsem do tůně, zvedl jsem ruce nad hlavu a nechal jsem se tahem země stáhnout dolů. Přivola jsem silvering, ducha ryby. V hrudi mne přestalo píchat, zrak se mi vyjasnil. Možná se mi voda dostala do plic, ale nevnímám to. Dokázal bych v tomto stavu vydržet půl dne, než by mne nároky lidského těla přinutily znovu vyhledat vzduch.

Studna klesala, potom přecházela ve vodorovnou chodbu a krátce stoupala, sevřená ostrými skalními stěnami.

Pak se znovu vrhala přímo dolů. Zanedlouho jsem ucítil, jak mne mocné proudy Nantosuelty stahují do její náruče. Bylo to další bludiště, vodní bludiště. Plaval jsem kopcem hlouběji a hlouběji, odrážel jsem se o skalnaté stěny tunelu, protahoval jsem se šterbinami, které byly sotva dost široké pro rybu, natož pro člověka statné postavy. Několikrát jsem se musel zkroutit, abych mohl dál sledovat proud, několikrát jsem vpadl do široké podzemní komory. Nakonec jsem sklouzl po kluzkých, hladkých skalách do samotné řeky.

Stěny a strop tu světélkovaly, vydávaly slabou žlutozelenou záři. Kopec nahoře bručel a sténal, otrásal se a dýchal, jako by to bylo zvíře pohroužené do neklidného spánku.

Všude byly známky souvislosti mezi Taurovindou a Slunečním býkem, počínaje uschlým trusem, přítomným ve velkém množství a tvrdým jako skála, a konče lebkami a rohy menších spodobně tohoto zvířete. Zdálo se, že každý výstupek světélkující skály v tomto podzemním říčním systému je

zvápenatělou hlavou takového tvora.

Početnější byly loďky, malé čluny, které mnoho staletí převážely vážené zemřelé od kopce k řece. Ležely na skalách nebo lenivě pluly v proudu, uvázané koženými řemínky. Byly samozřejmě prázdné a některé už byly na rozpadnutí, řezby a zdobení jejich jednoduchých trupů však podávaly svědectví o různých obdobích vzniku.

Ve světě nahoře se měsíc co měsíc odehrávaly v hájích, svatyních a na svatých cestách rituály a obřady, zatímco všude jinde život plynul jako obvykle, s náležitým uznáním tajného jazyka podsvětí. Zajímalo by mě, co by tomu řekli kněží a králové, kdyby věděli, jaké pozůstatky jejich ceremonií se hromadí pod jejich základy.

V žádné jiné pevnosti by k tomu nedošlo. Viděl jsem už všechno, co jsem potřeboval, abych pochopil větší význam Taurovindy.

Ale kam se poděla Argó? Určitě kotvila v některé z těchto jeskyní.

Měl jsem pocit, že zavolat na ni není to nejhorší, čeho bych se mohl dopustit, a tak jsem na ni skutečně zavolaal a ona mi po chvíli odpověděla. Klouzal jsem po skalách, dokud jsem před sebou neviděl její příď, slabě ozářenou tím zvláštním světélkováním.

Mielikki mne pozorovala přísným zrakem, když jsem vlezl do jejího trupu a nahý, roztřesený zimou jsem se skrčil pod galionovou figurou. Doufal jsem, že Argó mi otevře svou duši.

Dotkl se mne závan teplého letního vzduchu. Rys si mě zvědavě prohlédl, pak se otočil a odskákal k řídkému lesíku osik chvějících se ve větru. Překročil jsem práh a vstoupil jsem do letní krajiny. Mielikki seděla nedaleko na skalnatém výstupku. Měla na sobě tenké bílé šaty a byla mladá a hezká, až na oči, které byly zúžené způsobem, jemuž se v Severních zemích říká skřítkovský.

„Díky, že jsi vrátil loďku,“ promluvila. „Argó má radost, že je zpátky. Rána se zhojila.“

„Ta loďka mi byla přítelem a útěchou. Víím, že po ní ve velké lodi zůstala rána. Jsem jí vděčný za to, že mi ji půjčila. Chtěl bych poděkoval přímo Argó.“

Mielikki se ušklíbla.

Vítr byl najednou mrazivý a nesl sněhové vločky, z křoví prskla schovaná kočka. Potom se letní krajina vrátila, ale teď z ochranné bohyně čišela vášnivá zloba. „A mně nepoděkuješ? V Dódóně jsem se za tebe přimluvila. Přesvědčila jsem Argó, aby ti loďku půjčila a odvezla tě od Iásona. Já si žádné díky nezasloužím?“

Bez rozmyšlení jsem vyhrkl pravdu: „Když jsem utíkal z Řecka, nemyslel jsem na nic.“

„Na nic než na sebe.“

„Měl jsem v hlavě zmatek. Sto let pro mě nic neznamená. Není jednoduché porozumět přátelství, když se díváš, jak přátelé umírají staří a chatní, zatímco ty žiješ dál v plném zdraví a síle. Vyhýbal jsem se přátelství. Několikrát v životě jsem si k někomu vytvořil silné pouto. To byl i případ Iásona. Tato pouta pro mne mnoho znamenají, a tak když mi Iásón v Dódóně pohrozil, že mě zabije, vyhnal mne jako dalšího zrádce...“

Nedokázal jsem to doříct. V hlavě se mi rozpoutala bouře úzkosti a zármutku. Bylo mi smutno.

Mielikki dopověděla slova, která jsem ze sebe nedokázal vypravit já. „Cítil ses ztracený.“

„Cítil jsem se ztracený.“

„A cítíš se tak pořád?“

Tomu říkám otázka. Uvědomovala si, jak mne tou otázkou dráždí? Ztracený? Nikdo z těch, kteří chodí po zemi nade mnou teď, nebude za čtyřicet let naživu. Všechny je ztratím. I Iásona, neboť Argó ho opustila.

Ale ztracený?

Mám-li v této věci přiznat pravdu, je taková, že žiji právě pro tyto malé víry dění a touhy, hledání a přesvědčování, ztráty a žalu, které se čas od času proženou světem, jak jej znám, pro tyto malé smršťe vášně v pusté, jednotvárné krajině.

Ne, už jsem nebyl ztracený.

„Kde najdu Argó?“

Mielikki se zasmála. „Je všude kolem tebe, Merline. Rozhlédni se.“

Pomalu jsem se otočil a zadíval se do mezer mezi rozložitými duby. V první chvíli jsem byl slepý, až pak jsem pochopil.

„To je les, z něhož byla původně postavena," zašeptal jsem.

„Vydlabána," opravila mě Mielikki. „Argó začala svou pout' jako kánoe, jednoduché plavidlo otesané rukou jediného člověka. Než se dostala ke druhému kapitánovi, proplul s ní několik hodně zvláštních míst v divočině. Pouze tito kapitáni, muži, kteří Argó postavili a stavěli na ní, s ní mohou mluvit přímo. Ale když mi svou otázku svěříš, určitě ti odpoví."

Mielikki seděla na skále a rys jí ležel u nohou. Převaloval se na zádech a prackami se oháněl po malých včelách. Přestože zlověstně vrčel, vypadal jako hravá kočka. Vzpomněl jsem si na Pýthii, která seděla před slují v Delfách a dělala prostředníka mezi lidmi a bohy. Třeba to bylo jedno z prvních orákul.

„Iásón ukradl život šesti svým Argonautům pomocí takových malých amuletů, kolossoi. Ti lidé se kvůli tomu ocitli ve stavu mezi životem a smrtí a Iásón teď tvrdí, že jejich kolossoi ztratil. Řekl, že Argó bude vědět, kde jsou."

Les se zachvěl. Palouk oblétl stín. Rys se prudce posadil, viditelně vyplašený a podezřívavý. Mielikki ho pohladila po hlavě, aby se uklidnil, její bledá tvář však vypadala zamyšleně. Věděl jsem, že naslouchá hlasu samotné staré Argó. Tahle dívka, božská patronka lodi ve své letní podobě, byla velice pohledná ve srovnání s galionovou figurou na lodi. Skoro se nechtělo věřit, jak mrazivá zuřivost se v ní náhle může probudit.

„Zná ty malé životy," řekla znenadání. „Iásón přivezl kolossoi sem a schoval je nedaleko. Argó má sice Iásona ráda, tak jako měla ráda všechny své kapitány, avšak vidí, že je zneužívá. Nyní jsou v bezpečí. Schovala je jinam, na druhý břeh Klikaté, a až Iásón odhodí plášť vzteku, přinese je zpět a vrátí je těm, kteří je ztratili. Nebude to trvat dlouho. Nepodnikne však větší plavbu po Klikaté do říše stínů proti Pokřivenému muži, který nosí smrt. Je příliš unavená. Poslední roky byly obtížné nejen pro posádku, ale i pro ni. Až si odpočine, Merline, přijď za námi a ona ti řekne, kde ty malé životy najdeš. Pak budeš jejich ochráncem ty."

Položil jsem jí ještě další otázky, ale ona se jen usmívala a hladila svou kočku.

Jednání s bohy a orákuly je úmorné. Buď mluví v hádankách, nebo něco vynechávají, ale nikdy nemohou člověku říct všechno, co vědí.

Argó ukryla kolossoi v Zemi duchů, alespoň tolik bylo jasné. Navíc ,věděla', že by se měla zanedlouho vypravit na druhý břeh Nantosuelty, z čehož se dalo usuzovat, že její znám rovněž tamní pobyt Kina, Malého snílka. Iásón to částečně vytyčil, proto se již pokusil nahlédnout do Jiného světa, ale pak od výsadku upustil, přeplul zpátky a dorazil do Taurovindy.

Důvod byl zřejmý: Země stínů hrdinů byla mnohem složitější než Alba jako taková. Potřeboval průvodce. Médeia věděla, kde se Kinos nachází. A Iásón věděl, že mne k Médeie přitahuje pouto zapomenuté lásky. Skoro jsem slyšel Iana, jak se mu převíjejí v hlavě, vytahují a spouštějí plachtu, ukazují směr. Za ním, najdi ji, pak za ní, najdi mého syna.

Stále jsem skrčeně seděl na kluzkých skalách podzemní řeky s nohou položenou na chladném trupu lodi, když Mielikki zašeptala: „Nahore se něco děje! Něco se stalo! Vrať se nahoru, Merline. Hned se vrať nahoru. Pospěš!"

Příčinou rozruchu byla Urthova dcera.

Mundiny protesty proti věznění v ženském křídle byly čím dál zmučenější. Citadelou se rozléhal její zvýšený, zuřivý hlas. Zvířata se plašila a děti se bavily. Když však běsnění přešlo v kvílivý nárek, obavy moudřejších obyvatel hradiště značně zesílily.

Dívka se již nevztekala. Trpěla. Skučela jako zvíře, zoufale a neovladatelně. Když Ullanna poznamenala, že to zní, jako když žena rodí, Uvážlivá žena Rianata vyskočila, jako když zajíc vystřelí ze svého pelechu.

„Při očích Riannon! Co jsem to udělala? Jak jsem mohla být tak slepá?"

Později se vrátila a vyzvala Urthu, aby svolal radu. „Ta dívka bude mít nějaké sdělení pro nás všechny.

Musí u toho být zástupci všech, kteří tady žijí. Rychle! Není v našem světě. Zešílí, jestli ji nepřivedeme na místo, kde to dobře zní. Bude pro nás mít nějaké sdělení."

„Místo, kde to dobře zní?" zeptala se znepokojeně Ullanna.

„Královu síň. Udělejte kruh. Řekni všem přítomným, aby zachovali naprosté ticho, dokud se jí nezmocní záchvat šílenství. Chudák děvče. Chudák děvče. Měla jsem to předvídat."

Jak řekla, tak se stalo. Dvacet mužů a žen se v královském paláci posadilo do kruhu na tvrdé lavice. V dolních částech síně seděli na zkřížených nohou další zvědavci včetně lásona. Opodál plápolal oheň v krbu, ale jasnější světlo poskytovaly pochodně - šeré světlo, v němž se lesklo zlato a bronz na přezkách a brožích přítomných mužů a v němž se rozhořely barvy ve vlasech, na tvářích a na rukou přítomných žen.

Když do síně přišla Munda, byla jako divoké zvíře. Vrhla se na tvrdou podlahu a začala po ní škrábat. Hlava se jí kývala ze strany na stranu, měděné kadeře se leskly. Něco šeptala, ale zastřeně. Nebyl jsem jediný v místnosti, kdo rozeznal nekonečně opakovaná slova: nic neskrývám.

Přinejmenším mně bylo jasné, že Munda si již navlékla nestárnoucí plášť imbas forasnai. Byla tam ta zář, pableskování kůže, mihotavá aura, která ji obklopovala od hlavy k nohám. Oči měla prázdné, bezdné. Co asi viděla? Kmitala jazykem mezi rty, ochutnávala vzduch budoucích světů.

Najednou se zklidnila. Vstala, otočila se čelem k otci, ruce zvedla před sebe do výšky hrudi, dlaněmi ven, s roztaženými prsty. Třásla se jako ptáče, které vypadlo z hnízda.

„Jsem Munda, dcera krále. Sestra budoucího krále. Nic neskrývám. Poslouchejte mne a zoufejte nad svými činy."

Svým dětským hlasem, chvílemi silným, pak řekla:

„Vidím ztraceného, pokřiveného muže,
povýšeného muže.

Jeho oči mají barvu lísky,
je útlý, pohledný, tmavé kadeře mu splývají na ramena,
směje se jako zvonky.

Na jeho opasku jsou karmínové skvrny.

Jeho meč je kosa, která žne. Zabíjí beze smyslu.

Bronz je v sevření pokřiveného muže žízňivý, pevný
jako železo.

Tento muž chce zkázu vás dvou.

Vás dvou, které teď vidím.

Neskrývám nic.

Jeho pevnost je zelený dům,
dům ze svěže zeleného kamene, tetelivého a lesklého.
Šíré moře doráží na břehy.

Tisní se tam vojsko oslepené krví, znavené obléháním,
vojsko, jež ztratilo roky, ztratilo muže.

Vaše loď mezi nimi přistála!

Tento střet znamená zkázu vás dvou, muže a ženy.

Nic neskrývám!

Nemohu nic skrýt!

Ostrovy plují v oceánu jako zářivé drahokamy.

Ukazují cestu k pokřivenému králi
na ostrově Tří bratrů.

Vidím místo, které volá otce, ukryté v pevnosti,
muže a chlapce v objetí,
slzy a smích, hady a sny.

Zbytek je prázdnota."

Munda domluvila, zkroutila se bolestí, skácela se na zem a začala sebou divoce zmítat. Z otevřených úst

jí vytryskla pěna, ale dívka nevydala ani hlásku. Rianata a Manandoun jí chytli ruce a nohy, dokud záchvat nepolevil. Munda si najednou uvědomila své okolí, posadila se a zatahala se za dlouhé vlasy. Podívala se na mě s výrazem člověka, který procitl z hlubokého spánku a rozum se mu jen pomalu vrací. „To byl zvláštní sen," řekla.

„Svěřila jsi nám ho," odvětil její otec. „Udělal jsem chybu, když jsem tě zavřel. Proroctví se z tebe dralo ven."

„Zdálo se mi o divokých psech stažených z kůže a naříkajícím muži, kterého mučí duchové. A o chlapci, který si stavěl zvířata z kousků bronzů. Všichni žili na ostrovech."

Urtha se zamračil a podíval se na mě. O tom v jejím proslovu nebyla ani zmínka. Rianata ten pohled zachytila. „Bude se jí zdát víc, než o čem promluví proroctví. Ale to, co viděla, rychle vybledne. Musíš si pamatovat každé její slovo. To děvče se vydalo na pout'! Je výjimečná, Urtho. První krvácení na ni přijde až za několik let, ale první vidění už měla. Již nyní je v objeti Setlocenie."

Manandoun mi pošeptal, že Setlocenie je bohyně dlouhého života a dalekého zraku.

Munda se rozhlédla po udivených tvářích kolem. „Proč se o mně bavíte takovým způsobem?" zeptala se. „Protože předbíháš svůj čas," řekla její strážkyně.

Munda se tomu zasmála, vyhledala v kruhu sedících mužů svého bratra a podívala se na něho pohledem, který říkal: no a co?

Kymon, který seděl na dřevěné lavici vedle svého otce, si založil ruce na prsou, jako by chtěl říci: ale podívej, jak vysoko jsem já!

Sourozenecké soupeření, dětské hry, ale i je pomalu obestíral plášť věku.

„Hladovím po tom," prohlásila Munda.

„Nebud' příliš hladová," napomenula ji Rianata. „Jemnou chuť ocení ten, kdo ji rozezná, a rozeznávat se naučí ten, kdo má trpělivost."

Ve stínech v zadní části síně se vztyčil Iásón. „Může se host na něco zeptat?" řekl Urthovým jazykem, sice lámaně, ale srozumitelně. Když mu Urtha pokynul, pokračoval: „Jediná loď, kterou tady znám, je moje loď, Argó, a ta dívka ji viděla, jak přistála uprostřed války. Mohl bych se dozvědět něco víc? Je tady nějaký bůh, nadpřirozená bytost nebo ctěná žena, která by mi pomohla s podrobnostmi? Byl bych vděčný za každou maličkost. Ochotně uctím boha obětí, nechám se vyprovokovat duchem nebo se podřídím rozmaru ctěné ženy. Potřebuji podrobnosti. Dá se to nějak zařídit?"

Nedalo. Cathabach mu to oznámil a dodal: „Imbas forasnai je letmé nahlédnutí do věcí budoucích, které často klame. Nacházíme se na dur viath, cestě, která se neustále dělí. A musíme svou cestu volit pečlivě. Vidění té dívky ukazuje to, co se s největší pravděpodobností stane, ale pokud budeme vybírat s rozvahou, můžeme se vyhnout zkáze."

Iásón se na mě chvíli díval, jako by čekal, že mu to nesrozumitelné sdělení přeložím. Pouze jsem zavrtěl hlavou. Než se odvrátil, věnoval mi pohled, v němž se mihl náznak staré náklonnosti.

Shromáždění se rozešlo a Mundu odvedli zpět do ženského křídla, tentokrát po dobrém, nějakou vězně. Získala již divoké vzezření, které jsem si s takovými předčasně vyspělými věstkyněmi spojoval - vlasy objevily nový život, oči dostaly třpyt. Pohybovala se jako pták, prudce, obezřetně, koutkem oka hlídala okolí. Právě koutkem oka je možno nahlédnout do jiných světů.

A velice dobře si uvědomovala mou přítomnost.

Cathabach prohlásil, že jeho geis skončil. Po deseti letech nošení meče a štítu se chtěl vrátit na dubovou cestu. Háček byl v tom, že neodsloužil celých deset let. Odešel do ženského křídla a spojil se s Rianatou, Uvážlivou ženou. Když prozkoumala, co z něho vyšlo, prohlásila, že v tekutině je skutečně přítomna stromová míza.

Urtha pak potvrdil ukončení tabu. Přijal bojovníkův meč a ztupil jeho ostří, potom klekl na jeho jílec a začal jej ohýbat. Samotný Cathabach v ohýbání pokračoval, dokud čepel nebyla ohnutá k jílcí. Tak byla zbraň připravena na vhození do řeky.

Po pravdě řečeno, několik z přítomných vědělo, že Cathabach ze sebe shazoval svůj geis již nějakou dobu. Začalo to v Řecku při pátrání po Cunomaglovi, na pochodu do Delf. Když se zraněný Urtha rozhodl pro návrat do Alby, Cathabach a Manandoun měli těžkou hlavu z toho, že se dopouštějí

porušení slibu daného Iásonovi, že ho budou doprovázet při pátrání po synovi. Takový slib měl pro tyto muže býků a železa velkou váhu.

Iásón, který se někde honil za svým nejstarším synem, je navštívil - přivedl jsem ho tam v podobě snu - a ukončil jejich pouto věrnosti. Cathabach můj trik prohlédl. Jestli o mém zásahu věděl Manandoun, byl dost moudrý, aby se o něm nikdy nezmínil. Ale Cathabach to věděl, což znamenalo, že ze sebe shazuje železo - svou zbroj válečníka - a místo něho sbírá peří na plášť a stromovou kůru na masku.

Cathabach si pomaloval tělo borytem, nachovým barvivem používaným při tetování. Měl již na sobě mnoho symbolů. Ten nový byl nezřetelný, ale propojoval vzduch, zemi a vodu. Deset let služby v úloze železem ověšeného bijce nepřátel svého náčelníka tato pouta přerušilo.

Obřad byl krátký a konal se za nízkou zdí obepínající studnu. Kromě Urthy, Manandouna a mne se ho účastnily jen tři ženy, které měly na starosti vodu a „Nodonsův plášť“, květiny a další vegetaci, která ovíjela a obrůstala kameny kolem hluboké tůně.

Nahý Cathabach vypadal impozantně. Jeho pevné tělo bylo vírem a spleť kreseb vyvedených modře a nachově, místy karmínově. Mnohé motivy byly spíš bájně než skutečné. Trvalo by mi několik dní a nocí, než bych ho přečetl, rozhodně déle, než kolik by mi zabralo přečíst podobné množství glyfů vytesaných do kamenů v egyptských svatyních. V kůži toho muže bylo vypícháno víc než jeden život, byly tam zaznamenány poznatky shromážděné za celou věčnost. A Cathabach věděl, že je to nemožné. Lišácký pohled, kterým ke mně zaletěl, když viděl, jak si prohlížím jeho kůži, mi naznačoval, že také on ví, jak si oba neseme svou minulost uvnitř nebo na povrchu svých těl.

Nepřel by se o to, že moje tajná minulost, vyrytá přímo do živých kostí, je mocnější než jeho, ale jinak jsme si byli podobní. To, co mu chybělo, pokud šlo o hloubku magie, si rozhodně vynahrazoval zkušeností, neboť žil naplno, na rozdíl ode mne, který jsem si držel život se vším všudy od těla.

„Kolikrát jsi viděl podobný malý rituál?“ zeptal se mě mrzutě, když si všiml, jak se na něho dívám. Myslel si, že se stavím cynicky k takovému povrchnímu obřadu ztracenému v pomíjivosti času a lidí. Ale odpověděl jsem mu po pravdě: „Mnohokrát. Ale těch, které měly hluboký význam, nebylo mnoho.“ Sáhł do kovového vědra s vodou z tůně a opláchł si obličej a záda. Potom podržel mokré ruce před sebou a pozorně se zadíval na kontury svých dlaní.

„Tato studna je hluboká,“ prohlásil. „A je nestárnoucí, nekonečná. Připomíná mi tebe. A krále. Urtha je měsíc, který teď ubývá. Zanedlouho bude nový měsíc. Ty jsi jitřenka a večernice, která jde za ním v jeho lesku. Myslím si, Merline, že budeš poslední člověk, který se z této studny napije. Ale než ta chvíle nastane, buď přítelem králů, kteří přijdou po Urthovi.“

Vážný, monotónní zpěv provázel Cathabacha, když vdechoval nový život každé kresbě na své kůži. Pak napočítal do devatenácti prostřednictvím devatenácti říznutí symbolizujících měsíční fáze. Když skončil, zahalil si tělo krátkou zelenou tunikou, načež si ovinul kolem ramen černý plášť s červeně vyšíváním lemem a sepnul si jej na srdci broží ze stříbra a jantaru v podobě orlí hlavy. Nůžkami si ostříhal dlouhé, šedivějící vlasy na délku prstu, aby se daly ztužit vetřením vápna.

Poté, co si oholil vousy, opustil pevnost, aby strávil den a noc v jednom háji u klikaticí se řeky. Nesl si s sebou pytel plný mrtvých ptáků. O samotě si z peří orla, kosa, skřivana a jeřába ušije plášť. Nejmnocnější bylo peří jeřába. Zajistí mu stálou ochranu Guranose, boha, jenž chodí vodou, po zemi a vzduchem. Pak bude moci jíst jeřábí maso, zapovězené všem s výjimkou druidů.

Starí Argonauti, kteří pobývali v sadu, byli neklidní a smutní. Nevím jak, ale donesla se jim slova Mundina překvapivého proroctví, a tak je znepokojila představa „zkázy“, která je zachvátí dříve, než se dočkají vrácení kolossoi.

Zejména Atalantu to rozrušilo. „Je to pravda? Je to pravda?“ ptala se a smutným, krásným pohledem pátrala v mých očích po odpovědi.

Moje odpověď - že nic není jisté - ji zmátla. Chvíli mi trvalo, než jsem pochopil, že se ptá na Ullannu, nikoli na předpověď, že zemře nějaká žena. Chtěla vědět, jestli se v Taurovindě skutečně nachází její potomek.

Řekl jsem jí pravdu. Také jsem připomněl obrovskou propast času a generací, která od sebe dělí obě ženy, obě lovkyně, ducha a ozvěnu.

Atalanta se zachvěla. Tisaminas, který stál nedaleko, po mně střelil varovným pohledem. Patrně mu dělalo starosti, že kdyby se Atalanta setkala se svou vzdálenou příbuznou, mohla by si vzpomínku na toto setkání odnést zpět do života a ke své rodině, pokud se podaří najít její kolossos a ukončit toto děsivé vytržení z lůna Času.

Instinkt mi říkal, že živá Atalanta, jejíž duch byl ukraden, jejíž život se na čas zastavil, by se probudila jako ze snu, podivného snu o ženě z tak vzdálené budoucnosti, že si to snad ani nelze představit. Byla by to uklidňující představa, stejně skutečná jako neskutečná, spíš radost než přítěž.

Rozhodl jsem se, že jejich setkání zařídím. Zajistím, aby se odehrálo v soukromí. Bude důležité, aby Ullanna příliš nehovořila o historii, kterou zná. Podobná setkání napříč Časem jsou zatížena temnou, nekontrolovatelnou magií pro ty, kteří nemají na to, aby ji zvládli.

Osmnáct

Přesvědčování

Cathabach za mnou přišel poradit se o tom, co se dá čekat v Zemi duchů, ale věděl jsem, že zastupuje Urthu. Zaslechl jsem několik tlumených rozhovorů krále a jeho nejbližších na téma nebývalých a prudkých výbojů z Jiného světa. Obyvatelům Taurovindy, kteří se na Jiný svět dívali jako na místo nejvyšší blaženosti, nikoli na říši zmítanou neklidem do té míry, že touží rozšířit své hranice, to nedávalo žádný smysl.

Slyšel jsem, jak Morvodugnos prohlásil: „Jestli nám ukradnou dobytek, nebudu už věřit ničemu, co jsem se u pěstouna naučil, protože býčí maso by v Zemi duchů mělo být stejně libové od plecka po kýtu a na jeho upečení by mělo stačit plamenné slovo. Náš dobytek by sotva na někoho udělal dojem.”

Drendas se přidal: „Jestli nám ukradnou prasata, začnu pochybovat o všem, čemu věřím, a raději umřu v nějaké jiné zemi, protože z vepřů v Zemi stínů hrdinů mají při pronásledování padat šunky a pak jim mají dorůst nové, ještě šťavnatější a chutnější. Naše prasata by sotva na někoho udělala dojem.”

„Nejde jim o voly, svině ani koně,” upozornil Manandoun, „protože náš dobytek není nic, čím bychom se mohli chlubit. Jde jim o zemi jako takovou - a obzvlášť o tuhle vysoko položenou.”

„Musíme přenést boj k nim,” řekl zamyšleně Urtha. „Kdybychom čekali, až znovu zaútočí, dávali bychom tím najevo, že jsme slabí. A to nemůžeme připustit.”

„Ale my jsme slabí,” připomněl králi Manandoun. Urtha však zabušil mečem v pochvě na kulatý štít vedle sebe.

„Stačila jedna stará loď s hrstkou otrhanců a nepřátelé se rozprchli zpátky do svých hrobek,” pokračoval. „Potřebujeme vědět, proč je nějaký starý řecký kozel dovede vystrašit jako měsíc v úplňku psy, když je jich tolik.”

Starý řecký kozel se této porady neúčastnil.

Manandoun promluvil klidným a pevným hlasem. „Ty jsi náčelník této pevnosti a velekrál sedmi klanů, které tě uznávají. A zatím jsi mé rady vždy pozorně vyslechl.”

„Poslouchám i teď,” uznal Urtha, „i když vím, že s mým návrhem nesouhlasíš.”

„To je dobře. Že posloucháš. Protože to, co navrhuješ, je šílenství. Víme z vlastní zkušenosti, že člověk může vstoupit do pomezního kraje na druhém břehu Klikaté. Ale žádný živý člověk nemůže vstoupit do země Mrtvých a Nenarozených. Kdyby se to někdy někomu podařilo, určitě už by někde byl bard věčně zpívající pívem a tlustý k prasknutí z jídla, které si za to vyprávění vysloužil.”

„Třeba to má svoje důvody, proč o tom nikdy nikdo nevyprávěl. Třeba je to tabu. To je všechno? Nebo pro mě máš ještě nějakou další radu?”

„Mám. I kdyby se ti podařilo proniknout do Jiného světa, od Merlina víme, že tam sny a roky plynou jinak. Mohlo by se stát, že se vrátíš do budoucnosti, kde bude z této pevnosti zbořeníště.”

Urtha se nad tím zamyslel. „To by mohlo vysvětlovat, proč nikdo nevypráví historky o dobrodružstvích, která zažil mezi Hrdiny. Takoví lidé zatím čekají, až se vrátí, aby o tom mohli vyprávět.”

„Znameníť postřeh, pane Urtho. Vytáhnout s vojskem do Země duchů by bylo popření bohů, které uctíváme, a nádavkem hloupost.”

„Přesto to udělám, jestli najdu způsob, jak toho dosáhnout. Přenést boj k nepříteli! Mám cit pro strategii,

Manandoune. To mě naučili Řekové."

Manandoun se ohromeně zasmál, ale jeho smích měl trpký podtón. „Mluvíš jako člověk, jehož činy určitě nebudou zapomenuty."

„Být pamatován pro své chrabré činy je jedna z Pěti radostí pro naše děti."

„Co jsem měl na mysli, bylo slovo ‚ztřeštěné‘."

Cathabach si mě zavolal do sadu. Postavil v kruhu ovocných stromů jednoduchý altánek s prostorem pro spaní zakrytým doškovou střechou a nízkými lavicemi po stranách. Seděli jsme v šeru proti sobě a jeho kropenatý plášť ležel rozprostřený mezi námi. Kradmé pohyby v okolí byly známkou toho, že vzkříšení Argonauti, zmítaní neklidem, obcházejí kolem a možná poslouchají. Cathabach byl z nezvaných hostů viditelně nervózní a podrážděný. Aby se chránil, navlékl si na ruce železné náramky a náhrdelník ze železných hřebů, zavěšený pod jemný nákrčník ze spleteného zlata, který mu svíral hrdlo.

„Urtha chce zaútočit na ty v Zemi duchů, kteří mu zpustošili pevnost. Je to neproveditelný nápad.

Manandoun a já ho o tom přesvědčíme. Vždyť kdo z nás by mohl vstoupit do Jiného světa? Znat své meze je základ, znát naši sílu ve srovnání s Mrtvými by byla výhoda. Starý předěl již není tak pevný, jak býval."

Druid se na mne při své poznámce významně podíval. Podezíral jsem ho, že se dostal blízko pochopení jedné ze zvláštností Taurovindy, možná dokonce té nejdůležitější.

„Není tak pevný, jak býval - kdy?" zeptal jsem se.

„Když byla pevnost postavena. Když byla Klikatá hlubší a širší a nedala se přebrodit koňmo, pěšky ani na zářícím voze krutého boha Llewa, a to ani tehdy, kdyby ho řídili jeho lehkomyšní synové."

Vycítil příčinu, ale špatně si vyložil znamení. Stopy tam byly, měl celý život na to, aby si jich všiml, přemýšlel o nich a našel odpověď. Příčinou slabosti Starého předělu skutečně byla Nantosuelta, ale prsty v tom měli mocnější bohové než ti Cathabachovi. To, co se tu odehrálo, bylo tvoření, utváření krajiny.

Rozhodl jsem se, že mu ukážu, co mu uniklo.

Odvedl jsem ho k řece mezi věčné háje. Ukázal jsem mu, že obřadní cesta je mírně zapuštěná, nachází se o něco níž než okolní planina. Po krátkém hledání jsem z hlíny vytáhl několik zaoblených kamenů, nikoli vystřelených z praku, ale ohlazených tím, jak je kutálela voda. Šli jsme po nižším břehu východním směrem, až řeku sevřely lesy, které pokračovaly do vnitrozemí. O něco dál se břeh snížil a rozšířil, vytvořil zářez. Vnořil jsem se do šera a vydal jsem se širokou sníženinou. Na dně se povalovalo kamení, okraje tvořila spleť vrbových a lískových kořenů. Bylo tam mokro - čas od času jsme narazili na tůňky se stojatou vodou, plné komárů, obrostlé kapradím a potažené žabincem. Vzduch byl vlhký.

Prohlubenina se klikatila lesem, až se znenadání rozšířila v mýtinu s bílými břizami, hustým hlozím a chvějícími se stříbrnými osikami. V chabém světle se leskly dvě obrovské, zelené, mechem obrostlé skály, každá na jedné straně mýtiny.

Cathabach na ně užasle zíral. Když světla přibýlo tak, že začalo vrhat stíny, objevil se na každé skále reliéf zpodobňující hlavu se třemi obličejí. Byl poměrně zřetelný, třebaže z očí vyrůstaly kapradiny, které vypadaly jako nějaké tajemné emanace.

„Já vím, kde jsme," hlesl druid. „Toto je brod Jediného skoku. Znáám ho z pověstí. V dávné minulosti se ztratil, když ho ukradl bůh Brugos, ochránce přechodů hlubokou vodou, jehož výzvu k tomu, aby přeskočil řeku ze skály na skálu, přijal mladý Peradayne. Peradayne byl od narození chromý. Aby se dostal na druhou stranu, pomohl si dlouhým oštěpem. Brugos ho za vítězství v souboji nemohl potrestat, a tak alespoň brod navěky ukryl, aby Peradayna připravil o možnost skočit zpět.

„Skutečně to je ten brod," potvrdil jsem.

Cathabach zavrtěl hlavou, ale v očích měl výraz údivu a poznání. „Brod Jediného skoku odděloval zemi králů od Jiného světa. Ty skály stály po obou stranách Klikaté. Jsme ve starém řečišti. Teď už je vidím. V místě, kde jsme vstoupili do lesa, se někdy za velice suchého léta objevuje pramen. Tomu místo se říká ‚Nenadálá voda ze suché ženy‘."

„Pak chápeš význam Taurovindy."

„Ano," řekl vážně Cathabach a položil svůj plášť z peří na trnitou půdu nad mrtvou řekou. „Kdysi byla součástí Země stínů hrdinů. Možná byla tou tvrzí, odkud sledovaly, jak plynou roky ve světě živých. I o

tom místě se vypráví pověst. „Kopec oblaku a vzduchu“. Někdy jej bylo vidět, jindy byl neviditelný, mnozí ho hledali a nikdo nenašel. Zvláštní je ale na té pověsti to, že šampióni, kteří zmizelý kopec hledají, jsou dobrodruzi ze Země duchů a jejich strašlivé a tragické příběhy se k nám dostávají prostřednictvím snů vizionářů, jako je Urthova dcera."

Na východě světa je krajina kopců, pouští, kamenitých oáz a krátce rozkvétajících polí, kde řeky změní koryto během dvou zim. Pohybují se jako hadi, hledají si oblíbené cesty proměnlivou zemí. Jedna a tatáž řeka může využívat pět nebo šest různých koryt, ale vždy jen jedno z nich - ostatní jsou neplodná a suchá. Nikdo nedokáže toto vrtkavé chování vysvětlit. Díky rozmarům řek přežili lidé, kteří měli zemřít, a rodiny, které se usadily a začaly něco pěstovat, zahynuly.

Řeky v Albě nikdy nebyly tak nestálé. O to pozoruhodnější bylo, jak Cathabach porozuměl síle, která změnu způsobila. Ale neodpustil si pragmatickou poznámku.

„Proč teď? Proč po všech těch generacích na nás Země duchů útočí právě teď? Ještě než vznikla pevnost, Taurovinda byla kopec, ale byla kopec ve světě válečníků a kněží. Země duchů vyčkávala dlouho od chvíle, kdy Nantosuelta ukrojila její východní území." Cathabach si uvázel plášť kolem ramen a sebral z řečiště Suché ženy několik kamenů, květin a kousků mechu. „Ale Urtha za pomezí stejně neproikne. Jeho představa je stále pomýlená."

Opustili jsme vlhký hvozď a teprve pak, na příjemné stinné holiň u břehu Nantosuely, jsme se dali do hovoru o Urthově odhodlání přenést boj dál do Země stínů hrdinů.

Krajina sahající po planinu MaegCatha sloužila jako jistě pomezí Mrtvým a Nenarozeným. To vysvětlovalo, proč se po ní mohli pohybovat. Na obou stranách Nantosuely, která zde tvořila hranici mezi oběma světy, byli zranitelní železnou čepelí, šípem i oštěpem. Druhá smrt pro ně znamenala odchod rovnou do Ifurenu, podsvětí ledových jezer, kde vládlo mrtvé šero, chmurného pokračování světa, kde jsem našel Aylamundu připoutanou k ochrannému býkovi, který tam dole obcházel a střežil podobné nešťastné duše, jako byla Urthova žena. V Ifurenu však žádní takoví zvířecí pomocníci nebyli.

Pokud šlo o vstup „smrtelníka“ do Země stínů hrdinů, byl jsem přesvědčen o tom, že bezpečně může cestu podniknout pouze několik ze současných obyvatel Taurovindy, a to ti, kteří se odcizili Času.

Samozřejmě i je by za Starým předělem mohl postihnout dismurthon - druhá smrt. To znamenalo, že výpravy se může účastnit Iásón a jeho šest chmurných druhů. Rubobostes byl méně smrtelný, než mi původně připadal, a mnohem více „pocťený přízní bohů“. A Niiv byla tak prosáklá kouzly, že jsem se o její bezpečný průchod nebál - přinejmenším směrem tam. Proroctví, které ze sebe Munda vychrlila, mne trochu hryzalo v hlavě: zkáza pro dva z vás, jednoho muže a jednu ženu.

Já jsem mohl jít a určitě bych šel, i bez Argó. Mé pomoci bylo třeba k nalezení kolossoi zneužitých Řeků. Dva Llewovi synové, Conan a Gwyrion, by jistě byli užiteční, ale při okrádání otce a jeho příbuzných ukradli o jeden vůz víc, než měli.

Deset lidí nestačilo pro přenesení boje na nepřátelskou půdu. Urtha potřeboval starou loď. Argó mohla pojmout do svých dřevěných útrob několik smrtelných odvážlivců, ale její ochranné schopnosti byly jistě omezené. Byla unavená. Manandoun měl v podstatě pravdu: Urthovo horečnaté nadšení bylo klukovské pískání do větru.

Znovu jsem sestoupil studnou do nitra kopce, opět k pobavení tří žen, které dohlížely na její výzdobu a rituály.

Argó jsem našel v zimní náladě, mlčenlivou a ojiněnou. Řekl jsem jí o svém rozhovoru s Cathabachem týkajícím se Urthova nebezpečného návrhu na výpad do Země duchů, neskutečného podniku, který byl téměř jistě určený k nezdaru, pokud by nezískal významnější pomoc, než jakou jsem mu mohl poskytnout já. Zeptal jsem jí, jestli by byla ochotná vydat se ještě na jednu plavbu.

Odpověděla, že taková cesta by byla šílenstvím. A měla už Iásóna dost. Bylo na čase, aby se přesunula do jiných moří, k jiným kapitánům. Prozatím chtěla nějaký čas zůstat tam, kde je. A naléhala na mne, abych do Země duchů nechodil.

„Znám taková místa lépe než ty, i když máš za sebou mnoho let a dlouhou pouť. Tvoje cesta byla velice přesně stanovena, moje ne. Je možné, že tam ztratíš své schopnosti, svou sílu. Dávej si pozor."

Ještě jednou jsem ji poprosil, ale neodpověděla. Ani Mielikki jsem neviděl. Argó mi odpovídala

chladným šepotem.

Potom řekla: „Podruhé jsi za mnou sestoupil a podruhé je na zemi nahoře nějaký rozruch. Vyjdi znovu na povrch."

Den už stačil značně pokročit, když jsem se vrátil na povrch. Nalezl jsem tam velice odlišné rozpoložení. Tři ženy u studny měly na sobě zelené rubáše a smutně klečely v řadě na jedné straně šachty. Proti nim byl Cathabach a také klečel. Byl oblečen v plášti z černých kožešin, k němuž byly přišity stovky žlutých a bílých per. Obličej měl začerněný barvivem. Jeho tělo bylo pod pláštěm nahé.

Jedna žena varovně zvedla ruku směrem ke mně. Pohnula prsty v odmítavém gestu: odejdi. Nech nás na pokoji.

Co se děje?

Kolem studny se prořítla skupina jezdců s rozevlátými plášti. Jeden z nich si mne všiml, otočil se a křikl:

„Tak tady jsi! Urtha tě hledá. Děvče odnesli vlci!"

„Jací vlci?" zakřičel jsem na něho.

„Taková jako ty," odpověděl podezíravě.

Když jsem našel Urthu, byl zoufalý. Vlasy mu zplihle visely, na obličej měl hlinkou nakreslené pruhy, prsa měl pod roztrženou košilí holá. Ullanna, jeho utěšitelka, napodobila keltský smuteční rituál. Byla silně rozrušená, byť na ní nebylo utrpení tolik znát. Manandoun v plné zbroji stál za nimi a sledoval je pozorným zrakem.

„Proč tě nikdy nemůžu najít, když tě potřebuji?" obořil se na mě hromovým hlasem náčelník. Rubobostes ho jemně, ale přesvědčivě zadržel, jinak věřím tomu, že by mě - podle rudého žáru v očích - Urtha udeřil. I tak statného Dáka odstrčil, zavrtěl hlavou a podkasal si oděv.

„Běž za ní, Merline. Pro boha dobrého, běž za ní. Byli koneckonců mrtví, ti dva Vlkohlavové, a odešli jako vlci."

Jak dlouho jsem pod kopcem strávil?

„Kdy se to stalo?" zeptal jsem se rychle.

„Strašně dávno! Utekli nám. Vlci jsou rychlejší než koně, ale ty můžeš přivolat vlka a chytit je. Vím, že to dokážeš."

„Je to léčka, abychom odešli z pevnosti," řekl naléhavě Manandoun, ale Urtha jeho slova nevnímal.

Druhá skupina jezdců přicválala Riannoninou bránou do pevnosti. Byli unavení a neupravení. Jeden mávl, jako by chtěl říct: nic.

Zahlédl jsem ve stínech Niiv, kynula mi, abych přišel k ní. Urtha na mě řval, ale jeho slova mi šla jedním uchem dovnitř a druhým ven. Také Rubobostes něco říkal. Ullanna mne pozorovala očima vykukujícíma zpod kápě a pohybovala rty, ale z jejích slov jsem neslyšel nic. Ohlédl jsem se zpátky po neodbytné dívce ze Severních zemí.

Co chceš?

Můžu ti pomoci. Vím, co se stalo. Nahlédla jsem jim do hlavy.

Ovšem, co jiného, pomyslel jsem si, ale žádné uspokojení jsem z toho necítil. Až příliš zvědavá Niiv obětovala další dny svého života, aby se pokusila pochopit situaci, která byla - alespoň z mého pohledu - stále nepřehledná. Začínal jsem tušit, co se přihodilo, ale protentokrát mohla být Niiv užitečná.

Urtha byl vzteky bez sebe, když jsem se otočil a odcházel jsem, ale udělal jsem uklidňující znamení.

Iásona ani ostatní Argonauty jsem nikde neviděl. Tato východní část Taurovindy žila Urthovou úzkostí nad ztrátou dcery.

Vstoupil jsem do stínu stavení, v němž seděla Niiv. Kolena si přitáhla k bradě a objala je rukama, zpod tmavých, obarvených vlasů se na mě dívaly její zářivé oči.

„Bývali to Urthovi druidové," řekla. „Vypadají teď úplně jinak. Vzpomínáš si, jak Utrhá pátral v mé zemi po štítu budoucího času?"

Pamatoval jsem si to velice jasně: zamrzlé jezero, krajina pokrytá sněhem, zimní lesy a nekonečné noci.

Choulili jsme se ve stanu, který nebyl vhodným obydlím pro tamní podmínky, Urtha, družina jeho uthiinu a jeho dva druidové, kteří ho na základě výkladu jeho snů poslali hledat Diadařin štít. Štít, v němž by mohl spatřit budoucnost svého království.

Urtha už měl svých druidů po krk. Došel k přesvědčení, že pokud štít vůbec existuje, je ukryt jinde, a v návalu zlosti je vyhnal do lesa plného vlků. Kraj to byl krutý a oni coby jasnovidci a kněží neuměli mnoho.

Urtha ovšem nepočítal s fortunou, stejně nevyzpytatelnou průvodkyní lidských osudů, jako je kterákoli z Trojice hrůzných proroctví. Tento přízrak se často přidával k slavným mužům vyrážejícím na daleké cesty. V Řecku se mu říkalo tukhea, „hazardér“. Vzhledem k tomu, že v jezeře se potopil Iásón, uložený v Argó jako v rakvi, tukhea klidně mohl obcházet tamními lesy. Také mohl být na palubě.

Dávalo to dokonce smysl: osamocený duch, daleko od své země, by konečně našel nejen prostředek ke svému úniku z lesa - měl by spoustu příležitostí přidat se k někomu jinému z mnoha lidí procházejících krajem - ale i vhodnou příležitost. Vyhnané, ztracené muže ve velice ošemetné situaci, muže, kteří teď budou muset riskovat!

Niiv ke mně zvedla ruce, aby si mě přitáhla a řekla mi, co viděla. Ústa se jí leskla, ruce se jí třáslly, celá úplně hořela jako dítě, které praská pýchou, že zná pravdu, a chce se někomu svěřit.

„Poté, co je Urtha vyhnal ze svého stanu u jezera, šli mnoho dní na jih. Prsty jim zimou zčernaly. Kůže jim rozpraskala jako tenké vrstvičky ledu. Proklínali Urthu a Cathabacha a čmárali na stromy, na skály a do sněhových plání znamení své rudé zhouby - tak tomu říkali, rudá zhouba. Byli velice rozezlení. Viděli však, že ve sněhu jsou i stopy někoho jiného. Někdo je sledoval. Nabídli mu... kousky..." zašklebila se odporem při vzpomínce na to, co viděla, „kousky svých těl. Za pomoc. Byla to hrůzná podívaná. Ale duch, který je sledoval, jim pomohl domů. Ukázal jim spodní cestu!"

„Jakou spodní cestu?" vyhrkl jsem.

„Nevím, jak tomu říkáš, ale jednou jsi sám použil podobnou, aby ses dostal do Řecku. Jsou to cesty podsvětím. Cesty do Jiného světa. Cesty, po kterých může člověk projít krajinou, aniž by ho někdo viděl. Cesty domů."

Tvářila se triumfálně. Skoro jsem slyšel to bublání v kotli, ta slova, která se hlasitě dožadují sluchu: ty a já spolu, Merline. Představ si tu sílu! Tvůj věk a moudrost, moje mládí a energie, dohromady bychom byli zamilovaný pár, pro který by nebylo překážkou modelovat hory, popohánět lesy, aby plynuly kolem nás jako zelené pláště.

Triumfální výraz však měla ve tváři proto, že mi sice řekla pravdu, ale zamaskovala ji a myslela si, že na to neprijdu. Znovu mě zkoušela. Ale tentokrát to bylo příliš nápadné.

Druidové vedení přízračnou fortunou našli cestu domů, ale vynořili se ze země v Zemi duchů. A to pro ně znamenalo, mírně řečeno, že se ocitli ve velice obtížné situaci.

„A vynořili se v Jiném světě," dumal jsem nahlas.

Zamračila se. „Nic takového jsem neřekla!" rozčílila se. „Proč to říkáš? Podíval ses do mě? A mně pořád říkáš, abych to nedělala!"

Její výbuch mne překvapil. „O Jiném světě ses zmínila ty. Země duchů je blízko. Fortuna je ošemetná bytost. Přesně takový trik by se k ní hodil."

„Fortuna?"

„No tak tukhea."

Vytřeštila oči. „Odkud to víš?" zakvílela zlostně. „Ty ses do mě podíval!"

„Musel to být nějaký šotek z Řecku. Duch. V Řecku jich znám pět, ale jedině tukhea se posadí člověku na záda a chodí s ním po světě. Ostatní jen někde číhají, jsou zalezlí v jeskyních a lesích a čekají.

Rozdávají štěstí stejným způsobem, jako tihle velekrálové rozdávají plátky masa z pečené vepřové kýty."

„Zdráhavě."

„Vůbec ne. Možná nahodile. Ale také v případech, kdy je to na místě."

„Víš toho nějak hodně."

„Jsem starý. A zkušený. Tvoje vlastní slova."

„Taková slova jsem nikdy neřekla," namítla zuřivě a oprávněně, neboť jsem si její duševní pochody pouze představoval. Dodala však: „Ale je to pravda. Víš toho až příliš. Už tě nemá co překvapit."

„Určitě má. Tys mě taky překvapila."

„Jistě," řekla rozvážně. „Protože jsem se narodila jako něco jiného, než čím jsem se stala. Chápu, proč si na mě dáváš pozor."

„Tvoje ochránkyně Mielikki by neměla radost, kdyby tě slyšela, že tak snadno odhaluješ svá mateřská znaménka.“

„Mateřská znaménka?“

„Svá tajemství.“

„Už nebudu. Když máš ty tajemství přede mnou, budu mít já tajemství před tebou.“

„To je další mateřské znaménko. A pochlubila ses mi s ním stejně, jako by sis vyhrnula sukně a řekla mi, ať se podívám. Neříkej nic, Niiv. Buď jako Manandoun. Aby rada zůstala moudrá, nejlepší jsou otevřené oči a zavřená ústa.“

„Takové pořekadlo je stejně staré jako kopce.“

„Starší než hory. A s horami se taky nehádám, když někam pospíchám.“

„Takže tě nezajímá, co se tady stalo.“

„Zajímá. Moc mě to zajímá. To, co teď víš, se odráží na ostatních. Potřebuješ chránit sama před sebou, Niiv, ale když už musíš slídit, nemá smysl skrývat pravdu.“

Zkřížila ruce na prsou a změřila si mě chladným pohledem. Seděla na zadku a kolébala se, přemýšlela.

„To je jedno z tvých mateřských znamének?“

„Ano,“ zalhal jsem. „Málo peněz za málo muziky.“

„Myslíš si o mně, že jsem naivní. Myslíš si, že nemám žádný úsudek.“

„Myslím si, že jsi naivní. Myslím si, že tvůj úsudek se utváří. Pomalu. Myslím, že jsi nebezpečná. To poslední je mateřské znaménko. A teď mi pověz, co se stalo s Mundou. Rychle. Musím najít vlka a vyrazit na lov, přestože bych si nejraději ze všeho sedl a přemýšlel.“

Vlkohlavové se sice proměnili ve hbitá zvířata, která se po smrti stala jejich fedishi (zvolenými podobami), ale díky tomu, že nesli Mundu, rudou jako krev, bílou jako kost a šedou jako popel, nemohli se pohybovat rychle, byť určitě postupovali rychleji než psi, které Urtha poslal po jejich stopě.

Měl jsem šanci, že je dostihnu dřív, než dorazí k Nantosueltě. Domníval jsem se, že zamíří k brodu Špatně hozeného oštěpu, neboť brod Posledního rozloučení by je na druhou stranu nepustil. Třetí brod v oblasti, známý jako brod Nesmírného daru, by je rovněž odmítl, neboť byli všechno jiné, jen ne hrdinové.

Znovu jsem přivolal vlka a vyzbrojený vším, co jsem se dozvěděl od Niiv, jsem vyrazil za Mundou v naději, že ji zachráním.

* * *

Dostihl jsem je v lese nedaleko řeky, ale ještě dost daleko, aby je to přinutilo postavit se pronásledovateli, otočit se a hájit své postavení. Dívka se choulila pod ulomenou dubovou větví. Oba vlci se postavili jako hráz na druhé straně malého, zarostlého palouku. Okamžitě jsem se do nich pustil: Měl jsem vás poznat už dřív. Stydím se, že jsem to nedokázal. Vraťte to děvče. Urtha už utrpěl dost velké ztráty.

Štěkali, smáli se mi. Vyšival nás na dalekou cestu ledovou divočinou. Naše srdce mu to nemohou odpustit.

Pak tedy zaútočte na něho, ne na jeho dceru.

Jak lépe na někoho zaútočit než tím, že mu ukradneme dítě?

Vaše cesta domů byla dlouhá. Určitě jste hodně poznali.

Naše cesta byla dlouhá, odpověděl vlk. Nedovedla nás domů.

Chtěl jsem v dohadování pokračovat, když vtom k mému úžasu Munda s netrpělivým gestem hodila po jednom z vlků velký kámen. V prvním okamžiku jsem měl za to, že mě tím chce pobídnout, abych přestal žvanit a odnesl ji. Ale její slova usvědčila tento úsudek z naivity.

„Honem!“ křikla. „Zbavte se ho! Musíme na druhý břeh, než sem přijde otec a chytí nás. Pospěšte si!“

Mundina slova mne natolik ohromila, že jsem se vrhl vpřed. Vlkohlavové maličko couvli. Pak jsem si uvědomil, že Munda mě nepoznala. No ovšem! Viděla jen to, jak její dva druhy pronásleduje vlk.

Jeden z nich mi řekl: Malý snílek si s ní chce znovu hrát. Jeho bratr si nechce hrát. Poslal nás pro ni a ona jde z vlastní vůle. Nic se jí nestane, vůbec nic, až do konce života, a v paláci, který Malý snílek postavil,

bude mít velmi dlouhý život.

Znovu jsem měl pocit, že v těch slovech slyším ironii.

V příštím okamžiku se na mne jeden z Vlkohlavů vrhl. Zatímco jsme se váleli v dlouhé trávě, druhý toho využil a přiskočil k Mundě. Dívka mu vyskočila na hřbet. Visela na pádicím zvířeti, sice zanedbaném, ale hbitém, a vlasy za ní vlály. V dalším okamžiku se po obou slehla zem.

Když putuji jako vlk nebo kterékoli jiné zvíře, jsem stín uvnitř zvířete. Měl jsem drápy a tesáky a našel jsem sílu útočníka roztrhat. Fedishi se rozplynula, když umíral. Jak jsem správně vytušil, byl to starší z obou druidů. Pohled, kterým se na mě díval, však naznačoval, že je smířený s osudem. Až pak jsem si všiml, že mi prokousl šlachy na ruce. Výraz jeho tlamy byl triumfální. V zápalu boje jsem zranění vůbec necítil.

Mundu jsem již nemohl dosáhnout. Zanedlouho přejde přes řeku zpátky do Země duchů, s děsivě mylnou představou, že tam patří a že je tam vítána.

Jak jsem měl tuto novinu oznámit Urthovi? Dlouho a usilovně jsem o tom přemýšlel, když jsem se belhal zpátky. U bažin na západ od temného kopce jsem ze sebe shodil vlčí podobu a ovázal jsem si zraněnou paži pruhem změkčené kůry z bílé vrby.

Co jsem mu teď mohl říct?

Urtha na mne čekal ve své síni. Náladu měl mrzutou, ale nebyl již tak zoufalý jako předtím. Kymon a Ullanna dělali vše pro to, aby ho utěšili. Členové jeho družiny posedávali po místnosti, částečně ve zbroji, a tlumeně spolu mluvili.

Urtha poznal hned, že jsem neuspěl. Vyslal rovněž své nejlepší jezdce na nejrychlejších koních, ale viditelně tušil, že také jejich pronásledování bude bezvysledné.

Po pravdě jsem mu vyličil, co jsem se dozvěděl od Vlkohlavů - že si Munda jde hrát s chlapcem, Malým snilkem, a že bude v bezpečí. Nezmínil jsem se o jejich zvláštních slovech: honem, než nás otec chytí. Nevěřil jsem, že to řekla ona. Usoudil jsem, že kdybych pobídku přetlumočil, ještě víc bych tím rozjitřil královu ránu.

„A co Argó? Pomůže nám na druhý břeh? Cathabach mi řekl, že ses jí byl zeptat.“

„Uvažuje o tom,“ odvětil jsem opatrně. „Je unavená a má už Iásona dost.“

Chvilí mlčel, pak si povzdechl. „Pak musíme najít jinou cestu do Země duchů,“ řekl s novým odhodláním.

Jedna ze strážkyň studny čekala před královým sídlem. Byla zahalená do pláště, kapuci měla přetaženou přes hlavu. Vyřídila mi, že Cathabach chce, abych ho v naléhavé věci navštívil. Byl v sadu.

Když jsem k němu přišel, stál ve svém altánku v srdci nemetonu a čekal na mě. Argonauty, kteří zde našli útočiště, nebylo nikde vidět, jabloňový sad se již pohroužil do večerních stínů.

Řekl jsem mu, co jsem se dozvěděl od Mundy. Vypadal překvapeně, ale nic víc. Zeptal se mne, jak Argó odpověděla na mou žádost. Má odpověď ho nepotěšila.

„Bylo by už tak dost těžké odvrátit Urthu od pošetilého úmyslu vpadnout do Země duchů. Teď to bude zhora nemožné. Ale Urtha nemůže...“

Podle toho, jak zaváhal, čekal nějakou odpověď. Dal jsem mu tedy za pravdu. „Nemůže, pokud nebude mít ochranu.“

„Ale dostat se tam může?“

„Jak už jsem říkal, problém není dostat se dovnitř, ale dostat se ven.“

Cathabach si přejel prsty po nových jizvách na hrudi a na tvářích. „Jsem připravený na jeho ztrátu. Když král zemře, vládne jeho syn, pokud jeho vládu někdo nezpochybní. Když se král ztratí, Mluvčí minulosti, země a králů musí střežit zemi sedm let. Já jsem nový Mluvčí králů.“

Stařec, který měl tu čest přede mnou, se rituálu vzdal. Až přijde jeho čas, odejde do šachty v tomto sadu. Zatím ještě ne.“

Přemýšlel jsem, proč mi to Cathabach říká. Ale hned vzápětí se dostal k věci. „Země bez krále je země, která je zranitelná, jak jsi mohl až příliš jasně vidět. To se už nesmí stát, Merline... Viděl jsem, jak jsi vyvolal stín muže z jezera, v němž byl o mnoho generací dřív pohřben. A jestli existuje něco jako kolosoi, dočasný život mimo Čas, pak je jistě možné, abys sáhl do hlubin svých kouzel a našel způsob,

jak takového ducha vytáhnout z Urthy, poslat ho místo něj, dávat na něho pozor, chránit jej a přivést ho zpátky domů, aby znovu splynul s králem. Dá se vůbec Urtha ochránit nějakými kouzly, stíny nebo slupkou ducha, aby mohl bezpečně podniknout cestu tam a zpátky?"

Znovu se dotkl řezných ran na těle. Barvivo mu stále prosakovalo do kůže. Díval se na mne pevným, energickým pohledem.

„Jestli je za to třeba zaplatit nějakou cenu, položit život, Mluvčí kraluje tu od toho, aby ji zaplatil. Můj starší předchůdce pak může být dosazen znovu, aby výčet našich předků a jejich úspěchů předal potomkům.“

Jeho odvaha na mne silně zapůsobila. Byl Urthovým nejlepším přítelem v družině uthiinů, elitních rytířů doprovázejících krále. Vždycky by za něho v bitvě obětoval život. Většina mužů by to udělala. Ale s takovou promyšlenější nabídkou oběti jsem se setkával vzácně. Cathabach zjevně uspořádal hierarchickou strukturu Taurovindy tak, aby chránila jak vládce, tak paměť.

„Dá se to udělat dvěma způsoby,“ oznámil jsem mu. „Ani jeden nevyžaduje tvou smrt. Jeden z nich by měl velké nároky na magii z mé strany. A já to rád udělám. Mám velkou zásobu energie, je čas, abych ji využil.“

Moje překvapení z vlastních slov bylo skoro stejně velké jako Cathabachova radost, když je slyšel.

Tisíceletí jsem se bránil pustošivým důsledkům využívání svých schopností. Další několik generací pro mne bude úplně jiných. To však v té době byl pouze náznak proroctví vlastní budoucnosti.

„A ten druhý?“ zeptal se Mluvčí králů.

„Argó to zvažuje. Je unavená, ale možná by byla ochotná poskytnout ochranu králi. Počkáme a uvidíme, jak se rozhodne.“

Když jsem vyšel ze sadu, dolétl ke mně krátký výbuch smíchu dvou žen, které se náramně bavily.

Nedaleko proutěné stěny kolem svatyně seděly se zkříženými nohama Atalanta a Ullanna a prohlížely si Ullannin luk a šípy. Obě měly na sobě silný plášť, ale kapuce měly shmuté. Vlasy si svázaly stejně, do volného copu, který jim visel z pravé strany. Mezi nimi ležely malé hliněné pohárky a poloprázdný měch se zkvašeným mlékem. Měly potíže porozumět svým nářečím, ale o co méně mezi nimi padlo slov, o to víc si to vynahradily mimikou a humorem.

Když si všimly, že se na ně dívám, zalétly pohledem směrem ke mně a každá mi láskyplně poslala vzduchem pusy. Ale dávaly tím jasně najevo: odejdi, toto je soukromá záležitost.

O čem si mohly povídat? Ullanna se určitě hodně dozví - podrobnosti k legendám, které se učila jako dítě. A Atalanta naslouchala věcem, které jí musely připadat jako sen.

Když jsem Ullannu znovu uviděl po návratu do ohrazeného prostranství kolem králova paláce, byla velice zaražená, velice smutná. Byl to však zasněný smutek, jako by věděla, že se jí dostalo velice zvláštního daru, obohacujícího a úžasného, ale zároveň si uvědomovala, že čas darů skončil.

ČTVRTÁ ČÁST

Argó v Jiném světě

Jsme to, co jsme, hrdá srdce souznící
zkoušená osudem, však odhodlaná
zápasit, hledat, najít, neklesnout.

Lord Alfred Tennyson: Odysseus

Devatenáct
Stíny hrdinů

Probudil mě dotek zimy na nose. Vzduch byl ledový. Rosa na zemi zmrzla v krystalky ledu, dech se měnil v jinovatku. Zimní svítání zbarvilo oblohu jasně růžovou září, již prosvítaly tečky hvězd. Koně řehtali a psi se třásli. Po celém městečku lidé vstávali do chladného rána, zaskočení tímto vpádem mrazu uprostřed

léta.

Celou obřadní cestu od kopce k řece pokrýval bílý krunýř. Věčné háje oblékly zimní háv. Kam až oko dohlédlo, Nantosuelta proti proudu zamrzla.

Na zamrzlé hladině nakřivo spočívala Argó. Nakláněla se, čekala, až ji někdo narovná. Z dálky to vypadalo, jako by se oko na přídi pobaveně rozhlíželo kolem.

Rubobostes byl ohromený. Urtha užasle přejížděl pohledem po této zmrzlé krajině, zachumlaný do silného pláště, a klel. Více než sklíčeně teď působil vztekle a odhodlaně. Ale Iásón se smál.

Otřel si námrazu z dlouhých vousů. „Souhlasí," prohlásil.

„Kdo souhlasí?" nechápal Urtha.

„Stará loď. Řekla, že ano. Nemyslíš... Antiochu?"

Potvrdil jsem jeho slova a Iásón dodal. „Tvá řeč na ni zřejmě zapůsobila. Ale rozhodla se, že si tu cestu budeme muset tvrdě odpracovat, Urtho. Nedá nám nic zadarmo."

„To udělala tvoje loď? Proměnila teplo v zimu?"

Iásón králův stesk potvrdil. „Vypadá to, že si budeš muset bitvu odedřít."

„Bitev si užijeme dost i bez toho, aby nás tvoje loď zkoušela," postěžoval si Kelt. Iásón se rozesmál tak nahlas, až se Urtha málem urazil. Oba muži si chvíli měřili jeden druhého a pak nechali kopí klesnout.

Přisahal bych, že starý Řek se ve chvíli, kdy se odvrátil, vyjádřil velice nelichotivě o spolehlivosti bohů. Ale možná se mýlím.

Nebral jsem to jako důležitou věc. Měl jsem radost, že přítelkyni znovu vidím, po odpočinku, který velice potřebovala. Věděl jsem přesně, co Argó dělá. Přestože byla na dně svých sil, souhlasila s dalším dobrodružstvím, ale jelikož se jí stýskalo po domově, vytvořila si krajinu, ve které se cítila nejlíp. Urtha potřeboval připomenout, že Argó tentokrát nebyla lodi patřící do teplého, vínově rudého Egejského moře. Její vkus se teď řídil podle Mielikki, severské Lesní paní. Proto ji vzrušoval sníh, led a hroziví voytazi. A přízrační voytazi skutečně bušili do ledu na řece, až se prohýbal a praskal, jak tyto vodní bytosti povolané z hlubin vystrkovaly rozšklebené, klevetivé hlavy se zlomyslnými, štíčími tvářemi, aby přičichly ke vzduchu svého dočasného hájemství.

Dokázaly člověka roztrhat v okamžiku. A co bylo ještě působivější, dokázaly člověka udržet pod vodou rok živého, dokud na něho nedostaly chuť.

Každá bohyně měla své posluhovače, své psy a své strašáky nahánějící hrůzu. Kdysi jsem si myslel, že krásná, jemná Héra, dcera Kronova, měla jen vlídné pomocníky, když vedla Argó a Iásóna za zlatým rounem. Když však později své hrůzy vyjevila, byly skutečně děsivé. Přesto se v žádném líčení té slavné plavby s výjimkou mého nedochoval jejich popis.

Potřebovali jsme Ruvia. Dákova panovačného koně. Rubobostes se ho spolu s malou družinou vydal hledat na západ. Vrátil se ještě téhož dne v patách toho cválajícího hřebce, který třikrát oběhl pevnost kolem dokola, než se prudce zastavil před vnějšími branami. Pět klisen cválalo spolu s ním, ryšavé boky se jim leskly, černé hřívy jim vlály. Jejich dech se v zimním vzduchu srážel ve velká oblaka jinovatky. Byly stíhlé a elegantní, na pohled jednoznačně z Jiného světa, a všechny pulzovaly počátkem nového života, jak jim v lůně pracovalo Ruviovo semě.

„Můžeme je vzít s sebou?" zeptala se mne šeptem Ullanna.

„Na Argó ne. Ale myslím, že na Ruvia počkají u Nantosuely, u brodu Posledního rozloučení. Půjdou s námi do Země duchů, jestli budou moci."

„To je dobře," zhodnotila praktická Skytka. „Budou se hodit. O tětivu navíc na našem luku."

Musel jsem se hlasitě zasmát. Ten výraz se mi líbil. Byl nový. Často se jí podařilo vytvořit podobné mnohoznačné obrazy. Její nálada však značně klesla, když se dozvěděla, že má zůstat.

Zachmuřený Kymon chodil po Taurovindě křížem krážem, ruku měl položenou na meči a tvářil se hrozivěji než Argonauti v sadu. Ani on neměl otce na výpravě doprovázet a byl z toho rozladěný. Spolu s Manandounem se měl starat o pevnost, bavit hosty, prokazovat pohostinnost cizincům a bránit ji před vetřelci.

Chlapec se ještě pořád styděl za nezdařený pokus o dobytí Taurovindy před otcovým návratem. V jeho mladické, brunátné tváři se viditelně svářila úzkost s podrážděností. Chtěl se účastnit pronásledování, ale Urtha byl neoblomný.

„Nemohu svěřit obranu kopce nikomu jinému než tobě a Manandounovi. Oba jste zkušení muži. Manandoun má moudrost a odvahu. Ty máš představivost a odhodlání. Pokud tady zůstanete, nebude se muset tento starý muž strachovat o svůj domov.“

„Tak dobrá,“ uznal Kymon. „Ale až bude příště nějaká výprava, počítám s tím, že mě vezmeš s sebou.“ „Souhlasím,“ řekl Urtha. „A teď běž připravovat plán na obranu pevnosti, která bude jednoho dne tvá.“ Ullanna měla rovněž zůstat. Argó si mě zavolala k jednání a stanovila podmínku, že je ochotná poskytnout ochranu králi, ale již nikomu dalšímu ze „smrtného“ světa.

Ze stejných důvodů musel zůstat i Cathabach, ale to by vzhledem ke svému nynějšímu postavení musel tak jako tak.

Argó se však zaručila, že naše nevelká posádka bude pro pátrání po Mundě a Iásonovu synovi stačit. Niiv dokončila udílení pokynů, jak z Argó udělat sáně. Loď stála na ledě, podepřená z obou stran tenkými kmeny stromů, které byly k tomu účelu zvlášť pokáceny, a visely z ní postroje, do nichž měl být zapražen Ruvio. Argó působila klidně, skoro jako by se bavila. Led, který namrzal na jejím trupu, vytvářel rampouchy táhnoucí se od štítů nad brnění až dolů.

Vypadalo to, jako by volala: tak do toho, ať to máme za sebou.

Byla sice nadpřirozená, ale patrně neměla ponětí o tom, jaká podivná cesta ji a nás všechny čeká. Nanosili na palubu zásoby. Cathabach se zastavil na okraji zimního světa, který Argó vytvořila. „Kdyby se rozhodla s tou hrou skončit a led se rozpustil, všechno to dřevo, kterým je ověšená, ji stáhne ke dnu.“ Jeho opatrnost byla pochopitelná, ale Niiv se jen ušklíbala. „Dá nám nějaký čas zabrat, ale nechce nás utopit,“ ujistila ho. „Můžeš sledovat náš postup v té studni s hlubokou vodou.“

O něco později mne zavolali, abych zaujal své místo na palubě. Ruvio dupal a fikal. Zamrzlá řeka se táhla před námi, kam až oko dohlédlo. Zachumlání, vyhublí muži a ženy seděli na lavicích a třásli se zimou. Rozloučení bylo krátké, ale v Ullanniných očích se přesto při dvou různých příležitostech zaleskly slzy. Atalanta pozorným zrakem sledovala oblohu, les a pevnost na strmém vrchu. S hltavostí vyhladovělého dítěte vstřebávala výjevy a zvuky z tohoto světa, aby měla ve svých snech na co vzpomínat. Rubobostes, který byl zvyklý chopit se kormidelního vesla na zádi, nyní stál u uzdy svého nádherného koně. Na Iásonovo znamení pobídl zvíře do kroku. Po krátkém zabírání a funění kůň našel ten správný tah pro Iásonovu Argó. Loď sebou škubla, maličko se smekla a pak začala klouzat. Niiv hlasitě zajásala. Jezdci shromáždění na břehu nás chvíli doprovázeli, ale pak vyrazili příhodnějším terénem, aby na nás počkali u brodu Posledního rozloučení. Věděli, že do Jiného světa se nedostanou. Urtha je tam ale chtěl mít pro případ, že by se hrdinové o výpravě dozvěděli a vyslali proti nám vlastní vojsko.

Řeka a les před námi zamrzaly, kam až oko dohlédlo, a za námi zase tály. Ostře bílá krajina se záhadným způsobem proměňovala ve svěží, bujnou zeleň. Ruvio nás táhl do kruté zimy, kde bez ustání padal sníh, led pod námi praskal a hrozil probořením. Za námi na vzdálenost dvou doletů šípů bylo léto v plném proudu a mávalo nám na rozloučenou.

Kůň zpočátku klouzal a lopotil se, když zabíral, ale brzy se dostal do tempa a Argó se po ledu rozjela rychle. Potom se změnil směr větru a Iásón nařídil rozvinout plachtu. Loď s napnutou plachtou chvíli klouzala a pak se rozjela stejně, jako když se vůz řítí vodou: odletující ledová tříšť a sníh zasypávaly zimní stromy, které se tísnily kolem řeky, podrážely nohy volavkám a polekané tmavé ptáky vyháněly na oblohu. Mielikki vypadala, jako by se ze svého místa na zádi vesele šklebila. Hra se jí zřejmě líbila. Ruvio, zbavený břemene, které musel táhnout, cválal vedle nás. Pot odletující z boků a dech z nozder kolem něho vytvářely mihotavý, mlžný oblak.

O necelé dva dny později jsme se přiblížili k poslednímu zákrutu Nantosuely před brodem Posledního rozloučení. A v tomto místě se Argó a Mielikki rozhodly, že hra skončila. Argó si odpočinula a vyjádřila, co chtěla vyjádřit - že sice nemusí být pokaždé po vůli, ale slib dodrží. Zima se rozpustila společně s ledem, ale pomalu, takže Argonauti měli čas přehoupnout se přes boky lodě a odvázat dřevěné kulatiny, které udělaly z trupu sáně. Loď klesla do řeky, povážlivě se rozhoupala a postroje zbavený Ruvio doplaval ke břehu.

To, co teď tiše a poklidně plulo stáčejíci se řekou, byla úplně jiná loď. Před námi se objevily vysoké

kameny, které chránily brod, nízké břehy a zátočina na protějším břehu se skalnatou průrvou vedoucí do vnitrozemí.

Říčka, která průrvou protékala, byl úzká. Předpokládal jsem, že Argó počká do noci, potom nás všechny nechá upadnout do letargie a vytvoří si neskutečnou vodní cestu s pomocí trochy staré magie. Udělala to již při naší plavbě do Řecku. Ale mylil jsem se. Šeptem se obrátila na Hýla a poslala ho na místo, kde předtím žili vyhnanci. Když se vrátil, sklíčený a unavený, mlčky zaujal své místo.

Argó tiše a pomalu vplula do mělké vody, pod hustší vegetaci, a nechala se zalévat oslnivým sluncem. Argonauti mlčky seděli na lavicích a dívali se dopředu, všichni byli zvědaví, kde Argó zatočí do světa Mrtvých.

Po chvíli si mě zavolala Mielikki. Když jsem se přikrčil na prahu Duše lodě, svěřila se mi: Kolosoi nejsou tam, kde jsem je ukryla. Někdo je vzal. Pokud by tam byly, Hylás by svůj křik uslyšel.

Přiblížili jsme se k brodu Špatně hozeného oštěpu. Stavby po obou stranách řeky byly v troskách, most přes řeku se zřítíl a zůstalo z něho jen několik nevzhledných dřevěných sloupů. Zdálo se, že ústup Mrtvých a Nenarozených od Taurovindy byl velmi důkladný.

Nedaleko ústila do Nantosuelty od západu řeka. Lenivě se plazila vysokými kamenitými břehy, z nichž vyrůstaly strmé vápencové skály obrostlé hloží. Když loď zatočila, opustila vody Klikaté a vyzvala posádku, aby se chopila vesel a zahájila plavbu do vnitrozemí, Argonauti tiše zajásali, skoro až ironicky. Za stálého dunění bubnu jsme vpluli do rokle znící ozvěnou. Průrva byla nahoře tak úzká, že místy větve stromů na jejích okrajích úplně zacláněly oblohu. Voda byla ledová a čirá, dno pod námi tvořily třpytivé žulové valouny. Zdálo se, jako by každý záběr vesel rozechvíval strmé skalní stěny, které nás mezi sebou uzavíraly. Do říčky se sypaly kameny. Slunce na nás čas od času zasvítilo a proměnilo tíživé šero v okamžiky překvapivé a bujně zelené.

Překvapilo mne, že na tuto krásu dokážu tak silně reagovat. Viděl jsem už tisíc takových roklí. Asi jsem se stával 'člověkem'. Varování, které mi dala Argó, se naplňovalo. Moje magické schopnosti se začaly vytrácet, jakmile jsme vpluli do Země duchů.

Rubobostes se chopil vesla. Já jsem udával tempo. Oddechující Ruvio se uvelebil v mělkém podpalubí. Možná se mu stýskalo po jeho harému, který musel zůstat za námi, protože pod těmito převislými stěnami nevedla žádná cesta. Niiv stála na přídi jako vždy a propátrávala cestu před námi. Iásón a Urtha stáli vedle sebe na zádi a každý se jednou rukou opíral o galionovou figuru paní Severní země. Tvářili se nezúčastněně, ale již jen jejich sošné vzezření prozrazovalo, jaká úzkost je svírá. Pozorně jsem se podíval na Urthu. Jedině on mohl být citlivý na pokřivení a posun času v Jiném světě.

Když Argó nechala za sebou další zákrut řeky a začala se blížit ke dvěma vysokým rozeklaným skalám, které vyrůstaly z vody jako kusy roztržštěné kosti, Iásón znenadání vykřikl zpátky, zpátky! Vzpomínka na srážející se skály, s nimiž jsme se setkali cestou do Kolchidy, byla stále živá. Zničené loď, rozdrčené na třísky neúnavným bušením nepřírodních skalisek. Použili jsme tenkrát hrdličku, abychom vyzkoušeli, jestli jsou skály vzhůru nebo spí. Na této plavbě jsme takového úslušného ptáka neměli a mně se nepodařilo žádného přivolat, přestože jsem se snažil. Překvapení to pro mě nebylo, ale bylo to vážné. Od okamžiku, kdy jsme vpluli do rokle, začaly mé magické schopnosti mizet.

Hylás vstal ze své lavice a odhodil plášť. Vždycky byl dobrý plavec. Přestože jeho obličej byl popelavý, v očích měl jasný pohled. Skočil přes bok do vody a mocnými tempy se pustil proti proudu. Když proplaval mezi skalami, otočil se, zamával a pak se nechal unášet zpátky k nám. Plaval na zádech, vzhůru obličejem, na který mu dopadaly paprsky pronikající listovím. Vypadal vyrovnaně. V první chvíli mne napadlo, že zemřel a jeho výraz vyjadřuje radost z okamžiku svobody, kdy se zbavil prokletí života a vklouzl zpátky do hrobu. Ale Hylás se ve vodě znenadání vztyčil a začal plavat, aby se udržel na místě. V jeho obličejí se zračil úlek. Naléhavým gestem nám ukázal, abychom ho následovali.

Iásón na mne zakřičel, abych udal tempo. Vesla se zvedla a ponořila. Bušil jsem do bubnu prudce a rychle a Argó se rozlétla po hladině. Všichni na palubě, dokonce i ti, kteří neveslovali, vyjekli, když vesla byla vytažena do lodi a loď se prohnala mezi skalami. Do jedné narazila a otřela se o říční dno se zvukem, jako když praskají dřevěné trámy, žulovým balvanům se však nepodařilo trup prorazit.

Hodili jsme Hýlovi provaz a vytáhli ho na palubu. Veslaři vyvezli Argó z mělčiny mezi skalami. Někdo zajásal, ale hned zase ztichl.

Hylás ukazoval zpátky cestou, kterou jsme připluli. Iásón ztěžka dýchal. Nebyl jediný, komu se podařilo přečíst slova vytesaná do hladkého povrchu každého skaliska.

„Symboly," řekla Niiv, i když to nebylo třeba. „Jsou tam vyryté nějaké symboly."

Oba vzkazy, vyryté hluboko a velkými písmeny, potřísněné oranžovými skvrnami lišejníku a zelené kapradinami vyrůstajícími z kamenů rozpukaných zimou, byly vytesány v jazyce, kterým Iásón kdysi mluvil. Na pravém kameni byl nápis: VĚCI JSOU JINÉ, NEŽ SE ZDAJÍ BÝT. Na druhém jsme se pak dočetli: NAŠE ŽIVOTY UTVÁŘÍ, CO JSME NA VĚČNOSTI.

Když se posádka dozvěděla o tajemném významu epigramů, Rubobostes poznamenal: „Je to jenom pocit, ale řekl bych, že jestli je pravda, že věci nejsou tím, čím se zdají být, můžeme počítat s nějakými těmi triky."

„Výborný postřeh," odvětil Iásón. Rubobostes se na mě zamračeně podíval, jako by se ptal: To byl sarkasmus?

Mne více zaujal druhý nápis. Byl jsem ve společnosti Šestice v rubáších, jejichž život na věčnosti se zatraceně podepisoval na jejich životě v minulosti. Ale byl jsem si jist, že ta slova znamenají něco víc než jen to. To, že byla v Iásonově jazyce, ukazovalo na leccos. Bylo to velice důležité.

Rubobostes věděl, že někdy dokáže takový silný pocit člověka pěkně hryzat.

„Blíží se bouře!" zvolala Atalanta.

Obloha zčernala a po řece se začaly rozbíhat vlny zvedané větrem, který v čím dál prudších nárazech vanul od západu. Vzduch se ochladil. Vrátili jsme se na svá místa a vypluli jsme s Argó hlouběji do Země duchů.

Zanedlouho se vysoké břehy rokle snížily a řeka se rozšířila. Protékala v těchto místech hustě zalesněnými kopci. Pak jako by krajina pozvolna přešla v barevná pole a remízky. Do drnů sice bušily kapky deště a po obloze se honily mraky, ale i tak jsme poznali, že jsme se ocitli na začátku idylického kraje. Koně se stavěli na zadní a klusali v malých stádech. Hřívý a boky měli ostříhané tak, aby bylo znát, komu patří. Chyběli jen jejich majitelé. Když jsme pluli dál, zahlédli jsme také mlhou obestřené vrcholky, na nichž stály pevnosti a tvrze. Vzduch přinášel dým hořícího dřeva, pachy jídel připravovaných nad ohněm, vůně gulášů a pečení, ale dokonce ani Niiv se svým bystrozrakem a prohnáním nedokázala najít očima domovy, z nichž se aroma těchto pochoutek linulo.

Byli jsme v Zemi duchů a pravděpodobně nás někdo sledoval, nebyl však žádný důvod, proč bychom ho měli vidět.

Když se na krajinu snesl nebývalé krásný soumrak, přirazili jsme ke břehu. V místech, kde slunce kleslo za vzdálené vrcholy, obloha hořela, doslova hořela, od okraje kotouče loudavě šlehalo vzhůru obrovské plameny. Atalanta jim říkala ohnivé jazyky. Jako by rozsávaly hvězdy, které se nad námi začaly rozžínat. Během následující noci jsme slyšeli jezdce a rohy, štěkání psů a třesk zbraní, ale neviděli jsme nic než velice neztělné stíny, které se jen mihly okrajem zorného pole. Ale nad ránem došlo k prvním dvěma podivným incidentům, které nám měly ukázat, jakým způsobem se Země stínů hrdinů mění.

Rubobostes mnou zatřásl, abych se probudil. Argonauti vylézali zpod svých příkrývek a dívali se přes potok k okraji lesa. „Něco se k nám žene," sykl mohutný Dák. Rubobostes neměl ve zvyku projevovat strach, ale nervózní obavy mu zbrázdily vráskami každý kout vousatého obličej.

V první chvíli jsem slyšel jen burácení hromu, ale nebyl to hrom.

Z lesů divoce vyrazilo stádo zvláštních jelenů. Vedli je čtyři jeleni úctyhodného stáří a velikosti. Čtyřicet nebo padesát štíhlých zvířat s třpytivě červenou srstí, tyrkysovými kýtami a bílými nohama se vrhlo do vody a skákalo přes říčku směrem k nám. Kolem Argó se jeleni rozdělili a na břehu se pak zase spojili. Ladnými skoky, které vypadaly až neskutečně dlouze, pak proběhli kolem nás. Další tvorové jim byli v patách: lišky velké jako psi, psi jako poníci a kroužící hejna ptáků se zářivými očima a pestrobarevným peřím. Někteří se přehnali tak nízko nad námi, že se o nás otřeli konečky křídel.

To vše bylo dílem okamžiku, ta nenadálá lavina vystrašeného života. A ve chvíli, kdy les opouštělo poslední hejno - havrani se zelenými křídly a červenými zobáky - v lesním šeru se otevřela blýskající se tlama, zaklapla, zachytila ocasní pera jednoho zbloudilce a strhla ho zpátky.

Okraj lesa prozářil ocelový lesk, zamrkaly dvě úzké oči schované pod víčky podobnými okenicím a z některé části obrovského těla na okamžik vyskočil plamen. Potom se tvor s kovovým skřípěním otočil a

zmizel se svou žalostně malou kořistí mezi stromy.

„Při všech bozích, co to bylo?“ zeptal se hlasitě Iásón a jako obvykle se podíval směrem ke mně. „Každý bůh se hodí, jedno či. Bylo to jako zjevení od Háda.“

„Po Zemi duchů by se nic takového nemělo procházet,“ ozval se Urtha. „O šarlatových jelenech a ostatních tvorech víme, viděli jsme je od brodu Posledního rozloučení. Ale lovce neznáme. Ten patří někam jinam. Musel sem zabloudit.“

„Ovšem,“ přisvědčil Iásón a zopakoval: „Od Háda.“

„Od něčího Háda,“ nadhodil jsem.

Předtím jsme se možná nechali veslováním ukolébat do poklidné idyly. O to víc nám teď běhal mráz po zádech a svaly se napínaly, tempo záběrů bylo rychlé a buben téměř zbytečný. Argó klouzala vodou a my jsme veslovali vsťříc kopcům zahaleným oparem, za něž s tak nádherně ohnivou podívanou zapadlo slunce. Náhle jsme si uvědomili, že ve vzduchu je cítit vůni moře.

„Oceán!“ vykřikla znenadání z přídě Niiv. „Vidím ostrovy!“

„Oceán? Tady?“ podivil se Urtha.

Jak vstal z lavice, veslaři vypadli z rytmu a Argó se prudce rozkolébala. Náčelník doklopýtal na příd, kde ležela Niiv ve svém černém plášti, přivázaná k brlení. Zahleděl se do dále a potom si všiml kroužení mořských racků daleko před sebou. Jejich křik byl tak tak slyšitelný. „Ocitli jsme se příliš daleko na západě,“ křikl. „Toto moře nikam nevede, je to šedá prázdnota. Každý ví, že k ostrovům, které se z něho zvedají, se nedá doplout lodí. Nepodařilo se to ani Maeldunovi, nejslavnějšímu mořeplavci dávných časů. Vrátila se jen jeho píseň, a to ještě jen zčásti.“

„Klid,“ zavolal Iásón na svého spolukapitána. „Jestli je to prázdnota, co potom jsou ty hory, které vidíme? Je to vnitrozemské moře. O vnitrozemských mořích vím všechno!“

„Ty hory mohou být mraky!“

„K těm horám máme namířeno,“ odpověděl autoritativně Iásón. „Jestli se ukáže, že jsou to mraky, nevadí - stejně budeme do zítřejšího slunce západu poletovat na křídlech kouzel. Souhlasíš, Niiv?“

Dívka se zachvěla, ale přikývla. „Nechceme tam plout. Všechny instinkty mě od toho zrazují. Ale Iásón má pravdu. Tento oceán je skutečnou částí světa uvnitř světa. A hory se zvedají na jeho konci. To druhé moře, šedá prázdnota, se rozkládá ještě dál na západě.“

Stejně jako se předtím řeka rozšířila, teď se opět vklínila mezi skály barvy rzi a břehy, na nichž rostly v hojném počtu zakrslé duby s ostrými listy a šedivé stromy s tmavými plody. Jejich kmeny se ohýbaly, jako by je někdo chtěl vytáhnout ze země jako plevel, ale nepodařilo se mu to, a tak je nechal tam, pokroucené a schýlené.

Iásón byl hned doma: ty sukovité stromy byly olivy, stromy nasávající horko a ticho, tetelící se v nehybném vzduchu. A skutečně, zdejší vzduch byl provoněný teplem jižních moří. Zachmuřenější Argonauti pookřáli, když poznali sladkou vůni a štiplavost bylin a ovoce, jež byly neznámé v kraji kolem Taurovindy, oplývající travinami a lesy.

Byla to druhá podivuhodnost, která upozorňovala na to, co nás čeká. Jestli si to Iásón uvědomoval, nechal si to pro sebe. Nepočtil mě dokonce ani významným pohledem, i když musel vědět, že jsem si všiml stejných příznaků jako on.

Měli jsme za sebou několik dní veslování proti proudu. Teď nás však proud začal táhnout, takže jsme vesla používali jen k opatrnému manévrování a ke zpomalení v místě, kde řeka odevzdávala své vody oceánu. Za zádi se usadili racci. Skupinka delfínů se rozhodla, že Argó doprovodí na cestě kolem neznámého pobřeží. Vyskakovali nad hladinu a radostně štěbetali, hrají a zvědaví. Byli černí a lesklí jako obsidián, na bocích se jim táhly pruhy v barvě jeřabin, červené a krémové. Kolem bystrých a inteligentních očí měli tyrkysové a bledě zelené kruhy. Toto nebyli tvorové z přirozeného světa.

Možná nás měli za to, co by Ullanna nazvala „živí po životě“, a mysleli si, že se plavíme na vybraný ostrov. Na jihu bylo jejich funkcí doprovázet takovým způsobem zemřelé. Když však zjistili, že nejméně dva z nás seje snaží harpunovat, ukončili tuto přátelskou službu a rychle se rozprchli do bezpečnějších vod. Štěbetat sice nepřestali, ale viditelně je rozhněvalo, že byli napadeni.

„Jediné štěstí, že jsme žádného nezabili,“ zvolal Iásón. „Přivolalo by to na nás smůlu. Jsou to posvátní tvorové.“

Koutkem oka jsem zahlédl, jak Rubobostes spěšně pře-řezává napjatý provaz a pak se tváří, jako by se nic nestalo.

„Příboj!“ vykřikla z přídě Niiv. Pod hladinou zde byla skaliska, rozevřená jako prsty na ruce. Rychle jsme rozvinuli plachtu, napnuli ji, aby chytila dobrý vítr, a nechali se odtáhnout od skalisek do hlubších vod. Lod' se nakláněla proti poryvům větru a vlnám a ujížděla jako o závod.

Iásón se ocitl ve svém pravém živlu. Věděl, že bychom měli sledovat pobřeží, ale nedaleko jsme viděli přes vzdouvající se vlny a tříšť tohoto neklidného moře ostrov se strmými břehy. Byl slibně zelený a svítilo na něm něco bílého, co naznačovalo, že by mohl být obydlený.

Vesla, plachta i kormidlo se spojily, aby daly Argó pevný kurz a rychlost. Za půl dne jsme se již ocitli v závětrí skalnatého mysu. Spustili jsme plachtu a nechali jsme lod' klouzat tišinou. Hledali jsme místo, kde bychom mohli přistát.

Pláž, kterou jsme nakonec našli, byla úzká a písčitá, zezadu ohraničená útesy. Bylo vidět, že je pokrytá otisky nohou. Niiv se přebrodila na břeh, vyběhla mezi šlápoty a zvolala: „Jsou všechny stejné. Jeden člověk tady běhal jako šílený. Většinou v divokých kruzích," dodala.

Z lesnatých výšin za pláží se valil potok a úzkou roklí se vléval do oceánu. Výhled na části pobřeží nám zakrývaly obrovské kusy zřícených skal. A odněkud se ozývalo úděsné kvílení, pět různých hlubokých tónů, které zůstávaly stejné, ale nezněly všechny současně. Byla to kakofonie bez ladu a skladu, jako když se začíná hrát na dudy, zatím bez melodie, a ozve se strašlivý, sténavý zvuk. Nebo se v tom nějaká melodie ozývala? V tom, co jsem slyšel, bylo cosi děsivého.

Ostrov Naříkajícího muže, uvědomil jsem si! Munda jej zahlédla koutkem oka, když na ni přišlo osvětlení z dlaní. Mé magické nadání sice bylo v Zemi duchů potlačeno, ale intuice mi zůstala. Vzpomněl jsem si na starého přítele, odborníka na dudy, zpěváka a vypravěče, „hazardéra“, jak by řekli tito lidé, a statečného člověka.

Jestli jsem se nemýlil, někde nedaleko se skrýval Hiberňan jménem Elkavar. Bylo to možné? Určitě se chtěl touto cestou vypravit po naší poslední společné plavbě s Iásonem do Delf.

Elkavar se narodil s talentem pro hledání chodeb vedoucích podsvětím. Byla to jeho funkce v legendě a on byl, podobně jako Atalanta nebo Rubobostes, bytost z legendy. Elkavar dostal všechno, co potřeboval, bohužel s jedinou výjimkou... a tou byl spolehlivý orientační smysl. A tento ostrov v Jiném světě byl přesně takovým zoufalým místem, na které mohl omylem a svou netrpělivostí zabloudit.

Našli jsme pět vydlaných kmenů, které sloužily jako píšťaly. Byly rozmístěny a vytvarovány tak, aby jimi proudil čerstvý vítr od oceánu. Když byl vítr silný, hrály svou tklivou píseň tak hlasitě, že nám to málem podlomilo nohy. Iásón a Urtha vzhlíželi k vysoké konstrukci s úžasem. Byla to monumentální verze podivných dud, které náš starý přítel nosil s sebou!

Rafinovaná Niiv skákala a radostně tleskala.

I ona poznala volání píšťal. Povzbudilo nás to na duhu.

Niiv dala na intuici a přesvědčila Iásona, aby na ostrově zůstal. Byl zklamaný, když zjistil, že ostrov je menší, než mu připadal z dálky, a tak by nejraději jen doplnil lahve a sudy s pitnou vodou a vyplul k pevnině, kterou bylo vidět na západě. Byl přesvědčený, že jeho syna najdeme v „královském sídle“. Žije mezi stěnami bičovanými mořem. Vládne ve svém světě, byť o tom neví.

Ale jestli se na ostrově skutečně skrýval Elkavar, mohl nám být velice užitečný.

Urtha se rozhodl zůstat na lodi, zatímco Iásón chtěl pátrat po mladém Hiberňanovi. Niiv neochotně zůstala spolu s Tisaminem a bledým Leodokem. Rubobostes, Hylás, Atalanta a Iásón se vydali se mnou po stezce, která se vinula podél prudkého potoka a šplhala po skalách nahoru na lesnatou plošinu.

Ostatní Argonauty jsme poslali hledat a lovit něco pro doplnění zásob.

Vzduch k nám znenadání donesl příjemnější, novou melodii, také trochu smutnou. Byl to úryvek z nějaké delší písně. Na okamžik se rozhostilo ticho, po němž následoval vztekly výkřik. Nahlas jsem se rozesmál. Hněv jsem nepoznával, ale hudba, ta kombinace energie a touhy, byla nezaměnitelná.

Vyšli jsme ze stromů a ocitli jsme se na široké mýtině, kolem níž stály tři hrobky, strmé mohyly obrostlé trávou. Ve vzduchu bylo silně cítit zeminu, pach z vlhkých jeskyní s nádechem spálených kostí. Uprostřed mýtiny stál dům z šedého kamene s mnoha okny ve vysokých zdech a šikmou střechou, na níž bylo jen málo došků, takže byla živlům víc otevřená, než před nimi chránila. Bylo tu cítit nepříjemný puch

rozkládajícího se masa.

Právě když se Iásón chystal vykročit ke stavení, zarazilo ho několik krátkých, skoro až melodických zaskučení, která se ze zdi ozvala. Znovu se rozezněly dudy a zahrály tajemně krásnou melodií, něco starého a podivuhodného, co dojalo Atalantu a viditelně pohnulo i starým řeckým kozlem.

Nízké vstupy do nitra mohyl v mžiku ožily. Rychleji, než mohlo oko smrtelníka zahlédnout, vyskočily z nitra země nějaké postavy a přeběhly do domu. Šílený smích doprovázelo dudákově vřískání a vztek. Hučivé tóny, které se ozývaly teď, patřily k protrženému, rozlámanému nástroji. Když pak tyto mučivé přízraky prchaly zpět do svých mohyl, jeden se zastavil, ale trvalo to tak krátce, že jsem jej zahlédl pouze já - a možná Niiv. Byla zvyklá na voytazi a na jiné jezerní a lesní duchy, a tak ji udivující vzhled tohoto hbitého mučitele sotva mohl vyvést z míry. I já jsem taková mrtvolná stvoření již zahlédl. Vymyslela je patrně nějaká drsná příroda s účelem děsit ty, kteří se nechají, ne ty, kteří vědí. Příroda v hrůzném přestrojení, ale sama zranitelná, napadlo mne.

Iásón prudce dýchal, napjatý jako struna. Všechny jeho smysly byly ve střehu, čelo mu rozryly vrásky.

„Znám to tady," zašeptal. „Všechno kolem je mi povědomé. Ne na pohled, ale..."

Pak mu to došlo. Paměť a pochopení.

„Uvnitř sedí muž a čeká na nás! Když mu pomůžeme, povede nás."

Iásón, Atalanta a Hylás se již nedali zastavit. Rozrušení vzpomínkou na dřívější výpravu, přeběhli mýtinu a vtrhli do kamenného domu. Rubobostes si všiml, že váhám, a otálel také. Šel za mnou, když jsem přistoupil k jedné vysoké mohyle a shýbl jsem se, abych nahlédl do obezděné chodby, která vedla dovnitř. Překlad a podpěry měly složité zdobení, které se mi měnilo před očima, když jsem se na ně podíval, zapomenuté symboly několika věků. Nebyly to obyčejné hrobky, nýbrž vchody a východy z určité části světa, kterou Keltové dobře znali.

V místech, kam nebylo vidět, v bočních chodbách, číhali schoulení tvorové, kteří tyto cesty do jiných světů střežili.

Uslyšel jsem, jak mne Iásón volá. Zavolal na mě jako na Merlina, což mě překvapilo. Bylo to nečekaně přátelské gesto od muže, který kdysi přísahal, že mě zabije.

„Čeká na nás jeden starý přítel," připomněl jsem Rubobostovi, který vůbec nechápal, co se děje. „Ten dudák. Vzpomínáš?"

„Jak bych mohl zapomenout," zamumlal Dák. Neměl zalíbení v mečivých tónech, kterým někteří lidé na světě říkali hudba.

Jestli jsem ale čekal, že najdu bezstarostného, ironického vtipálka, kterého jsem kdysi znal, čekalo mne brzy zklamání. Muž, který se choulil na podlaze mezi příkrčenými, soucitnými postavami Iásóna a jeho Argonautů, byl vychrtlý a prošeďivělý. Oči měl kalné a byl viditelně vystrašený. Byl to jen stín statného Hiberňana, který mne dovedl od řeky, nad níž bděla bohyně Daan, k věštírně v řeckém Arkamonu. Na jednom konci dlouhé místnosti byla hromada jídla. Některé bylo čerstvé, ale většinou se rozkládalo a ležly po něm mouchy.

Na podlaze se povalovala vysoká vrstva kožených cárů a úlomků rozbitých píšťal, kostěných i dřevěných.

„Co se stalo? Co se stalo?" Vzpomínám si, že jsem šeptal tato slova, když jsem k němu přistoupil a vzal ho za ruce. „Někdo tě nechal na holičkách. A já myslel, že se dokážeš vyzpívat z každé bryndy."

„Merline," hlesl Elkavar. Sevřel mne pevněji a v jeho očích se znovu rozhořel oheň. Pátral mi pohledem v obličej, možná hledal něco, co by ho přesvědčilo, že skutečně sem muž, kterému kdysi pomohl. „Tenhle oceán zná tolik uskoků a kouzel," řekl, jako by vyčetl mou obavu. „Tolik uskoků. Upadl jsem v nemilost samotného boha šprýmaře!" Znovu mé přitáhl k sobě. Jeho dech čpěl žlučí, slzy mu tekly z bezútešných očí, které zestárly ještě rychleji než zchátralá mrtvola, z níž se dívaly.

„Jsi to ty? Našel jsi mě? Dolétla k tobě moje píseň? Nikdy, nikdy mě nenechají zahrát ji celou! Bestie!" vykřikl a pak to smutně zopakoval: „Bestie, bestie!"

Všichni mlčeli.

„Dolétla k tobě moje píseň?" zeptal se znovu, aby ulevil svým mukám. Pak se nervózně rozhlédl.

„Vymyslel jsem, jak propašovat píseň ven. Ty píšťaly na pobřeží, u jediného místa, kde se dá přistát. Pozorovali mě, když jsem je stavěl. Shora. Oni k moři nechodí. Kdybych se pokusil odnést tam

obyčejné dudy, zastavili by mě, ale když jsem nosil velké vydlabané klády, nechali mě na pokoji. Myslím, že nepochopili, co dělám." Zasmál se sám pro sebe. „Nastavil jsem tóny tak, aby ti připomněly tu písničku. Vzpomínáš si na ni ještě? Tu, kterou jsme zpívali, abychom vyvolali Médeiu z podsvětí. Pět tónů! A ty jsi je uslyšel!"

Dobrý bože v dubu! Já jsem je vážně uslyšel! Hned první den, když jsem se vrátil do Taurovindy, do rozvalin pevnosti, a našel jsem zakrvácenou Trojici hrůzných proroctví, jak provokativně visí z trámů v Urthově paláci. Zimní vzduch přinesl útržek té písně. Všiml jsem si jí, ale nepoznal jsem ji. Elkavarovo zoufalé volání z jeho vězení v Zemi duchů. A pak také na pláži, ale melodie byla příliš hluboká, příliš pomalá, než abych ji poznal.

„Uslyšel jsem ji," řekl jsem mu.

„Věděl jsem, že přijdeš! Věděl jsem, že nezapomeneš."

Iásón mě zmrazil pohledem. Naše přítomnost zde neměla s Elkavarem nic společného. Ale co jsem měl dělat? Lhát tomu ubožákovi, jehož život konečně zase dostal smysl?

Elkavar se namáhavě postavil a rozhlédl se. „Tebe znám," řekl Iásonovi. „Bud' zdrav."

„Bud' zdrav i ty. Na to, kolik jídla se ti tady tak odpudivě hromadí, jsi hubený. Copak vůbec nejíš?"

„Vůbec nejím," potvrdil Elkavar a prohlédl si Atalantu a Hyla. „Nevím, kdo jste, ale buďte vítáni v mém skrovném příbytku."

„Pořádný úklid by mu neuškodil," řekla mým prostřednictvím Atalanta. „Proč nic nejíš, když máš tolik jídla?"

„No, občas si něco vezmu," odvětil Elkavar. „Oni mě jídlem mučí, nosí mi ho tolik, kolik nemůžu sníst. Vezmu si, kolik potřebuji, ale zbytek - pečinky, guláše, vývary, polévky, ovoce, lahve vína, toho všeho den za dnem přibývá. Když se pokusím něco vyhodit, přinesou mi to zpět. Jsem tady zavalený jídlem, ale hudbu mi odpírají!"

„Zavalený jídlem?" ozval se ze dveří Rubobostův hlas. „Tomu říkám hostinec podle mého gusta. I když trochu páchne. Nenašlo by se tady něco čerstvého?"

„Rubobostes!" zvolal Elkavar. „Teď vím jistě, že se mi to nezdá. Jsem zachráněn: mám Merlinova kouzla, Iásonovu lživost a tvou sílu. Mí přátelé. Mí staří přátelé." Otočil se kolem dokola. Scvrklé ruce se mu třáslly, nohy mu poskakovaly, jako by tančil. „Když mi pomůžete ušít měch k dudám a zahrát, dovedu vás všude, kam budete chtít! Mám takové nadání," chvástal se před námi nadšeně, třebaže jsme po sobě vrhali nejisté pohledy, „že dovedu najít cesty napříč Jinými světy. Nemám pravdu, Merline?"

„Pokud si dobře vzpomínám, podařilo se ti to jednou," připomněl jsem mu. „Jenom jednou."

„Hm... to je pravda. Ale znamená to, že se mi to může podařit znovu. Ne snad? Ale nejdřív se najezte! Jídla je tady víc, než by se dalo spálit o beltenu. Při Danuině polibku! Kdybych narovnal všechna pečená selata na sebe, mohl bych olíznout tvář měsíce! Jen si dejte, co hrdlo ráčí. Za chvíli přinesou další na vyhození."

Rozhodli jsme se chvíli počkat. Alespoň bude maso čerstvé.

A zatímco jsme čekali, pozvolna jsme z Elkavara vytáhli, jak se ocitl na ostrově uprostřed oceánu, uprostřed Země duchů. Rubobostes mi šeptem velice horlivě připomněl, že: věci nejsou takové, jaké se zdají být. Dělal mu starosti, že to vůbec není Elkavar, ale nějaký trik, klam, který nás má zmást. „Za jakým účelem?"

„Co za jakým účelem?"

„Proč by nás někdo chtěl mást? Kdo nás klame?"

„Slyšel jsem mluvit o Pokřiveném muži."

„Já taky."

„Pokřivený muž nás klame."

„Je velice pravděpodobné, že Pokřivený muž nás klame. Ale tohoto muže bych poznal kdekoli. Je to Elkavar. Pokřivený muž klame Elkavara stejně jako nás."

Dák se naklonil těsně ke mně a zatahal se za pravou stranu neupraveného kníru. „Doufám, že máš pravdu."

Elkavar byl velice ostražitý. Jako by byl slepý, shrabával rozpárané a rozlámané kousky svých dud kolem sebe, jako když si myš staví hnízdo.

„Vede odsud jen jediná cesta," prohlásil. „A abych našel správný východ, potřebuji zahrát správnou melodii. Pokaždé, když ji zahrají, cítím vítr svobody, cítím, že se mi otevírá únik z tohoto zoufalého místa, ale ty bestie se na mě vždycky sesypou jako včely na med, rozcupují mi měchy a rozlámou mi píšťaly. Když je postavím znovu, ony je znovu roztrhají a rozbijí. Snaží se mě krmit, až mi praskne břicho. A drží mě tady jako ve vězení. A to všechno jen proto..."

Zakabonil se a zaváhal.

Iásón, který si vzpomněl, jak se při své první plavbě podobně setkal se starým slepcem, nadhodil:

„Všechno proto, že jsi urazil boha. A bůh tě potrestal. Zpochybnil jsi jeho rozhodnutí. Nebo to byla bohyně? To by bylo ještě horší. Ale co na tom. Umím si představit, co se stalo. Drze sis namlouval, že jsi jako člověk moudřejší než bůh. A také jsi! Ať jdou všichni k čertu! Zeus, Athéna, Apollón. Každý bůh se dá nějakým způsobem uchlácholit. Mám už jich po krk, těchhle bohů. Nejmocnější, vševědoucí, hromovládni, to ano! Ale co vlastně vědí? Kterého boha jsi urazil? Vzpomínám si na chudáka Fínea, jasnovidce, kterého jsme potkali při plavbě za rounem. Zeus ho nechal oslepit a odpíral mu lahodnou krmi, kterou mu každý den přinášeli. Pokaždé přiletěly dvě harpyje, snědly, co mohly, a zbytek pochcaly. To všechno proto, že si troufl říct, že umí rychleji než bůh číst znamení osudu, který smrtelníka čeká. Žádné dlouhé cesty do věštírny, žádné přesuny peněz, žádní kněží ždímající neopatrné. Chudák Fíneus. Nakonec se ukázalo, že právě v tom je problém, který Dia popudil. Jenže Zeus je Zeus: nezdolný ve své touze po pomstě, všemocný, bůh dokonce i pro cizince. Už je prostě takový. S Diem se nedohaduje. Ale teď tady není. A vaši bohové nejsou zdaleka tak strašní jako naši. Můžeme ti pomoci." Na Elkavarově tváři se zračil zmatek a zoufalství. Zalétl ke mně pohledem, jako by hledal nějakou jistotu. Iásónovo nadšené prohlášení zvadlo stejně rychle jako zájem kočky o mrtvou kořist. Najednou byl znovu mrzutý a nevrlý, pohled mu ztvrdl.

„Ale já jsem žádného boha nepopudil," namítl Elkavar (a přísahal bych, že v jeho hlasu byla slyšet nervozita z toho, že odporuje staršímu). „Ani poloboha. Nikoho jsem nepopudil. Dávám na to své slovo. Tohle mi udělal nějaký šílenec. Muž, jehož smích byl jako jízlivý výsměch. Tvář měl hezkou, chlapeckou, ale jen do chvíle, kdy se rozesmál, pak se pokřivila a zkroutila jako obraz krásy na potlučeném stříbrném štítu. Ale to jméno... jméno, které jsi teď vyslovil. Fíneus. Tak mi říkal! ‚Budeš můj Fíneus,‘ řekl. ‚Vyprávění o Fíneovi patřilo k těm nejlepším. Proto ti musíme obstarat pěkný dům a dobré jídlo, a patřičné pomocníky.‘ Ano. Tak to řekl. Budeš můj Fíneus..."

Dvacet

Bojovat, hledat, najít

A toto nám Elkavar vyprávěl:

Připlul do zátoky na velice zvláštní lodi. Nebyl na palubě sám, ale ostatní zůstali nehybně u vesel. Vystoupil na břeh a já jsem si myslel, že mne přijel zachránit z tohoto ostrova. Neměl jsem odvalu odejít cestou, kterou jsem přišel.

Místo toho však zmizel ve vnitrozemí, ale později přišel za mnou. Mezi hrobkami se znenadání objevil tento dům. Předtím tady nebyl, to vím jistě. Jednou z těch mohyl jsem ostatně přišel na ostrov! Ale on mě přesvědčil, že jsem si ho jednoduše nevšiml, prý to byl dům, který se objevuje jen v určitém období. Usadili jsme se tady a jedli jsme znamenité pokrmy, které nám přinášeli mladí lidé z druhé strany ostrova. Tak to probíhalo několik dní. Řekl jsem mu všechno o svém životě a strastech, o Argó a Řecku. Vypadalo to, že Řecko ho velice zajímá. Často se v té době vracel k útesům nad zátokou, kde kotvila jeho loď. Co asi jedli a pili ti ostatní? Nevšiml jsem si, že by někdy opustili loď. Ten muž se stále díval k východu a byl čím dál zklamanější. Na něco čekal, ale ono to ne a ne přijít.

Potom si mne začal dobírat pro mou slabost, že se pokaždé ztratím v chodbách pod zemí. Něco mu na tom začalo připadat strašně legrační. Změnil se. Byl úplně pokřivený. Dostal jsem strach. Přemýšlel jsem, že bych se rychle vytratil cestou, kterou jsem přišel, byť byla neméně děsivá. Zřejmě si mého strachu všiml. Poprosil mě, abych mu zahrál na dudy. Chopil jsem se příležitosti a zahrál jsem melodii, která měla otevřít cestu dolů, bránu zpět do podsvětí. Myslel jsem, že se mi podaří uniknout. Jenže když jsem to

zkusil, okenice na oknech a dveřích se rozletěly. Dovnitř vtrhly bytosti jako z těžkého snu, roztrhaly dudy na kusy a zase utekly. Jedna z nich rozkousala každou dřevěnou píšťalu, jako by hledala hudební morek. Ten šílenec se hlasitě rozesmál a hodil mi kus masa. Vyběhl z domu a křikl za mnou: „Alespoň nebudeš mít hlad. Ale než znovu najdeš cestu odsud, musíš počkat na loď, které trvalo celý věk, aby se sem dostala. Můj Fínee!"

Hnal jsem se za ním do zátoky jako zběsilý, byl však dobrý běžec, a tak již stačil odrazit od ostrova a vyplout se svou lodí směrem k zapadajícímu slunci, než jsem doběhl na pláž. V tu chvíli jsem uviděl v dálce před ním obrovskou flotilu lodí s tmavými plachtami. Ztrácely se v oparu nad mořem a ve slunečním jasu, ale jsem si jistý, že to byly dlouhé lodě, válečné galéry. Bylo jich mnoho. Nechaly se unášet silným větrem a pomalu se zmenšovaly, až zmizely z dohledu. Nemám ponětí, kam pluly. Udělal ze mě hlupáka. Byla to součást hry, kruté hry.

„Jaký znak měl na plachtách?" zeptal jsem se, když bylo jasné, že Elkavarovo vyprávění skončilo.

„Plachta byla z černého plátna s červeně vyšívanými okraji. Uprostřed byla zelená hlava ženy, která měla prázdné oči a místo vlasů klubko hadů."

„Medusa," zašeptal Iásón. „Je to čím dál podivuhodnější."

„Ale vy jste loď, které trvalo celý věk, než se sem dostala," hlesl Elkavar. „Ani jsem se neodvažoval pomýšlet na to, že mi vysvobození přinese Argó."

Když to Elkavar řekl, všichni jsme se podívali na Iásóna. On byl strůjcem osvobození slepého věštce Fínea od mučivých harpyjí. Ale pomohli mu Zétés a Kalais, okřídlení synové thráckého Borea, kteří ty bestie zahnali až na Ostrov plovoucí po obloze, kde jim usekli ocasní pera, čímž je tam uvěznil.

Brzy jsme zjistili, že do kamenem obložených chodeb těchto sidhů, jak Elkavar říkal mohylám, nedokážeme proniknout dál než na délku stínu. Když jsme se pokusili nastražit síť, abychom do ní přízračné bytosti chytli, poté co Elkavar opravil dudy a začal na ně hrát, byly tak rychlé, že jsme nestačili nic udělat. Vykonaly dílo zkázy navzdory úžasné rychlosti, s jakou po nich Atalanta střílela své šipy.

Nakonec nás zachránil Rubobostes. Přestože měl pochybnosti o Elkavarově smrtelné existenci, pochopil, v čem je svízel, a spolu s Ruviem dotáhl obrovské dlabané dudy od pláže na vrchol kopce a na mýtinu v lese.

„Potřebujeme jenom dostatečně velký meč, abychom na ně mohli zatroubit," prohlásil. „Jestli mě instinkt neklame, odfoukneme ty přízraky tak daleko do mohyl, že jim bude trvat čtvrt roku, než se vrátí. Do té doby se nám může podařit zbavit toho dudáka jeho kletby..."

Řekl to tak, jako by naznačoval, že tím uvalíme větší kletbu na sebe.

Pak dodal: „Mezi mým lidem koluje pověst, která se velice podobá této situaci, proto mě to napadlo. Na podrobnosti si nevzpomínám, ale neobešlo se to bez velkých kouzel. Nám se momentálně čar nedostává, jak se zdá, takže budeme muset improvizovat."

Elkavar vyrobil každý nový meč z kožených vaků, ve kterých mu nosili jídlo. K jejich sešití používal kostěné jehly a motouz zhotovený z úponků břečťanu změkčených žvýkáním. Maso i kůže musely odněkud pocházet, proto zavolali na loď pro Urthu. Spolu s několika bojovníky z původních Argonautů prohledali druhou stranu ostrova a nakonec se vrátili s hromadou nevydělaných kůží naložených na Ruviově hřbetě.

„Zvláštní lidé," popsal komunitu, kterou objevili. Mluvení mu dělalo potíže, jednotlivá slova splývala.

„Vypadá to, že všechno své úsilí vynakládají na to, aby zásobili jídlem a pitím proplouvající loď. Není tam žádné přístaviště, a tak spouštějí balíky se zásobami ze strmého útesu a výměnou za to vytahují zpátky nahoru všechno, co potřebují zase oni. Jejich asi čtyřicet žen a dvacet mužů, děti nemají. Když nepřipravují jídlo, tak se milují. Jsou všichni mladí a zdraví. Vypadá to skoro jako ráj, až na to, že nikdo z nich nemluví, používají jenom prsty a gesta. Ale zdá se, že jim to docela dobře stačí."

„Viděli jste mnoho lodí?"

„Tři hodně Velké, které pluly na západ. A čtvrtou zrovna zásobili."

Urtha se také zásobil, soudě podle jeho dechu a pachů, které se linuly z ostatních. Byli namol.

O dva dny později, když byl větrný meč téměř dokončen a vysoké píšťaly stály na místě, zasazené a svázané, začali jsme podléhat absurditě celé situace. Iásón skoro vůbec nemluvil, ale Niiv se smála, jak jsem ji ještě neslyšel se smát. Urtha a Tisaminas se bavili s ní. Rubobosta zřejmě rozčilovalo, že nad jeho

vizi začala získávat navrch bujará nálada, a když navrhl, že svého majestátního a nepřírozeného oře nakrmí dlouhou trávou, aby jeho větry pomohly naplnit měch, bylo to pro většinu z nás víc, než jsme dokázali snést.

Rád bych zaznamenal kultivovanější vyřešení Elkavarovy situace, ale skutečností je, že za soumraku po třech dnech našeho úsilí obrovské dudy zahrály, když kožený měch obrovských rozměrů, který předtím naplnil vítr, zmáčkly popruhy, do nichž byl zapráhnut Dákův neúnavný kůň. Kvílivá vichřice, která zavanula do každé mohyly, vydala zvuk tak ohavný, tak divoký a tak ničivý, že popraskaly kamenné zdi budovy, v níž Elkavar přebýval, kusy útesu nad zátokou se zřítily na pláž a skupině potulných dobrodruhů se dvěma ženami a jedním koněm podrazily nohy úlek a následný puch.

Poté zavládlo všude ticho.

Ale jen nakrátko.

Když pak Elkavar zahrál příslušnou melodii na své dudy přizpůsobené lidským rozměrům, s novým měchem z kozí kůže mačkaným mezi loktem a žebry, kouzlo, které ho zde věznilo, přestalo působit. Přestože se na první pohled nic nezměnilo, až na to, že vstupy do mohyl se uzavřely, jako by je Čas zahojil, a kamenná budova se úplně sesula, Hiberňan byl volný. Mohl znovu za pláž a zpátky na Oceán. Přízraky uprchly někam dolů. Hra s Elkavarem skončila.

Vzali jsme ho na palubu naší nečekaně nervózní, zdráhavé lodi, na Argó, která znenadání nabádala šepotem k opatrnosti. Měla sice zkušenost s mnoha světy, které poznala, ale jako každý cestovatel zatím neměla k tomuto novému plnou důvěru. Iásón a Urtha, opojení a napůl oslepení zvláštní várkou dobrodružství, ji střídavě uklidňovali. Nepotrestala je za lži, které jí napovídali.

Zatím jsme zajistili, aby naši přítelkyni se štíhlým trupem zásobili lidé z komunity, která obsluhovala mýtinu a jejího někdejšího vězně. Potom jsme odrazili od ostrova a vypluli za přízračnou flotilou. Na honičku za Pokřiveným mužem.

* * *

Byl to zvláštní oceán. Ostrov Nařikajícího muže jsme ještě ani nenechali za zády, když se před námi začal zvedat jiný ostrov. Jeho strmé zelené svahy od sebe dělil vodopád, který se valil přímo do moře a vyvrhoval vzhůru oblaka pěny a mlhy.

Elkavar nás pobízel, abychom pluli dál na jih. „Pokřivený muž mi o tomto místě vyprávěl. Je to ostrov Stažených psů. Podívejte!”

Ocitli jsme se na dohled pláže, za níž se zvedaly duny a nízké pahorky. Do vnitrozemí vedlo několik pěšin. Pohled na smečku, která pobíhala po pláži a štěkala na nás, byl odpudivý. Kdysi to byli pěkní psi, ale teď byli stažení z kůže.

Byl to další kvílejší ostrov, ale tentokrát patřil kolísavý zvuk, který se měnil s větrem, tisícovce štěkajících a skučících psů. Zatímco Argó pomalu plula kolem pobřeží, viděli jsme, jak se na nejvyšším místě ostrova vztyčila obrovská plachta ušitá z kůží. Prázdné oči a ústa hlav bez kostí se v závanech větru otevírala a zavírala. Vycházely z nich nejtklivější zvuky, jaké si lze představit.

Niiv upadla do transu. Chvěla se úplně stejně jako Munda, když na ni přišlo imbas forasnai. Slyšela něco víc než toto nadpřirozené vytí. Zjistil jsem, že v tom slyším píseň.

„Ach, to je nádhera. To je nádhera!” vykřikla. „Pojď si to poslechnout, Merline.”

„Co zpívají?”

Tušil jsem, že nepoužívá kouzlo, aby psí píseň slyšela. Byla by to až příliš velká ironie, kdyby jí na rozdíl ode mne její schopnosti zůstaly. Něco mi říkalo, že se k tomuto úkolu narodila.

A skutečně řekla: „Slyšela jsem píseň sobů a polárních vlků, slyšela jsem rysy, skřivany a orly. Ale tenhle žalozpěv je nejkrásnější. Slyšíš to? Je to tak staré. Dosud jsem slyšela jen útržky, pokaždé když pes zavyje na měsíc. Ale tohle je celá píseň.”

„Proč nařikají?”

Vzala mě za ruku a stiskla ji. „Toto jsou psi z doby, kdy poprvé přišli lidé. Tihle jsou ztracení, nikdy nepoznali vodítko ani teplo ohně. Byli to staří psi, kteří se dívali, jak lidé jejich mláďata odnášejí a ochočují. Teď je jim líto, že se nervózně krčí na kraji lesa, místo aby přišli k ohni, ohřáli se v jeho teple a poslechli si písně lidí. Toto je jejich ostrov. Měli bychom přistát a chvíli si s nimi hrát. Viděli, jak se to

dělá, ale nikdy to nepoznali. Bylo by to vůči nim laskavé."

Rubobostova grimasa jako by vyjadřovala všechno: hrát si s těmi z kůže staženými, zakrvácenými tvory, kteří slintají na kraji pláže? Díky, ale ne.

Já jsem intenzivněji vnímal obezřelý pohled, kterým na mě Niiv visela, cítil jsem tlak jejích prstů. Chvilku si hrát. Bylo by to vůči nim laskavé.

Jako by si najednou všimla, že jsem k ní ochladí, povolila svůj stisk, smutně se usmála a řekla: „V té písni je ještě něco jiného. Neumím to dost dobře rozeznat. Hluboký nárek, jako by nás nějaký hlas chtěl varovat nebo nasměrovat... mluví o nějakém Místě, odkud můžeš volat otce. Vynoří se nad obzor, ale je nebezpečné, než aby tam přistál víc než jen jeden člověk."

Rubobostes náš rozhovor poslouchal, aniž plně chápal, co Niiv říká. Když jsem mu to přeložil, čelo mu zbrázdily vrásky a oči mu znovu ožily.

„Je to další úskok," prohlásil. „Ne ta holka, ale to, co slyšela. Vodítka? Někdo nám všem uvázal vodítko kolem krku a teď za ně zlehka tahá."

Sotva jsem s ním mohl víc souhlasit, a také jsem mu to řekl. Ale potřeboval jsem si promluvit s lodí.

Přestože Mielikki Iásona nenáviděla a Argó byla jeho jednáním zklamaná, byl stejně majetnický jako vždycky. Zastoupil mi cestu, když jsem se pokusil přistoupit k březové tváři bohyně. Lod' se zhoupala, jak s námi pohodil vítr, plachta práskla jako bič, jak se napjala, když se do ní opřel sílicí vánek.

„Co ti Mielikki řekla?" zeptal jsem se ho.

„O čem?"

„O těchto ostrovech. O této plavbě."

„Nic. Mlčí a má vztek."

„Potřebuji zjistit, co ví. Na dalším ostrově, u kterého přistaneme, může jít na břeh jen jeden z nás."

Iásón se chladně usmál. Cítil vůni, kterou miloval: neznámo a nebezpečí, Jeho pohled říkal: No a co?

Kapitán jsem já. Já půjdu na břeh.

Urtha, který rozuměl, o čem je řeč, zamumlal: „Jestli může jít na břeh jenom jeden z nás, pak by měl jít Merlin sám. Ví toho víc než my."

Jak jsem zjišťoval čím dál častěji, Urtha byl nejenom hrdý, ale také pragmatický. Měl jsem z toho radost.

Vzápětí se však ostře zeptal: „Proč si potřebuješ promluvit s lodí?"

„Potřebuji uklidnit."

„Uklidnit? Ty? Teď si opravdu dělám starosti. Hej, Reku! Ustup od té krásné tváře. Dopřej mu klid, když ho tolik potřebuje."

Iásón ani na okamžik neodtrhl nepřátelský pohled od mé tváře, ale věděl, že Urthova slova, třebaže zní přátelsky, nelze brát na lehkou váhu.

Iásón možná zaváhal, ale byl to jen okamžik. Byl dostatečně dlouhý, abych si toho všiml, a dostatečně krátký, než aby mohl urazit. Ustoupil stranou.

Mielikki, schoulená na zádi pod svou nevlídnou podobiznou, si mne zavolala do Duše lodi. Na tomto prahu bylo ve vzduchu cítit zimní mráz. Paní Severní země se jako vždy stýskalo po domově. Položil jsem bohyni jednoduchou otázku: Když toho Niiv věděla o posledním ostrově tolik, dokonce i věci, které podle mě neměla z čeho poznat, možná bohyně věděla ještě víc. Tento oceán tady neměl co pohledávat, přinejmenším v podobě, v níž jsme ho viděli. A jestli Mielikki nevěděla, co máme před sebou, mohla to vědět samotná Argó. A třeba věděla i to, proč mne opustily magické schopnosti.

„Ten oceán je cítit Časem," řekla mi Argó prostřednictvím své nájemnice. „Ale s podobou země, která tu pluje, si hrály nové ruce. Nevím, proč jsi přišel o své magické schopnosti. Možná je tvá magie stvořena tak, aby působila ve světě bez kouzel. Ale jestli jsou tu Divoké oči, pak kouzla opustila i ji. Vy dva jste stejní. Jediné, co jí zůstane, je její lživost."

„Plujeme do pasti?"

„Ano. Samozřejmě. Ale nevím, kdo ji nastražil -jestli Divoké oči nebo ten přízračný Pokřivený muž.

Nemůžu si v tom udělat jasno. Ze vzpomínek v oceánu se vynořuje spousta duchů, jsou jich davy.

Táhnou za námi jako nějaké užvaněné ryby, ale nemají žádný tvar. Teď se blížíte k ostrovu Proutěných lidí. Za ním je ostrov Kamenných obrů a ještě dál ostrov Železného grálu. Všechno, co je za ním, je příliš pokřivené pro staré dřevo mých očí."

„Pokřivuješ snad někdo i tebe?“ zeptal jsem se znepokojeně a určitě naivně.

„Ne,“ odvětila. „Vůbec ne. Jde jen o to, že jsem se v podobné situaci ocitla již mnohokrát. Můj trup doznal mnoha oprav, pod vedením dobrých a kurážných kapitánů jsem zdolávala moře, která nebyla o nic méně podivná než toto. A právě ta povědomost mě unavuje. Zpola mě oslepuje už jen to, že vím, co mohu očekávat.“

Nikdy jsem ji nezažil tak vstřícnou.

„Můžu ti to říct, Merline,“ pokračovala, „protože vím, že to pochopíš. Ty sám nejsi víc než loď. Dřevo vydrží víc než člověk. Věk není stále vidět, a když se pak jednou ukáže, nastane mučivý rozklad. Odolal jsi tisícovkám let, shniješ v několika okamžicích, ale já doufám, že se to ještě nestane. Až k tomu dojde, ráda tě odvezu na místo, které si ani ty nedovedeš představit. Budu tvými márami, tvou pohřební hranicí i tvým hrobem. Budeš poslední kapitán této lodi. Ale ten čas ještě dlouho nepříjde. Ještě máš před sebou hodně úkolů.“

A jelikož podivnějšího kapitána nikdy nebudu mít, můžu ti také říct, že vy všichni, jak tady veslujete na lavicích, můžete všechno ztratit a všechno získat. Na ostrově Železného grálu není co loupit. Ale ukáže ti všechno.“

Pak zmlkla jako orákulum, které ze sebe vydalo všechno, co bylo připraveno říct.

„Tak co, už jsi klidný?“ zeptal se mne Urtha, když jsem vyšel z Duše lodi, vrátil jsem se na lavici a uchopil jsem rukama plnými puchýřů své mokré veslo.

V tu chvíli jsem mu mohl dát jedinou odpověď: „Nevím, co jsem. Ale naše loď má mrzutou náladu.“

Ostrovy před námi vyrůstaly, jako by nám je samotný Oceán stavěl do cesty. Usilovně jsme veslovali kolem pustých skalisek. Když to šlo, chytali jsme vítr a křižovali jsme kolem nehostinných, rozeklaných břehů, na nichž se to hemžilo nejroztodivnějšími tvory: obřími koňmi, kteří se navzájem honili, jako by je popoháněli lidé, ale kousali se do krve, jakmile nějaký bok zůstal nechráněný, na jiném ostrově muži a ženy zaplnili břeh, kde se smáli a hráli hry, které na Urthu udělaly velký dojem. Měli jsme co dělat, abychom ho zadrželi, ale vzpomněl si alespoň na jednu starou pověst: že každý člověk, který na tom ostrově přistane, se začne bezmyšlenkovitě, bezdůvodně smát a hrát si.

Jeden terasovitý ostrov, celý zelený stromy, byl domovem obřích ptáků, jejichž peří hýřilo červenými a zelenými odstíny, což je obvykle znamení, že se dají jíst. Atalanta tři z nich zastřelila na velkou dálku.

Teprve pak jsme zjistili, že jsou nejenom velcí, ale obrovští skoro jako Argó. Na den jsme zakotvili o kus dál od břehu, kde jsme maso naporcovali a uložili, zatímco lovkyně nás bránila před útoky rozezlených hejn.

Ale tou dobou už nám maso začínalo docházet, proto jsme takovou hostinu uvítali. Elkavar opékal proužky ptačího masa na ohni, který rozdělal v obráceném štítu. Byl výborný kuchař. Zapomněl ze štítu sundat kožené úchytky, které vzaly za své spolu s masem, ale ten, kdo je snědl, si ničeho nevšiml.

Pak jsme připluli k ostrovu, kde směrem na moře vyhlížela dlouhá řada příkrčených dřevěných soch znázorňujících bojovníky za štíty. Urtha je okamžitě poznal a vystoupil na břeh. Každá postava, k níž se přiblížil, se vztyčila a pozdravila ho. Tito panáci z dubu, jasanu a jilmu, naleštění a napuštění olejem, byli Coritanové, kteří v průběhu generací padli v boji. Pokaždé, když šli do války, nechali doma takové figuríny, v nichž zůstal zlomek jejich ducha. Byl to rituál, který museli přijmout v nepříznivějších časech, kdy jejich druidové byli mocnější. Ti, kteří se vrátili, na oslavu svou sochu spálili. Ti, kteří to štěstí neměli, doprovodili svou sochu na tento ostrov v Jiném světě, kde čekali na okamžik, jako byl tento, aby mohli pozdravovat své rodiny.

To všechno nám Urtha řekl, když vylezl zpátky na palubu. Dalších několik hodin se učil nazpaměť slova a myšlenky mrtvých krále Vortingora.

O den později se nad obzor zvedl ostrov s mírnými kopečky ve vnitrozemí a vyhrátou, širokou pláží s měkkým pískem, jen jemně omývanou příbojem. U vody stály krásné, tmavovlasé ženy, mávaly nám a vesele se smály. Měly zvláštní oděv, tmavě šedou přiléhavou róbu z lesklé krajky s bílými tečkami.

Tentokrát jsme museli držet Rubobosta, protože chtěl skočit z Argó do moře a doplavat si na krátkou ‚dovolenou na zotavenou‘, jak to nazval, což nás tak rozesmálo, že jsme museli vynaložit všechny své síly, abychom ho vytáhli zpět do bezpečí na Argó. Niiv a Urtha věděli, s čím mají tu čest. Opřeli jsme se do vesel ze všech sil, abychom se od toho na pohled lákavého ostrova co nejrychleji vzdálili, a pak si i

Rubobostes vzpomněl - tak jako my všichni - že mu hrozilo velké nebezpečí. Pláž zmizela a ukázala se ostrá, mořem bičovaná skaliska opravdového pobřeží. Tlusté, lesklé ženy se plazily po břiše, obracely za námi vousaté obličejy a tulením voláním dávaly najevo svou nelibost.

„U všech všudy, ze kterého světa nočních můr se vzaly?“ zeptal se Dák.

„To jsou tulenky,“ vysvětlil mu Urtha. „Bytosti podobné tuleňům, které na sebe dovedou vzít podobu ženy.“

Rubobostes na něho nechápavě zíral. „Proč by to dělaly?“

„Aby si přilákaly krvavý oběd. Potřebují krev, když se chtějí udržet v podobě ženy. Jinak se musejí živit rybami. Copak jsi necítil ten puch hnijících ryb?“

„Ale ano,“ řekl zklamaně Rubobostes. Obrátil pohled zpátky k ostrovu.

„A to tě nevarovalo před nebezpečím?“ podivil se Urtha.

„Před nebezpečím? V mé zemi se z hnijících ryb dělají skvělé pochoutky. Na okamžik jsem si připadal jako doma.“

Statnému Dákovi zklamání nevydrželo dlouho.

Argó se probíjela mořem, které se obrátilo proti nám, vzdorovitým mořem, které doráželo na naše boky a bojovalo s plachtou. Pevnina, k níž jsme upínali své zraky, ostrov, na němž se něco zelenobíle lesklo, jako by tam stál palác, se postupem času vůbec nepřibližoval, nebe to tak alespoň vypadalo. Ztrácel se nám v mlze z mořské tříště, ale bylo jasné, že zůstává stále stejně daleko.

Iásón byl znechucený, Urtha nervózní. Dokonce i Argonauti, jejichž životy byly stále svázány s ukradenými kolosoi, působili zoufalým dojmem, když se smutně krčili nad vytaženými vesly nebo se do nich opírali, pokud vítr začal vanout proti nám a bylo nutné spustit plachtu.

Ale nakonec právě Urthova úzkost přinesla úlevu i výstrahu. Pokud to bylo nutné, Hylás a já jsme překládali. Hylás měl pro jazyky nadání.

„Je to zvláštní moře, ale slyšel jsem o něm. Nejsme první loď, která se po něm plaví. Tyto ostrovy jsou jako otvory na Elkavarových píšťálách: dá se na ně hrát různě, a tak tvořit nové melodie. Oceán nás využívá k tomu, aby získal slova, která se hodí k melodii. Nic není tím, čím se zdá být, ale všechno je povědomé. V pověsti, kterou mi vyprávěl otec Ambaros, se mořský pirát Maeldun ocitl na pokraji zoufalství, když na těchto ostrovech pátral po nitkách života, který ztratil. Na konci své plavby našel domov. Plujeme vstříc domovu, ale nečekejte, že ho dosáhneme snadno.“

Dávno mrtvý Řek Tisaminas vstal. Aby ho rozbouřené moře nepovalilo, oběma rukama se pevně chytil Rubobostovy levé paže, která již byla beztak dost napjatá, jak statný Dák hrubou silou visel na provazech, které držely plachtu. „Když Odysseus po vyplenění Tróje absolvoval podobnou plavbu, také se dostal domů,“ připomněl svým druhům, nedbaje vodní tříště, která mu bičovala vousy. „Ale musel se o domov poprat. Dvacet ztracených let! Plavil se sem a tam po dvacet let. A za dvacet let se hodně změnil. Jiní zatím vykrádali jeho zemi. Musel bojovat, aby získal zpět pro sebe a pro svou rodinu, co ztratil. Jestli se plavíme k domovu, musíme počítat s bojem.“

„Domov je vždycky boj!“ překřičel Urtha vichřicí. „Je to kotel, na jehož oheň je třeba stále dohlížet. Kotle pro nás byly odjakživa důležité. Dobrý bůh Dagda to ví, proto si nosí vlastní! To, co do kotle dáš, z něj taky vyndáš. Dáš tam maso, vyndáš guláš. Dáš tam smrt, vyndáš život. Všechno stejně, všechno jinak. Nejde o to, kolik útrap to stojí, kolik boje, důležité je dostat se tam. Dokud tam nebudeme, můžeme dělat jediné - obrnit se před vlnami.“

Hylás se zasmál. „Domov je tam, kde je srdce,“ ocitoval ze svitků kostrbatých veršů, které Héraklés, jeho bývalý pán a milenec, tvořil s udivující energií mezi svými dobrodružstvími.

Domov je tam, kde jsou brány, pomyslel jsem si pro sebe, když jsem ten rozhovor poslouchal. Až příliš dobře jsem si pamatoval, kolik bran se přede mnou zavřelo, když jsem chodil po Stezce kolem světa.

Hlas Niiv prořízl bouřlivý vzduch jako hlas hubující matky. „Věnujte mi trochu pozornosti, prosím: zanedlouho narazíme!“

Znenadání před námi vyrostl krásný ostrov. Díky Iásonově obratnosti a Rubobostově síle se nám podařilo vyhnout se útesům a spustit kotvu na mělčinách nedaleko zátočiny, kde se přes mezeru mezi skalami klenul oblouk z třpytivého, průhledného kamene.

Na úzké skalní římsě stál chlapec v bílé haleně zdobené vyšíváním v barvě, jakou má zašlý bronz. Ruce

držel v bok, jako by byl netrpělivý, jako by čekal. Dlouhé, tmavé vlasy měl vzadu svázané a na nohou měl sandály se silnou podrážkou. Dorážející moře na něho vrhalo tříšť, ale on tam stál bez hnutí a usmíval se. Když se naše oči setkaly, pokynul mi, abych přišel na břeh. Potom se otočil a začal skákat ze skály na skálu, až nechal oblouk za sebou a zmizel nám z dohledu. Běž za ním, zašeptala Argó prostřednictvím své nájemnice.

Dvacet jedna
Železný grál

Zabalil jsem si šaty do nepromokavého plátna a přeplaval jsem na pláž. Zbraň jsem si nevzal. Když jsem se znovu oblékl, vyšplhal jsem po skalách, které lemovaly zátočinu, a prošel jsem pod tím obloukem ze zvláštního mramoru. Téměř ve stejném okamžiku jsem uslyšel volání:

„Antiochu! Antiochu! Pojď se podívat, co jsem postavil!”

Kinos na mne čekal opodál. Zatímco jsem klouzal po mokrém mramoru, otočil se a odběhl zátočinou dál. Pustil jsem se za ním. Jeho mokré stopy vedly stezkou mezi stromy na palouk. V trávě zářily květiny, vzduch byl prosycený opojnou vůní léta. Po zemi se hnál stín mraku. Chlapec se ke mně otočil s radostným úsměvem na tváři a zvedl ruce. Až teď jsem si všiml, že je bílý od krystalků soli a neupravený, bílou tuniku má potřhanou. Mohlo mu být nějakých šest nebo sedm let. Prosolené vlasy měl svázané do staženého uzlu, jaký se nosil v Íolku před sedmi sty lety.

„Jsi stejný, jak si tě pamatuji, Antiochu. Kromě oblečení ses vůbec nezměnil. Jen oči máš starší, jinak jsi stejný.”

„A ty jsi úplně stejný, jak si pamatuji já tebe, Malý snílku. Nebo snad o něco vyšší? Ale možná ani ne. Nejsem si jistý. Jen oči že bys měl méně zasněné? Ani tím si nejsem jistý.”

„Ale já sním! Sním!” vykřikl na mě rozrušeně. „Umím úžasné věci. Musíš sejít podívat, co jsem postavil. Otec už brzy přijde a najde mě. Vím to. Postavil jsem místo, kde se může posadit a do sytosti najíst. Pojď se podívat! Pojď se podívat!”

Znovu se otočil a rychle zmizel v letním lese, překypující vzrušením. Utíkal po stezce lemované šípky a hloží. Když před námi vyrostla skalní stěna, hlasitě se zasmál a zatleskal. Pod převisem byla malá jeskyně, téměř schovaná v trní. Pomocí červených a zelených čtverců a trojúhelníků namaloval široce otevřená ústa. Vnitřek vystlal kůžemi a rohožemi ze spletené trávy, aby podlaha byla teplá a pohodlná. Z ohoblovaného, naleštěného dřeva vyrobil nízké stoličky. Dvě stály po stranách dlouhého, úzkého stolu vyřezaného z olivového dřeva. Uprostřed stolu byla kameninová mísa, sice neuměle zhotovená, zato ale složitě zdobená. Do misky položil dvě švestky.

„Rychle se kazí. Musím je pořád vyměňovat. Ale až přijede otec, budou čerstvé. Pro každého jedna. Otec se plaví po moři. Shromáždí další zlaté trofeje. Myslím, že tentokrát se vypravil na sever. Mezi divochy a zvířata, na která nestačí ani představivost. Zatím je ztracený, ale každý vítr se může změnit. Sám mi to řekl. Některý vítr se změní k lepšímu, některý přinese bouři. Otec je ale moudrý, zná moře. Umí poznat, které z Boreových dětí má zlost. Myslím si, že bude zraněný. Určitě. Proto mu návrat domů trvá tak dlouho.”

„Toto je Místo, odkud můžeš volat otce?”

„Ano! Ano!”

„Hrával sis na podobném místě s chlapcem, který se jmenoval Kymon. Byl synem krále.”

„Ano! Vzpomínám si na něho. A na jeho sestru. Byl taky bojovník. Říkal mi, co udělá s nepřátele svého otce, až budou jeho otroky. Žije v blátně pevnosti, která pro něho je celý svět.”

„Kde je Munda teď? Kde je jeho sestra?”

Kinos se zatvářil podrážděně. Potom pokrčil rameny. „Nevím. Pohleď, Antiochu. Všechno důležité je tady.”

Ukázal mi deset malých panenek, všechny z proutí a trávy, všechny oblečené do kousků černé kůže nebo šedivé kožešiny nastříhaných tak, aby vypadaly jako zbroj. Ihned mě zaujaly. Bylo možné, aby se mezi nimi skrývaly kolossoi? Kromě panenek tam měl maličké lodi ze dřeva a hlíny rozestavené tak, že tvořily flotilu, která se plavila po podlaze z rohoží a zvířecích kůží. Jeden model stál stranou. Na uschlém

listu, který sloužil jako plachta, byl symbol Iólku, Iásonova města.

„Všechno je tady. Všechno je tady. Všechny otcovy příběhy. Podívej. Tohle je Fíneus. Fíneus byl nejlepší z celého vyprávění o zlatém rounu...”

Vzal do ruky malou, oškubanou figurku a zamával jí na mě. Šibalsky se usmíval a druhou ruku držel schovanou za zády. Když ji vytáhl, měl v ní mrtvého netopýra. Větvičky a provázky mu držely křídla, aby byla rozevřená. Břicho následkem rozkladu puklo. Chlapec se s netopýrem několikrát střemhlav snesl na figurku Fínea. Vysvětlil mi, že jsou to harpyje, které na slepého muže útočí, ale to už jsem si domyslel sám.

„Cvak, cvak, cvak," vrčel a kousal mrtvým netopýrem do proutěné panenky.

Najednou ustal v útocích. „Fíneus byl slepý a pološílený," prohlásil. „Ale přesto byl dost chytrý, aby věděl, co přijde. Ukázal mému otci cestu. Někdy člověk nepotřebuje oči, aby viděl. Někdy stačí jenom snít...”

Jeho oči se rozzářily vzrušením. Ještě jednou střemhlav nalétl netopýrem na slaměnou figurku a potom obojí odložil. Lehl si k lodím a jedné se dotkl prstem, ale jen tolik, aby ji maličko posunul.

„Tady jsou. Tady jsou. Vidíš, Antiochu? Hledají. Pořád hledají. Duj, větře, duj! Vztyčit plachtu!"

vykřikoval. „Vesla do lodi a hovna přes palubu. Honem, honem, máte poslední šanci. Jen bohové vědí, co může číhat za obzorem. Vítr se může utišit. Chyťte ho do plachet. Iásón se plaví do neznáma. Matka čeká. Matka čeká. Tady, Antiochu, v Zemi Hydry. Vidíš?"

Slaměná panenka ženy, obalená černou krtčí kůží, stála na balvanu z červené žuly. „Vaří své podivné lektvary. Vypouští dým, který člověku dává sny. Je připravená na záchranu ze spárů Pokřiveného muže, který ji drží v zajetí."

Spustil popěvek:

Matčiny čáry, otcovy spáry,
kdopak mě najde, když slunce zajde?

Čáry, co mlží,
spáry, co drží.
Čas nepostojí,
však všechno zhojí.

Vypadal šťastně, když si tak hrál. Potom jsem se ho zeptal, jestli viděl loď v zátoce. Pokrčil rameny.

„Vidím spoustu lodí."

„A tuhle jsi nepoznal?"

„Ne. Proč bych měl? Ale poznal jsem tebe."

Viděl otce? Poznal by ho vůbec? Opatrně jsem se ho zeptal, jestli si na ostatních členech posádky nevšiml něčeho zvláštního, když nakukoval přes boky.

„Viděl jsem samé duchy," odpověděl. „Moře kolem je plné duchů." Náhle se posadil a pobídl mě:

„Vezmi si se mnou švestku. Mám jich dost. A vždycky můžu pro otce přinést nové, až přijede. A pak ti ukážu ještě něco, co tady mám." Na okamžik se odmlčel. „Planou růži," dodal a zasmál se. „Chytej..." vyhrkl a jednu kulatou švestku mi hodil. Druhou si nacpal do úst a se smíchem do ní kousl, až z ní vytryskla karmínová šťáva.

Chtěl jsem se ho znovu zeptat na Mundu, ale vtom se na stezce nečekaně objevila Niiv a zavolala na mě. Kina to popudilo.

„Kdo to je? Ji jsem nepozval!"

„Je to přítelkyně. Nechce ti ublížit," ujistil jsem ho.

Ale chlapec přiskočil ke koši, který stál v koutě jeskyně, vytáhl ze skryté zásobárny dvě zralé švestky a mrštil je po ženě z Pohjoly. Jednou ji zasáhl do tváře. Niiv vykřikla úlekem a zlostí, ale zastavila se. Kina popadl vztek. „Tebe neznám," rozkřikl se na ni a pak obrátil usazené oči ke mně. „Proč jsi ji přivedl?"

Chtěl jsem to tady ukázat jedině tobě. Je to moje zvláštní místo. Místo, odkud můžeš volat otce, Antiochu. Řekl jsi mi, že jsi taky ztratil otce, když jsi byl mladý. Myslel jsem, že jsi můj zvláštní přítel. Mělo to být jen pro tvoje oči."

V záchvatu zklamání a zuřivosti vyběhl z jeskyně, rychlonohý jako ohař, a zmizel mezi šelestícími stromy. Niiv si otřela z tváře št'ávu, zvedla rozmačkanou švestku ze země a snědla ji. „Kdo byl ten fracek?“ zeptala se. Vypadalo to, že sousto ji zajímá víc než otázka.

„Iásonův syn. Malý snílek.“

„Cože? Na to byl moc mladý. Z toho už musí být muž.“

„Já vím. Co tady děláš?“

„To nemůže být Iásonův syn,“ zopakovala. „Ten druhý byl jenom o málo starší než tenhle, a když jsme ho viděli, byl dospělý a popudlivý.“

„Já vím. Jsme ve světě fantomů. Co tady děláš?“

„Dělala jsem si o tebe starosti.“ Očividně lhala. Byla prostě zvědavá, co bych tady mohl objevit. Nechal jsem to být.

Něco mi říkalo, abych se vrátil do mělké jeskyně a vzal do ruky Fíneova panáka ze spletené trávy. Nakonec jsem ho položil zpátky, ale posbíral jsem figurky Argonautů. Všechny jsem je ukradl. Na první pohled se zdálo, že je to jen uschlá tráva a vysušená kůže, ale mohly skrývat kolosoi mých starých přátel.

Bez starých triků jsem to neuměl poznat, a tak mi rozum velel neponechávat nic náhodě.

S rozpadajícími se panenkami nacpanými za opasek jsme se s Niiv vrátili do zátoky, kde čekala Argó. Chlapec nás sledoval, skrýval se v houští, ale neukázal se, ani neprotestoval proti krádeži.

Později mi Mielikki pošeptala: Říká, že to nejsou duše, které hledáš.

Jakmile jsme byli zpátky na palubě, Argó vyplula podél útesů do hlubších vod. Čekal jsem, že Iásón se mě na chlapce zeptá, ale byl zatvrzelý a mrzutý. Zato Urtha se u vesla tvářil uvolněně. Viditelně mu dělalo dobře, že mohl odhodit svůj královský plášť.

„Kdo to byl?“ zašeptal. „Ten chlapec.“

„Obraz Iásonova druhého syna.“

„Myslel jsem si to. Je tady cítit Řecko. Iásón ví, co viděl, ale odmítá si to přiznat. Mluvil o tom chlapci jako o duchovi. Ví, že hledá muže. Byl to duch?“

„Ne.“

„Ale syn to také nebyl.“

Neodpověděl jsem mu na to. Nevěděl jsem v tu chvíli jak. Ano, byl to syn. Všechno byl on. Všechno byl Malý snílek. Rozmačkané panenky pod opaskem jako by mi chtěly rozpíchat kůži. Možná jsem je ukradl nejenom proto, abych zjistil, zda jsou to kolosoi mých přátel, ale také proto, že jsem ten ostrov nechtěl opustit. Ta zajímavá mořská pevnost měla víc tajemství.

Nepochyboval jsem o tom, že jsem byl na ostrově Proutěných lidí.

Vítr byl nárazovitý a Argó se na vlnách rozhoupala. Pluli jsme kolem dramatických útesů. Vysoko mezi hustými stromy, které se tísnily kolem hrany srázu, se blýskalo slunce odražené od leštěného mramoru. A po chvíli se před námi otevřela další zátoka. Čekal tam mladík sedící obkročmo na malém bílém koni. Měl na sobě zelenou tuniku s černým lemem. Řeckou prilbu si posunul dozadu, aby mu bylo vidět do obličeje. Její chochol z ryšavé hřívy divokého koně mu hrdě splýval na záda. Nohy, jimiž svíral boky zvířete, se leskly, obalené stříbnými holenními chrániči.

Když Argó znovu spustila kotvu, tento mladík se na pláži otočil, nechal koně přešlapovat, jako by tam kreslil nějaké znamení, pak zvíře pobídl k úzké rokli vedoucí do vnitrozemí a zmizel nám z očí.

Pohlédl jsem na Iásona. Viděl totéž, co jsem viděl já, ale nijak na to nereagoval. Mračil se, ale ruce měl bílé, jak křečovitě svíral brlení.

„Myslíš, že by to mohl být tvůj grál?“ zeptal jsem se ho. Schválně jsem použil slovo, které bylo mezi žoldnéři v módě.

„Moje co?“

„Tvůj měděný pohár naděje.“

„Měděný pohár naděje a touhy,“ opravil mě. „Apollónův kratér, zbavený vína a naplněný sny.“

Předpokládám, že mluvíš o Malém snílkovi.“

„Byl to tvůj syn?“

„Ne," odpověděl bez váhání Iásón. „Nebyl to on. Tenhle ne. Poznám ho, až ho uvidím, a on pozná mě." Zkoumavě se na mě podíval. „Ale něco mi říká, že nepoplujeme dál, dokud nevystoupíš na břeh. Dozvídáš se tady něco?"

„Ano," potvrdil jsem.

„Tak běž na břeh."

Přebrodiv jsem k bílému písku zátoky. Ještě jsem ani nev kročil na suchou zem, když se přes bok lodě přehoupala Niiv a vydala se za mnou.

Ozval se klapot kopyt. Jezdec se vrátil k ústí rokle a vesele se na mě ušklíbl. Přilbu teď držel v ruce. Měl dlouhé vlasy a okouzlující oči, vyrovnaný mladý muž, který má radost z nové společnosti.

„Antiochu, to je mi překvapení! Zase jsi to ty. Léta plynou, ale ty se neměníš. Přečti, co jsem napsal do písku... a pak se pojď podívat, co jsem postavil. Pojď se podívat, co jsem postavil! Kdo je tohle?" zeptal se a předklonil se přes šíji svého koně. Tvář mu hořela zvědavostí. Nahá Niiv vyšla na písek a přes hlavu si oblékla suché šaty.

„Jedna přítelkyně," řekl jsem mu.

„Cha!" ozvala se za mnou Niiv.

Kinos byl v první chvíli nerozhodný, ale pak se zasmál. „Ty divočáku! Je mladá. Myslím, že to chápu. Ale i kdyby ne, co na tom? Pojďte se podívat, co jsem postavil. Oba."

Niiv proběhla kolem mne a chytila se koně za ocas. Kinos vyjel do svého nového, zvláštního panství. Niiv plyně ovládala jeho mateřštinu a cestou mu něco šeptala, ale Malý snílek poslouchal jen to, jestli jdu obtížným terénem za nimi, měl starost o moji bezpečnost. Očima však hlтал ji, očima, které zářily. Cesta nás jen jednou přivedla k místu, odkud se znovu otevřel výhled na moře a pláž. Podíval jsem se dolů a znovu jsem uviděl hlavu Medusy, v hrubých rysech vyšlapanou koňskými kopyty. Kinos si všiml, že se dívám. „Znak mé matky!" zavolal na mě. „Nerozumím tomu, ale uklidňuje mě ho kreslit. Měla ráda hady a jejich jed. A zvláštní, mocné byliny. Matka mě ochránila, když jsem byl ve velkém nebezpečí. Chránila mě často, i bratra. Dala nám napít něčeho, po čem jsme se vznesli ke hvězdám, Antiochu! S matčinou pomocí jsme si udělali výlet ke hvězdám."

„Kde je teď?" otázal jsem se ho, když jsme se pak ubírali dál stezkou.

„Už dávno je mrtvá, kéž má její srdce pokoj. Ale zachránila mi život. Bratrovi také. Jeden muž přestrojený za otce se nás pokusil zabít. Stalo se to dávno, ve velkém městě, které se jmenovalo Iólkos, když jsme ještě byli děti." Otočil se v tenkém sedle ke mně. Jel toporně, ale klidně. „Matka nás pečlivě schovala. Bratr se rozhodl z úkrytu odejít. Já jsem souhlasil, že zůstanu a počkám na Iásona. Vím, že si pro mě přijde. Volal jsem ho. Ty a otec jste byli přátelé. Pojď se podívat, co jsem pro něho postavil." Otočil se do správného jezdeckého posedu, pobídl koně a vyrazil cvalem vpřed. Niiv klopytala za ním. Když si uvědomila, že by ji kůň mohl kopnout, pustila se ho. Dohonil jsem ji a ona se na mě hned přilepila. „Kam jdeme?"

Na její uklidňování jsem neměl slova ani čas. Řekl jsem jen: „Krok za krokem do míst, kde je ještě větší tma než v Persefonině říši."

„Nerozumím. Kdo je to Persefona?"

„To nic. Stačí, když se budeš dívat a poslouchat. Třeba si všimneš věcí, které mi uniknou."

„Co to tam pořád máte, vy dva?" zavolal na nás drzý mladík. Ale neznělo to nijak útočně. Odpověděl jsem, že jsme určení z ostrého tempa. Vesele se ušklíbl, zpomalil do chůze a dál nás vedl olivovým hájem od moře.

Po chvíli seskočil z koně a odhodil přilbu stranou. Prohlížel si nás s viditelným potěšením. Nejspíš si všiml hned, že Niivina černá barva vlasů není pravá, ale z bledého odstínu jejích očí byl viditelně rozrušený.

„Musíme tady být opatrní," upozornil nás. „Vstupujeme do nebezpečného údolí. Snažte se být co nejtišší. Uslyšíte zvuk kovárny. Nevšímejte si ho. Také jsem ho měl přeslechnout, ale bohužel jsem to neudělal. Po lesích a roklích se potloukají nepříjemní tvorové."

Věděli jsme, že náš postup úzkou pěšinou je sledován. Naši pronásledovatelé se skrývali. Čas od času vykukla z křoví rozšklebená kovová tlama, někdy blyštivá, někdy matně zelená. Sice jsme cestou neslyšeli hluk kovárny, ale chvílemi jsem cítil pach taveného kovu a závan teplého vzduchu z nedaleké výhně. A přestože zvuky z lesa plného těchto tvorů byly zvířecí a chraptivé, Niiv mi pošeptala: „Někteří

jako by volali jeho jméno."

Na druhém konci této nepříjemné rokle nás vyhlížel Kinos. Viditelně se mu ulevilo, že máme cestu za sebou.

„Jsou osamělí. Někteří utíkají na kraj světa, ale vždycky je to přitáhne zpátky ke mně."

„Co jsou zač?" zeptal jsem se ho. Vzpomněl jsem si na tlamu, která spolkla ptáka, když jsme vpluli do Země duchů.

„Divocí přátelé," odvětil. „Vlastně ani nevím, co jsem dělal, když jsem je stvořil. Potřeboval jsem přátele. Ale tohle musíte vidět. Podívejte, tady—"

A vedl nás ještě kousek dál. Koně táhl na uzdě za sebou.

Vyšli jsme z lesa a ocitli jsme se před vysokou skalní stěnou, která se táhla na obě strany. Do skály byly vytesány vodorovné pruhy, takže vypadala jako obšívka lodního trupu.

Pak jsem si překvapeně uvědomil, že to skutečně je loď. Kinos se pozorně dotkl rukou mokré tváře Niiv a zatahal ji za pramínek vlasů, potom se otočil ke mně a ukázal na vysokou stěnu. „Poznáš, co to je?"

„Loď?"

„Otcova loď! Přesně jak si ji pamatuji z přístavu: obrovský koráb, loď, která přivezla rouno, loď Argonautů! Pojď dovnitř, Antiochu. Pojď dovnitř a odej se vzpomínkám. To jsem udělal pro otce."

Bylo to obrovské dílo. Jak jsme se blížili, vypadalo to, že ještě roste na délku i na výšku. Do přídě byly vytesány obrovské oči, podél brlení se táhly zdobené kulaté štíty. Vyobrazení na nich se dala jakž takž rozeznat: Hydra, Kyklopové, přilby, jezdcí, ještěrky, velryby... všechna byla jaksi snově neskutečná. Přesto se dala poznat.

Kinos uvázal koně a odvedl nás ke dveřím do kamenného trupu. Vstoupili jsme do prostoru, jenž na Argó plavící se po moři patřil Duši lodě, do tajného úkrytu, kde byly do kýlu zasazeny úlomky ze všech starých lodí, které ležely v srdci Argó. Nevím, jestli Kinos o tomto starém spojení věděl, ale v jeho gigantickém modelu bylo toto místo vyhrazeno množství vyřezávaných lodí, obrovské flotile zachycené tak, jako by plula do bitvy. Vedle lodí vyskakovaly ryby, nad palubami kroužili mořští ptáci.

Na lavicích skalní lodě seděli kamenní muži. Každý byl vysoký jako strom. Byli vytesáni z bílého kamene. Přestože byli zachyceni, jak svírají kožená držadla vesel, žádná vesla z trupu nevyčnívala. Měli jsme pocit, jako bychom procházeli chrámem nějakých mocných bohů, když jsme postupovali uličkou mezi dvěma řadami namáhajících se, zápasících mužů směrem ke galionové figuře vyrůstající ze zádí a hroživě vysoké postavě muže u kormidelního vesla, pracně vzdorujícího síle přílivu, zachmuřeného, s bradou zarostlou strništěm vousů.

Nebylo těžké poznat v té postavě Iásona. Stejně jako úzké, vypočítavé oči krásné tváře vytesané jako galionová figura nezaměnitelně patřily Médeie.

Kinos rozmáchlým gestem ukázal na Argonauty. „Vytesal jsem je tak, jak jsem si je pamatoval, třebaže mnozí odešli dřív, než jsem je poznal, proto jsem použil tváře jiných lidí. Ale podívej, tam je Tisaminas a tady Antigos. Ten s harfou je Orfeus. A ten se lví kůži Héraklés. Otec mi všechno vyprávěl. Znal jsem všechna jména. Znal jsem všechny Argonauty, i když jsem se s nimi nikdy nesetkal. Vidíš toho skrčeného? To je Fíneus. Ten byl z celého vyprávění nejlepší. Zradil bohy. Bohové ho za to oslepili a trýznili, ale on nikdy nepřestal doufat. Věděl, že ho jednou někdo zachrání. Jeho záchrana spočívala v rukou lidí, nikoli bohů. Otec ho sice nechal tam, kde žil předtím, o poznání spokojenějšího, ale já jsem ho přibral mezi posádku. Tak co říkáš? Myslíš si, že bude mít radost, až to uvidí?"

„Jestli chceš, můžeš to zjistit. Tvůj otec je v zátocě, na své nové lodi."

Kinos si promnul dlaně a zavrtěl hlavou. Najednou byl napjatý a nervózní. „To není otec. Slyšel jsem, že si mám dávat pozor na úskoky. Pronásleduje mne otcův stín, chce mi ublížit. Ale můj opravdový otec se blíží. Poznám ho, až ho uvidím. Pokud jde o tohoto muže, neublížím mu, dokud zůstane v zátocě."

Než jsem stačil cokoli říct, Niiv mi pošeptala: „Vidím Atalantu a Hyla... ale kde jsi ty?"

Její postřeh odvedl mou pozornost od toho, co Kinos - pokud samozřejmě tento mladík skutečně byl Iásonův syn - říkal.

Byla to pravda. Nikde na lavicích neseseděla socha posledního plavce, kterého Iásón vzal na palubu - mne. Vrátil jsem se mezi řadami soch zpátky a díval jsem se vzhůru do tváří veslařů. Vypadalo to, jako by na mě starí přátelé mrkali, jako by napínali svá megalitická těla, aby se mohli otočit a pozdravit mě. Běhal mi

z toho mráz po zádech.

Žádný Antiochos tam nebyl. Žádný Merlin. Žádný kouzelník. Ale jedna lavice byla prázdná.

Kinos si mě prohlížel. Ve tváři měl nedočkavý, možná trochu úzkostlivý výraz. „Nechal jsi mi místo, ale nezaplnil jsi je," zavolal jsem na něho.

„Já jsem je zaplnil," odpověděl. „Věř mi to. Dal jsem si na tobě velice záležet. Byl jsi nejlepší ze všech soch, jako jediný ses díval dopředu. Všichni ostatní se dívají dolů, jak si můžeš všimnout."

„A co se stalo?"

Došel ke mně. „Jednoho dne socha prostě vstala a odešla," řekl tišším hlasem, se znepokojeným výrazem. „Chvilí jsem ji pronásledoval, ale dělal jsi dlouhé kroky, Antiochu. Viděl jsem tě nad korunami stromů, ale než jsem tě dostihl, byl jsi z lesa venku. Nevím, kam jsi odešel, ale bylo mi líto, že už tam nesedíš. Chtěl jsem vytvořit jenom vzpomínky, ale tebe jsem udělal jako živou bytost. Nechtěl jsem to. Asi budeš přestrojený bůh. Čaruješ. Vůbec nestárneš."

Ale vždycky odejdu.

Pak roztáhl tvář do širokého úsměvu a poplácal mne po rameni. „Jestli ti to udělá radost, postavím ti novou sochu. Tak zamračenou tvář jsem snad ještě neviděl. Mraky si nech pro oblohu. Nikdo nemá oči jako ty! Tak krásné..."

Poslední slova našťestí patřila Niiv.

„Jako samo moře," dodal.

Niiv to překvapilo a popudilo. Když si ji mladík nepřestával se zájmem prohlížet, dala mu facku. „Jsi jenom stín!" vykřikla, otočila se a utekla z kamenné lodi ven. „Jenom stín! Nejsi člověk."

Kinos si překvapeně mnul tvář. „Cestou sem k památníku mi povídala takové příjemné věci. Řekl jsem snad něco špatného?"

„Nic špatného jsi neřekl. Myslím, že tě jenom prohlédla. Byl to pro ni šok."

Nerozuměl tomu. „Asi bych z toho měl pro sebe něco vyvodit. Znamená to, že jsem neskutečný?"

Ta otázka mě zaskočila. Mohla mít dva různé významy. Že by si se mnou Malý snílek hrál?

„Neskutečný ne... Kině. Jen moc mladý. Hledala někoho staršího."

„Já jsem starší. Ale v téhle době jsem byl nejšťastnější," odvětil ostře. Pak vlídnějším tónem dodal: „Byla to doba, kdy jsem začal všechno chápat. To, co předtím byly příběhy, které mi vyprávěli otec a matka, se pro mě stalo skutečností. Místo pouhých jmen se z jeho přátel stali lidé. Místo aby to byli staří lidé ze vzpomínek, mohl jsem s nimi skoro mluvit, vyslechnout si jejich příběhy, cítit jejich bolest a radost. Uviděl jsem jasně všechno, čím byli, a všechno, co viděli. Pochopil jsem, že nejlepší je život, který už byl, jeho vzpomínky a jeho tajemství. To je tajemství života! Nevím o žádném jiném životě, který by za to stál. A tenkrát jsem opravdu začal stavět, Antiochu. Chtěl bych, abys to viděl. Pluj dál, pluj dál s mužem, který předstírá, že je můj otec. Až uvidíte ostrov, na kterém z planiny za širokou pláží vyrůstá palác ze zeleného mramoru, vyjděte všichni na břeh. Ale buďte opatrní. Město je obležené."

Proběhl kolem mne. Než jsem se dostal ke dveřím, byl už v sedle. Pobídl koně a rozjel se za Niiv, ale dívka, vyděšená tím, co z pravého Malého snílka v této části ostrova zahlédla, už byla pryč. Zahlédl jsem ji daleko pod sebou, jak utíká k zátoce. Kinos stál s rukama založenýma na prsou na skalním výstupku a zklamaně se za ní díval. Vítr od moře se do něho opíral, ale nepohnul s ním ani o píd', jako by byl jednou ze svých dětinských soch.

Jakmile vpluli do hlubokého přístavu, smotali plachtu a uložili ji do prosolené lodě, potom spustili stěžeň a uložili je do vidlice. Pomoci vesel zajeli pozpátku až na mělčinu, z přídě shodili kotevní kámen a záď uvázali ke kúlům zaraženým do pláže. Pak sami vystoupili na břeh.

Z paměti se začala vynořovat slova charismatického vypravěče, s nímž jsem se na svých cestách kdysi setkal, výjevy ze ztracené doby. A mne to nepřekvapilo.

Na pláži se tísnilo mnoho pomalovaných lodí, válečných galér vytažených na břeh zádi napřed. Bylo jich tolik, že nebylo snadné najít mezi nimi cestu. Jejich oči nás pozorovaly, jako by patřily živým bytostem. Rovina, která se táhla za pláží, byla plná stanů, ohňů a třpytu zbraní a zbroje, pečlivě narovnaných, aby byly v případě potřeby po ruce.

Nad planinou se tyčila zelená, oslnivě krásná pevnost, zaujímající vrcholek širokého kopce. Chránily ji soustředné kruhy bílých hradeb s vysokými věžemi. Z věžiček na tmavých, skalnatých svazích porostlých mihotavým houštím oliv a dubů vlály korouhve všech barev.

Všiml jsem si, že v hradbách se otevírá pět bran, stejně jako na Taurovindě.

Zatímco Argó se nechávala pomalu nést vlnami podél pláže, pátrali jsme po vojsku, které se z těchto galér muselo vyložit, ale po lidech, živých ani stínech, nebylo nikde ani památky.

Nepočetná posádka se ihned začala dohadovat, kde by se vojsko mohlo skrývat.

„Ve stanech," nadhodil nejistě Rubobostes.

„V lodích, pod lavicemi," přidal se Urtha.

„V prohlubních a jámách," zkusil Hylás. „Jsou vykopané raz dva."

„Ve městě," zabručel Iásón. „Schovávají se ve stínech a vyčkávají, než zaútočí."

„Nebo v trofejní lodi," přihodil Tisaminas. „Připomíná mi to obléhání Tróje. Odysseus a ostatní se dostali do města uvnitř trofejní lodě. Pověsili se za řemeny do dvojitého trupu."

„To byl přece kůň," utrl se na něho Elkavar. „Obrovský dřevěný kůň. Zpívám o něm, tak bych to měl vědět."

Všichni se rozesmáli, což Elkavara podráždilo.

„Povídáčka pro děti," pošeptal jsem mu. „Ta loď byla zasvěcena Poseidonovi, mořskému hromobijci, mořskému koni, bohu ženoucích se vln. Ale byla to chytře postavená loď, obrácená dnem vzhůru."

Přezíravě se zasmál. „Vážně? Mně se víc líbí kůň. A navíc, „kůň“ se rýmuje snadněji než „trofejní loď“."

„Přejdeme k praktičtějším věcem," zasáhla Atalanta. „Ty lodě znamenají spoustu mužů. V tomto terénu se jich tolik ukrýt nemůže. Někde být musejí. Mohli by se schovávat v lodích."

Jenže lodě byly jen prázdné, skřípající trupy, často plné vody, páchnoucí mořskou solí a smolou. Vesla a stěžně pokrývala vrstva bílého trusu mořských ptáků.

Rubobostes proplaval mezi dvěma galérami, prolezl úzkým prostorem, kde se trupy na rozhoupaném moři třely o sebe, pěstí zatloukl kůl a přivázal k němu Argó. Iásón současně shodil mořskou kotvu.

Potom jsme všichni vyšli na břeh, se zbraněmi a ve střehu. Ti z nás, kteří neměli štít, si nějaký vzali z hromad. Já jsem se vybavil oštěpem, který byl kratší než já. Niiv si vybrala dvojnásobně delší, než byla sama, a přestože s jeho tíhou zápasila, nechtěla jej dát z ruky.

„Líbí se mi ta vzdálenost," vysvětlila, když jsem její volbu podrobil kritice. Asi tím myslela vzdálenost mezi sebou a vražedným koncem zbraně. „Jestli ho budu muset naučit létat, naučím ho létat."

Vydali jsme se směrem ke kopci a k paláci ze zeleného mramoru. V jednu chvíli jsem ohromeně zůstal stát a zvedl jsem oči k mohutným hradbám. Iásón mě dohonal a zastavil se vedle mne. Možná jsem si jeho přítomnost ani neuvědomil, nebyla důležitá. Vzpomínám si jen to, že jsem tiše zopakoval slova téhož dávného vypravěče, který tak úžasně popsal obléhání a dobytí Tróje, k němuž došlo ještě před Iásonovou dobou. Město mělo několik různých jmen, ale Trója byla v módě.

„Který z bohů se proti tobě spikl tentokrát, můj kouzelníku?"

Myslel jsem na Kina, a na Médeiu. Ale Iásón můj šepot zaslechl.

Starý bojovník mi stiskl rameno. Z obličejového chrániče přilby, kterou si přivlastnil, po mně šlehly lesklé, věčně mladé oči.

„Taky mě to napadlo. Ale pokud jde o tebe, myslím si, že jsi kouzelníka, kterého v sobě nosíš, někde nechal."

Iásón poznal, že jsem ztratil magické schopnosti.

„Ano. Všechno se mi zase vrátí. V tuto chvíli je důležité jen to, co se nachází za těmito zdmi."

Jeho oči sledovaly svah vzhůru. „Můj syn. Určitě jsme na místě."

Médeia, blesko mi hlavou, ale bez pomoci svého kouzelníka jsem si už nebyl ničím jistý. Ten okamžik usmíření v Iásonově doteku mi však udělal radost.

Na břeh vyšli všichni Argonauti s výjimkou Tisamina. Sám se nabídl, že zůstane na lodi. Vytušil, že Argó se nemůže dočkat, až se vrátí domů, a myslel si, že když alespoň jeden z nás zůstane v dutině jejího trupu, nevyklouzne z uzavazovacích lan.

Mně něco říkalo, že dokud je na břehu Niiv, paní Severní země nás nezradí. Bez čarodějky ze své domoviny by neodplula.

My ostatní jsme se zatím přiblížili k první bráně a chystali jsme se zahájit výstup vsťíc tomu, co nás čekalo nahoře. V tu chvíli se ozval štěkot psů. Dali jsme se na ústup a začali jsme hledat místo, kam bychom se schovali. Smečka bronzových psů se dlouhými skoky vyřítla z brány a vytvořila před námi linii, která divoce vrčela a cenila zuby. Napočítal jsem jich dvacet a každý sahal člověku do pasu. Když se jejich těla dotkla, zařinčel kov, když se dali do pohybu, vrzali a skřípali jako rezivě dveřní závěsy. Za nimi vyklusal bronzový hřebec. Byl bez jezdců, otěže z něho volně visely.

Podíval se na mě a hrábl kopytem do země, pak se ke mně otočil bokem.

Vyročil jsem směrem k němu. Když se Iásón pokusil následovat mě, čtyři psi přiskočili a pohrozili, že ho roztrhají. Spěšně couvl. Mne ale psi nechali projít mezi sebou a vyhoupnout se na studený kovový hřbet tohoto podivného zvířete.

Kůň mne cvalem vyvezl všemi bránami ve vnějších hradbách až na nádvoří paláce. Přestože jsem visel z boku za krk zvířete, měl jsem čas, abych si všiml spirálově stoupajících věží a bohatých fasád chrámů a paláců. Když pak mechanický tvor zastavil, udělal to tak prudce, že jsem přeletěl dopředu a sesypal jsem se na zem pod jeho nozdry, z nichž vycházela pára. Prohlížel si mě očima, které nemrkaly, ale byl v nich soucit.

Slabiny mě bolely a paty jsem měl otláčené, jak jsem koně tiskl, abych se ho pokusil zpomalit.

„Vítej, Antiochu,“ ozval se známý hlas. Mluvil pomalu a vlídně. Pak na mne padl stín a hrubá ruka mě prudkým šknutím postavila na nohy. Tmavé, chráněné oči si mne prohlížely ze stejné řecké přilby jako předtím. Pod hustými vousy, které mu zarůstaly tvář, se mihl nepatrný úsměv. Ruku mi svíral tak pevně, že mi mohl zlomit kost. Všiml jsem si jizev po bitvách v obličejí, šedin ve vousech, řezné rány na nose, přilba byla na mnoha místech promáčknutá. Paže, která mne podpírala, částečně obalená kůží, byla několikrát proseknutá až na kost. Rány se sice jakž takž zahojily, ale zůstaly po nich ošklivé jizvy.

„Proč přede mnou ta dívka utekla? Tenkrát před léty? Proč utekla?“

Sotva tu otázku dořekl, sundal si přilbu a dodal: „Rád tě zase vidím. Byl jsi otci dobrým přítelem.“

Na čas se tady nedalo vůbec spoléhat. Během tří dnů jsem potkal Kina jako dítě, mladíka a teď bojovníka. Přitom se zdálo, že všechna zjevení skutečně prožila roky mezi tím. Když jsem si prohlížel tohoto Malého snílka, sice zoceleného a zjizveného, ale přitom stále tak zranitelného, nebyl jsem si jist, jestli mám věřit, že je to skutečný člověk, nebo jen další přízrak.

Čekal někde ještě starší Kinos? Nebo na těchto ostrovech Jiného světa působila jiná ruka a rozsévala sémě zmatku, jak by to řekl básník?

„Proč utekla?“ zeptal se znovu Kinos. „Byla moc krásná. Asi jsem byl příliš smělý. Když jsi ji představil jako svou přítelkyni a ona se ušklíbla, usoudil jsem z toho, že nemá zájem. Měl jsi s ní své plány, ale ona si tě držela od těla. Možná jsem se zmýlil.“

No ovšem. Velice zmýlil.

Co jsem na to mohl říct? V neznámém světě, obklíčený všemi možnými pastmi šílenství, bez svých schopností, bez nejmenšího tušení, kde může být Médeia, a s obavami o své přátele na pláži, tápal jsem po správných slovech. Pak jsem si vzpomněl na staré pravidlo, že v případě pochybností je nejlepší držet se jednoduchého řešení. Přepnul jsem příliš mnoho moří, než abych se bál, že se utopím ve frázích.

„Byl jsi moc smělý,“ zkusil jsem ho přesvědčit. „A ona byla příliš mladá.“

„Lžeš,“ řekl se širokým úsměvem. „Ale já taky. A sny také. Pojd' se podívat, co jsem vysnil pro svého otce, až za mnou konečně přijde a pustíme se spolu do velkého dobrodružství!“

Tleskl. Kovový kůň zatřásl hlavou, otočil se a odběhl přes široké nádvoří pryč. Vzápětí se s kňučením přihnali dva zranění psi. Mysleli si, že u svého stvořitele najdou lásku, ale dostalo se jim jen přísného povelu. Zakňučeli a ztratili se nám z očí. Vypadalo to, jako by krváceli. Usoudil jsem, že Argonauti musejí těžce bojovat, aby překonali hradbu kousajícího bronz.

Dovedl mne přes nádvoří k masivním dveřím vysokého paláce. Kromě měřítka a jednotné barvy bylo ve všem vidět odraz Médeina paláce v Iólku. Dveře pokrývaly řezby znázorňující rostliny a zvířata, která Médeia využívala ke svým kouzlům.

Vstupní síň uvnitř byla obrovská, vzdušná a zcela prázdná. Když jsme přes ni přecházeli, zvuk našich kroků se vracel ozvěnou. Vstoupili jsme do chodeb. Kinos ukázal na místnosti rozložené napravo i nalevo, stejně jako doma v Iólku.

„Tady jsou lázně.“

Lázně byly dost velké, aby pojaly švadronu rytířů, ale chybělo jim jakékoli zdobení.

„Ložnice. Tady je můj pokoj, tady bratrův. Otcova komnata, a tady nám hráli hudebníci...“

Všechno bylo obrovské, všude se rozléhala ozvěna, všechno bylo prázdné, až na zvuk našich kroků.

Zdálo se, že Kinos je na svůj výtvar velice pyšný. Neustále se po mně díval, aby viděl, jaký to na mě udělalo dojem. Dokonce prohlásil: „Dal jsem této stavbě své srdce. Vyrostl jsem tady. Mé srdce je zde, Antiochu. Víš, byl jsem teprve dítě, když jsem žil tady, v Iólku, ale nikdy jsem nezapomněl, jak to bylo krásné.“

Bylo mi ho moc líto.

Dvě komnaty však byly plné života a smrti. Té první říkal ‚válečný sál‘. Byla to spoře osvětlená místnost, jejíž stěny se hemžily fosforeskujícími kresbami lodí a vojsk.

Ve výklenku po straně místnosti stála socha bohyně Pallas Athény, ochránkyně měst. Na hlavě měla přilbu a chladným pohledem zpod masky si měřila široký stůl, na němž byl vystaven model ostrova. Palác na kopci stál uprostřed, kolem bylo pět širokých pláží. Jejich zátoky zaplňovaly modely lodí a stanů a maličké dřevěné postavičky znázorňující vojska obléhatelů. Pouze jedna pláž v tuto chvíli ‚žila‘, na ostatních vládl nepořádek a byly opuštěné. Všiml jsem si, že model Argó se nachází kousek od břehu jedné z těchto opuštěných pláží.

Nehybné bronzové postavy v životní velikosti a v plné zbroji se skláněly nad mapou města. Hrdý Kinos, stále s přilbou pod levou paží, prošel kolem nich a představil mi je, jako by to byli živí lidé. „Tohle je Aineiás. Je velice lehkomyšlný, ale je předurčen k velkým věcem. Tohle je Pandaros a tohle Polydamos. A tady Paris, mazaný vojevůdce a dobrý lukostřelec. Hektora jistě poznáš. Když v něm vzkypí krev, nic ho nezastaví. Pánové, dovoluji, abych vám představil Antiocha, poutníka, kouzelníka, přítele mého otce, dobrodruha a hosta mého domu.“

Žluté světlo linoucí se z proměnlivých, klamavých stěn dodávalo dokonalým bronzovým sochám, těmto ozvěnám trójských bojovníků, zdání pohybu. Přimhouřené, zamyšlené oči však dál visely na strategickém plánu rozprostřeném před nimi.

Kinos mávl rukou směrem k bohyni. „Pallas Athéna. Ta na to všechno dohlíží. Chrání město a vojska. Můžu se sebevíc snažit dát jí tvář, stejně se pořád ukrývá za maskou. Ale podívej se jí na oči, Antiochu! Bedlivě se dívá a poslouchá. Tohle je můj válečný sál. Tady jsem naplánoval výpad do části Země duchů, kterou nám v minulosti ukradli. Tady jsem udělal z Mrtvých a Nenarozených armádu, která dokázala přejít do světa živých.“

Čekal, že něco řeknu, že vyjádřím buď úžas, nebo nevěřícnost. Ale já jsem neměl čas na hraní. „Proč jsi ty, Acháj, Řek, udělal jako své velitele sochy Trójanů?“ zeptal jsem se ho. „Tito muži byli vašimi nepřáteli!“

Vypadalo to, že moje otázka ho vyvedla z míry. „Jako děti jsme si tak s bratrem hráli na obléhání. Ty bys to měl vědět nejlíp! Často sis hrál s námi. Já jsem byl buď Hektór, divoký kopiník, nebo ostražitý Paris. Thesokoros hrál prchlivého Achilla nebo lstivého Odyssea. Ze čtvrtého nádvoří našeho paláce jsme udělali Tróju. Někdy padla a jindy zvítězila. Všechno jsme si brali z úžasných příběhů, které nám otec vyprávěl. A hráli jsme si na obléhání pod pozorným dohledem méj matky. Tak jsme získali svá jména, Antiochu. Bratr chvíli neposeděl - ‚pořád skákal přes býka‘. Já jsem byl hloubavý. Zatímco jsem čekal, až začne válka, dokázal jsem se zabavit sněním.“ A potom si našel vlastní, opravdovou válku: znovudobytí přízračné pevnosti Taurovinda, která byla od Země duchů odtržena, když klikatící se řeka změnila koryto.

„Ano,“ uznal, když jsem mu to řekl. „Zjistil jsem, že zdejší Mrtví ji chtějí. Zuří. Dohání je k zoufalství, že ztratili kus svého území. Mělo - vlastně má - pro ně zvláštní význam. Nerozumím tomuto Jinému světu. Mrtví chtěli své území zpět, s Nenarozenými jsem nepočítal. Pro ně je Taurovinda sídlo králů ve světě živých. Vidí ji jako své dědictví. Brzy mne opustili. Při obléhání, jistě si vzpomeneš. Ta loď - musela to být Argó! Zpívala mi písně z minulosti. Ohromilo mě to, propadl jsem nostalgii. Musel jsem z boje. A kromě toho oslovila vůdce Nenarozených. Dodala jim odvalu, aby se postavili proti nám. A teď na mě čekají dole.“

Melancholie, která se ho nakrátko zmocnila, rychle vyprchala. S rozjasněnou tváří ukázal na živou pláž.

„Něco ti ukážu. Pojd' se mnou. Ta nejlepší místnost teprve přijde," dodal vábivě.

Kráčeli jsme chodbou, která mi připomínala přístup k Médeině soukromé svatyni, kam odvedla své děti a kde předstírala jejich vraždu. Hned tak něco mne neohromí, ale bronzové, mřížové brány, které vytvořil jako dokonalou repliku těch, jež oddělovaly svatyni od chodby, byly úžasné. Sahaly vysoko nad naše hlavy a leskly se ve slunečních paprscích, které padaly dovnitř otvory ve střeše. Do podrobností vyvedená zvířata, bojující muži, lodě na moři a útočící vozy, to všechno se vlnilo jako živé, stejně jako v jeho ‚válečném sále‘. Brány se otevřely, když se přiblížil, a společně jsme vyšli na klenutou rampu ze stejného vysoce leštěného mramoru, do níž byly vytesány schody, aby se na ní člověk snáze udržel, a to bylo jediné dobře. Prostor, nad nímž rampa procházela, byl totiž bezedný: široká propast s kolmými stěnami, kde se i v nezměřitelné hloubce něco třpytilo. Z prázdná vycházely dunivé a sténavé zvuky. Po chvíli jsem si uvědomil, že je to ozvěna vzdáleného burácení moře.

Kinos přešel most s přílbou stále vraženou v podpaží. Z pohledů, které po mně vrhal, čísel pýcha a radost z mého úžasu a zvědavosti.

„Tohle tady bylo dříve, než jsem přišel," řekl, když došel k průrvě a ukázal na ni. „Palác jsem postavil kolem. Tento most a prázdnotu stvořily silnější ruce než moje. Ruce bohů. Je to dílo velké moci. Pomohla mi postavit palác. Pod námi je moře, ale je takové, jaké by sis nedokázal představit. Viděl jsem je jednou, odražené od štítu v nějaké hluboké svatyni. A na některých místech mluví ze země. Tvorové, kteří v něm plavou, jsou nestvůrní. Nebo nádherní?" Znovu se ohlédl. „Asi to záleží na tom, jak se na ně člověk podívá."

Chlapec, který měl tolik snů, že by to vystačilo na celé Řecko.

Vybavil jsem si Iásonova zlostná slova, když se na mě obořil v tmavých prostorách Taurovindy, v Urthově královském paláci.

Kinos svou schopnost rozhodně nenechal zahálet.

A přesto nedokázal nic.

Před námi se teď vztyčily druhé brány, tentokrát ne bronzové, ale železné, obalené rzí. Byly otevřené a uvnitř mi Kinos ukázal svatyni a hrobku, kterou vybudoval pro své rodiče.

Nad námi se tyčily dvě sochy, držely se za ruce a dívaly se na místo, kde jsme stáli. Byli to Iásón a Médeia, tvářili se vlídně a byli oblečení pohodlně, nikoliv do války. Kolchidská čarodějnice byla zpodobněna bez těžkých závojů a rób, které ji obvykle halily, pouze v jednoduchých šatech ověšených bylinami a s náhrdelníkem z plíšků, které používala k odměřování svých prášků. Iásón vypadal tak, jak si ho Kinos mohl pamatovat z dětství: mladá tvář a oči, řídké vousy, pevné údy, čelenka ve vlasech. Byly také ze železa. Podobně jako v případě bran, rez se šířila po kdysi zářivém lesku jako zaschlá krev. Vzpomněl jsem si, jak se Médeia potřísnila krví, když předstírala vraždu svých synů. Kolik v tom bylo nenávisti, nikoli k dětem, ale k muži, který se na to bezmocně díval a nemohl přes brány dál do svatyně. Kinos poskytl sochám svých rodičů štěstí, které jim vzala otcova zrada. Rez na jejich postavách byl přesvědčivým důkazem: zánik lásky, rozleptání naděje.

Ale Kinos řekl: „Ten kov se mi líbí. Železo. Objevil jsem ho tady. Je pevnější než bronz. Ta ztráta lesku, ta změna barvy, jako by jim dodávala život."

Ovšemže. Měl pravdu. Možná se na to dalo tak dívat. Toto byl jeho železný grál.

Nikoli tři ostrovy, ale jeden - a na něm proutí, kámen a železo. Ostrov Tří bratrů z Mundina snu, ale všichni byli jeden a tentýž muž. Propletená pavučina Času byla v tomto Jiném světě nebezpečnou vějíčkou.

Kinos stál hrdě před sochami a prohlížel si je. „Moc se mi po nich stýská, Antiochu. To si ani nedovedeš představit. Tady jsem šťastný a zároveň smutný. Někdy tady stojím a cítím se povzbuzený, jindy na mě padne zoufalství. Ty sochy jsou dvě strany dveří, a když se otevřou a já projdu za ně," varovně se na mě podíval a zopakoval: „Když se otevřou a já projdu za ně, stane se ze mě jiný člověk. Musí to tak být. Buď ve střehu, Antiochu. Pokřivený muž čeká na široké pláži dole, kde zuří lýtý boj."

Zvedl ruku, aby se dotkl sochy Médeie. „Tady konečně mohu najít trochu klidu. Vzpomínám si, jak jsem běhal s matkou po paláci a myslel jsem si, že je to hra, hra na honěnou. Otec a ostatní muži mě honili, měl jsem to za první přípravu pro boje a dobrodružství, které mě čekají. Slyšel jsem, co otec vyprávěl. Nemohl jsem se dočkat. A najednou jsem se jednou ráno probudil jako cizinec v cizí zemi. Jediné, co

jsem měl, byla paměť. Jediné, co jsem mohl dělat, bylo snít ty příběhy. Držely mne při životě - a drží dodnes. Ten muž, Iásón, mě najde. Smíříme se a začneme znovu. Bude s ním bratr? To jsem netušil. A matka? Zní to podivně, Antiochu, ale mám pocit, jako by nade mnou celá ta léta bděla. Stává se mi, že se probudím a najdu na tvářích slzy, které jsou příliš čerstvé, než aby byly moje."

Otočil se zpátky ke mně. Přílbu držel pod levou paží, pravá ruka mu zlehka spočívala na jílci meče. Na okamžik zaváhal a potom tiše řekl: „Ano, jsem skutečně milován a ochraňován. Někomu záleží na mém křehkém životě. Věčnost utváří, jak dýcháme, věčnost utváří, jak odcházíme..."

Přestože ta slova říkal on a pozoroval mne při tom lesklýma očima, poznal jsem tu píseň. Byl to Médein žalozpěv. Slyšel jsem jej často, ale nikdy jsem se nedozvěděl, která úmrtí vlastně oplakává za svými zdmi, v soukromé části paláce, v němž žila s Iásonem, dokud ji nezahladil.

Ale Kinos ta slova nepřednášel jako pohřební zpěv. Pro něj byla stéblem života a naděje, jehož se držel. Hračky mu nestačily.

V tu chvíli se mi velice zastesklo po Taurovindě, po blátivém, kypícím, hlučném městečku pod jejími vysokými hradbami, kde navzdory vyplenění a zpusťování, jež mu zasadilo takovou ránu, bouřlivým tempem pokračoval život, rozkoše, hněv a plození. Tady stála nádherná citadela postavená z vybraného kamene, ale její rozlehlé, nablýskané síně byly prázdné, s výjimkou hraček, hraček stvořených myslí utopenou v samotě, pro sklíčeného, opuštěného muže.

Výplody snů.

Jak mohla Médeia, úzkostlivá matka, dopustit, aby se z jejího ochraňovaného syna stal takový šílenec? „Mám pro tebe ještě jednu věc," prohlásil nakonec Kinos. Nálada se mu zlepšila. Přílbu držel za řemínky a celkově vypadal uvolněněji. Když se usmál, neuvěřitelně se podobal otci, třebaže Iásón v jeho věku neměl tvář tolik poznamenanou neúplně zahojenými ranami.

Zavedl mne k boční stěně svatyně, otevřel malá železná dvířka a pokynul mi, abych jako první vstoupil do pěkné vodní zahrady, která se za nimi rozkládala. Zahrada byla dlouhá, lemovaná olivami a borovicemi. Úzký, azurově modrý potůček pomalu stékal od chrámu na druhém konci k nízkému vodopádu v místech, kde jsme stáli. Byl klidný a čistý, zářivý jako modrý křišťál. Voda tiše šuměla. Po lenivé hladině okrasného jezírka k nám veslovala maličká loď, ne delší než můj meč. Kinos mne dovedl k malému přístavišti na mramorovém okraji jezírka a loď zatočila směrem k nám. Vesla ovládalo šest panáčků odlitých z bronzu.

Vše nasvědčovalo tomu, že je to Argó, počínaje výrazem očí na přídi a konče usmívající se galionovou figurou Héry, která vystupovala ze zádi.

Když loď přirazila k pečlivě vymodelované přístavní zdi, kovoví Argonauti schovali vesla do lodi a jeden z nich - dokonale vyvedený Tisaminas - vyskočil na břeh a přivítal ji. Zbylých pět postavíček spustilo lávku a přeběhlo na pevnou zem. Poznal jsem je všechny. Hylás mi dokonce zamával. Atalanta věnovala pozornost svému miniaturnímu luku.

„Budeš muset dávat pozor, až je poneseš," řekl Kinos. „Vytáhni meč a schovej je do pochvy. Meč stejně budeš muset držet v ruce, až opustíme železnou svatyni."

Poslechl jsem ho. Věděl jsem, co mi dává. Šest bronzových kolosoi vyšplhalo po koženém švu a sklouzlo do naolejovaného, matného šera, kde předtím vězela čepel.

„Kolossoi jsou uvnitř," dodal Malý snílek. „Brnění jsem udělal z bronzu, protože se mi to tak líbí a protože je pomůže ochránit, než na pláži najdou své majitele. Pokud přežili."

„Brněním" myslel samotné bronzové figurky.

„Kde jsi je našel? Ty kolossoi?"

„To děvče je přineslo. Náčelníkova dcera. Nejdřív jsem nevěděl, co to je. Kolossoi jsou velice zvláštní, každý je jiný. Argó, ta hrdá stará loď, je ukryta v útočišti vyhnanců. Sami mi to řekli. Hrál jsem si tam s náčelníkovými dětmi. Kymona jsem přebral. Mundu jsem měl moc rád. Ale ženy, které děti hlídaly, mne odehnaly, když si mě všimly. Byl jsem jiný vyhnanec."

„S každým jsi postavil Místo, odkud můžeš volat otce. Viděl jsem je. Takové malé jeskyně s malými sny."

„Ta dívka se tam vrátila, když jsem pro ni poslal. Vlastně ani nevěděla, co se s ní děje - myslela si, že je to hra. Přesvědčil jsem ji, že je to hra. Vrátila se do úkrytu vyhnanců a našla kolossoi. Vzala je, aniž

věděla, co jsou zač, a přinesla je sem."

„Kde je Munda teď?"

Jeho pohled ztvrdl. Objevilo se v něm zklamání. Sklopil ke mně oči. „Spí," řekl. „Je mi to líto."

Vstal jsem a opatrně jsem naklonil pochvu svého meče. „Spí?"

„Byl jsi dost blízko, abys slyšel, jak dýchá. Pamatuji si, jak jsi sebral ty panenky, které udělala, ty loutky. Z proutí a slámy. Na té straně ostrova, kde jsi poprvé vystoupil sám na břeh. Proto jsem pro ni poslal, aby mi dělala společnost."

„A teď spí."

„Dokud se neprobudí. V šípkových růžích. Mrzelo mě, že jsem to udělal. Neměl jsem právo ukrást dítě. Ale byl jsem osamělý. Chtěl jsem někoho, s kým bych si mohl hrát. Nezapomínej, že jsem byl velice mladý a velice ztracený."

Škrobený způsob, jakým se mnou mluvil, a to, že se mi jen chvilkami díval do očí, naznačovalo, že se mi potřebuje s něčím svěřit, možná proto, abych mu dal rozhřešení. „Když se na ostrově objevili ti divní chlapi v pláštích z vlčí kůže a tvrdili, že Kymona a Mundu znají, ukázal jsem jim, jak se dostanou přes řeku. Poslal jsem je, aby to děvče přivedli. Byl jsem tenkrát mladý, Antiochu, nevěděl jsem, co dělám. Tvrdili, že viděli mého otce, ale to není možné."

„Tvůj otec Iásón je v tuto chvíli dole na pláži. Ty to víš. Musíš to vědět!"

„Ten muž na pláži není můj otec," odvětil chladně Kinos. „Není ten pravý. Můj otec by si nikdy nezahrával se životem a životy tak, jako ten muž na pláži. Ten muž na pláži krade životy. Ty máš šest životů v pochvě svého meče. Vrať je."

Hněv v jeho hlase nepřipouštěl diskusi. Rychle a rázně odmítl možnost, že by to mohla být pravda. Jako by nedokázal ani pomyslet na to, že by jeho otec mohl být tak blízko. Možná muž z lodi neodpovídal jeho vzpomínkám. Možná byly vzpomínky to nejdůležitější.

„A Munda?" zeptal jsem se tiše.

„To děvče? Jak už jsem řekl, byl jsi tak blízko, že jsi mohl slyšet, jak dýchá."

A s těmito slovy odešel zpět do železné svatyně, svého posledního a nejzoufalejšího útočiště. Mávl na mě, abych ho následoval.

Zavřel za námi dvířka. Opět jsme stáli proti rezivějícím sochám jeho rodičů. A on znovu řekl: „Až projdeme, vzdal se ode mne. Prosím tě o to, Antiochu. Byl jsi přítel, když jsem byl malý - byl jsem s tebou moc rád. Ztratit tě tak, jak jsem tě ztratil, také nebylo jednoduché. Proto bylo krásné najít tě znovu. Sbohem, Antiochu. Nesud' mne jen podle mých snů."

Železné sochy se rozestoupily. Z bezmračné oblohy vtrhlo dovnitř sluneční světlo. Kinos nastoupil do vozu, který s hromovým rachotem přijel k východu. Pod námi na široké pláži zuřila bitva.

Vzduchem se nesl křik.

Dvacet dva

A přece se vzdát

Na úzké pláni pod strmými svahy citadely, lemované stříbrným leskem oceánu, stály proti sobě dvě armády. Vozy, jezdci na koních, pěšáci, všichni bušili meči do štítů, všichni byli neklidní pod korouhvemi, jež se třepetaly v silném větru od moře. Koně nervózně přešlapovali, vozatajové měli co dělat, aby je udrželi na místě. Okamžitě jsem poznal, že Kinos se zařadil mezi Mrtvé. Útočící vojsko - v počtu, který jsem odhadoval na pět set - byla legie Nenarozených.

Kinos projel podél svého vojska. Meč držel vysoko nad hlavou, vlasy vyčnívající zpod blyštivé přilby mu divoce vlály. Přivítal ho křik.

Byl Hektór. Toto byla jeho Trója. Vytvořil obrovské obléhání podle příběhů, které mu vyprávěl otec. Žil sen ve světě Mrtvých. Byl skutečně šílený.

Nedostal jsem čas, abych si mohl výjev pod sebou dostatečně prohlédnout, neboť Mrtví zahájili útok.

Vozy přejely dopředu, jezdci se rozestoupili na křídlech. Za nimi pochodovaly v zástupech oddíly kopiníků. Nenarození se rozestoupili a zůstali na místě, připraveni čelit útoku. Zablýhl jsem vysoké muže v bohaté zbroji na statných koních. Poznal jsem mezi nimi Pendragona, ale v příštím okamžiku odvedl

mou pozornost od nastávající bitvy zlatý záblesk.

V téže chvíli, kdy se armády střetly a nad bojiště se vzneslo řinčení kovu a neutichající lýtý řev, se rozjel po klikaté cestě stoupající k hradbám vůz se zlatými boky.

Mladý muž skloněný k otěží šval bílé koně do svahu. Jeho společník byl do pasu nahý, jen vlasy na něm vlály. Jednou rukou svíral držadlo, druhou krátký oštěp v obranném gestu. Díval se nahoru k hradbám, a když mě uviděl, roztáhl tvář do širokého úsměvu a zvedl oštěp na pozdrav.

Cymbrijci! Synové velkého boha Llewa, Conan a Gwyrion. Myslel jsem si, že je jejich rozzlobený otec už dávno zardousil a uložil do studené země. Ale byli tady a blížili se ke mně.

Conan přitáhl otěže tak prudce, že Gwyrion vypadl z vozu. V první chvíli měl na bratra zlost. Z koní se v jasném vzduchu kouřilo, kolem se usazoval prach. Vůz byl úžasný. Proutěné boky zdobily zlaté listky, dokonalá kola měla železné loukotě.

„Není nádherný?“ zvolal Conan, když si všiml mých obdivných pohledů.

„Otcův?“

Oba mladíci vybuchli smíchy. Gwyrion si ucpal krvácející nos prstem. „Než si všimne, že je pryč, vrátíme ho. Poslední dobou tolik spí, že okolní svět skoro nevnímá.“

„Myslel jsem, že vás potrestá.“

„Taky nás potrestal,“ řekl Conan. „Ale dvacet let už uplynulo. Když nás propustil, bylo to, jako by Čas zůstal stát. Zestárli jsme?“

Dvacet let? Naposledy jsem je viděl ani ne před půl rokem.

Prohlédl jsem si oba ztřeštěné syny boha a jen lidské porozumění přivedlo mou pozornost ke stínům v jejich očích. Tito mladíci s plavými vlasy, pohlednými tvářemi a oslnivými úsměvy byli vystaveni mučení, jaké by nevydržel žádný hrdina. Třpyt, který z nich vycházel, byl brněním nesmrtelnosti. Přetrpěli muka, ale teď se nemohli dočkat, až se znovu pustí do toho, co jim šlo nejlépe.

Krást vozy!

„Nastup. Musíme tě zavést k přátelům.“

„Jak jste se dozvěděli, že jsem tady?“ křikl jsem na ně. Conan otočil vůz a Gwyrion mne strčil nahoru.

„Ten blázen, který tady vládne. Poslal nám vzkaz. Zdá se, že tě považuje za přítele.“

Divocí mladíci se mnou objeli bitevní vřavu a dovezli mne k řadě stanů za bojovými liniemi. Na jednom vlála Urthova korouhev. A Urtha skutečně seděl uvnitř, zamračený a mrzutý. Před sebou měl rozložené své zbraně. Niiv stála za ním s rukama zkříženýma na prsou. Když jsem vstoupil, její obličej se rozjasnil.

„Kde bere tu drzost! Ten nenarozený parchant. Vykázat mě do stanu. Ale on tvrdí, že je to nutné. Proč je to nutné, Merline? Při hromu, kdo to vůbec je?“

Mluvil o Pendragonovi. Když se pak postavil a připnul si meč, znovu jsem si všiml podobnosti mezi oběma muži patrné na očích, na tvaru úst a na železném pohledu.

„Myslím, že tě potřebuje, aby přežil. Bude o tobě chtít vyprávět v budoucích časech.“

Urtha moudře pokýval hlavou a jeho nálada o něco stoupla. „Je to tak. Máš bystrý zrak, Merline, přestože tě tvé schopnosti na čas opustily. Zajímalo by mě, kterého z mých vnuků bude synem.“

Řekl jsem mu, že je to budoucí král, víc jsem nevěděl. Bylo příliš drahé podívat se tak daleko dopředu a odolal jsem tomu pokušení už v Taurovindě. Ale dodal jsem: „A bude to král, který nikdy nezapomene na svého předka, přinejmenším tehdy, když mu ho budu moci připomenout.“

Urtha se na mě podíval koutkem očí. Kolem stanu se s hromovým duněním přehnaly válečné vozy.

Nápravy skřípaly, vzduch čpěl potem. Urtha se nemohl rozhodnout, jestli mu lichotím nebo se ho snažím uchlácholit. Představa, že nebude zapomenut, se mu viditelně zamlouvala. Pro tyto drsné válečníky bylo přirozené, že rádi přemýšleli o své budoucí slávě.

„Neříkej mu všechno, co o mně víš.“

„To je samozřejmé.“

„Třeba o Diadařině štítu...“

„Našel jsi ho. Byla to úspěšná výprava.“

„Co není, muže být. Ještě je čas. Ale to teď není důležité. Co Munda? Drží ji ten Pokřivený muž v zajetí? Žije?“

Když jsem mu řekl, že trpí, vyfoukl vzduch, jako by chtěl zvednout vítr. V očích se mu znovu zablesklo.

„Je v paláci?"

Řekl jsem mu, co jsem věděl. Použil jsem stejná slova jako Kinos. Urtha vyšel ze stanu a rozhlédl se po oceánu. „Když jsi poprvé vystoupil na břeh," řekl, „přisahal bych, že jsem zaslechl její volání. Měl jsem jít s tebou."

Vzduchem prosvítl oštěp a protrhl plátno stanu. Všichni tři jsme se vrhli k zemi. „Věděl jsem, že je postavili moc blízko," zabručel náčelník, když jsme se znovu zvedli. Vtom na nás padl stín a uslyšeli jsme rezavý dech unaveného koně. Nad námi se tyčil statný muž chráněný krunýřem ze železa a kůže a shora si nás prohlížel. Proti zářivé modři oblohy mu nebylo dobře vidět do tváře, ale o chvílku později se usmál. Nebyl to Pendragon, jak jsem se v prvním okamžiku domníval.

„Je bratr v pořádku?" zeptal se Gorgodumnos. „Nenašel jsem ho tady, z čehož usuzuji, že obléhání přežil. Jiným se to nepodařilo."

„Morvodugnos je drzý, hlučný a chutná mu jíst," odvětil Urtha. „Je dobré mít v Taurovindě jeho ruku s mečem. Stejně jako bylo dobré mít tam tvou. Co se ti stalo?"

„Oštěp do zad, to se mi stalo," odpověděl Gorgodumnos. „Obzvlášť toho lotra bych chtěl ještě jednou potkat. Doufám, že kůň se vrátil beze mne. Mělo vás napadnout, že jsem nedezertoval."

„Věděli jsme, že musíš být mrtvý," řekl jsem mu. „Velice jsi nám chyběl. Ambaros prohlásil, že jsi z nás nejlepší. Teď tedy bojuješ na straně Mrtvých?"

Zavrtěl hlavou a poposedl na širokém sedle. „Ne. Jsem mrtvý příliš krátce, než aby mne ten šílenec naverboval. Je nás tady mnoho takových, kteří Řeka provázíme, ale neovládá nás. Nejsme však ani Nenarození, takže nemáme žádné postavení."

„Žoldnéři?"

„Ani to ne. Zametači. Ti, kteří jdou vzadu. Tenhle svět je vzhůru nohama. Jdeme za vůni posmrtného života, třebaže mu nerozumíme."

Otočil k nám svého koně levým bokem. „Je to zvláštní svět, pane Urtho. Oddaluj svůj příchod tak dlouho, jak budeš moci."

„Budu. Nepochybuj o tom."

„A totéž vyřídí mému mladšímu bratrovi Morvodugnovi, tomu statnému býkovi. Až přijde čas, aby přešel brod Posledního rozloučení, budu tam na něho čekat. Ale řekni mu, že nejdřív musí dokázat Devět žen v kole, dřív ho nechci vidět!"

Gorgodumnos se rozesmál, zasalutoval nám a vyrazil cvalem k moři, kde se připojil k malé, žalostné skupině jezdců. Všichni na pozdrav zvedli zbraně směrem k nám. Byli to padlí Urthovi Cornovidové a Coritanové, kteří mu přišli na pomoc při obléhání Taurovindy. Nevím, kam odjeli potom a pro koho bojovali, pokud se do boje vůbec zapojili.

Kinovi ‚Trójané‘, kteří počtem několikanásobně převyšovali Nenarozené, podnikli nenadálý výpad a oddíly pod vedením různých velitelů včetně Pendragona se otočily a zaujaly nové postavení níž v dunách, blíž k moři. Muži a koně se rojili mezi řadami stanů, trhali plátna a rozhazovali uložené oštěpy. Urtha, Niiv a já jsme prchli spolu s ustupujícími. Zastavili jsme se teprve tehdy, když se klany otočily zpátky k návrší a znovu vytvořily pevnou linii. S pomocí štítů a oštěpů s pěticí zubů zakončených zpětnými hroty, které se používaly k vytržení vnitřností, vytvořili ježící se, bodající hradbu, která zvrátila vývoj bitvy. Když se pak vlna boje přelila zpátky směrem k paláci ze zeleného mramoru, odhalila hrůzný pohled na padlá těla Mrtvých a Nenarozených, množství zmítajících se, krvácejících ryb po krutém zátahu.

Měl jsem za to, že Iásón a jeho Argonauti jsou někde v největší vřavě a tlačí se vpřed, aby prorazili linie obránců a našli Kina. Ale Řek a jeho válečná tlupa se znenadání vynořili ze sluneční záře směrem od oceánu. Tisaminas nesl bezvládné tělo Atalanty. Z hrudi jí trčel zlomený dřív tenkého šípů, ale její oči ještě vnímaly svět kolem sebe. Iásón vypadal ve svém tmavém plášti děsivě. Dlouhé vlasy měl umazané potem a krví, tuniku potřísněnou karmínovou sraženinou.

„Tady jsi, Antiochu! Jestli máme dobýt palác, potřebujeme veškerou pomoc." Smutně se usmál a zvedl oči k vysokým zdem. „Známý pohled, jestli si vzpomínáš. A tentokrát nás žádná Médeia nezastaví. Kinos je tam uvnitř a já ho odtamtud vynesu."

„Kinos je na bojišti. Kromě Argonautů je to jediný Řek, kterého uvidíš."

Iásón zavrtěl hlavou. „Zahlédl jsem sciamatha. Byl i na planině za Hromovým kopcem. Je to Médein

uskok, o tom není pochyb. Podoba byla dobrá, ale on to nebyl."

Byl bych se rozesmál, kdyby to nebylo tak tragické. Iásón se dvakrát ocitl v přítomnosti svého syna a dvakrát odmítl jeho totožnost. Raději přistoupil na myšlenku, že mladík je sciamath, přízračný bojovník. Otec i syn byli oslepeni, aby neviděli pravdu.

Ano, bylo to dílo Médeie.

A kde byla Médeia? A pak jako by mi pošeptala, tak jako Pallas Athéna na pláni pod Trójou, tak jako bohyně šeptala svým oblíbeným šampiónům: Byl jsi dost blízko, abys slyšel můj dech.

„Vypadáš, jako by ses něčeho lekl, Antiochu," zamračil se Iásón. Potil se, dýchal těžce. „Vezmi rozum do hrsti a chop se zbraní. Ti dobří zlatí hoši nás dovezou k bránám."

Cymbrijci neklidně čekali nedaleko a pozorovali, jak se bitva přelévá hned na jednu, hned na druhou stranu. Do jejich vozu jsme se mohli vejít jen dva. Iásón navrhl, aby nás ostatní následovali pěšky.

„Palác bude mít silnou obranu," prohlásil někdo. Vzápětí jsem uslyšel sám sebe, jak říkám: „Je prázdný. Kromě snů v něm nic není."

S výjimkou válečného sálu.

„Kromě snů a mého syna," opravil mne Iásón, přesvědčený o své pravdě. „Jsou to jeho sny. Poznám ho, až ho uvidím. A také on pozná mě. Médeia ho schovala dobře, Antiochu. Ale sedm set let se hroutí do pouhých několika okamžiků. Pojd' se mnou, starý příteli. Pojd' se mnou prohledat palác."

Zůstal jsem stát. Iásón se na mě zklamaně díval. Možná si vzpomněl na přísahu, že mne zabije. Ale tolik se snažil zachytit posledního stébla svého života a štěstí v Iólku, že na slib učiněný v bolesti a hněvu náhle zapomněl. Možná vycítil v mém zaváhání strach a usoudil, že se nechci do ničeho plést. S hlavou skloněnou a rozevlátým pláštěm prošel kolem mne k lehkomyšlným mladíkům.

„Nemá v úmyslu tě zabít," zašeptal Urtha. „Znovu prahne po životě."

Nevím, co tím velekrál chtěl říct. Rychle jsem vykročil za starým Argonautem, cestou jsem ze země vytrhl oštěp a naskočil jsem na zaplněný vůz právě v okamžiku, kdy jej Conan otočil a bičem popohnal koně. Přestože táhli břímě čtyř mužů, koně jako by letěli. Obloukem se vyhnuli okraji boje, prohnali se řídkým remízem a našli nerovnou stezku, která se vinula po úbočí kopce vzhůru k bránám. Kostí nám vrzaly, zuby cvakaly, Iásón a já jsme se drželi lan po stranách vozu a chladně jsme se dívali jeden na druhého. Když jsme zdolali svah a dojeli k opuštěným a nestřeženým bránám železné svatyně, zahlédl jsem dole záblesk světla na bronz. Jeden vůz se vydělil z bitevní vřavy a začal si razit cestu zpátky na kopec.

Osamělý Řek, který na něm stál, se skláněl a švihal otěžemi.

Kinos ustupoval.

Iásón se zasmál, seskočil na zem a zvedl oči k blyštivé fasádě. Suchý vítr, který vanul z nitra paláce, mu čechrал vlasy. Poznal tuto zvětšenou, složitou stavbu, známou jako Médein palác, domov, v němž on a čarodějnice žili přinejmenším několik let v harmonii a štěstí.

Po cestě dorazili Niiv, Hylás a Tisaminas. Lapali po dechu. Všichni byli mladí, a tak běželi skoro stejně rychle jako koně. Zbytek Iásonovy tlupy zůstal vzadu. Niiv se třeptily oči. Nikdy nic podobného nezažila: žít a bojovat ve světě duchů, objevovat území, v nichž viděla tajné krajiny mrtvých. Když jsme vstoupili do železné svatyně, držela mě za ruku, ale vnímala obrazy a pachy po svém, pouze dítě v ní křečovitě lpělo na známé, uklidňující kůži muže, jehož milovala a potřebovala.

Iásón se otočil kolem dokola. „Dobří bohové! Měl bych to tady znát, ale kde je býk? Na místě, kde stojí ty pitomé sochy, by měl být býk."

Potom uviděl obličej a všiml si jejich rysů překrytých korozí - bystrých očí, mladých úsměvů, čistých linií tváří dosud nezjizvených válkou ani nezmučených žalem.

„To jsem já!" zvolal a rozesmál se: „Vysoký a silný." Pak mrzutě dodal: „A žena mých horečnatých snů..."

Ale to, co viděl, na něho silně zapůsobilo, jako by

I takové zpodobnění bylo výrazem vážnosti a úcty, třebaže masivní, cítil z nich triumf. Kinos na něho zavolal a on na jeho volání odpověděl.

Syn na něho bude čekat.

Naše kroky se rozléhaly prázdnými síněmi. Iásón nás vytrvalým poklusem vedl dál. Prohledával každý světlý kout, neboť byl přesvědčen, že chlapec se tu ukrývá. Na mostě zaváhal, zadíval se do dunivých,

podsvětních hlubin, ale pak přeběhl po mramorovém oblouku s jistotou. To Niiv se ke mně vyděšeně tiskla. Nevěděl jsem, že má hrůzu z výšek.

„Je to tady prázdné!“ vykřikl nakonec Iásón. V jeho hlase byl zmatek a strach. „Je to jen prázdná slupka!“

Vyrazil k hlavnímu vstupu, následován Hýlem. Já jsem se otočil a vydal jsem se chodbou zpátky. Niiv pospíchala za mnou. Oštěp svírala nervózně oběma rukama, bledé oči měla vytřeštěné, stále ve střehu. Vracel jsem se cestou, kterou jsme přišli, až jsem našel válečný sál.

„Počkej tady,“ řekl jsem Niiv. „Nechod' přes práh—“

„Proč?“

„A na nic se neptej.“

„Co je to tady?“ V očích se jí odrážela pohyblivá světla, obrazy na stěnách. „Kdo jsou ti lidé?“ zašeptala. Těkala očima mezi skloněnými, shrbenými, zamyšlenými bojovníky shromážděnými kolem stolu s mapou. „Jsou to jen hračky,“ ujistil jsem ji. „Zůstaň tady.“

Sedla si a opřela se zády o venkovní zeď. Každou chvíli zalétla pohledem k otevřeným dveřím, snažila se pochopit, o co jde.

Vstoupil jsem do tajné svatyně. Bronzová socha Pallas Athény si mě apaticky prohlížela štěrbinami v přílbě, která jí zakrývala obličej.

„V pomezí jsi to na mě zahrála dobře. Ale jedna věc mi vrtá hlavou: vytratily se takto daleko v Jiném světě i tvoje magické schopnosti?“

V chladných bronzových očích se odrážel pohyb světla, ale žádné vlastní světlo pod bronzem nebylo.

„On ani neví, že tady jsi,“ pokračoval jsem. Byl jsem odhodlán říci své, i kdyby se duch zabydlený v ikoně rozhodl zůstat nad věcí. „Muselo ti v těle zůstat alespoň trochu čar, když se ti podařilo zůstat mu nablízku, a přitom nebýt zpozorována. Cítil tvé polibky a slzy. Využil sílu samotné země, aby své vzpomínky proměnil v tuto monstrózní stavbu. Tvůj syn je šílený, Médeio. Jsem si jist, že o tom víš. Navzdory tomu, jak jsi ho všemožně chránila, jsi nedokázala zabránit tomu, aby ztratil všechno, čemu smrtelní lidé říkají zdravý rozum. Je to jen pes, který vyje na měsíc. Řídí se instinktem. Není živý o nic víc než hračky, které vytvořil na památku otcových vyprávění.“

Chladné kovové oči, žádné vlastní světlo. Možná jsem se zmýlil.

„Ale proč mě vůbec překvapuje, že je šílený?“ provokoval jsem. „Jeho matka byla jeden velký zmatek. Médeia! Kněžka berana - a přesto byla její svatyně v Iólku vystavěna kolem sochy býka. Mohla ho schovat do kterékoli země, ale ona ho poslala do budoucnosti, do země Mrtvých. Od toho okamžiku byl předurčen k záhubě. Předurčen k šílenství, tak jako jeho matka je předurčena k tomu, aby její ochrana selhala. Schováváš se jako Athéna, ochránkyně měst. Nechráníš nic než svou touhu zachovat si památku na svého syna. Tvůj syn je mrtvý.“

Chladné oči. Beze světla.

Zaklepal jsem prsty na matné ňadro, pod kterým se mohlo skrývat srdce. „Kdyby se ta zrada stala včera, před měsícem nebo před rokem, pochopil bych, že můžeš v srdci chovat takovou nenávist. Ale celá staletí jsi žila a čekala. Sedm století, Médeio. Je to sedm století, co jsi poslala Kina na toto nešťastné místo, aby ho otec už nikdy nespatriil. Čekala jsi a žila, čekala, jedla, pila, spala, chodila, truchlila a čekala. Sedm století! Jak může nenávist vydržet tak dlouho? Já tomu nerozumím. Jak může nějaká živá bytost tak dlouho nenávidět?“

Oči ožily!

Z kovu se ozval rezavý hlas. „Vychladla snad po sedmi stoletích tvá láska k Iásonovi? Jsi hlupák. Žijeme v šeru. V šeru se čas zpomaluje.“

Její slova mne šokovala svou nenadálostí i svým obsahem. Médeia měla pravdu: sedm set let poté, co jsem poznal Iásona, jsem se chopil příležitosti vytáhnout ho z hrobu v jezeře v Severní zemi. Některé city přežívají jako nesmrtelné, navzdory tisícovkám setkání, která přijdou a pominou.

Moje otázka byla naivní. Zajímavé bylo, že kouzlem, které ze sochy vylákalo duši, byla narážka na vytrvalost její nenávisti k manželovi. Posunula si přílbu dozadu, shodila ze sebe bronz. Vypadalo to, jako by se tvrdý, studený kov v okamžiku přetavil na měkké, teplé, tmavé šaty. Znovu přede mnou stála ta stará, krásná žena, má první láska, sice povadlá, ale nijak neoslabena časem, jenž jí protekl kostmi a

tělem. To, jak se její tělo scvrklo, bylo důkazem magické moci, kterou použila, aby zvýraznila jeden život z mnoha životů své nekonečné existence. Stejně jako předtím jsem neviděl její stáří, ale jen jsem vdechoval vůni prvního vzplanutí vášně, znovu jsem sklízel vzpomínku na mladou lásku, kterou jsem prožíval, než nás každého poslali svou cestou po Stezce.

Chtěl jsem ji obejmout. Byli jsme dost blízko, abychom se políbili, ale ona mezi námi udržovala odstup. Jen stín smutku naznačoval, že i ona vzpomínala na staré dny ještě před Iásonem, před svou největší láskou, předtím než Iásonova zrada rozbila její křehký život.

Četla mi myšlenky? Byl jsem bezmocný, nezůstala mi ani intuice. Mé kosti spaly. Všechny symboly do nich vyryté, všechna kouzla, která mi ve vnějším světě dávala takovou moc, spokojeně spala a byla ráda, že si mohou odpočinout. Četla mi myšlenky? Určitě jí v této zemi nemohly žádné schopnosti zůstat. Možná tady, stejně jako její syn, těžila z ozvěn starší magie, které na tomto podivném ostrově, uprostřed Země stínů hrdinů, dosud zůstaly zachovány.

„Nemůžeš ani tušit, jaké hrůzy jsem zažila coby kněžka beraního kultu v Kolchidě. Něco mne připravilo o čáry. Byla jsem v místě, které bylo mrtvé, a rozkládala jsem se. Proto jsem v Iólku postavila svatyni nejlepšímu bohovi, býcímu bohovi! V Kolchidě se všechno pokazilo. Není pravda, že mne Iásón unesl, jak tvrdí ty hloupé povídačky. On mě zachránil. Někde ve světě oceánu mají rčení, že když loď ztroskotá v bouři, posádka bude hledat záchranu u zpřelámaných ráhen. Iásón byl takové moje přeražené ráhno. Sice ne dokonalé, ale dostatečné pro přežití. Jak dychtivě jsem po něm chňapla! Vrátil mi život. Byl ráhno. Jenže uvnitř byl trouchnivý. Když se ráhno rozložilo, klesla jsem do hlubiny.”

„A své dva syny jsi vzala s sebou.”

„Nemohla jsem mu je nechat. Iásón byl krutý. Představ si, co by s nimi udělal!”

„Vím, co jsi s nimi udělala ty. Jeden se toulá po světě a prodává své umění v ovládnutí zbraní, zmatený a osamělý, pronásledovaný svou minulostí. Druhý je blázen, který využívá staré síly k tomu, aby jako muž obrodil život, který chová ve svých dětinských představách. Oba jsi je zabila, Médeio. Jakou útěchu máš z toho, že jsi Malému snílkovi nablízku? Vždyť ten chlapec ani neví, že tu jsi.”

Avšak z Médeie vyprchala veškerá bojovnost. Mohla se do mne pustit, uhodit mě, najít nová slova, jimiž by ospravedlnila, co před sedmi sty lety v Iólku udělala. Ale v její kdysi krásné tváři se zračil jen smutek. A samota.

„Ničemu nerozumíš,” zašeptala. Potom ostře pohlédla ke dveřím. „Kdo je tam?”

„Jenom ta dívka. Niiv.”

„Ne. Za ní.”

Uslyšel jsem dupot běžících mužů. Vzápětí vtrhl do válečného sálu Hylás. V první chvíli užasl nad tím, co spatřil, a zalapal po dechu, ale pak vykřikl: „Antiochu! Oni se chtějí navzájem zabít! Pojď je zastavit!” Nemohl mluvit o nikom jiném než o Iásónovi a Kinovi.

„Nepoznávají jeden druhého,” obrátil jsem se prosebným hlasem na Médeiu, aby je zbavila mlhy, která jim zastírala oči.

„Já vím,” odpověděla. Nic víc už neřekla, pouze zkřížila ruce na prsou a lehce svésila hlavu, pohled však dál upírala na mne.

Nechal jsem ji tam a vyšel jsem za Hýlem. Slyšel jsem zvonění kovu a křik dvou mužů, nekonečně opakujících svou odmítavou formuli. Zuřivost a zoufalství se rozléhaly prázdným palácem tak, že ani nezbyvalo místo pro ozvěnu. Běželi jsme ze všech sil, ale ztratili jsme se. Burácení vzteku se ozývalo z každé chodby. Hnali jsme se za tím chmurným, přízračným zvukem hned sem, hned tam, až jsme se museli zastavit, vyčerpaní, zmatení a bezmocní. Svět se kolem nás scvrkl.

Když jsem konečně našel cestu na most přes propast, souboj byl téměř u konce. Kinos, který byl nahý s výjimkou přilby, prsního krunýře a holenního brnění, bojoval stylem starých Řeků. Iásón mu právě zasadil ránu, která ho odmrštila pozpátku k okraji mostu.

Oběma mužům stékaly po těle karmínové čůrky.

Vypadalo to, jako by Iásona skoro až překvapilo, že se mu podařil tak snadný zásah. Z pláště mu nechutně visel chuchvalec zplihlých, šedivých, zakrvácených vlasů odříznutých ze spánku, jehož jednotlivé vlasy se zachytily ve tkanině. Blížší stranu jeho obličeje pokrýval tmavý škraloup. Proud vzduchu vycházející z průrvy rozevládal jeho černý plášť. Nakláněl se k synovi, neútočil na něho mečem, nýbrž k

němu natahoval holou ruku.

Kinos se na mě podíval. „Jsem zmatený, Antiochu!“ vykřikl zmučeně. „Jsem zmatený. Pomoz mi to pochopit. Je to můj otec? Pokud ano, proč ho nepoznávám? Ale teď už na tom stejně nezáleží.“

„Chytni ho za ruku!“ zavolal jsem na něho. „Nepadej!“

„Je to on? Proč ho nepoznávám?“

„Drž se, Kine. Postavil jsi Místo, odkud můžeš volat otce. Postavil jsi jich mnoho. Zapomněl jsi jen, že tvůj otec zestárne. Je to on. Chytni se ho za ruku. Nepadej!“

Umírající muž pohlédl na otce, potom si sundal přilbu a pustil ji dolů. „Čekal jsem moc dlouho. Začal jsem zapomínat, jak zní tvůj smích. Začal jsem propadat zoufalství. Ale teď vidím, že to jsi ty, že jsi ten muž, kterého jsem volal. Proč se mi oči otevřely až tehdy, když jsou odsouzeny se zavřít?“

„Zavři je,“ řekl chladně Iásón, třebaže stále natahoval volnou ruku ke kymácejícímu se mladšímu muži.

„Ty nejsi můj syn. Kina bych poznal, poznal bych ho v každém věku.“

Kinos se zasmál a podíval se na mne. Upustil meč do prázdna. „A máš to. Copak to nechápeš, Antiochu? Už jsem spadl. Ale ty tomu stejně nerozumíš. Teď, když je všechno řečeno a uděláno, se vlastně jenom vracím domů...“

Poslal otci vzduchem smutný polibek a převalil se dozadu. Padal do dunivých hloubek mlčky. Jeho prsní krunýř se ještě dlouho blýskal, ale nakonec ho temné moře pohltilo.

„Je konec,“ zašeptal hlas za mnou. Otočil jsem se a spatřil jsem Médeiu, jak ustupuje a schovává se do závojů svých šatů.

Iásóna opustila boječtivost stejně jako předtím Médeiu. Oba si na dálku měřili jeden druhého, ale v tom dlouhém pohledu nebyl hněv, nenávist ani nepřátelství. Snad jen únava a lítost.

„Antiochu,“ promluvil na mne tiše Iásón. Ukázal mečem do propasti. „Jestli bohové nemají vlastní důvody, proč mě oslepot, prohlašuji znovu, že to nebyl Kinos.“

„A kdo to tedy byl?“

„Nevím.“

„Byla to malá část Kina, kterou jsem vzala, aby jeho bratr měl společnost,“ řekla Médeia. „Malý stín, který vyrostl v muže. Volala jsem ho zpátky, ale nechala jsem ho nějaký čas žít.“

Iásón přešel přes most. Krev dodávala jeho chmurné tvář ještě hrozivější vzezření, v očích se mu leskly slzy. „Kde je potom Kinos jako takový?“

Médeia se dívala, jak se k ní Iásón blíží, ale sama se ani nepohnula. Pak vykřikla: „Ani o krok dál!“ Muž se zastavil. Niiv mi nervózně stiskla paži. Chtěla něco říct, ale v tomto obtížném okamžiku odolala pokušení.

„Jestli tě k němu odvedu, ponecháš toto místo vzpomínkám? Odejdeš v klidu a míru? Jsem ochotná být na tebe laskavá, Iásone. Ale musíš potom odejít, musíš mne potom nechat na pokoji.“

„Souhlasím,“ zašeptal starý Řek. Zasunul meč do pochvy a vyzval mě, abych učinil totéž. Pouze zvuk tenkých hlasů, které mne z pouzdra naléhavě varovaly, mi zabránil v masakru kolossoi. Zasunul jsem svou bronzovou čepel za opasek.

„Pojďte za mnou,“ řekla Médeia. „Odvedu vás na místo, kde se naplní vaše sny.“

Běžela před námi. Závoje za ní vlály, kosti a bronzové ozdoby, které měla na dlouhých řetězech kolem pasu, hlasitě chřestily. Vedla nás po širokých schodech a chodbami připomínajícími bludiště do temnější části paláce. Bylo tu cítit život, a smrt. Stěny se hemžily zvířaty zbarvenými do nádherných odstínů modré a zelené. Neustále nás vítala vůně kadidla a spalovaných bylin. Byla to živá část mrtvého paláce:

Médeino doupě.

Na konci byla márnice. Médeia stála proti nám, opřená o zed' z černého mramoru. Kinos ležel na dřevěných márách uprostřed místnosti. Ruce měl podél těla, jeho zbroj byla nablýskaná, vlasy měl spletené do krásného copu. Na prsou měl rozsypané květiny, jeho holenní brnění bylo ze spletené trávy. V místnosti byla štiplavě cítit skořice a další olejové, pižmové pachy patřící ke konzervování.

Iásón přistoupil k márám a zahleděl se na bledou, milou tvář. Nebyly na ní žádné jizvy, ale i tato patřila muži, mnohem staršímu než byl jinošský Kinos, který postavil kamennou loď s její zruďnou posádkou.

„Vybudoval palác a poté propadl válečnému běsnění,“ řekla tiše Médeia. „Pořádal na plážích a na úzké pláni kolem kopce jedno obléhání za druhým. Mrtví z této říše se k němu hrnuli, zatímco Nenarození z

něho měli strach. Když někdo zemře ještě předtím, než se narodí, velice to ovlivní budoucnost. Hrál si své hry se šampióny tisíce věků. Děsím se pomyslet, jakou zkázu napáchal v budoucím čase."

„Jak zemřel?" zeptal se Iásón. Stál tam s hlavou sklopenou, upíral oči na voskově bledou pleť nebohého chlapce a viditelně se chvěl.

„Padl v boji," odpověděla Médeia. „Pořádal války pro vlastní potěšení. Vždycky to bylo riskantní. Byl zabít v jedné z prvních divokých bitev."

„A ten druhý Kinos, ten, který na mne útočil od chvíle, kdy jsem sem přišel...?"

„To byl jen malý duch, kterého jsem stvořila, aby pomohl jeho bratrovi, mladému Skokanovi přes býka."

„Thesokoros... Zjistil jsem, že i on mne nenávidí." V Iásonově hlase zaznělo neobvyklé poraženectví.

„Thesokoros stále žije," pošeptal jsem mu. Chtěl jsem mu tím naznačit, že má další šanci, ale Médeia to zaslechla a rozesmála se.

„Je ztracený na svých toulkách," dodala. „Ukradla jsem mu bratra. Vrátila jsem ducha. Toto místo, tento palác, čerpá ze zdroje silné magie. Bylo snadné vdechnout malému duchovi plný život. Byla to iluze, ale milá iluze. Ale odjakživa mu bylo souzeno zemřít otcovou rukou."

Iásón se sklonil k mrtvému tělu a zvedl je v náručí. Objímal vzpomínku, těšil se z minulosti, ale loučil se. Mluvil tak tiše, že nemohu zaznamenat žádná slova, jež řekl otec synovi.

Potom Kina znovu položil a odstoupil od katafalku.

Zalétl pohledem k Médeie. Oči se jí pod závojem leskly. Ale na koho z nás se dívala? Když se Iásón ke mně znovu otočil, jeho obličej byl tvrdý. „Minulost je pryč," prohlásil. „Jít se dá jediné dopředu. Teď už to chápu. Jak najdeme Argó?"

„Argó nás najde sama."

„Jinak není kam jít," dodal smutně a se zvláštním výrazem ve tváři. Pak opustil místnost.

Když jsem se ohlédl po Médeie, mizela právě ve stínech, odcházela jinou chodbou směřující od hrobky, kterou si Kinos vybudoval na vrcholu starého kopce, do nějakého z temných zákoutí paláce.

„Sbohem, Divoké oči. Sbohem, Médeio," zašeptal jsem za jejím stínem.

A jiný šepot mi odpověděl: Když mi syn zemřel, zemřela jsem i já. Čekala jsem příliš dlouho. Nelituj mě, Merline. Ale pochop mne. Alespoň ty.

Byl jsem přesvědčen o tom, že my dva jsme spolu ještě neskončili. Ale kdyby zůstala ukrytá v této keltské Zemi duchů, bylo by mimořádně obtížné najít ji znovu. To, že mě mohla sledovat, navzdory svému oslabení, jí vždycky dávalo výhodu.

* * *

Tisaminas nás zastihl, když jsme vyšli z paláce a vydali jsme se po mých starších stopách k pláži, na níž trouchnivěly lodě z jiného obléhání. Chvilí nemohl popadnout dech. „Je po všem. Bitva skončila. Obě vojska se na lodích rozjíždějí. Nikdo z nás tomu nerozumí, ale ostatní se vrátili k místu, kde jsme přistáli." Iásón ho poplácal po rameni. „Tam máme namířeno i my." Zdálo se, že Tisamina tento nenadálý projev přátelství zaskočil.

Bronzoví psi leželi klidně na zemi u vnitřní brány, když jsme kolem nich procházeli. Byli živí, vydávali hluboké vrčení, ale nehýbali se. Na pláži jsme zastihli muže, který si říkal Pendragon, a sedm dalších. Pláště v odstínech zelené, červené a nachové měli převázané v ramenou, přilby jim visely z opasků, potlučené tváře se pod vousy usmívaly, když nás uviděli.

„Budeš potřebovat několik párů rukou, aby ti pomohly s veslováním na té tvé podivné lodi. Tady jsou!"

„Vítejte," křikl Urtha. „Kam máte namířeno?"

„Zpátky k řece. Cítíme se tam lépe."

„Musíme cestou udělat ještě jednu zastávku, ale všichni jste na palubě vítáni."

Pendragon představil svého urostlého společníka. „Věříme, že všichni budeme králové. Všichni jsme ve snu slyšeli svá jména. Tady Maudraud si myslí, že z nás bude nejlepší, ale má příliš rád jídlo, než aby se mu to vyplnilo!"

Ostatní se rozesmáli. Maudraud se zamračil, ale bylo vidět, že ho takové popichování baví. Měl břidlicově šedé oči a široký úsměv. Všiml jsem si, že se mu třesou ruce, ta na meči i druhá, která přidržovala záhyb pláště.

Pokud jde o tuto skupinu mužů, napíšu o nich jindy, neboť jsem měl to štěstí - a oprávněnou radost - setkat se s nimi znovu. Všichni nepocházeli ze stejné budoucnosti. Někteří z těch, co pluli na Argó a našli si místo na lavičích, zjistili, že jsou svými otci a dědečky. V tomto místě mimo čas, kde mapa ještě nebyla rozvinutá, to nebylo důležité.

Doveslovali jsme zpátky k pláži, kde se nám Kinos ukázal jako dítě.

Dovedl jsem Urthu a Iásóna k nízké jeskyni, kterou Kinos počmáral kresbami a vyplnil modely, s nimiž si hrál v prvních letech své samoty. Iásón tam zůstal. Dřepěl a v rukou držel malou slaměnou panenku Fínea. Ostatní postavičky jsem v tom zmatku někde ztratil na široké pláži pod palácem.

„Je tak blízko, že můžeme slyšet, jak dýchá," řekl jsem Urthovi, když jsme se začali rozhlížet po trnitě houštině kolem nás.

„To jsou plané růže," konstatoval znalecky král. „Do takové houštiny posíláme děti spát pro Nemetonu, bohyni hájů. O rok později připravíme nápoj z šípků. Krvavé růže a mladé sny, aby se háje měly čile k světu." Zamračeně se na mě podíval. „Není spánek jako spánek..."

„Ano. Rozumím. Ty hledej tam a já to zkusím tudy."

Rozdělili jsme se a začali jsme se prosekávat houštím. Zdálo se mi, že jsem v tom pichlavém trní strávil celou věčnost. Pak jsem uslyšel, jak se někde nedaleko ozval Urthův radostný výkřik. Vyšli jsme ven poškřábaní a pořezaní, ve vlhkém vzduchu se nám špatně dýchalo. Iásón na nás čekal. Dokud nás ale neuviděl, oči měl prázdné a jeho mysl bloudila někde jinde. Teprve když nás spatřil a všiml si šeptající dívčí postavy schoulené v otcově náruči, na tváři se mu objevil nepředstírány úsměv.

Munda měla na sobě stále svůj hrubý plášť a na krku se jí houpala polovina lunuly. V pravé ruce držela malou pazourkovou šipku, kterou jí dala Atanta při převozu přes řeku. Ted' prsty rozevřela, jako by již našla klid, jako by už nepotřebovala ochránit. Urtha ostrý kamínek sebral a zastrčil si jej za opasek.

Iásón pohládl Mundu po čele a bujných kadeřích. „Tajemství života," řekl tiše.

„Jedno z tajemství života," odpověděl Urtha. „Je důležité, ale jsou i jiná."

„Myslím, že máš pravdu. Dobrá práce. Raduji se s tebou."

Urtha políbil dceru na špičku nosu a podíval se na ni, jako by ji viděl poprvé. „Díky. Ale několik příštích let bude velice zajímavých."

Podívali jsme se po sobě, já a on. „Budeš tady někde, abys jich byl svědkem?" zeptal se.

„Myslím, že ano. Je mnoho věcí, kterým zatím nerozumím. Mám pocit, že sem patřím, ale něco mi říká, že jsem přišel příliš brzy."

„Dost, Merline. Jsem dost vyčerpaný i bez tvých spleťtých úvah. A navíc mám hlad. Ty, Iásóne, se budeš muset rozhodnout, až se vrátíme na palubu tvé lodě."

Ale Iásón se králi pouze poklonil. „Již jsem se rozhodl. Rozhodl jsem se ve chvíli, kdy jsem uviděl tělo svého syna. Až se vrátíme přes tu řeku, jak se jmenuje..."

„Nantosuelta."

„Ano. Až se vrátíme přes Nantosueltu, odjedu odsud a od tebe. Už jsem se rozhodl. Jediné, co ještě potřebuji, je najít kolosoi svých přátel... těch, kteří přežili."

„Všichni přežili."

„Atalantin život visí na vlásku. Než najdu kolosoi, bude s ní konec."

Mohl jsem mu říct, že kolosoi jsou 'doma'. Byla to první věc, kterou jsem udělal po návratu na Argó. Malé duše v kovovém pouzdře se vrátily ke svým majitelům. Argonauti mohli kdykoli zmizet a vrátit se do svých dávných domovů, vyměnit jeden svět duchů za druhý. Ale všichni chtěli veslovat s Argó, dokud nepřeplyje Klikatou a Iásón se konečně osvobodí od Pokřiveného muže, který nosí smrt.

Všichni kromě Atalanty. Bylo jasné, že nepřežije několik nejbližších hodin. Ale když ležela v Duši lodě jako host Argó, svěřila se mi, že její dcera již je na světě. „Má tři roky. Budu jí moc chybět. Ale možná žije v Ullanně."

„Urtha určitě žije v Ullanně."

„To ráda slyším," řekla a vzápětí mne pevně stiskla. „Taky mám trochu 'osvícení z dlaní', Merline. Děti, které bude mít s Urthou, a děti, které má Urtha s Aylamundou, nevytvoří nejšťastnější rodinu. Víš to jenom ty a jenom ty to dokážeš pochopit. Jednou budou dva Mluvčí krále. Jejich vyprávění budou odrazem rozkolu a útrap. Jak mi řekl otec: bude hodně utrpení a nářku, než se země zahojí. Mluvil o

starší době, o mojí době, hodně vzdálené. Ale ozvěna vrací jeho slova z věčnosti, Merline. Zůstaň nablízku pevnosti." Zasmála se nějaké myšlence, kterou si nechala pro sebe. „Jsi dobrý léčitel a nářek ti nevadí."

„Rád bych uzdravil tebe."

„Jenže nemůžeš. Tak to prostě je, jak tito králové keltů s oblibou říkají. Ale tohle si vezmi a dobře to opatruj. Jestli se ti někdy bude zdát, že ti to něco šeptá, zbystři pozornost!"

Vsunula mi do ruky malé bronzové pouzdro svého kolossos. Byla to jen hračka, byť kouzelná, památka, která zůstala, když se tělo spojilo s ukradenou duší a bylo staženo zpět do hrobu. Ale byl jsem rád, že ji mám.

Když Atalanta zemřela, zabalili jsme ji do Iásonova pláště. Krátce jsme uctili její památku na protějším břehu Nantosuelty, nedaleko brodu Posledního rozloučení, kde jsme tělo přikryli kameny a na mělký hrob jsme navršili nízkou mohylu. Poprvé jsem si všiml, kolik nízkých mohyl je roztroušeno, jakoby náhodně, kolem tohoto přechodu do Jiného světa.

Odešel jsem od hrobu jako poslední. Na rozdíl od ostatních jsem slyšel zpívající hlasy, vzdálený nářek trubek a dunění bubnů. Ozvěny minulosti. V tomto okamžiku, o sedm set let dřív, také ukládali Atalantu do hrobky. Avšak její dcera, v tu chvíli jistě uplakaná, měla před sebou celý a krásný život.

Mohutná pevnost Taurovinda, přístupná po ohrazené cestě, tyčící se vysoko nad planinu MaegCatha, dějiště krvavých hrátek Vraní bohyně, jako by hořela uvítacími ohni. Kroužící pochodně v šeru předaly znamení a přes planinu přicválali jezdci. Přijeli po obřadní cestě, vyznačené novými stromy a novými kameny. Skupinu vedl Manandoun, těsně následován Ullannou a Kymonem. Ve věčných hájích se rozvinuli do stran, sesedli a rozběhli se k řece, kde zakotvila Argó.

Museli jsme z lodi vyskakat a přebrodit se na břeh.

Kymon vběhl do vody, aby se přivítal se sestrou. Rvačka na uvítanou byla tak bouřlivá, že oba skončili v mělké řece, jak širocí, tak dlouzí.

Urtha si jich ani nevšiml a přebrodl se na břeh, oči měl jen pro Ullannu. Její úsměv posmutněl, když jí Urtha sdělil novinu o osudu její pramáti.

Teprve když jsem si ždímal vodu z kalhot, uvědomil jsem si, že Iásón a Rubobostes s námi nevyskočili, stejně jako pětice chmurného vzezření. Iásón a mohutný Dák se opírali o brlení a sledovali dění na břehu. Rubobostes mi zamával na pozdrav. Nehodilo se k němu, aby si dal ujit dobrou pečení a silné pití, které zcela jistě budou následovat.

„My jedeme dál!" zvolal Iásón. „Už jsem si této země užil dost. Tím se samozřejmě nechci nijak dotknout krále a jeho hradu."

Niiv, která stála po mém boku - měl jsem pocit, jako by stále chodila v mém stínu! - zašeptala: „Mielikki s tebou chce mluvit."

Bez prodlení jsem se přebrodl zpátky k Argó, vylezl jsem po provazovém žebříku na palubu a sestoupil jsem do Duše lodi. Iásón mne doprovodil a příkrčil se vedle mě.

Letní vzduch zavanul z jiného místa, než v jakém jsme se nacházeli, a mladá, štíhlá paní Severní země mne pozvala do stínu borovice, kde seděla, s ospalým rysem po boku.

„Argó odplouvá," řekla. „Odjedeš s ní? Nebo zůstaneš ještě nějaký čas tady? Může tě odvézt zpátky na tvou stezku nebo do Řecká, kam budeš chtít."

Do Řecká? Myslel jsem, že Argó je unavená a Mielikki se stýská po domově. Měla plout na sever. Zeptal jsem se jí na to.

„Je unavená a mně se stýská po domově," potvrdila bohyně. „Ale vzala Iásona na milost. A pak je tu zbylých pět, kteří se musejí vrátit do své země, aby mohli ulehnout zpět do hrobu. Rubobostes pojede s námi a v pravý okamžik se oddělí, aby se vydal do své země. Elkavar a Niiv zůstávají. Bude se mi po ní stýskat, ale musím tě o něco požádat."

Trpělivě jsem čekal. Mielikki mne vzala za ruku. Z bledých očí jí číselly obavy.

„Vypadáš smutně, Merline."

„Jsem trochu smutný. Co pro tebe mohu udělat?"

„Niiv zestárne a zemře. Než se tak stane, přivez ji zpátky k jezeru. Použij trochu té magie, kterou tak

skrýváš, abys poznal, kdy přijde její čas. Budeš potřebovat čtvrt roku, abys tu vzdálenost překonal, a já opravdu chci mít svou služebnici zpátky dříve, než její tělo vychladne. Slibuješ mi to?"

„Vezmi si ji hned teď. Nahání mi strach.“

„Chce zůstat. Miluje tě.“

„Musím její lásku opětovat?"

„Jenom ty můžeš zjistit, zda je to možné. Jediné, co žádám, je to, aby ses o ni postaral. A ještě jedna věc. Ohledně Argó a předtuch trojice sudiček, s nimiž ses setkal.“

Ovšem. Trojice hrůzných prorocství.

Řekl jsem: „Iásón byl muž, který mne ohrožoval, Urtha byl muž, který mne potřeboval tak, že mě oslabil. Tím, že jsem se s ním vydal do Země duchů, jsem ztratil možnost využívat své schopnosti. Riskoval jsem. Ta trouchnivějící loď je Argó. Myslím, že i tomu rozumím. Přijede pro mě, až budu umírat, a odveze mne na místo, kde se mohu potopit do vody a najít klid. Nebude mou rakví, ale bude plavidlem, které mne odveze do hrobu.“

„Zemře s tebou," prohlásila Mielikki. „Až přijde ta chvíle, zemře s tebou. Musí.“

„Argó je stará jako čas a také bude po zbytek času plout. Každý její kapitán k ní něco přistaví. Sama mi to řekla.“

„Argó, kterou vidíš, postavil Iásón a přestavěl ji Iásón s lidmi ze Severních zemí. To, co vidíš, je slupka kolem mnoha starších lodí kolem první loď.“

Věděl jsem to a připomněl jsem Mielikki, že to vím. Zeptal jsem se jí, proč považuje za nutné znovu o tom mluvit.

„Argó bude tvým hrobem, až zemřeš. Musí zemřít s tebou, protože ty jsi ji postavil. V jejím srdci, v Duši loď, je malá loďka, kterou jsi postavil, když ti bylo osm let. Říkal jsi jí Poutníček. Jednoduchá lodička vysekaná z dubové klády. Z toho prvního dřeva v jejím srdci nezůstává víc než prst, ale pořád tam je. Všechny děti si postavily lodičky a všechny ty loď dosud plují. Argó byla tvoje. Když tě znovu našla při tvé první plavbě s Iásonem za zlatým rounem, byla šťastná. Když Iásona odvezla do jeho vodního hrobu v Severních zemích, věděla, že ji tam přijdeš hledat. Proto udržela Iásona při životě. Teď se plaví dál, s tebou i bez tebe, ale našla tě znovu a připluje za tebou, až tě pohltí noc, až bude magie téměř pryč.“

Přemohl jsem úžas a zamumlal jsem: „Nečekám, že se to v nejbližších letech stane.“

„Ani Argó," odvětila Mielikki.

Měl jsem co dělat, abych pochopil, co bohyně říká. Stejně jako předtím, když jsem byl s Médeiou, zářivé záblesky dětských vzpomínek mi otevřely vnitřní zrak, připomněly mi dávno minulé zvuky, vůně a jas. Loďka! Ovšem že jsem si na ni vzpomínal. Trvalo mi několik měsíců, než jsem ji vytesal, vyřezal a vytvaroval, aby dokázala plout po řece. Nebylo to víc než dutá dřevěná mísa, do které se vešel malý chlapec, nadnášená nafouknutými kůži připevněnými k bokům. Jako pevné kormidlo měla širokou habrovou čepel - můj vlastní vynález. Když jsem se v ní postavil, rozkročil se a zvedl ruce s pláštěm z ovčí vlny, abych do něj zachytil vítr, rozhoupala se a rozjela se po proudu rychleji než ostatní, maličké korakly mých kamarádů, které se točily v rychlé vodě. Bezpečně jsem doplul daleko a pak jsem dopádl zpátky proti proudu, sice unavený, ale s pocitem vítězství.

Když mi loďku vzali, oplakal jsem to. Jak jsem mohl tušit, že se dál plaví po světě? Že její souzeno znovu mě najít? Že zůstává součástí mé dlouhé pouti po Stezce?

Popleskal jsem ji po trupu z nového, dobrého dřeva, po severské bříze jejího nejnovějšího pláště, který zahalil starý dub. „Hodně štěstí. Zase tě někdy najdu.“

„Sbohem, Merline," odpověděla. „Iásón na tebe čeká.“

Po celou dobu, co jsem byl v Duši loď, se Iásón krčil hned vedle mého ramene, ale nebyl svědkem té scény, rozhovoru s patronkou lodí. Když jsem vstal, pomohl mi. Klouby mi ztuhly v tom chladnu a vlhku, a abych řekl pravdu, bolely mě skoro všechny.

„Slyšel jsem polovinu rozhovoru," řekl zamračeně. „Tvou polovinu. Jestli tomu rozumím, zůstáváš tady v té blátivé zemi s Urthou, jeho pečeněmi a divokými ženami.“

Řekl jsem mu, že to skutečně mám v úmyslu.

„A co ty?" zeptal jsem se toho dobrodruha, tohoto starého krále, který přemohl Čas.

„Půjdu dál," řekl. „Jako můj druhý syn, trochu jsem zešílel. Teď jsem konečně přišel k rozumu. Honil

jsem se za sny a duchy. Ale můj první syn stále žije, takže kdo ví, Antiochu—"

„Merline."

„Nemám to jméno rád. Zní mi uměle. Najdi si jiné, nebo si nech to, které znám. V každém případě, Thesokoros mne stále ještě může poznat. Zkusím to znovu. Kinos je mrtvý, s tím se musím smířit. Nevěřím, že Médeia nás i tentokrát obelstila. Chlapec zemřel samotou a měsíční horkostí. Musím ho oplakat v Řecku, ne tady, kde je vzduch tak odporný, vlhký a studený."

„Toto místo kypí, Iásone. Je plné života. Má před sebou velkou, impozantní a smělou budoucnost."

„V níž nepochybně budeš hrát velkou, impozantní a smělou roli."

Trochu se rozveselil a zatahal se za vousy. Zuby měl skoro černé. Neuvědomil jsem si, jak je zchátralý. Ale byl v rozpoležení, kdy měl chuť dívat se dopředu. V jeho mysli a srdci se odehrála náhlá, dramatická změna.

„Přeji ti hodně štěstí!" prohlásil. „Pokud jde o mne, zbývá mi deset let... a já je nehodlám promarnit.

Přinejmenším deset let, deset dobrých let, kdy se budu moci s touto dobrou lodí plavit neznámými vodami a hledat neznámá místa, kde budu moci..." Odmlčel se a zakabonil se, snažil se najít to správné slovo.

„Plenit?"

„Ano! Plenit. To umím nejlíp ze všeho," uznal s trpkým smíchem. „Deset let. Dávej pozor, jestli se k tobě donese můj příběh. Mám pocit, že nikdo jiný o mně psát nebude. A teď opusť mou loď, pokud nechceš vyrazit za dalším dobrodružstvím."

„Sbohem, Iásone. Doufám, že najdeš, co hledáš."

Ted' se rozesmál od srdce. „Já nehledám nic!" zaburácel, když mi Rubobostes pomáhal přes bok lodi.

„A jediné, v co doufám a k čemu se modlím, je to, aby Nic nehledalo mě! Ale až je někde uvidím, schovám si kousek pro tebe."

„Je to blázen," pošeptal mi Rubobostes, když mne propouštěl. „Tahle další plavba bude moc zajímavá. Opravdu s námi nepojedeš? Možná budeme muset zařídit, aby zmizel..."

„Ten nikdy nezmizí, Ruboboste, starý příteli. A ty taky ne. Šťastnou plavbu."

Argó se uvolnila a vyplula po řece vstříc vzdálenému moři. Od vysokých zdí Taurovindy ke mně dolétlo monotónní kvílení dud: Elkavar obcházel po obvodu pevnosti s vlastní obranou. Niiv se mne jako vždy chytila za ruku. Černě obarvené vlasy jí odrůstaly a jasně žluté kořínky se leskly v matném slunečním světle.

„Uč mě," zaškemrala, když jsme procházeli věčnými háji. „Uč mě a já ti slíbím, že se nepodívám do tvé budoucnosti. Už nikdy. Nikdy víc."

„Dostanu z tebe měsíční horkost," řekl jsem jí. „Děsíš mě."

„Já vím," odpověděla. „Ale miluju tě. A chci, abys mě učil. Nauč mě všechno! Udělám, cokoli řekneš..." Vždy budou chvíle, kdy se člověk musí vzdát pronásledování, naděje nebo ducha. Iásón tohle všechno udělal. Když šlo o to vzdát se boje, vyrovnal jsem se mu.

Objal jsem rukou Niiv a přestal jsem se bránit jejím kouzlům.

Doslov

Vrcholové pevnosti jako Taurovinda se začaly objevovat v Británii (známé také jako Alba, Albion, Ostrov mlh a Ostrov duchů) asi pět století před Kristem, přibližně ve stejné době, kdy rozlehlé a bohaté keltské pevnosti v západní Evropě začaly podléhat loupeživým armádám z východu nebo vzpourám nespokojených nižších tříd.

Tyranští, hierarchičtí velekrálové a božské královny, lační dováženého luxusního zboží z Řecka, Egypta, Indie a Levanty, byli buď zabiti, nebo uprchli do vyhnanství se svými družinami a druidskými kněžími. Je více než pravděpodobné, že mnozí našli útočiště za mořskou úžinou, v záhadné Albě, a možná ještě dál v letně (Irsku).

Většina našich znalostí o tehdejších keltských rituálech a víře je anekdotická. Ale v irském eposu ‚Uloupení dobytka (nebo Býka), loupež v Cúailnge‘ se nám otevírá široké okno do tohoto období, kdy keltská společnost přecházela od moudrého, byť dávného a obětmi posedlého matriarchátu k

patriarchátu posedlému hranicemi a symboly, který s sebou přinesl nástup rytířů, osvícení z dlaní a kulturu královské pohostinnosti.

Mnoho nových vrcholových pevností v Albě bylo postaveno na pozůstatcích mnohem starších lokalit, jejichž skutečná funkce zůstává záhadou a pravděpodobně se ji ani nikdy nedozvíme. Jiné zlomky „Merlinova kodexu“ k tomu řeknou víc.

Robert Holdstock
Londýn, listopad 2001

ROBERT HOLDSTOCK Železný grál
Druhá kniha Merlinova kodexu
Z anglického vydání Iron Grail
který vydal v Earlight
Simon & Schuster UK Ltd.
přeložil Petr Kotrle.
Obálku namalovala a ilustrovala Zdeňka Boušková.
Vydal Bohuslav Svoboda - POLARIS,
Podkopčů 464, Frenštát p.R.
v roce 2002 jako svou 124. publikaci.
Tisk - Slezská Grafia s.r.o., Veleslavínova 7, Opava
Vydání první.
Cena: 209 Kč
ISBN 80-85911 -013-4